

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2015 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİNHESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)
KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----O-----

03.11.2014

İ Ç İ N D E K İ L E R

– Bütçe ve Kesinhesap Kanunu Tasarılarının Geneli ile Sayıştay Tezkereleri Üzerinde Görüşmeleri

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	3
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	3
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	5
SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN YAŞA.....	6
MEHMET GÜNAL (Antalya)	6
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta).....	7
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	8
VAHAP SEÇER (Mersin).....	10
ADNAN KEŞKİN (Denizli).....	11
İKİNCİ OTURUM	12
PROGRAMLAR VE ÖNERGELER.....	12
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	12
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	13
MEHMET GÜNAL (Antalya)	14
SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta).....	16
HASİP KAPLAN (Şırnak).....	17
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	18
MEHMET GÜNAL (Antalya)	24
ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	27
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	30
AYDIN AĞAN AYAYDİN (İstanbul).....	32
SÜMER ORAL (Manisa).....	35

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

HASİP KAPLAN (Şırnak).....	38
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	42
MÜSLİM SARI (İstanbul).....	43
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	47
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	50
MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL.....	51
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	52
MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL.....	52
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	52
SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ.....	53
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	54
SADIK BADAĞ (Antalya).....	55
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	57
ADNAN KESKİN (Denizli).....	57
İZZET ÇETİN (Ankara).....	60
MEHMET MUŞ (İstanbul).....	64
FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ).....	67
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa).....	69
VAHAP SEÇER (Mersin).....	70
SALİH KOCA (Eskişehir).....	73
ALİ SERİNDAG (Gaziantep).....	75
MUSA ÇAM (İzmir).....	77
RECAİ BERBER (Manisa).....	82
CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum).....	88
ADİL ZOZANİ (Hakkâri).....	91
RECAİ BERBER (Manisa).....	92
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa).....	92
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul).....	93
ADİL ZOZANİ (Hakkâri).....	96
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	97
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	98
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	98
ADNAN KESKİN (Denizli).....	100
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul).....	101
MÜSLİM SARI (İstanbul).....	102
VAHAP SEÇER (Mersin).....	104
SORULAR VE CEVAPLAR.....	105
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	105
İLHAN DEMİRÖZ (Bursa).....	105
ADİL ZOZANİ (Hakkâri).....	105
MÜSLİM SARI (İstanbul).....	106
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	106
VAHAP SEÇER (Mersin).....	106
MUSA ÇAM (İzmir).....	107
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul).....	107
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	107
VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis).....	108
MUSTAFA ŞAHİN (Malatya).....	108
CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum).....	108
İLKNUR DENİZLİ (İzmir).....	108

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

ADİL ZOZANİ (Hakkâri)	109
MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman)	109
PROGRAMLAR	127
Kapanma Saati: 02.15	128

3 Kasım 2014 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.08

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Maliye Bakanımız, Maliye Bakanlığımızın ve diğer kamu kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri, Sayıştayımızın değerli başkan yardımcıları; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 3'üncü Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde 2015 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı, 2013 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı ve Sayıştay tezkerelerinin tümü üzerinde görüşmeler vardır.

Alınan karar gereğince öncelikli olarak talep eden Komisyon üyelerine yirmişer dakika, daha sonra da Komisyon üyesi olmayan milletvekillerine beşer dakika söz vereceğim arkadaşların söz taleplerine göre.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, usulle ilgili bir söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli emekçiler; öncelikle, acımız büyük, yüreğimiz hâlâ Ermenek'te atıyor.

Soma'daki yaraları saramadık. Maalesef, bu Plan Bütçe Komisyonunda doksan dokuz gün torbayı görüştük fakat oradan işçi ve iş güvenliği konusunda, sağlığı ve denetimi konusunda maalesef etkili kararlar çıkaramadık.

Şimdi, bugün tekrar bütçe görüşmelerine başlıyoruz. Bütçe Komisyonu olarak, bütçedeki bütün milletvekilleri olarak bu yaşanan acılarda günahıyla, sevabıyla sorumluluğumuz olduğunu ifade ediyoruz ve öncelikle maden işçilerine karşı sorumluluğumuzu yerine getiremediğimiz için özür diliyoruz. Gerçekten, istifa erdemliliği gibi bir durum olsaydı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye siyaset tarihinde bunu hayata geçirirdi.

Kobani'deki gelişmeleri de yakından hep beraber izliyoruz ve bu gelişmelerle beraber Erbil'de Türkmencenin resmî dil olmasını da... Burada eğitimciler de var, selamlıyoruz. Şunu ifade etmek istiyorum Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kaplan, gündem dışı söz isteseydiniz daha iyiydi. Usulle ilgili...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bitiriyorum. Bismillah dedik.

BAŞKAN – Evet.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, bu Bütçe Komisyonu diğer tüm komisyonlardan daha teknik, daha demokratik bir çalışma tarzına sahip, küçük bir Meclis mutfağı. Onun için, bu mutfağın görünürlüğü demokrasimiz açısından çok çok önemli.

Hükûmet sunuşlarını yaptı 23 Ekim 2014'te. Hükûmet yürütme olarak sunuşlarını yaptı, şimdi biz yasama, Plan Bütçe Komisyonu olarak bu konudaki görüşlerimizi sunacağız.

Basın, Hükûmet sunuşlarının tamamında vardı, üstelik canlı yayın olarak vardı. Hükûmetin, yürütmenin sanıyorum yasamadan ayrıcalığı yok, daha fazlalığı yok, güç anlamında da fazla bir gücü yok. O zaman, yasamanın da, muhalefetin de, grupların da görüşlerinin... İsteyen basın, medya izliyor...

BAŞKAN – İzliyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) - ... ama görsel olarak izleme engeli konulmadan bu genel sunuşlarda tamamının izlenmesini öncelikle talep ediyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

Bir şey daha Sayın Başkan: Yani, şu kameramanlara kravat takma mecburiyetini kim getiriyor, gerçekten şaşıyoruz.

BAŞKAN - Var mı arkadaşlar öyle bir kravat zorunluluğu?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hepsine kravat takma zorunluluğu... Soruyorum, bir genç arkadaş getirdiler sorumlu diye, dediler ki o demiş, basından sorumluymuş.

Komisyonlarda burada kırmızı tişörtlü arkadaşlarımız geldi görev yaptı, öyle değil mi arkadaşlar?

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Pembeydi, kırmızı değildi, pembeydi.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bilmiyorum.

Yani, şimdi, milletvekillerinin bile kravat zorunluluğu yokken basın emekçilerine bu haksızlığı yapmak doğru değil.

Buradan şunu ifade etmek istiyorum: Gerçekten çok önemli bir sunuş olacak. Halkların Demokratik Partisi olarak partimiz grubunun ilk sunuşunu Sayın Adil Zozani, sonra da ben ikinci bölümde yapacağım. Aykırı görüşlerimiz olacak arkadaşlar. Çok zor bir döneme, kırılma beşlinin kriz risklerinin olduğu bir ortamda ve çok zor dönemde, bir seçim ortamında giriyoruz. Onun için eleştiriler, tartışmalar hakarete kaçmadığı sürece sert olabilir, acımasız da olabilir. İktidardaki arkadaşlarımızdan daha toleranslı olmalarını ve sağlıklı bir bütçe görüşmesi yapılmasını burada diliyorum.

Son sözüm, Sayın Başkan, şunu söyleyeceğim: Dün Cumhurbaşkanının meydanlarda partimizi hedef alan yaklaşım tarzını kınıyorum. HDP'yi günah keçisi ilan eden Cumhurbaşkanı o makama alınamadı. Başbakanlığa dönsün o zaman. Başbakansa Başbakanlık yapsın, Cumhurbaşkanınca Cumhurbaşkanlığı yapsın. Cumhurbaşkanlığı toplumdaki herkesi temsil eden ve görevleri belli olan... Bir siyasi parti lideri gibi gidip bir başka siyasi parti liderini hedef alıp suçlayıcı, sabahtan akşama kadar linç, tehdit, tahkir ifadeleriyle canlı yayında yapmasını kınıyorum.

Partim adına şunu söylüyorum: Eğer 6-7 Ekim olaylarının bir sorumlusu varsa o da Hükûmettir. Çıkarırsınız bütün olayların tek tek şeceresini, kim, nerede, ne yaptı; bizim verdiğimiz araştırma önermelerini de AK PARTİ kabul eder, Bingöl'de kim polisleri öldürdü, başka yerde kim öldürdü, İzmir'de kim öldürdü, Gaziantep'te, Esenler'de kim öldürdü, hangi ırkçı milisler öldürdü, hangi güvenlik kuvvetleri öldürdü, AK PARTİ'nin Kurtalan Belediye Başkanı ve korucu ailesinin öldürdüklerinden tutun da herkesin payına düşeni herkesin gözünün önünde açığa çıkarmaya varız. Buyurun çıkaralım. Bunu yapmak varken meydanlarda "Sabrımızı taşırmayın, kıyameti koparıyoruz." demek bir Cumhurbaşkanı'nın ne haddi ne hakkı ne konumu ne görevi ne sorumluluğudur. Bu, bu ülkeye yapılacak en büyük kötülüktür. Halkları birbirine kırdırma çağrısı yapmak ihanetin en baş sorumluluğunu içerir. Böyle bir duruma düşülmemesi için...

Yarın da Cumhurbaşkanlığı Köşkü'yle ilgili Meclis görüşmeleri var, onu da tartışacağız yalnız yarından önce usul gereği bir talebim daha var. Maliye Bakanımız da burada.

Sayın Bakan, iki yıl önce sipariş edilen uçağın hangi bütçeden ödendiğinin rakamını istiyoruz, çıkışını.

BAŞKAN – Şimdi, onları zaten görüşeceğiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır.

BAŞKAN – Ama usulle ilgili...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yarın görüşeceğiz, elimizde yok.

BAŞKAN – Hayır, bugün görüşeceğiz canım, geneli üzerinde görüşürüz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır, elimizde veri yok. Konuşacağız, doğru konuşmak istiyoruz.

BAŞKAN – Onları gönderdik.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Başbakana uçak siparişi verdiniz, Cumhurbaşkanı biniyor. Başbakana köşk dediniz, Beştepe dediğiniz davetiye'nin altında, yer yaptınız, Cumhurbaşkanlığı Forsu'nu taktı. Kim kimin bütçesini kullanıyor, kim kimin uçağına biniyor, kim kimin binasında oturuyor? Bu kadar bütçeler arası geçişkenlik var mı?

Yani, elimize bir veri verin de sağlıklı bir muhalefet yapalım, yaparken yanlış yapmayalım. Hakikaten, burada tek insan rejimi yok. Anayasamız bunu, bütçe görüşmelerini yasal olarak müeyyideye bağladı, bize verileri verin.

Sayıştay raporlarıyla ilgili güvenlik, askerî harcamaların verileri yok; istiyoruz Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Silah alım satımı dâhil, gaz alımı, TOMA alımı dâhil hepsinin verilerini istiyoruz. Veri olarak önümüze gelsin, doğru dürüst bir muhalefet yapalım. Hiçbir veri elimize vermediğiniz zaman burada demokrasi işlemiyor, Parlamento çalışmıyor. Parlamantonun en büyük özelliği, en büyük hakkı bütçe hakkıdır, o da demokrasinin özüdür.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Evet, söz talebi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Benim söz talebim vardı.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nda şöyle bir hüküm var biliyorsunuz, 24'üncü madde, diyor ki: "Daire başkanları -Sayıştay daire başkanlarını kastediyor- denetim raporlarına ilişkin görüşlerin bildirilmesiyle ilgili işlemleri yürütür ve görüş bildirdikleri raporların Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında hazır bulunur."

Sayıştay daire başkanları -bugün Sayıştay tezkerelerini de görüşeceğiz- buradalar mı acaba?

BAŞKAN – Şimdi, Sayıştay adına Sayıştay Başkan Yardımcısı ve...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Daire başkanları burada mı Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Daire başkanları ilgili bakanlıkların ya da ilgili kurumların...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yasaya bir bak Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, ilgili kurumların raporları görüşülürken her kurumda ilgili daire başkanları burada olacak. Şimdi geneli üzerinde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, Sayıştay başkanlarının raporların görüşülmesi sırasında burada olmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Geneli üzerinde olduğu için bugün Başkan yardımcıları burada, ilgili Başkan yardımcıları.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yasaya bak, önündeki yasaya bak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, daire başkanlarının burada olması...

BAŞKAN – O zaman bütün daire başkanlarının burada olması lazım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, kanuna bak, önündeki yasaya bak.

BAŞKAN – Bütün daire başkanlarının burada olması, öyle mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, geneli üzerinde görüşüyoruz.

BAŞKAN – Geneli üzerinde, teamül olarak, Başkan Yardımcısı bulunuyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Teamülü bırak, önünde kanun var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ama ilgili raporlar, kendileriyle ilgili düzenledikleri raporlar görüşülürken burada olacaklar Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sizin kanunlara uymanız, hukuka uymanız şart. Şimdi, burada böyle söylüyor, çok açık bir hüküm bu, lafzıyla, ruhuyla çok açık bu hüküm. Yani bunu nasıl inkâr ederiz? Daire başkanlarının burada olması gerekmez mi? Bakın, Sayın Bakan burada, Maliye Bakanlığının ilgilileri burada. Sayıştay daire başkanlarının da burada olması lazım.

BAŞKAN – İnceleme ve şeyden sorumlu Sayıştay Başkan Yardımcımız, kaç tane daire başkanı bu raporlarla ilgili görevli?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkanım, bu arkadaşlarımızın kendi denetim sorumluluklarının olduğu bütçeler görüşülürken burada olmaları gerekiyor, genel görüşme yapılırken burada olmaları gerekmiyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geneli üzerinde görüşüyoruz ve Sayıştay raporlarını görüşüyoruz, Sayıştayın gönderdiği 4 raporu da görüşüyoruz burada.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayıştayın temsilcileri burada. Diğer arkadaşlar kendi sorumlu oldukları denetim raporları görüşülürken burada olacaklar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, efendim, burada 4 Sayıştay raporunu da görüşüyoruz, Sayıştay tezkerelerini görüşüyoruz, olur mu böyle şey?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Kuşoğlu, yine suni bir tartışma yaratıyorsunuz.

BAŞKAN – Bakın, Sayıştay raporlarının, "Dış denetim genel değerlendirme raporu" başlıklı 38'inci maddesinin 4'üncü fıkrası aynen şöyle: "Bu görüşmelere Sayıştay Başkanı veya denetimden sorumlu başkan yardımcısı ile kamu idarelerinin üst yönetici veya görevlendireceği yardımcısının ilgili bakanla birlikte katılması zorunludur."

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi görüşmelere?

BAŞKAN – Sayıştay dış denetim genel değerlendirme raporlarının görüşülmesinde.

ADNAN KESKİN (Denizli) – 6085'in 24'üncü maddesinin ilgili fıkrasını okuyun lütfen.

BAŞKAN – Bakın, ben de Sayıştay Kanunu'ndan okuyorum. Sayıştay Kanunu'nun 38'inci maddesi...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır, 6085'in 24'üncü maddesi...

BAŞKAN – Şimdi, bugün genel raporların görüşülmesi söz konusu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 24'e 2'ye bakın. Genel olarak görüşüyoruz, Sayıştay raporlarını da görüşüyoruz ve Sayıştay daire başkanlarının burada olması gerektiği -kanun hükmü- çok açık. Sayın Başkan, bunu temin etmeniz gerekiyor.

BAŞKAN – Şimdi, burada 50 tane daire başkanı... Kaç daire başkanı görevli, Sayın Başkan Yardımcısından öğrenelim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Olmaz, kanun ne diyorsa o, Sayın Başkan.

BAŞKAN – Öyle 50 tane daire başkanını hiçbir zaman burada görmedik biz, olamaz ki böyle bir şey.

MUSA ÇAM (İzmir) – Göreceğiz ama, alışalım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 50 olmasının ne mahzuru var?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Niye olmasın?

BAŞKAN – Bakın, kanun çok açık.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 50 daire başkanı yok ki Sayın Başkan.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ne cüret bu böyle!

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – 8 daire var ya...

BAŞKAN – Bir saniye, ilgili 2 daire başkanımız...

Bir saniye, açıyorum mikrofonunuzu.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, bizim de söz talebimiz var.

BAŞKAN – Evet, vereceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sırayla Sayın Bilgiç.

BAŞKAN – Kendinizi tanıtınız, buyurun.

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN YAŞA – Sayın Başkanım, saygılar sunuyorum efendim.

8 daire başkanımız var, 2 tanesi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani 50 nerede, 8 nerede? Ama yani siz de bunu söylerken biraz insafli olun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Abartmayın Sayın Başkan, abartmayın.

BAŞKAN – Bir saniye... İlgili daire başkanımız burada.

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN YAŞA – Başkanım, burada görüşülecek olan raporlarla ilgili olarak 6 tane daire başkanımız sorumlu. Şu anda geneli üzerinde görüşmeler yapıldığı için 2 tane daire başkan yardımcımız ve bölüm başkanlarımız burada.

BAŞKAN – Bölüm başkanları mı burada?

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN YAŞA – Evet.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kaç bölüm başkanı burada?

BAŞKAN – 2.

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN YAŞA – İbrahim Bey, Betül Hanım...

MUSA ÇAM (İzmir) – 8'inin de burada olması lazım Sayın Başkanım, 8'inin de.

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI ORHAN YAŞA – Kesin Hesap Grup Başkanımız da burada efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 6'sı ilgilimiyş, 6 daire...

MUSA ÇAM (İzmir) – 6'sı gelsin o zaman.

BAŞKAN – Şimdi ben söz vereceğim sırayla.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Başkanım, usul tartışması bitmeden neden oraya söz veriyorsunuz? Biz de konuşalım, ondan sonra...

BAŞKAN – Hayır, burada kimler olduğunu söyledi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz de usul üzerine söz istedik. Siz daha yeni oturdunuz oraya Sayın Bilgiç, biz düğmeye bastığımızda siz kürsüdeydiniz daha.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Ben de sizin konuşmanızı bekliyorum zaten Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim, sağ olun, çok naziksiniz.

BAŞKAN – Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli üyeler, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sadece Sayıştay başkanlarının gelmesi usul meselesini çözmiyor. Sayın Bakan, yani bugün Sayıştay tezkereleri ve geneli üzerinde görüşeceğiz ama gelen şeyler yine geçen yılıkinden pek farklı değil. Yani ayrıntısını biz orada görüşüyoruz. Başkanlar buraya geliyor, güzel, getireceksiniz ama -Sayın Başkan Yardımcımız burada- acaba Sayıştay Genel Kurulunda o raporlar kuşa çevrilirken neler dendi? Sayıştay Genel Kurul tutanaklarında olanlar Meclise neden intikal etmiyor? Bize gelen kısmı ne kadarı diye bunları dikkatinize sunacağım. Şimdi, geçen sefer de bunun tartışmasını yaşadık. Raporlar geliyor. Niye? "İşte, efendim, veriler toplanamadığından görüş bildirilememiştir." diyor. Şimdi, böyle bir rapor anlayışı olur mu? Çoğunda, yine denetim görüşü kısmında 2-3 tane suya sabuna dokunmayanı siz özetliyorsunuz, bize gönderiyorsunuz, gerisini "İlgili raporun ayrıntısında sunduk..." Tamam, raporlar hazırlanıyor, hazırlanmıyor değil. Denetçilerimiz bu raporları hazırlıyor ve Sayıştayda getirilip ilgili dairede inceleniyor ama Rapor Değerlendirme Kurulu kuşa çeviriyor.

Öncelikle, Sayın Bakanım, bu bütçe süreci sizin sorumluluğunuzda ama maalesef kuşa dönüyor yani Meclisin denetim hakkı elinden alınıyor. Kesin hesap gelmiş, kaç tanesi nasıl inceleniyor... Hâlâ aynı şekilde devam ediyor. Üzerine -genelinde konuşacağımız için girmiyorum ama- hangi kurum nereden harcıyor, nereye gidiyor? Bir binaya yapılıyor, oraya gidiyor, oradan alınıyor, oraya gidiyor yani ödenek üstü bir sürü harcama yapılıyor. Dolayısıyla, biz burada, dostlar OVP görsün, dostlar bütçe görsün misali, alıyoruz, hedefleri revize ediyoruz, açıkları revize ediyoruz ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

maalesef böyle bir şey yaşıyoruz. Bunu, tabii, genelinde çok daha ayrıntılı konuşuruz ama bu bütçe süreci maalesef sağlıklı işlemiyor.

Yine size söyledik, OVP geldi yine ekim ayında. Eylül'e alın dedik, aldınız, ona da yetişmiyor. Yani biz şaka yapmıştık, siz ciddiye aldınız geçen sefer hatırlarsanız ama ona da yetiştiremiyoruz. Şimdi, bu ortamda, bu OVP'nin, bu bütçenin inanılabilirliği kalır mı? Yani bir şey söylüyor Merkez Bankası, bir daha toplantı yapıyor, hadi bir daha revize ediyor. Dolayısıyla bütçe rakamlarının kendisi de dayandığı ekonomik göstergeler de hedefler de... Ki buna esas teşkil eden, bizim buradaki denetimimize esas teşkil eden Sayıştay raporları da kesin hesap incelemelerine esas teşkil eden raporlar da maalesef Meclisten kaçırılıyor. AKP Hükümeti sürekli olarak, bütün denetim kurumlarını etkisizleştirdiği gibi, bizim bu bütçe denetimimize, Meclisin bütçe denetimine, en temel hakkı olan bütçe hakkına riayet edilmeden geçiyor.

Biz bunların örneklerini tek tek, kurumlar geldikçe sunacağız ama baştan bunu söylemekte yarar görüyorum. Maalesef bu bütçe süreci, Anayasa'da yazılı olduğu gibi, kendi İç Tüzüğü'müzde yazıldığı olduğu gibi, Sayıştay Kanunu'nda yazılı olduğu gibi, 5018'de olduğu gibi işlemiyor. Tekrar bunları dikkate almanızı umuyorum. Her seferinde hatırlatıyoruz, almıyorsunuz ama en azından bu seneye ilgili yeniden almış olalım.

Bu arada, tekrar, kazada ciddi anlamda hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet diliyorum. Geride kalan yaralılar devam ediyor. Ermenek'teki olayda da bir bekleyişimiz sürüyor. İnşallah diyoruz ama yine de umutların tükenmeye başladığı andayız. Allah milletimize sabır versin diyorum.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Bilgiç, buyurun.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlarımız, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 2015 yılı bütçemizin milletimiz ve memleketimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Ermenek'te yaşanan maden kazasında hâlâ kurtarılmayı bekleyen 18 maden emekçisi kardeşimize de inşallah bir an önce ulaşılır ve sağ salim oradan kurtulurlar diye dua ediyoruz. İnşallah en kısa süre içerisinde bu gerçekleşir.

Bu arada, 25 Ekim tarihinde Yalvaç Meslek Yüksekokulu öğrencisi kardeşlerimizin Eskişehir gezisi sırasında geçirdikleri trafik kazasında 9 kişi hayatını kaybetti. Onlara Allah'tan rahmet, ailelerine sabır diliyorum. Aynı şekilde 11 öğrencimize -ki 1 tanesi hâlâ yoğun bakımda, durumu ağır- de acil şifalar temenni ediyorum.

Gene, hemen arkasından, altı gün sonra, 31 Ekimde gene Akşehir-Yalvaç arasında Akşehirlili hemşehrilerimiz Gelendost'a elma toplamaya giderken bir kaza geçirdiler. Kaza demek aslında çok zor yani 24 kişilik bir minibüse 46 kişinin bindirilmiş olmasını kaza diyerek geçiştirmek mümkün değil. Burada da 17...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar hep kanunların uygulanmamasından dolayı oluyor; başta burada, Mecliste uygulanmamasından dolayı oluyor.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Müsaade ederseniz...

17 vatandaşımız da orada hayatını kaybetti. Onlara da Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine sabır... Yaralılarımızın bir kısmı taburcu oldu, bir kısmı hâlâ hastanede tedavi görüyor, onlara da acil şifalar diliyorum.

Tabii, burada şunu görüyoruz: Yalvaç kazası, hakikaten ibretlik bir kaza. Jandarma trafik kontrolünü geçene kadar 2 minibüs, kontrol noktasını geçtikten sonra diğer minibüs boşalıyor, tek bir minibüse bu vatandaşlarımız alınıyor. İşçi başı işte 5 lira orada...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Getirdiğiniz Türkiye resmi bu işte.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Giden arkadaşlardan, oradaki vatandaşlarımızdan... İşte cahilane bir şekilde para hırsı bürümüş olan o, maalesef kendisi de hayatını kaybetti, işletmecinin sıkıntısı.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ya, sen bu tarafa gel, yanımıza gel.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Muhalefete gel.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sen bu tarafa, gel.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Değerli arkadaşlar, tabii, burada şunu görüyoruz: Ne kadar yasa yaparsak yapalım...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Memleketi dayıbaşılara teslim ettiniz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, yani görüş belirtmek için, konuşmak için orada mı oturmak gerekiyor? Ayıp oluyor, istediği gibi konuşur.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bizim gibi konuşuyor, bizim gibi düşünüyor, çok güzel konuşuyor onun için.

BAŞKAN – Bir durum tespiti yapıyor arkadaşımız.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – ...ne kadar kuralları belirlersek belirleyelim eğer bu kurallara, bu yasalara uyulması gereken bir eğitimi, zihniyeti toplum olarak yerleştiremediğimiz müddetçe maalesef bu kazaların da önüne geçmemizin mümkün olmadığını da hep beraber görüyoruz.

Burada ben çok fazla bir şey söylemek istemiyorum, yeni tartışmalara yol açmak istemiyorum ancak bu Sayıştay raporları üzerinde gene işte "Veriler toplanmadığı için görüş bildirilememiştir." şeklindeki ifadeler... Bunları

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

geçen sene de çok tartıştık. Mevcut sistem içerisinde bütün kurumlar üzerinde, bütün hesaplar üzerinde, bütün denetimlerin hepsi yapılmıştır; denetim yapılmayan hiçbir şey yoktur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Bize bildirilmiyor, bize, bize!

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) - Size de bildiriliyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Yapılan denetim bildirilmiyor bize.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) - Bakın, siz, sadece, birtakım yanlışlar usulsüzlükler varsa, eğer yargıya intikal etmiş birtakım hususlar varsa bunların da size bildirilmesini istiyorsunuz ancak bunun...

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Yargı değil, yargı değil; denetim sonucunu bize bildirmiyor.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) - Denetim sonuçları... Ham raporları hâlâ istiyorsunuz, taslağı istiyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Sıkıysa getirtir buraya Genel Kurul tutanaklarını görelim.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) - ISO standartları içerisinde, uluslararası standartlar içerisinde Sayıştayımız tarafından bu denetimler yapılmaktadır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Tamam, getirtirin, görelim beraber.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) - Burada sadece Sayıştayın belirlemiş olduğu kurumsal bazda birtakım raporlar mevcut muhasebe sistemi içerisinde üretilmediği için bu konuda Sayıştay da kendisi de bunu da görmüştür. Daha önce zaten aslında ortak yapılmış olan bir toplantıda bunun altına Sayıştay temsilcisi imza atmasına rağmen, geçen sene bu yanlışlık yapılmıştı ancak bu sene, 2013-14 ve 15 yılları için kurumsal bazda bu raporların istenmeyeceğini kendileri de bir tebliğle ya da yönetmelikle zaten hüküm altına aldılar. Onun için, bütün denetimler yapılmıştır. Burada muhasebe sisteminden kaynaklanan bir şeyi sanki bu ülkede Sayıştay görevini yapmıyor, Sayıştan denetim yapmıyor, Sayıştan baskı altında çalışıyormuş gibi göstermek hem Sayıştay hem de bütün onların çalışanlarını şaibe altında bırakmaktan başka bir şey değildir.

MUSA ÇAM (İzmir) - Sayıştay bırakmadınız ortada tasfiye ettiniz, tasfiye!

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Çalışanları değil, denetçiler görevini yapmıyor.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) - Bunların bize, kurumları yıpratmanın, kurumların çalışanlarını, onların yöneticilerini yıpratmanın bize, bu millete, bu ülkeye hiçbir faydası yoktur. Ben bunun da bize, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve özellikle de Plan ve Bütçe Komisyonuna da yakıştığını da açıkçası düşünmüyorum.

Tekrar bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN- Sayın Bilgiç, teşekkür ederiz.

Sayın Türel, buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları...

BAŞKAN - Arkadaşlar, buraya gelir misiniz? Çalışamıyoruz, arkadaşlar göremiyor, konuşanı göremiyor, böyle gelin, herkes...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) - Kalmak isteyen arkadaşlar tabii ki kalabilirler.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi bir dakika...

Sayın Başkan, böyle bir şey var mı? Ben burada konuşuyorum ve siz orada, o sırada "Çık." diyorsunuz.

BAŞKAN - Çık demiyorum, lütfen dedim yani göremiyoruz.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani bu şu ana kadar şey oldu da şu andan itibaren mi böyle oldu? Benim konuşmamda mı şey yaptınız, böyle bir şey var mı?

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Biz de Sayın Bilgiç'i göremiyorduk, o zaman niye çıkartmadınız?

İZZET ÇETİN (Ankara) - Sayın Başkan, bu yönetimle siz bu bütçeyi bitiremezsiniz.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Söyleyeceklerimi dinleyecek arkadaşlar, lütfen...

BAŞKAN - Arkadaşlar, size kim dedi çıkın diye? Arkadaşlar, burada kimse kimseye çıkın falan demedi.

Buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi, bakın...

MÜSLİM SARI (İstanbul) - Biz de Bilgiç'i göremedik.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Tamam, devam ediyor, arkadaşlar görevlerini yapıyorlar.

Sayın Başkan, devam ediyor arkadaşlar...

BAŞKAN - Ama devam ediyor da kimse göremiyor sizi.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Biz göremedik biraz önce.

BAŞKAN - Arkadaşlar, şöyle gelin.

MUSA ÇAM (İzmir) - Görmek önemli değil Başkan, hissetmek önemli.

BAŞKAN - Buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Şimdi, değerli arkadaşlar, gene bu usul tartışmalarıyla başladık ama bunlar, bu tartışmalar yeni değil bir ilerleme olmadığı için, bunları çözemediğimiz için her zaman tekrar tekrar gündeme geliyor bu konular, o açıdan bunu çözmeye yönelik olarak Plan ve Bütçe Komisyonu olarak bir inisiyatif geliştirelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, bu da mı usul tartışması?

BAŞKAN – Evet, usulün usulü.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bakın, bütçe görüşmelerimizin isteyen görsel basın mensupları tarafından izlenebilmesi imkânını sağlayalım, bunu eğer burada çözersek, bu kararı alırsak ondan sonra bir problem olmaz. Çünkü bakın, öbür bütçelerde de, kamu kurum bütçelerinde de göreceğiz. İlgili bakan konuşurken, sunuşunu yaparken basın mensupları burada ama bitikten sonra, tartışmalar olduğunda onlar gidiyor. Yani bütçe önemli bir konu değil mi? Bütün ülkeyi ilgilendiriyor.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Sayın Başkanım, basın mensuplarının özgür iradesine ket mi vuracaksınız? İsterlerse kalabilirler.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bilgiç, sözümü lütfen kesmeyin, ben sizin sözünüzü kesmedim.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Yüzünüzü göremiyorum ki o yüzden sıkıntı orada.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Görsen de görmesen de lütfen sözümü kesmeyin, ondan sonra varsa söyleyeceğin söylersin.

BAŞKAN – Biz duyuyoruz sizi.

Buyurun Sayın Türelî.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, bunu yapalım. Bütçe görüşmeleri önemli. Bakın, bütçe demek, şu demek: Kamu, belli birtakım kaynaklara, kişilerin kaynaklarına vergileme yoluyla el koyar ondan sonra onları yeniden dağıtır, belli harcama önceliklere, belli kesimlere. Bu açıdan baktığınız zaman bu ülkede yaşayan 77 milyonu ilgilendiren bir şeydir bütçe. Bunların izlenmesine ihtiyaç var. Yazılı basın mensupları burada, onlar sonuçta notlarını alıyorlar ama görsel basın mensupları da bunu izleyebilmeli.

Bakın, gelişmiş ülkelerde, Batı ülkelerinde bırakın ulusal parlamento düzeylerinde yerel ölçeklerde bile, belediye meclislerinin bile açık olduğu sürece, çalıştığı sürece bütün çalışmaları televizyondan naklen yayınlanır ve isteyen insanlar giderler, onları izlerler ve sorunlarının nasıl ele alınacağı hakkında bilgi sahibi olurlar. Katılımcı demokrasi derken biz bunu kastediyoruz Cumhuriyet Halk Partisi olarak. Demokrasi sadece temsili olarak... Temsili demokrasiyle elbette belli zamanlarda seçimlere gidiyorsunuz, sizi temsil edecek insanları Parlamenta gönderiyorsunuz, onlar da orada temsil ediyor ama katılım mekanizmalarına ihtiyaç var. İnsanların, sivil toplum örgütlerinin, meslek odalarının, siyasal karar alma süreçlerine katılabilmeleri, bilgilencikleri, onların düşüncelerinin kavranmasına ihtiyaç var. Biz, demokrasiyi genişletelim derken bunu kastediyoruz. İleri demokrasi, sizin söylediğiniz ileri demokrasi gibi değil; totaliterleşen bir demokrasiyi değil, daha demokratik bir öz kazanan, şekil açısından olduğu kadar öz ve içerik açısından da zenginleşen bir demokrasiyi kastediyoruz, katılımcı ve çoğulcu bir demokrasi. O açıdan da bu önemlidir, bu kararı birlikte alabiliriz, bunu alalım ve basın mensupları bundan sonra da... Zaten hepsinin öyle bir zorunluluğu yok, bizim de arkadaşlarımıza illa izleyin deme gibi bir konumuz yok ama isteyen arkadaşlarımız bunu izleyebilirler.

Diğer taraftan, Ermenek'teki maden kazası gerçekten hepimizi çok üzdü. Yani bir de biliyorsunuz, Soma kazası üzerine bir torba kanun geldi ve bütün bu yaz döneminde de torba kanun görüşmeleri vardı, neredeyse doksan gün, yüz güne ulaştı. Yani Plan ve Bütçe Komisyonuna gelişi, alt komisyon, ondan sonra onun üst komisyona çıkışı ve ondan sonra da biliyorsunuz birkaç aşamada Genel Kurul oldu, tartışıldı. Orada hep şunu söyledik: İş güvenliği ve denetimi hususunda yeni getirilmiş hiçbir norm, kural yok dedik bu torba kanunda. En büyük sıkıntılardan birisi de odur. Yani elbette yasalarda eksikler varsa o yasaları düzelterek ama denetim, iş güvenliği ve iş denetimi konusunda çok ciddi sıkıntılar var. Türkiye Avrupa'nın en çok iş kazası alan...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Hem inşaat hem maden işleriyle ilgili yasalar Meclisin gündeminde şu an.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Arkadaşlar, bakın, sayın bakan da, ilgili bakan da çıktı ne dedi? “Denetimle ilgili problemler var.” diyor. O zaman biz burada yasa koyucu olarak ne yapabiliriz, onu da konuşma ihtiyacımız vardı. Bunları defalarca ifade ettik, dedik ki: Bu denetim, elbette yasalar var ama yetersiz. Eğer insanlar denetlemiyorlarsa ve ciddi anlamda bir yaptırımla karşılaşmıyorlarsa aynı uygulamaya devam ederler. Yani sonuçta baktığınız zaman her iş sahibi iş güvenliğiyle ilgili gerekli tedbirleri alma yükümlülüğünde hissetmez kendisini. “Ben nasıl en çok kâr ederim?” diye baktığı zaman otomatikman bunlardan ciddi taviz verilir. Türkiye'nin durumu da tam da budur. Arka arkaya bu kadar kazanın olması, maden kazaları, diğer alanlar, inşaatlar, tersaneler tesadüf değil. Yani Türkiye âdeta ucuz emek cennetine dönüşmüş. Sendikası, güvencesiz bir çalışma hayatı var, böyle bir şey yok. Türkiye'nin derhâl bütün çalışma alanındaki mevzuatının ve bütün ona ilişkin olarak onun denetlenmesinin ve uygulanmasının Uluslararası Çalışma Örgütü standartlarına uyandırılmasına ihtiyaç var diyoruz.

Sayıştay raporları konusu da... Sizle de daha önce konuştuk, biliyorsunuz bu kadar çok rapor var, şimdi bir kere şunu söyleyelim: Bu raporların bir kısmı gene geçen seneki gibi geldi. Yani “Gerekli mali tablolar alınamadığı için denetim yapılmadı.” diye. Bu açıdan, burada...

Yalnız Sayın Bakan, buradasınız, siz sunuşunuzun 56'ncı sayfasında değindiniz. Sanıyorum ortak bir komite kuruldu Sayıştay ile Maliye Bakanlığı arasında ve bir sonuca ulaştığınızı söylediniz, değil mi? Bundan sonra

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

olmayacağını söylediniz. Yani ondan sonra bütün standartta nasıl olduysa mali raporların hepsini tek tek... Çünkü biz burada kamu kurum bütçelerini bütçe bazında görüşüyoruz, toplu olarak, konsolide edilmiş olarak görüşmüyoruz ki. E, aynı şekilde onların uygulama sonuçlarını, ki kesin hesap budur, onları da o şekilde görüşme ihtiyacı var.

Onun dışında, tabii, gelenlerin bir kısmında da biraz önce arkadaş, Sayın Günel da bahsetti, bu Rapor Değerlendirme Kurulu... Bunlar tabii, Sayıştayın kendi içinde o denetimin belli aşamaları, belli mekanizmaları var ama oralara da çoğu zaman baktığınız zaman kuşa çevrilmiş olarak dönüyor âdeta. Biz Sayıştayımızın daha çok itibar kazanmasını isteriz. Bu ülkenin kurumlarını hiçbir şekilde yıpratma gibi bir şeyin içinde olmayız ama o kurumun da gerekli görevlerini, yasalarla kendisine tanımlanmış görevlerini yapma ihtiyacı var. Kurumlara ancak bu şekilde itibar kazandırabiliriz. burada Sayıştay temsilcileri var, size de soracaklar ama... Başkan Yardımcımız da burada. Şimdi, tabii, Rapor Değerlendirme Kurulunun önüne geldiği zaman daha geniş bir rapor var, çoğunlukla o özetleniyor, bazen özetleniyor bazen özetlenmiyor. Bizim o daha geniş raporları alma şansımız yok mu? Onların da bir biçimde, isteyen milletvekillerinin incelemesine sunulması ihtiyacı var. Bu açıdan, Rapor Değerlendirme Kuruluna sunulmuş, Kuruldan çıkmış hâliyle değil önceki hâliyle bu raporları görmek istiyoruz.

BAŞKAN – Taslak raporları.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, taslak raporları görmek istiyoruz.

Gene konuşmuştuk, kesin hesap kanunu. Şimdi, aslında işimiz kolay değil. Bir taraftan 2015 yılı bütçesini görüşüyoruz, bir taraftan da 2013 yılı bütçesinin uygulama sonuçlarını, kesin hesabını görüşüyoruz. Böyle bir zaman içinde, görüyorsunuz, yarından itibaren -bütün arkadaşlarımız da biliyor burada, milletvekili arkadaşlarımız da, basın mensubu arkadaşlarımızda- ikisini birlikte görüşmek kolay değil. O yüzden, biliyorsunuz, aslında bunu konuşmuştuk.

BAŞKAN – Alt komisyon...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama dedik ki bir komisyon kuralım. Aslında Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim görüşümüz -daha önce de söyledik- kesin hesap komisyonunun kurulmasıdır. Yani Plan ve Bütçe Komisyonu bütçeyle ilgilenmeli. Bütçe sonuçlarını, iki yıl öncesinin bütçesinin sonuçlarını uygulayacak -içinde plan bütçe de olabilir, karma da olabilir gerekirse, onun formülü bulunur- bir kesin hesap komisyonu kurulması. Ama kurulmuyorsa da en azından şu anda sorunu çözmek için bir alt komisyon kuralım dedik ama kurulmadı Sayın Başkan. Kurulmuş olsaydı bugün, oradan belli raporlar çıkmış olurdu.

BAŞKAN – Görüşmelere başlarken ben gerekçelerini sizinle paylaştım, biliyorsunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Söylediniz ama orada konuşurken şöyle bir şey söyledim ben, dedim ki...

BAŞKAN – İmkânı olmadı.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir dakika... Sayın Başkan, siz de onun üzerine buradaki uzman arkadaşları görevlendirdiniz ve dediniz ki: "Sayıştay raporlarıyla ilgili olarak özet hazırlayın." Ama şu ana kadar gene bize gelmiş bir şey yok.

BAŞKAN – Dağıtıyoruz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Arkadaşlar, ne zaman dağıtılıyorsunuz? Yani "Dağıtıyoruz." değil. Yani burada belli bir çalışma zamanı var bizlerin de. Yani biz burada başladık, gece kaç kadar sürecektir? Yarın geleceğiz onda, akşam bitene kadar, her gün, her gün. Yani bunların önceden... Bir alt komisyonu kurmamamız yanlış oldu.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Çalışmak için buradayız Sayın Türel.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ne alakası var Allah aşkına ya! Sulandırmayın lütfen!

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Çalışalım da... Sayın Bilgiç laf etmeyi seviyor. Arada tatil oldu, görmediğimiz zamanlar oldu, belki değişmiştir dedim ama Sayın Bilgiç değişmemiş, aynen gene eski üslupla devam ediyor, o yüzden... Yani bu konuda değişmenizi arzu ederiz.

Özet olarak söylediğimde, bu Sayıştay raporları konusunda ne yapacaksak hemen birlikte oturalım, ciddi biçimde... Bunlar da bize dağıtılsın. Biraz önce de söyledim, Sayıştaydan da taleplerimiz var. Biraz önce Sayın Kuşoğlu arkadaşımın da dediği gibi yani temsil düzeyinin yasaya uygun bir biçimde sağlanmasına ihtiyaç var, o açıdan da sıkıntılar gözüküyor. Bunların hepsini çözelim ki çok daha sağlıklı biçimde konuşalım. Ondan sonra da içeriğe geçelim ve bütçenin geneli üzerinde konuşmalara başlayalım diyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Başka söz talepleri var ama usulle ilgili mi arkadaşların, yoksa...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Evet.

BAŞKAN – Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yoğun günlerin ilk günü. Bütçe sunumundan sonra ilk toplantımızı yapıyoruz. Ancak, geçtiğimiz hafta üzüldüğümüz bir değil birden fazla hadise meydana geldi, iş kazaları, iş cinayetleri meydana geldi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

Sayın Başkan, sizin seçim bölgeniz olan Soma'daki maden kazasından sonra, haziran ayından başlamak suretiyle eylül ayına kadar süren bir torba yasa çalışması oldu. Aslında, o torba yasa çalışmasının başlangıç sebebi Soma'da meydana gelen maden kazasıydı.

BAŞKAN – Değildi tabii de o da ilave edildi. Yoksa, Çalışma Bakanlığının hazırlamış olduğu kanun tasarısıydı.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ama aslında temel unsur, ana öge, en çok, yoğun olarak etrafında tartıştığımız konu Soma'daki maden faciasıydı, o anlamda söyledim.

Şimdi, burada, o dönemde mesaimizi alan uzun çalışmalar yaptık. Muhalefet olarak bizler de katkı sunmaya çalıştık. İş hayatına ilişkin, özellikle yer altı madenlerinde kazaları önlemeye yönelik bazı tedbirler almaya çalıştık. O günden bu güne bakıyoruz ki biz burada yasaları yapıyoruz, ikincil mevzuatları da düzenleniyor ama pek faydalı çalışmalar yapmıyoruz gibi gelmeye başladı ya da denetimde mi sıkıntı var? Az önce Sayın Bilgiç, Isparta Yalvaç mevkinde meydana gelen kazaya ilişkin değerlendirmelerinde denetim noksanlığını dile getirdi, âdeta bu sıkıntıyı ikrar etmiş oldu. Şimdi, Ermenek'te meydana gelen kazadan sonra da Çalışma Bakanı denetimin noksan olduğunu söyledi, hatta şöyle diyor: "Denetim elemanları görevini yapmıyorsa namerttir, şerefsizdir." Şimdi, Sayın Başkan, Hükümet, hükümet edemiyor, şikâyet ediyor, başka bir şey yapamıyor. Şimdi, bu benim görevim değil, bu buradaki AKP grubundaki milletvekillerinin de görevi değil, o görev yürütmenin. Denetimi kontrol altında tutacak olan, disiplin altına alacak olan, yasaları uygulatacak olan yürütmedir, Hükümettir. Ama, bakıyoruz ki burada bir boşluk söz konusu.

Sayın Bakanın ilginç bir ikrarı daha var, diyor ki: "Denetim yapıyoruz, madenlerde sıkıntı oluyor, kapatıyoruz madenleri, 50 kişi araya giriyor -hatırlı insanlar- ve madenler tekrar açılıyor." Bu, Sayın Çalışma Bakanının sözleri. Bu Sayın Bakanın istifa etmesi lazım Sayın Başkan. "Ben hükmedemiyorum, benim sözüm geçersiz. Ben karar alıyorum, madenleri kapatıyorum ama birtakım güçleri engelleyemiyorum. Devreye giriyor hatırlı insanlar, Başbakan kanalıyla giriyor ya da Cumhurbaşkanı kanalıyla giriyor, bu madenler tekrar açılıyor." Dolayısıyla, Sayın Bakan görevini yapmıyorsa istifa etmesi gerekiyor.

Umut ediyorum ki bu bütçe görüşmelerimiz, 2015 bütçesi bizlerin de katkısıyla ülkemiz adına, vatandaşlarımız adına hayırlı bir bütçe olur. Tüm çalışan arkadaşlarıma, çalışma arkadaşlarıma başarılar diliyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Keskin, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, ben de bu Sayıştay raporlarıyla ilgili gördüğüm bir eksikliği dile getirmeye çalışacağım.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 36'ncı maddesinin (2) numaralı bendinde "Düzenlilik denetimi" adı altında şu hükümler yer almakta:

"a) Kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti,

b) Kamu idarelerinin mali rapor ve tablolarının, bunlara dayanak oluşturan ve ihtiyaç duyulan her türlü belgelerin değerlendirilerek, bunların güvenilirliği ve doğruluğu hakkında görüş bildirilmesi,

c) Mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin değerlendirilmesi, suretiyle gerçekleştirilir."

denilmektedir.

Bize verilen raporlarda bu yasa hükmünün gereğinin yerine getirilmediğini görüyoruz. Denetim raporları sadece mali tablolara indirgenmiştir. Hâlbuki denetim raporlarında kamu idarelerinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti ile kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrollerinin değerlendirilmesinin yer alması gerekirdi.

2011 yılında düzenlenen denetim raporlarında bunlar yer almıştı ama bunların Türkiye Büyük Millet Meclise gelmesi engellenmiştir.

Sayıştay denetimin sonuçlarını raporlamamaktadır. Raporlarda "Şu incelendi, bu incelendi." gibi zaten Sayıştayın yapması gereken işler sayılmakta, bu raporlamada incelemenin sonuçlarını yazmaktadır.

Sayıştayın aslında yaptığı denetlemelerin çok geniş kapsamlı olması gerekmektedir.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin pek çoğunun 81 ilde ve ilçelerde teşkilatı bulunmakta. Türkiye'deki ilçe sayısı dikkate alındığında, mesela Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ve Millî Eğitim Bakanlığının tüm il ve ilçelerde örgütü bulunmaktadır. Bunların kaçında denetleme yapılmıştır? Gerçekte kurumun merkez saymanlığında ve taşrada birkaç ilinde –ilin belgelerinin bulunduğu birkaç defterdarlıkta- ve birkaç ilçede denetim yapılmıştır. Herhâlde yüce Meclis ve kamuoyu, denetimin nerelerde yapıldığını ve bu yerlerin neden, nasıl seçildiğini merak eder ve Sayıştay bu konuda gerekli bilgileri verir.

Özel bütçeli kuruluş raporlarında da keza denetim görüşü, sadece bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir. Yukarıda da söylediğim üzere, Sayıştay mali tabloların tümüne görüş vermekle yükümlüdür. Sayıştay, denetim raporlarını mali tablolara indirgemekle kalmamış, bu tabloların sadece ikisine görüş vermişti. Bu durumda şu soru akla geliyor: Diğer mali tablolar eksik midir?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

Örneğin, Orman Genel Müdürlüğünün 27 tane bölge teşkilatı, Vakıflar Genel Müdürlüğünün 25 tane bölge teşkilatı, Devlet Su İşlerinin 26 tane bölge teşkilatı, Kredi ve Yurtlar Kurumunun 20 tane bölge teşkilatı, Karayollarının 18 tane bölge teşkilatı vardır. Denetim yapılırken bu idarelerin 5-6 bölgesi incelenmiş, fakat tamamı incelenmiş gibi tablolarına olumlu görüş verilmiştir. Bu konuda Sayıştayın bir açıklama yapması gerektiği kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Keskin.

Usule ilişkin Sayın Kuşoğlu sizin mi söz talebiniz var?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, tamam.

BAŞKAN – Evet, geneli üzerinde...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bir teklifimiz var.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama, bir şey var, onu gündeme alırsanız.

BAŞKAN – Evet, bir önerge var, okutuyorum...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Başkanım, bize de dağıtsanız, biz de görsek.

BAŞKAN – Şimdi geldi, usulle ilgili.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Fotokopi makinesi alayım mı size?

BAŞKAN – Lütfen... Şimdi verildi. Usulle ilgili.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Kaplan doğru söylüyor.

BAŞKAN - Oturuma beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.52

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.59

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 3'üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Ara vermeden önce önerge olduğunu söylemiştim.

PROGRAMLAR VE ÖNERGELER

Önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı'na

Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu Tasarıları ile Sayıştay tezkerelerinin görüşülmeye başlanması için 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 24/2 hükmü gereğince Sayıştay Daire Başkanları'nın katılincaya kadar toplantıya ara verilmesini arz ederim.

Rahmi Aşkın Türeli
İzmir

Vahap Seçer
Mersin

Müslim Sarı
İstanbul

Aydın Ağan Ayaydın
İstanbul

Bülent Kuşoğlu
Ankara

Adnan Keskin
Denizli

İzzet Çetin
Ankara

Musa Çam
İzmir

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bu 5018 ve 6085'le ilgili yeni düzenlemeler biliyorsunuz bu Hükûmet zamanında yapıldı yani bu iktidar döneminde yapıldı. Bunlarla ilgili olarak her şeyin kanunda yazması, mevzuatta olması da mümkün değil, bazı teamüller geliştirmek zorundayız, bazı gelenekler oluşturmak zorundayız.

Şimdi, henüz kanun oturmadı, sıkıntılar var, Sayıştay raporlarının buraya gelişi, burada incelenmesi, bunlarla ilgili görüş bildirilmesi, bunlarla ilgili epey bir sıkıntı var. Siz de ifade ediyorsunuz, bir kesin hesap komisyonu da oluşturulması gerekli ama henüz oluşturulmadı, bu da bir ihtiyaç, çok önemli bir ihtiyaç. Kesin hesabın ayrıca görüşülmesi gerekiyor ama her sene -geçmişte herhâlde raporlar gelmedi, biliyorsunuz- buna benzer eksiklikler yaşıyoruz, büyük sıkıntılar yaşıyoruz, bütçe hakkıyla ilgili doğru dürüst işlem yapamıyoruz. Bütçe hakkını, Türkiye Büyük Millet Meclisi toplumun bütçe hakkını yeterince savunamıyor. Bununla ilgili olarak bizim sorumlu, müdrük hareket etmemiz gerekiyor, başta sizin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

Şimdi, bu 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 24/2 hükmü çok açık: Sayıştay Başkanlarının görüşmeler sırasında burada olması gerektiğini bildiriyor. Sayıştay tarafından bize sunulan çeşitli raporlar var, Sayıştay Başkanlığı tarafından. Sayıştay raporlarının görüşülmesi sırasında Sayıştay Başkanının da -kanun yazsa da yazmasa da- bu genel görüşmeye Sayıştay daire başkanlarının da katılması lazım. Şimdi, Maliye Bakanlığı burada, bütçeyi hazırlayan, bütçeyi uygulayan Bakanlık olarak, bütçenin sahibi Bakanlık olarak Maliye Bakanlığı burada Bakan ve bürokratlarıyla. Bütçeyi denetleyen, uygulamayı denetleyen Sayıştayın da Başkan ve üyeleriyle, daire başkanlarıyla birlikte burada olması doğrudur, mantıklıdır. Yani, biz bu gelenekleri oluşturuyorsak, oluşturacaksak -ki bizim üzerimize düşüyor bu görev- bu konuda biraz titiz olmamız lazım. Hiçbir mahzuru yok, 6 daire başkanının ya da Sayıştay Başkanının buraya gelmesinde hiçbir mahzur yok. Gelirler, birlikte bir çalışma yaparız. Ne mahzuru vardır bunun? İktidar da bundan mutlu olmalıdır diye düşünüyorum, hiçbir mahzuru yok, birlikte bazı konuları daha net sorarız, daha net açıklamalar yaparlar. Yani neden buna itiraz ediyoruz? Ben bu iktidar sıralarında olsam da aynı teklifi yapardım, doğrusu budur. Kesin hesap komisyonu kurmadık madem, hiç olmazsa bunları yerine getirelim, biraz bu konularda zorlamalar yapalım, gelenekler oluşturalım Sayın Başkan. Onun için de, değerli arkadaşlarımın da bu konuda bana destek olmalarını rica ederim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Zozani...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Şöyle önergeyle ilgili görüş aldık, isterseniz Sayıştaydan bu konuda bir bilgi alalım, Sayıştay Başkan Yardımcısı burada, sonra görüşlerinizi alsak?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Göndereyim efendim önergeyi, atın altına imza isterseniz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Görüşlerimizi sonra ifade edeceğimiz bir konu, Sayıştayla çözeceğimiz bir konu değil, bu Divanla bizim çözeceğimiz bir konu olacağı için yani bir kanun hükmünün gereğinin yerine getirilip getirilmemesi konusudur.

BAŞKAN – Kanun, Sayıştay Kanunu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi Sayıştayın denetimine açık bir konuyu konuşmuyoruz, kendi aramızdaki hukuku konuşuyoruz.

BAŞKAN – Sayıştay Kanunu'yla ilgili bir konuyu görüşüyoruz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yasayı Komisyon çalışmalarımızda hukuku esas alacak mıyız, almayacak mıyız onun tartışmasını yapıyoruz. Önerge bu.

BAŞKAN - Elbette.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Önergeyi göndereyim, imzalayacak mısınız?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Dolayısıyla, bizim şu andaki konumuzun muhatabı Sayıştay değil.

BAŞKAN - Ben biraz detaylı bilgilendireyim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, Sayıştay değil, bu konunun Sayıştayla... Öyle şey olmaz Sayın Başkan.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, bütçe hakkını konuşuyoruz.

BAŞKAN – İyi de bütçe hakkını düzenleyen Sayıştay Kanunu, denetimi düzenleyen Sayıştay Kanunu, bunun Mecliste nasıl görüşüleceğini düzenleyen Sayıştay Kanunu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Müsaade ederseniz...

BAŞKAN - Sayıştay Kanunu'yla ilgili yorum farkından kaynaklanan bir şeyi tartışıyoruz.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Burayla, bütçeyle ilgili.

BAŞKAN - Evet.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, bu Sayıştayın yorumlayacağı bir husus değildir.

ADNAN KESKİN (Denizli) - Onun yetkisi de değildir.

BAŞKAN – Biz yorumlayacağız, bilgi alalım dedim, yorum alalım demedim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, içimizde çok sayıda hukukçu var, yorumlayabilir.

BAŞKAN - İyi de Sayıştay burada yani, kendisi burada.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, efendim, Sayıştayın bu konuda söyleyebileceği bir şey yoktur.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - O zaman daire başkanlarının buraya gelmesine gerek yok.

BAŞKAN – Lütfen yani. Sizden ben teklif beklerdim, "Bilgi alalım, ondan sonra tartışalım." demenizi beklerdim.

Peki, buyurun, siz konuşun, yani bildiğimiz bir konu olduğu için.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkanım, bu husus, Komisyonun kanunun amir hükmünü yerine getirip getirmemesi hususudur.

BAŞKAN - Size göre.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hayır, bana göre değil, kanuna göre.

MUSA ÇAM (İzmir) - Hukuka göre, hukuka göre.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hukuka göre böyledir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

BAŞKAN - Ama hukuk 24'e göre, ben de 38'i okuyun diyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bakın, 24 şunu söylüyor...

BAŞKAN - 38 ne diyor?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 24 genel düzenlemeyi ifade ediyor, 38 bakanlık bütçelerinin görüşülmesine dönük düzenlemedir. Dolayısıyla, eğer iki madde arasında iki ayrı kanunda bir tezat varsa kök yasayı esas almak durumundasınız.

BAŞKAN - Hayır, Sayıştay raporlarının görüşülmesini düzenleyen madde 38'inci madde, 24'üncü madde de daire başkanının görevlerini düzenleyen bir madde. Hangisi esas alınır? Daire başkanının görevini hatırlatacağız burada?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Peki, Sayın Başkan, Sayın Maliye Bakanının sağında, solunda, arkasında bu kadar bürokratin ne işi var? Yasada o mu yazıyor, "Hepsi burada olacak." diye mi yazıyor? Bakın, bir tezat var ortada, siz zevahiri kurtarma gayretiyle burada bir savunma geliştiriyorsunuz ve savunmayı geliştirirken de maailesef kanunun amir hükmünü görmezden geliyorsunuz. Böyle bir uygulama yapma şansınız yok. Kanun ne diyorsa onu yerine getireceğiz. 24'üncü maddede "bulunabilirler" demiyor, "bulunurlar" diyor.

BAŞKAN - Neyle ilgili diyor, okur musunuz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Geneli görüşmesi...

BAŞKAN - Hayır, hayır, öyle demiyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Hayır, hayır, raporla ilgili...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Geneliyle ilgili görüşmesi...

BAŞKAN – Öyle demiyor, görüş bildirdikleri raporları...

SADIK BADAĞ (Antalya) – Raporların görüşülmesiyle ilgili...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz burada neyin raporunu görüşüyoruz?

BAŞKAN - İlgili daire başkanının.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkanım, 4 tane raporun genelini görüşmeyecek miyiz?

BAŞKAN - Geneli.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bugün işte, genelini görüşmeyecek miyiz?

BAŞKAN - Hiçbir daire başkanından çıkmış bir rapor değil onlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Hangi daire başkanının görev ve sorumluluğu?

BAŞKAN – Hangi daire başkanı size soruyorum, onu çağıralım hemen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bütün daire başkanları.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bütün daire başkanlarını ilgilendiren bir husustur.

BAŞKAN – Neyse, peki.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hepsi gelsin.

BAŞKAN - Ben onu diyorum işte, hangi daire başkanları...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Biz burada ayrıntılarına gireceğiz, geneli üzerinde şey yapacağız. Her daire başkanının görev alanına giren, raporlarını ilgilendiren hususlara gireceğiz, ne diyeceksiniz bize, diyeceksiniz ki: İlgili daire başkanı buraya geldiğinde ilgili bakanlık bütçesinde bu hususu görüşelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Daha ayrıntılı görüşmek için söyleyeceğiz.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Öyle diyeceksiniz değil mi? Ama biz bugünkü görüşmelerimizde bu ayrıntılara girmek durumundayız, arkadaşlarımız girecekler ve her daire başkanından altında imzası olduğu raporlarla ilgili ayrıntılarda burada gerektiğinde bilgi almamız icap edecek.

BAŞKAN - Doğru.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Burada değillerse nasıl alacağız? Ben de size soruyorum, burada değillerse nasıl alacağız?

BAŞKAN - İşte ben de diyorum ki...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Ben de uygulamanızı söylüyorum, burada değillerse siz de bize şunu söyleyeceksiniz: "İlgili daire başkanı burada değil, zaten ilgili bakanlığın bütçesini görüştüğümüzde bu hususu görüşeceğiz, o zaman orada bilgi alalım." Geçen sene siz bu taktiği çok uyguladınız yani biz onu öğrendik. Bu seneyi konuşuyoruz, geçen senede değiliz biz.

BAŞKAN – Hiçbir zaman, ya Sayın Zozani, hiçbir zaman uygulanmadı, neyse.

Evet, teşekkür ederim Sayın Zozani.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Başkanım, bir söz de ben rica edeceğim.

BAŞKAN – Sayın Günal daha önce söz istemişti de, sonra size...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, ben çok uzun söylemeyeceğim, Sayın Bilgiç uzun uzun konuşabilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

Şimdi, bu raporlar Sayıştay Genel Kurulundan çıkıyor, önce isterseniz sorun “Kimler sorumlu?” diye. Genel değerlendirme raporu, istatistik değerlendirme raporu, faaliyet...

BAŞKAN – İşte, ben onun için dedim bilgi alalım diye, hangi daire başkanı sorumlu?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, Genel Kuruldan çıkıyor, Genel Kurulun tamamı katılıyor, bütün daireler de orada görüşlerini söylüyordur.

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI FEHMİ BAŞARAN – Genel Kuruldan çıkmıyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bunlar onaylanmıyor mu Genel Kurulda?

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI FEHMİ BAŞARAN – Rapor Değerlendirme Kurulundan çıkıyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Rapor Değerlendirme Kurulunda bunlar bize gelmeden önce siz Genel Kuruldan yetki almıyor musunuz?

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI FEHMİ BAŞARAN – Genel Kurulla alakası yok.

BAŞKAN – İsterseniz -onun için dedim ben- bilgi alalım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Rapor Değerlendirme Kurulunda kimler var, hangi daireler var?

BAŞKAN – Sayıştay bir bilgi versin dememin sebebi o, Sayın Zozani.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 2 Daire Başkanı, 8 üye.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – 8 üye bulunuyor orada, biz de 8 üyeyi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “2 Daire Başkanı o dairelerin üyeleriyle beraber bulunuyor.” diyor. Şimdi, kime soracağız? Başkana mı soracağız? Bunun içinde...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – O, 2 Daire Başkanı burada zaten.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayıştaydan bu konuda bilgi almamıza gerek yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi soracağım; yedek ödeneklerle ilgili soracağım, bütçeleştirilmemiş borçlarla ilgili soracağım.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Divan teşekkür etmedi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan burada.

Ödenek üstü giderler var, soracağım. Bunlara kim karar verecek? Siz hepsini biliyor musunuz?

BAŞKAN – Evet, “detayıyla ilgili” diyorsunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, Rapor Değerlendirme Kuruluna bunlara sunan arkadaşlarımız olacak.

Genel uygunluk bildirimi Genel Kurulda görüşülüyor mu?

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Genel uygunluk bildirimi Sayıştay Genel Kurulundan geliyor, Başkanlık da var içinde.

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI FEHMİ BAŞARAN – Rapor Değerlendirme Başkanı burada.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika... Genel uygunluk bildirimi...

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Genel uygunluk bildirimi Sayıştay Genel Kurulundan çıkıyor. Yani, en önemli şey...

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI FEHMİ BAŞARAN – Zaten, Genel Kuruldan...

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hepsi işte...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bizi eksik mi görüyorsun? Bak, biz diyoruz ki Genel Kurulda görüşülene, genel uygunluk bildirimine bütün daire başkanları oy veriyor mu, vermiyor mu?

BAŞKAN – Şöyle yapalım... Sayın Günel... Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir saniye...

BAŞKAN – İkili konuşma yerine ben zaten...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama bir dakika... Demin “Yok.” dedi, şimdi onu soracağım Başkanım, müsaade edin de.

BAŞKAN – Ama bilgi alalım dedim ben de, alalım işte bilgiyi.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika ama... Bilgiyi eksik veriyor, ben söylüyorum, bak, biz bunların hepsini görüşeceğiz diyorum.

BAŞKAN – Ama öyle bilgi alınmaz ki. Açayım mikrofonunu açıklasın diyorum ben de işte. Arkadaşımıza...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biraz da ben ona göre söyleyeceğim ama... Eksik bilgi veriyor.

Genel uygunluk bildirimi Sayıştay Genel Kurulunda oylanır. Şimdi onun için soruyorum ısrarla, bilmediğim için sormuyorum, eksik bilgi verdiği için bir daha soruyorum “Hangi daire başkanları katılır?” diye. Bir bu sene görüşmüyoruz Sayın Başkan biz bunu. Orada ne konuşulduğunu dahi biliyoruz. Sıkıysa getirin o zaman içeride ne görüşüldüğünün tutanaklarını bize, bir açıklayın bakalım. Var mı bir tane? Yazıyla isteyelim. Buraya yazmışsınız çok güzel: “Meclis adına denetim yapar.” Okuyayım istersen buradan... Yani, “Meclisin bütçe hakkı”, “Sayıştay...” çok güzel, raporun başına güzel yazmışsınız da... Şimdi, orada söyleneni ben bilmezsem, raporun içeriği kuşa çevrilmişse... Denetçinin yazdığı raporu... Ben size kamu zararına ilişkin davadan bahsetmiyorum; denetimle ilgili buraya yazdığınız, özetini yazdığınız rakamlarla ilgili, ödeneklerle ilgili şeyden bahsediyorum. Kamu zararını takip edersiniz, savcı suçlu bulursa bulur ama ben burada

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

neye göre denetim yapacağım? Benim adıma denetim yapan bir kurumda denetçi bunu yazacak, daire başkanı inceleyecek, Değerlendirme Kurulu görüşecek, kuşa çevirecek, benim adıma denetim yapmasına rağmen ben bunu göremeyeceğim. Böyle bir şey olur mu? Onu söylüyoruz yani. Bu “genel uygunluk bildirimi” dediğiniz, bütün raporları kapsıyor; hem kurum raporlarını kapsıyor hem dış denetim raporlarını hem faaliyet raporlarını kapsıyor, ona göre bir uygunluk. Yani, bütçenin tamamına uygunluk veriyorsunuz, kesin hesapların tamamına uygunluk veriyorsunuz, sadece faaliyet raporuna, sadece dış denetim raporuna, sadece hesaplarına vermiyoruz ki. Onun için, genel uygunluk bildirimine katılan arkadaşlarımızın burada olması gerekir. Ha, onu bugün sağlarsınız, ara verirsiniz, arkadaşlar sağlarsa o ayrı konu yani teamül şöyledir, bu böyledir, ayrı ama bilgiyi doğru aktarmak lazım, söylerken de bunu doğru söylemek lazım. Biz de biliyoruz... Aynen söylüyorum: Varsa bir tanesini getirin, bir kurumun Rapor Değerlendirme Kurulunda neler konuşulmuş, raporun orijinali kaç sayfaymış? Geçen senelerde siz herhâlde yoktunuz, hatırlamıyorum. Burada arkadaşlarımız kaç sayfadan kaç sayfaya düşürüldüğünü, orijinal raporun kaç sayfa olduğunu bir tane örnek raporla gösterdiler. Onun için, bunların bize açıklanması gerekiyor, “Daire Başkanları olsun.” dememizin nedeni o. Eksik bilgi geldiği zaman biz denetim hakkımızı, bütçe hakkımızı kullanamamış oluyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Günal.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, kısa bir...

BAŞKAN – Önce Sayın Bilgiç istemişti. Hemen vereceğim size de.

Buyurun.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tabii, önergeye baktığımızda, aslında, önerge, Sayıştay Daire Başkanlarının da bu genel görüşmeler esnasında burada hazır olmaları hususunda bir önerge, bugün için. Genel görüşmeden bahsediyorum. Tabii, Sayın Günal’ın dediği gibi, bu raporların hazırlanış şekli, Sayıştay içerisindeki bu işlemler, bunun üzerine bir tartışma yaşamıyoruz yani önergenin özüne baktığımızda da bununla ilgili değil. Burada şuna bakacağız: Burada, madde 38’in - yani Sayın Zozan’ın söylediğine geliyorum- (4)’üncü fıkrasına baktığımızda şunu söylüyor, diyor ki: “Dış denetim genel değerlendirme raporu, faaliyet genel değerlendirme raporu ve bu Kanun’un 42’nci maddesinde belirtilen rapor ve değerlendirmeler çerçevesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi, kamu kaynağı elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak kamu idarelerinin yönetim ve hesap verme sorumluluklarını görür. Bu görüşmelere Sayıştay Başkanı veya denetimden sorumlu Başkan Yardımcısı ile kamu idarelerinin üst yönetici veya görevlendirdiği yardımcısının ilgili bakanla birlikte katılması zorunludur.”

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İlgili bakanla birlikte...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Müsaade eder misiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dış denetim raporu için.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Evet, zaten hepsi, dış denetim...

BAŞKAN – Hepsi; dış denetim, faaliyet genel değerlendirme...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 38’de dış denetim raporu var.

BAŞKAN – Faaliyet genel değerlendirme...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 39’da o.

BAŞKAN – Hayır, 38’in (4)’ünde.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Burada dış denetim değerlendirme raporu, faaliyet genel değerlendirme raporu, mali istatistik değerlendirme raporu ve genel uygunluk bildiriminden bahsediyoruz.

Madde 24’ün (2)’nci fıkrasına geldiğimizde de Daire Başkanlarının görevlerine ilişkin olarak da şunu söylüyor: “Daire Başkanları denetim raporlarına ilişkin görüşlerinin bildirilmesiyle ilgili işlemleri yürütür ve görüş bildirdikleri raporların Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesi sırasında hazır bulunur.” Bu, şu anlama geliyor: Bu arkadaşların sorumlu olmuş oldukları kurumlarla ilgili raporlar esnasında -ki kurum bütçelerinin görüşülmesi, kesin hesapların görüşülmesine geçildiğinde- bu arkadaşlar burada hazır bulunacaklar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Şimdi görüşmeyecek miyiz bunları? Sayın Bilgiç, bugün görüşüyoruz, bugün bunların raporlarının geneli üzerinde görüş bildiriyoruz.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) - Tabii, ben Sayın Kuşoğlu’na katılıyorum yani şuna katılıyorum: Bu arkadaşlar bugün de burada bulunabilirlerdi. Bu bir kanuni zorunluluk değil ama bunu ben bir tavsiye, bir dilek gibi kabul ediyorum.

BAŞKAN – Teamül...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Ama bu bir kanuni zorunluluk değil, bulunabilirler de bulunmayabilirler de. Bizim açımızdan bulunmalarında da hiçbir mahzur yok. Onu ifade etmek istiyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Niye? Tatile mi gitmişler? Gelsinler. Biz burada niye bulunuyoruz?

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Ama, iddia edildiği gibi, bu daire başkanları burada bulunmadığında bugün bu görüşmeyi yapamayacağınız anlamına gelmiyor. O yüzden, önergenin karşısında olduğumuzu ifade ediyoruz mantık itibarıyla yanlış olduğu için ama arkadaşlar burada hazır bulunabilirler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

BAŞKAN – Teamül olarak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Süreyya Bey, raporlar olmadan da bu görüşmeleri yaptık yani elimizi tutan yok. Hiçbir şey yokken de yaptık biz bu görüşmeleri. Bütçeyi çıkardık. Tabii ki yapılır. Bir anlamı yok ama.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Kaplan, buyurun.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Başkan, bugünkü bütçe programına göre -elimizde şu an- diyor ki: “Sayıştay tezkereleri üzerinde görüşmeler...” Sayıştay, Anayasa ve yasa gereği Meclis adına denetim yapan bir organ. Aslında şu an marangoz hatası sonucu Sayıştay Başkanı Hükûmetle yan yana oturuyor. Sizin yeriniz Hükûmetin yanı değil, orasıdır, orada oturmanız lazım.

BAŞKAN – Değil.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hükûmetle otursanız “Ak Sayıştay” olursunuz. “Ak Sayıştay” a da biz başından beri karşıyız. Hükûmet, kendi başkanını, üyesini...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Oturmasalardı. İçeriği önemli...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Elbette ki... Niye Hükûmetle oturuyor?

BAŞKAN – Neyse... Başkan Yardımcısı arkadaşlarımızdan bir tanesi milletvekillerinin yanında oturuyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Nezaketten, yani, şimdi....

BAŞKAN – Milletvekillerinin yanında oturması lazım, doğru.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Elbette yani. Şimdi Hükûmetle niye oturuyor? “Ak Sayıştay” mı, yoksa Meclisin Sayıştay mı? Sorun bu.

BAŞKAN – Yok.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hükûmeti denetliyor zaten.

BAŞKAN – Biliyorsunuz, oturma düzeninden kaynaklanan bir şey, yoksa milletvekillerinin yanında da oturabilir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye'nin yönetim şeklinin ne hâle geldiğini gösteriyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hayır, hiçbir zaman oturtmadınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hep böyle yani, yıllardır...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Burada bir değişiklik yapın, Sayın Başkana bir yer açalım, Sayıştay Başkanına yer açın.

BAŞKAN – Yanlıştı...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Yanlıştır yani marangoz hatasıdır bu.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Marangoz hatası değil, kaynaştırma hatasıdır.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Ben Sayın Kaplan'a katılıyorum bu konuda.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Doğrusu bu. Yasama, Meclis adına... Tamam, muhalefet, iktidar...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayın Kaplan doğru söylüyor.

BAŞKAN – Sayın Kaplan, hak veriyorum. Bütçemizin, Komisyonumuzun yeni oturma düzeneği yapılırken Sayıştayımıza ayrı bir kürsü ve ayrı bir yer verelim. Orada Sayıştay denetçileri ve başkan, başkan yardımcıları için ayrı bir yer verelim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hemen Divanın sağına olması lazım, stenograf arkadaşların olduğu yeri bundan sonra açın.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayıştay temsilcilerinin burada yeri var.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Hakikaten Hükûmetle beraber görünce ortak zannediyoruz artık, bizim denetimimizi Meclis adına yapmıyor diye düşünüyoruz.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Ortaklar zaten.

BAŞKAN – Yok öyle bir şey.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Denetimini yaptığı kurumları daha kısa bir mesafeden kontrol ediyor.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu yanlışı düzeltmek için şekilden başlayalım, Başkan da nezaket etsin. Hakikaten Sayın Bilgiç de değindi, şimdi bunu görüşüyorsak... Sayıştay Başkanı bir bütçe görüşmesinde iki defa geliyor, bugün gelecek, bir de yarın gelecek. Allah aşkına, diğer arkadaşlar geliyor ondan sonra.

Burada yer açın Sayın Başkanlık Divanı, talebimizdir.

BAŞKAN – Bunu başlatalım, doğru.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Karşıyor sonra, sanki Hükûmetin denetim organı gibi gözüküyor, bu çok yanlış bir görüntüdür.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ederim.

Söz talebi var zannediyorum.

Sayın Günal...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Benim vardı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vazgeçtim ben.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkanım, usüli bir hata yapıyoruz. Bizim vermiş olduğumuz önerge üzerinde sadece önerge sahipleri konuşuyor. Siz şimdi önergemizin üzerinde hem lehte hem aleyhte gruplara söz veriyorsunuz. Böyle bir usul, böyle bir teamül yoktur. Lütfen, önergemizi oyalayınız.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Bence de yanlış.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, ben sadece kısa bir açıklama yapacağım. Bütçe görüşmelerine başlarken yapmıştım ama tekrar hatırlatayım.

Muhalefet sözcüsü ve milletvekili arkadaşlarımıza geçen yılki görüşmeler sırasında yaşanan sıkıntıları, tekrar, benim... bütçe görüşmeleri sırasında ben Başkanlık Divanında değildim. Diğer arkadaşlarla beraber değerlendirdiğimizde, önümüzdeki yıldan itibaren bütçe kesin hesap kanununun ve Sayıştay raporlarının daha verimli denetiminin yapılabilmesi açısından şu anda İç Tüzük'e hiç ihtiyaç duymadan, mevcut İç Tüzük'te görüştüğümüz kanunlarla ilgili bir alt komisyon kurma yetkimiz var. Dolayısıyla, böyle bir alt komisyonu oluşturalım ve bizden önce yani bütçe görüşmeleri başlamadan önce Komisyonumuzda, bu alt komisyon daha teknik, daha dar çerçevede bu kesin hesaplar üzerinde daha yoğunlaşsın, denetimini yapsın diye anlaştık. Ancak, bu yıl yasama yılının başından itibaren Meclisin çalışma imkânı bulunamadığı için -hem Komisyonumuzun hem Genel Kurulun- tatiller nedeniyle biz alt komisyon oluşturamadık. O nedenle, biz şunu yapalım dedik o zaman: Görüşme sürecimizi biraz zamana yayalım. Hafta içinde bir günü, cuma günlerini boş bıraktık arkadaşlarımızın ve bir de şu prensip kararını aldık: Sayıştay raporlarıyla ilgili, arkadaşlara hepsi geliyor ama bir de bunların özetini bizim uzman arkadaşlar milletvekillerimiz için hazırlasın. Burada, en azından raporların özetlerine arkadaşlarımız vâkıf olsunlar. Bir de bununla ilgili görüşmelerde, daha önce raporlar aynı gün geliyordu ya da bir gün önce geliyordu, bütçeler vesaire, çok yoğunluk yaşıyorduk. Şimdi biz önümüzdeki hafta bütçesi görüşülecek kurumların raporlarını ve bütçelerini, sunumlarını bir hafta öncesinden, en geç cuma günü dağıtacağız arkadaşlarımıza. Gelecek haftanın bütün görüşmeleriyle ilgili daha önceden bir hazırlık yapma imkânları olacak. Böyle zamana yayarak hem bütçe görüşmelerini hem kesin hesap ve Sayıştay tezkerelerini görüşmemize daha fazla imkân tanımaya çalıştık bu imkânlar içinde.

Haklısınız, Sayın Kaplan'ın söylediği gibi Sayıştayımız Meclis adına denetim yaptığına göre Komisyonumuzdaki konumu da, yeri de farklı olmalı. Orada zaten kendi bütçesi görüşülürken oturuyor normalde. Sabahleyin biz bunu kendi aramızda da görüştük, Sayıştayımızı oturtacak yer aradık, Başkan ve başkan yardımcılarını. Açıkçası, Daire Başkanı arkadaşlarımız veya ilgili arkadaşlar geldiğinde burada oturuyor zaten, biliyorsunuz. Ancak, Başkan Yardımcısı için arkadaşlarımız ya milletvekillerinin yanında otursun dedik... Nitekim orada oturuyor Başkan Yardımcımızın birisi. Burada yüz yüze veya açıklama yapma ihtiyacı doğduğu için fiziksel olarak orada. Yoksa hiçbir zaman "Sayıştay Hükümet sıralarında oturuyor." değil, onu da belirtelim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Şekil ve zihniyet.

BAŞKAN – Estağfurullah. Yani, bu açıklamayı yapma ihtiyacı duydum.

Ben önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yanlış yaptık, yanlış yaptık.

BAŞKAN – Teamül olarak önergenizi dikkate alacağız ve bundan sonra daire başkanlarının da burada olmasını ben biraz önce ara verildiğinde de gördüm...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hiçbir mahzuru yoktu.

BAŞKAN – Tabii ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdiye kadar gelirlerdi. Yani, nedir bu muhalefet iktidar? Bir şeyleri birlikte üretelim yani muhalefet verdi diye, Bülent Kuşoğlu verdi diye...

BAŞKAN – Haklısınız, bakın, ben bu açıklamayı yaparken de söyledim. Biz bir komisyon çalışmasını dahi birlikte kararlaştırdık. Dolayısıyla, zannediyorum önümüzdeki dönem bunlar hep...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İyi niyetle yapılmış bir önerge. Bunu da reddediyorsak artık hiçbir şeyde anlaşılamayacağız demektir.

BAŞKAN – Ara vermeden biz arkadaşlarımıza söyledik. Grup müdürleri burada şu anda, grup başkanları. Diğer arkadaşlar da gelecekler.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan, şimdi geneli konuşacağız, genelinden sonra Sayıştay tezkerelerine geçilecek değil mi?

BAŞKAN – Genel üzerinde konuşurken Sayıştay Tezkereleri üzerinde de görüş belirtebilir arkadaşlar.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, belirtebilir ama esas itibarıyla, sonrasında Sayıştay tezkereleri okunup üzerinde bir şey açılacak değil mi?

BAŞKAN – Yok yani Sayıştay tezkereleri zaten dağıtıldığı için tekrar okunmuyor. Burada biz okumaya kalkarsak zaten biliyorsunuz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Okumayacak mıyız? Okuyacağız Sayıştay tezkerelerini.

BAŞKAN – Yok, okumuyoruz.

Dolayısıyla, şimdiye kadar...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani ben şunu demek istiyorum.

BAŞKAN – Ayrıca gündem yapacağız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bakın, şimdi, burada bu sene 7 tane genel rapor geldi, bir de ayrıca kurum raporları var 157 tane. Bu 7 tane genel rapor, aslında geneliyle birlikte görüşüleceği için yani genel uygunluk bildirimi ve diğer raporlar, onların belki bir görüşme içinde bir arada ele alınmasına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum, onun için söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Türel, şöyle: Hem 2015 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı yani Sayın Bakanın geçtiğimiz günlerde sunumunu yaptığı tasarı hem 2013 Mali Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı ve Sayıştay tezkereleri hakkındaki görüşlerini Komisyon üyesi arkadaşlarımız söz aldıklarında birlikte değerlendirecekler. Yoksa ayrı ayrı gündem yapıp ayrı ayrı müzakere etmemiz lazım, hem bütçe kanununu hem kesin hesap kanununu hem Sayıştay tezkerelerini. O da üç günlük ayrı bir müzakere demektir yani biz bugün sadece bütçeyi görüşmeyeceğiz, bütçenin geneli üzerinde konuşmayacağız, aynı zamanda... Yani, bunu teamül olarak da bu şekilde yapıyoruz. Yoksa bir güne başka türlü sığdıramayız yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, şöyle, Sayın Başkan: İki sene önce gelen bir rapor yok, Sayıştay raporları gelmedi. Geçen sene de geldi ama üzerinde tartışma yapılabilecek bir nitelikte değildi, rapor değildi yani ismi "rapor"du ama içinde denetim yapılamadığını söylüyordu. Şimdi raporlar geldi. O açıdan, şimdi, biz zaten geneli üzerinde bir konuşacağız yani bütçenin geneli önemli. Oradaki arkadaşlarımız zamanını tamamen bütçenin geneli üzerine ayırdılar. Soru-cevap bittikten sonra Sayıştay üzerine bir oturum...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ayrı bir oturum yapalım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – ...yapalım, orada arkadaşlar Sayıştay üzerine düşüncelerini gene beş dakika, on dakika belirtsinler.

BAŞKAN – Sayıştay üzerine diye bir şey yok. Orada da yine Maliye Bakanlığı

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bunun üzerine konuşalım diyoruz.

BAŞKAN – Hayır, onun üzerinde de soru-cevap olacak. Onun üzerinde Sayıştay değil, onun üzerinde de Maliye Bakanlığı bütçe uygulamasının...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya Sayın Başkan, ben var olan şeyi neden hem Sayıştaya hem ikisine ayırayım? Zaten o zaman, konuşacağımız zaman bütün geneli üzerine konuşuyoruz. Orta Vadeli Program, orta vadeli mali plan, merkezî yönetim bütçesi, hepsinin üzerine konuşacağız zaten, onu demek istiyorum. Yani onun üzerine...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ayrı bir oturum yapalım.

BAŞKAN – Ayrı bir oturum bugün yetişmez ki.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya soru-cevap bittikten sonra "Sayıştay üzerine..." diyelim, orada direkt olarak arkadaşlar rapor üzerine, spesifik olarak odaklanalım. Orada da ilgili daire başkanı arkadaşlarımızı da çağıralım ve böylece son derece verimli bir toplantı olur, eğer milletvekili arkadaşlarımız da uygun görürlerse çok verimli bir toplantı olur.

BAŞKAN – Şöyle olur...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani şöyle yapalım: Bir saat, bir buçuk saat gibi, değil mi arkadaşlar? İktidar grubu da burada, muhalefetten arkadaşlarımız burada.

BAŞKAN – Sayın Türel, elbette ama şöyle...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir saatlik, bir buçuk- iki saatlik bir şey yapalım.

BAŞKAN – Zamanı kullanma anlamında. Şimdi yirmişer dakika arkadaşlarımız konuşacak mı? Sonra tekrar bir gündem yaptığımızda, yine orada yirmişer dakika konuşulduğu zaman...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yirmi dakika konuşmaz bu sefer, daha az konuşur bunun üzerine.

BAŞKAN – "Beş dakika konuşur." diyorsunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama orada arkadaşlarımız da olsun, verimli bir çalışma olurdu.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Zaten herkes de konuşmaz.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Başkanım, bu talep doğrultusunda şimdiki konuşmaları onar dakikayla sınırlayalım, bir dahakinde de aynı şey...

BAŞKAN – "On dakika" dediğimiz zaman, "yirmi dakika" dediğimiz zaman zaten biz ona kesin olarak...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Geneli üstüne konuşacağız bunu.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – O zaman yarımsar saat...

BAŞKAN – Zaten orada tolerans gösteriyoruz arkadaşlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – -Yok, yok, bir dakika. Doğru da...

Bir dakika arkadaşlar, Sayın Bakan sunuşunu yaparken Sayın Bakanın süresi otuz dakikaydı ama...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

BAŞKAN – Otuz dakika değildi, orada ben bir hata yaptım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya arkadaşlar, bir şey demedim, bunun için söylemiyorum. Artırdınız, biz de bir şey söylemedik.

BAŞKAN – Yoksa geneli üzerindeki sunumunda süre yok aslında Sayın Bakanın.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya arkadaşlar, baştan verirken -burada kayıtları çıkarttırmayın şimdi- orada otuz dakika süre verdiniz, lütfen, daha önceden...

BAŞKAN – Bakanlıklarla ilgili... Neyse.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama Sayın Bakan sunuşu yaptı, biz de memnun olduk, kesmek istemedik, kesmedik, güzel oldu. Yani, iki saate yaklaştı. Şimdi biz de aynı şekilde konuşalım, arkadaşlarımıza lütfen sınır getirmeyin.

BAŞKAN – Sayın Türel, biz de kimsenin sözünü kesmiyoruz ancak...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Lütfen sınır getirmeyin, onu da belirtelim burada.

BAŞKAN – Peki.

Geneli üzerinde...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama ben önerimi tekrarlıyorum yani burada arkadaşlarımızla bir karar alalım, Sayıştay üzerine iki saatlik bir şey açalım.

BAŞKAN – Tekrar söz talebi olursa Sayıştay kesin hesap tezkereleri konusunda, ona da söz vereceğiz devamında.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, öyle yapalım, bittikten sonra Sayıştay üzerine biz ayrıca düşüncemizi belirtmek istiyoruz, raporlar üzerine.

BAŞKAN – Belirtmek isteyen arkadaşlar ayrıca belirtecek.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İsteyenler, tamam o zaman.

BAŞKAN – Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz 2015 yılı merkezî yönetim bütçesi, Kesin Hesap Kanunu ve Sayıştay tezkereleri üzerinde.

İlk söz Sayın Zozani'nin, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teamülümüz var, ilk...

BAŞKAN – Teamülümüz var üstadım.

Sayın Türel, siz mi?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Evet, ben.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türel.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, teşekkür ederim.

Evet arkadaşlar, şimdi 2015 yılı merkezî yönetim bütçesi ve 2013 yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısını görüşmek için toplandık. Şimdi, tabii, bütçe üzerinde odaklanmak, konuşmak için aslında esas itibarıyla bu bütçeyi başlatan, bütçe sürecini hazırlayan bir kısım dokümanlar üzerinde de düşüncelerimizi belirtmemize ihtiyaç var. Bunların başında gelen Orta Vadeli Program, çünkü 5018 sayılı Yasa'ya göre, Orta Vadeli Program bütçe hazırlama sürecini başlatan bir ilk adımdır. Genel anlamda, Türkiye ekonomisinin makro ekonomik göstergelerine ilişkin büyüklüklerin belirlendiği ve ortaya konulduğu bir dokümandır. Hemen arkasından da bir orta vadeli mali plan hazırlanır. O da aynı şekilde işin altında biraz mali boyutuyla gelirleri, giderleri, borçlanmayı ele alan dokümanlar.

Bu dokümanların çok önemi var. 5018 sayılı Yasa'yla biz Orta Vadeli Programı ve orta vadeli mali planın ne zaman hazırlanacağını, nasıl hazırlanacağını, hangi unsurları içereceğini kayıt altına aldık yasa koyucu olarak, TBMM olarak. 2003 yılında çıktı ve 2005 yılından itibaren de bu süreçte var olan takvim uygulanmaya başlandı.

Öncelikle, Orta Vadeli Programın Mayıs ayı sonuna kadar hazırlanması söz konusuydu; orta vadeli mali planın da Haziran ayının 15'ine kadar. Şu ana kadar 10 bütçe süreci geçmiş ve OVP ve OVMP hazırlanmış bununla birlikte söylüyorum. Bu takvime sadece birincisinde uyulmuş Sayın Bakan, 2005 yılında hazırlanan, 2006-2008 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program'da takvime uyulmuş. Sizi tebrik ediyorum, Hükümetinizi. Yani on bütçe yılından birinciyi tutturmuşunuz ama ondan sonraki dokuzunu tutturamamışsınız. Aynı zamanda da AKP döneminde çıkan bir yasa bu. Bunun üzerine ciddi gecikmeler olmaya başlamış, önce hazıran, temmuza sarkmaya, arkadan da eylüle, ekime sarkmaya başlayınca 2011 yılında bir değişiklik yapılmış 5018'de ve denmiş ki: Mayıs ayı sonuna kadar Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanacak olan Orta Vadeli Program eylül ayının ilk haftasına, haziran ayının 15'ine kadar Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanacak Orta Vadeli Mali Plan da eylül ayının 15'ine taşınmış. Peki, ondan sonra düzelme var mı? Ne yazık ki gene yok. Bir baktık rakamlara, buradan isterseniz ben size son üç yılı söyleyeyim: 2011'de 13 Ekimde çıkmış Orta Vadeli Program –Orta Vadeli Mali Plan'la aynı gün- 2012'de 9 Ekimde, 2013'te 8 Ekimde, bu sene de gene 8 Ekimde Orta Vadeli Program çıktı. İki beraber yayımlanıyordu, bu sene üç gün gecikmeyle de Orta Vadeli Mali Plan yayımlandı. Şimdi, böyle bir şey bütün bütçe hazırlama sürecini gayrikanuni hâle getiren bir uygulamadır Sayın Bakan. Yani bu konuda Maliye Bakanı olarak en büyük hassasiyeti sizin göstermeniz gerekiyor. Yani bir kanunu hazırlayıp

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

ondan sonra kanunda var olan düzenlemeleri uygulamıyorsanız bunun neden olduğunu sormak bizim hakkımız. Neden böyle bir uygulamaya gidiyorsunuz?

Biliyorsunuz, 17 Ekim'e kadar bütçe kanun tasarısı ve millî bütçe tahmini –kaynak harcama dengesidir- Meclise sunulmak zorunda. 8 Ekim'de başlatmışsınız bütçe sürecini, Orta Vadeli Programı, 17 Ekim'e kadar ben bakıyorum, aradaki dokuz, on gün içinde bütçe hazırlanmış gözüküyor. Hâlbuki bütçe sürecini biz biliyoruz, önce büyüklükler belirleniyor, ondan sonra bunlar karşılıklı bakanlıklarla bir süreç oluyor, onlara bildiriliyor, bütçe çağrısı oluyor, yatırım programı hazırlama esasları, ona göre bütün kamu kurumları cari harcamalarını Maliye Bakanlığına, yatırım harcamalarını Kalkınma Bakanlığına gönderiyorlar ve orada karşılıklı olarak ondan sonra bir istişare, müzakere süreci oluyor ve onun sonucunda bütçe şekilleniyor. Bütün bu süreçlerin hepsinin gayrikanuni olduğunu görüyoruz. Böyle bir şey nasıl olabilir? Yani her sene bekliyoruz, umutla bekliyoruz “Belki bu sene bir gecikme olmaz.” diye, bakıyoruz, gene gecikme var. Yani mayıs ayını aldınız, eylül'e çektiniz, gene uymuyorsunuz buna. Yani bu açıkçası, AKP hükümetlerinin de kanunlara, yasama sürecine nasıl baktığını da gösteren bir tipik göstergedir diye düşünüyorum.

Diğer taraftan, Orta Vadeli Program'ın içinde biraz odaklanmak istiyorum. Şimdi, bu orta vadeli programlar önemli belgeler. Eskiden iki tane belge vardı: Bir, plan hazırlanıyordu, beş yıllık planlar. Bir keresinde Avrupa Birliği bütçe süreciyle uyum olsun diye yedi yıllık hazırladık ama beş yıllık, en son da gene biliyorsunuz, 2014-2018'i kapsayan Onuncu Kalkınma Planı oldu. Bir de yıllık programlar da bunun dilimlerini oluşturmuyordu ancak o dönemde belli ihtiyaçlar doğdu. Yani aradaki belgelerin özellikle kalkınma planının değişmemesi, biraz statik bir belge olması çünkü bunun hiçbir şekilde revizyon olduğunu, revizyondan geçirilmediğini görmediğimiz için orta vadeli programlar getiriliyor, “rolling plan” dediğimiz bir şey bu. Yani daha dinamik, her sene hazırlıyorsunuz, her sene bir yıl ileriye doğru ittiyorsunuz ve onun için de bir anlamda plan biraz daha uzun vade gibi oluyor, yıllık programlar ve bütçe biraz daha kısa vade gibi oluyor ve buna dayalı olarak da bunlar da işte orta vadeyi tamamlıyor. Aynı şekilde, bütçelerin de bir yıl ayrıntılı ama öbür yılları da kapsayacak şekilde hazırlandığını biliyoruz. Çok önemli bir belge bu. Yani içinde bulunduğumuz şeyi her yıl hazırladığınız için... Yani “Türkiye ekonomisi nereden gelip nereye gidiyor, dünya ekonomisi nereye gidiyor? Bunun altında, hazırlanan bu programların altında programların, bütçenin hangi varsayımlar var? Neler, nasıl gerçekleşecek?” bunun için hazırlanan bir doküman bu. Bunun bir taraftan kamu kurumu için emredici bir yönü var ama özel sektör açısından da sinyali verici, yol gösterici bir yönü var yani önemli bir belge. O açıdan, bu belgelerin kredibilitesi önemli, bu belgedeki hedeflerin tutturulabilmiş olması önemli. Şunu demek istemiyorum, elbette belli zamanlarda sapmalar yapılır, sonuçta belli varsayım seti altında hazırladığınız için, olmaz, birdenbire içeride, dışarıda ciddi şoklar oluşur iktisadi ya da siyasi, buna dayalı olarak rakamlar değişebilir ama bu olmadığı zaman, bunun olmadığı yıllarda nasıl değiştiğini bu rakamların, neden Orta Vadeli Program hedeflerinin bir türlü tutturulmadığını anlamış değiliz. Bu da tabii, orta vadeli programların inanılabilirliğini ve güvenilirliğini ciddi anlamda zayıflatıyor. Bu açıdan, ben özel sektörün de kendisine ilişkin olarak gelecek bütçesini hazırladığında faaliyetlerini, nerelere, hangi alanlara gireceğinin stratejik bir planlamasını yaptığında bunları çok ciddiye aldığını düşünmüyorum. Var olan böyle bir süreçte kamu, görevini yeteri kadar yapamıyor demektir.

Diğer taraftan, bakıyorsunuz, orta vadeli programlar Türkiye'nin problemlerini, yapısal problemlerini çözebilecek bir nitelikte değil. Şimdi şu var tabii, belli tespitleri yaparsınız, dersiniz ki: İşte, Türkiye'nin problemi şu. Örneğin, cari açık, enflasyon ve buna dayalı olarak bunun içinde Orta Vadeli Program'da, Orta Vadeli Mali Plan'da, bütçede yıllık programda ve yatırım programında da bunun alt detaylarını oluşturmuyorsunuz. Yani bunları yaparsanız o sorunu çözeceksiniz çünkü çözmek için... Mali disiplini nasıl sağlayacaksınız? Maliye politikası anlamında bir perspektif koyarsınız, buna dayalı olarak da bunun alt detaylarını hazırlarsınız. Bir anlamda, onun, hatta gerektiğinde de alternatifini hazırlarsınız. Böyle baktığımızda da Türkiye ekonomisinin orta vadeli programlarla yapısal sorunlarının çözülmediğini, tam tersine, ağırlaştığını görüyoruz. Bunların bir tanesi, baktığımız zaman, çok ortada, açık ve nettir, yurt içi tasarrufların millî gelir içindeki payının hızla düşmesidir. 2000'li yıllarla birlikte kıyasladığımız zaman bakıyorsunuz, yüzde 22'ler düzeyinde olan yurt içi tasarrufların millî gelir içindeki payı AKP döneminde yüzde 15'lere düşmüştür ortalama, hatta bazı yıllar yüzde 12'ye kadar gerilediğini biliyoruz. Bunun nedeni geçmişte kamudan kaynaklanırdı, kamunun negatif tasarruf vermesi yani kamu açıkları bir anlamda tasarruf düzeyinin düşük olmasını sağlardı, kamu tasarrufları negatifti. Şimdi, bakıyorsunuz, kamu tasarrufları düzeldi, bir maliye politikası, sıkı para, mali disiplin ama özel sektörün dengeleri bozuldu. Özel kesimin de, hane halklarının da, şirketlerin de dengelerinde çok ciddi bozulma var. Kamu tasarrufu düzelirken, negatiften pozitive geçerken özel tasarruflar birdenbire yüzde 20'lerin üzerindeki seviyesinden, yüzde 25'lerden yüzde 12'lere, 13'lere, yüzde 9'a kadar indi. O zaman ortada bir problem var. Ekonomiye bir bütün olarak görme ihtiyacı içindeyiz. Sadece kamu dengelerine odaklanan, sadece kamuda bir disiplini sağlayan, bütçe açığını azaltmaya çalışan bir şey eğer öbür taraftan ekonominin genelini bozuyorsa, özel sektörü bozuyorsa, özel sektörü ciddi anlamda borçlanma altına sokuyorsa, özel sektörün yatırımlarını engelleyecek bir seviyeye geliyorsa o zaman buradaki yapısal problemlerde bir iyileşme değil, bozulma olduğunu görüyoruz.

Gene aynı şekilde, cari işlemler açığının millî gelir içindeki payının gittikçe arttığını görüyoruz. Bunun tabii, değişik nedenleri var baktığınızda. Bunun nedenlerinin birisi enerji. Türkiye'nin, baktığınız zaman, ithalatının yüzde 20-

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

yüzde 25'i arasında, ekonominin daralma yıllarında yüzde 25'e çıkıyor bu, yüzde 20'ler, beşte 1 seviyesinde bir enerji ithalatı var ama enerjiyi çıkardığınızda da gene aynı şekilde cari işlemler açığının arttığını görüyoruz çünkü uygulanan politikalar düşük kur, yüksek faize dayalı, sıcak paraya dayalı bir modelin Türkiye'yi getirdiği noktadır bu. Türkiye'de ciddi anlamda bir üretimin, başta imalat sanayisi olmak üzere üretimin ve ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığı hızla artmıştır. Bunun sonucunda, ekonomi daralsa bile, büyüme hızı yavaşlasa bile cari işlemler açığında yeteri kadar bir düşme yok ve bunun sonucunda da çok hızla artan bir dış borç stoku var karşınızda ve her sene bunu finanse etme ihtiyacı içinde de Türkiye her sene gene "Nasıl finanse edeceğiz, ne yapacağız?" çünkü belli borçları çevireceksiniz, ödeyeceksiniz, yeniden alacaksınız, böyle bir problemle karşı karşıya.

İşsizlik oranları, bakıyorsunuz eski seviyelere, 2000'li yıllar seviyeleri ki onlar da aynı zamanda içinde 1994 krizi var, 1999 gene aynı krizi, 2001 krizine getiren noktada da işsizlik oranlarında ciddi bir yükselme var iş gücüne katılım oranlarındaki düşmeye rağmen. İş gücüne katılım oranları yüzde 54'ler, 55'ler seviyesinde 2000'li yıllarda ama AKP döneminde baktığınızda, bunun yüzde 50'lerin altına düştüğünü görüyoruz ve ona rağmen, yüksek bir işsizlik oranı, şu anda da önümüzde hâlâ ekonomi büyüse bile, hızlı büyüme artışları sağlasa bile yüzde 9, yüzde 10, yüzde 11'ler gibi artan bir işsizlik oranıyla karşı karşıyayız.

Enflasyon tahminleri tutmuyor. O kadar büyük sapmalar var ki yüzde 80, yüzde 90, yüzde 100'lük sapmalar var. Bir taraftan enflasyon hedeflemesi uyguluyorsunuz, Merkez Bankasını bağımsız yapıyorsunuz ve ona gerekli politika araçlarını enflasyonu kontrol altına almak için, yani yerli paranın istikrarını korumak için belli görevleri veriyorsunuz ama öbür taraftan, ciddi sapmalar var. Eski OVP'lerde, orta, uzun dönemde yani gelecek yıllarında yüzde 3'ler civarında bir enflasyonun hedeflendiğini görüyorduk şimdi onlar yüzde yüzde 5'ler seviyesine geldi ama gene hiçbir şekilde yüzde 5'lerin de tutması mümkün değil. Bu sene işte yüzde 9,4'lük bir orandan bahsediliyor, çok yüksek.

Kur tahminleri gerçekçi değil. Tabii kur tahmini belki zımni olarak çıkıyor, direkt olarak kur üzerine odaklanmıyorsunuz ama kur tahmini önemli. "2023 vizyonu" diyorsunuz, hedeflere birazdan geleceğim. Yani nasıl yapıyorsunuz? TL cinsinden hesaplayıp sonra dövize bölüyorsunuz, dolara bölüyorsunuz. Dolar kurundaki değişmeye tabii otomatikman son derece duyarlı bir tahmin noktası var ortada. Yani, nasıl söyleyeyim? Bakın, Onuncu Kalkınma Planı hazırlandı, biliyorsunuz geçen yıl hazırlandı, temmuz ayında yasalaştı. Bakıyoruz 1,97'ymiş 2014 yılı için, ondan sonra hazırlanan 2018 yılı için 1,97 denmiştir yani nominal döviz kurundan bahsediyorum yani doların TL karşılığı 1,97'ymiş 2018 için, sonra aradan üç ay geçtiği zaman hazırlanan OVP'de o 1,97; 1,98 olarak ama 2018 yılı için değil 2014 yılı için revize edilmiş. Ondan sonra da bakıyorsunuz, bu sene de yeni hazırlanan OVP'de 2014 yılı için 2,18'lik bir kur artışı var. Bu kadar yüksek bir kur artışı, aslında ciddi anlamda da sıkıntıyı ortaya çıkartıyor. Bütün Türkiye ekonomisinin dengelerini bozucu bir yapı.

Tabii, bunlar sadece neden değil, bunlar aynı zamanda da sonuç yani bir şeylerin yanlış gittiğini gösteriyor, bir şeyler demek ki yolunda gitmiyor, demek ki Türkiye ekonomisinde ciddi problemler var, yapısal problemler var, gerekli tedbirler zamanında alınmıyor, bunlar alınmadığı için de Türkiye ekonomisinde çok ciddi bir sıkıntı var. Bütün bunlardan tabii ortaya çıkan da şu: Orta vadeli programların vizyonunun olmadığı gözüküyor yani AKP olarak hep "vizyon, vizyon, ekonomi vizyonu" diyorsunuz ortada ben ekonomi vizyonunu şu ana kadar göremedim. Sayın Bakan, siz görüyorsanız, lütfen, hangi konuda bir vizyon gördüğünüzü bize söyleyin yani ben size son beş yıldaki orta vadeli programları çıkartayım, bakalım onlara, hepsi birbirinin aynı, kopyala-yapıştır formatında, aynı şekilde hazırlanmış, aynı şeylerin tekrarlandığı "Ekonominin, işte ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığı azaltılacak, şu yapılacak, bu yapılacak..." gibi. Bir gelişme yok ama. Yani uygulamanın içindesiniz, nerede yanlış yapıyorsunuz? Yani, bu yanlışları ciddi anlamda sorguladığınızı düşünmüyorum, ekonomi alanında çizilmeye çalışılan pembe tabloya rağmen Türkiye ekonomisinin tablosu karadır, kapkaradır. Bunun içinde de baktığınızda ciddi sıkıntılar gözüküyor.

Gene aynı şekilde, orta vadeli programlar artık standart hâle gelmiş -biraz önce söyledim- politikalar açısından kopyala yapıştır gibi büyüme hedefleri de yüzde 4, yüzde 5, yüzde 5, gelecek her seneyi söylüyorum, hani her sene içinde bulunduğunuz yılı gerçekleştirme tahmini, sonraki üç yıl projeksiyon oluyor. Ekonomi yukarıdan da gelse, yüksek büyüme hızından da gelse 2010-2011'de olduğu gibi, yüzde 4, yüzde 5, yüzde 5. Ekonomi daralsa da büyüme hızı yüzde 2'lerde de olsa yüzde 4, yüzde 5, yüzde 5 yani ama olmuyor yani bir türlü istikrarlı, sürdürülebilir bir büyümenin sağlanamadığını görmekteyiz.

Şimdi, tabii, 2014 yılı büyümesine bir göz attım gelen rakamlar eşliğinde. Orada da açıkçası yüzde 3,3'lük bir büyüme gözüküyor ama bu yüzde 3,3'ün de tutturulması zor gözüküyor, onu belirteyim çünkü yılın ilk yarısı var, TÜİK'in harcama yöntemiyle millî gelir hesapları yayımlandı. Orada da baktığımız zaman yılın ilk yarısında büyüme kamudan kaynaklanmış, kamu tüketimi, kamu yatırımı ve net mal ve hizmet ihracatından yani ihracat- ithalat farkından kaynaklanmış, toplam yurt içi talep ise baktığınız zaman binde yarım düzeyinde, yüzde 0,5 ama orta vadeli programda ise gene toplam yurt içi talebi artıran bir yapı, net ihracatın büyümeye katkısı azalacak. O zaman nasıl olacak? Bakıyoruz stoklarda bir artış gözüküyor, stoklarda ikinci yarıda bir artış olacak ki bu 3,3'lük büyüme sağlansın ama bunun olması da mümkün gözüküyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

Biraz önce de söyledim, ekonomiyi her sene yüzde 4, yüzde 5, yüzde 5'lik bir büyüme patikasına doğru itiren bir yapı içindeyiz ve bunun altına talep unsurları itibarıyla da baktığımızda, bakıyoruz özel tüketim, özel sabit sermaye yatırımı ama hiçbir sene tutmuyor. Son iki senedir özel sabit sermaye yatırımlarına bakın, yatırımlar bitti. Türkiye büyüme, yatırım yapma kapasitesini kaybetti. Türkiye, bununla nasıl bir değişim gerçekleştirecek? Var olan, tabii, elbette dışarıda yaşanan krizler var, ticaret ortaklarımızda belli krizler var, biz yok demiyoruz ama bunların hepsinin öngörülmesine ihtiyaç var. Kriz dönemi aynı zamanda belli fırsat dönemleridir, fırsat dönemi olarak da düşünülmelidir yani sizin kendi içinde dönüşüm yapabilmenize imkân sağlar çünkü öbür türlü likiditenin çok bol olduğu bir dönemde yapısal bir dönüşüm yapamazsınız; mecburen o sizi sürükler ekonomiyi yukarıya doğru, kolay değil soğutmaya çalışırsınız kolay soğutamazsınız ama onun dışındaki dönemlerde Türkiye ekonomisini dönüştürmek için ve yapısal problemlerini çözmek için imkân vardır ama ne yazık ki bu olmuyor.

Biraz önce söylediğim yüzde 4, yüzde 5, yüzde 5'lik 2015-2017 hedefleri önceki OVP'nin aynısı diğer alanda. Cari işlemler açığında da bakıyorsunuz işte 2013 yılında 65 milyar dolardı, 2014 yılında 46 milyar dolar, 2017 yılında 50,7 milyar dolar ama OVP'yi hazırlarken "4, 5, 5" demişsiniz, yıllık ortalaması yüzde 4,7 ama aynı zamanda da büyümenin talep unsuru itibarıyla baktığımızda müthiş bir özel sabit sermaye yatırım artışı var, aynı şekilde özel tüketim artışı var. Özel sabit sermaye yatırımı artışı demek dışarıdan olan ithalatın hızlı biçimde artması demek çünkü Türkiye ekonomisinin yapısal bir problemi. Ekonomi büyüdüğü zaman, arttığı zaman dışarıdan ithalat da artıyor, yurt içindeki tüketiciler sonuç itibarıyla sadece yurt içinde üretilen mallara talip olmuyor, yurt dışındaki ithal mallarına da talip oluyor. Böyle bir tarafta hem bir taraftan gene iç talebe dayalı büyüteceksiniz özel sektörün öncülük ettiği ama cari açığı aynı seviyede tutacaksınız, mümkün değil. Şimdi, bu bile, baştan zaten şu andaki programı itibarsızlaştırmış durumdadır. 2013'te cari açığın millî gelirdeki payı yüzde 7,9'muş, 2014'te 5,7; 2017'de de yüzde 5,2'ye düşüreceksiniz yani böyle bir şey mümkün gözüküyor. İhracat açısından tabii bunun altına baktığınız ihracat-ithalat varsayımları var, onların ne olduğuna da baktığımız zaman şunu gördüm ben: İhracat fiyatları değişmezken ithalat fiyatları düşüyor yani ihracatın ithalattan daha hızlı arttığını hem nominal hem reel anlamda görüyoruz. Son olarak baktığımızda, gene bu mümkün değil yani ekonominin yapıları içinde mümkün değil yani bu yapılar, yeni bir yapısal değişiklik yaparsınız olur bunlar yani ayrı bir modele geçersiniz ama bugünkü mevcut yapı içinde hiçbir alınan tedbir yok, her sene OVP'ler aynı, bunun altında ciddi bir uygulanan alt politika demeti yok.

İşsizlik oranları 2014 yılında yüzde 9,6; 2017'de yüzde 9,1 yani o kadar büyüteceksiniz hâlâ "9,1" diyorsunuz. Onu büyütemeyeceğiniz için bu 9,1 olmayacak yüzde 10'ların üzerine çıkacak işsizlik oranları, bunu göreceğiz.

Enflasyon tahmini 2014 yılı için yüzde 5,3'müş yüzde "9,4" dediniz. 2015 yılında yüzde "6,3'e düşecek" diyorsunuz, sonra da yüzde 5 olacak, yüzde 5, yüzde 5. Ama bir taraftan demin de söyledim, tekrarlayayım: Yurt içi talep kaynaklı bir artış öngörüyorsunuz, talep artacak diğer taraftan da ciddi baktığınızda enflasyon düşecek. Yani, nasıl düşüreceksiniz bunu talebin arttığı bir pozisyonda? Türk parasını ciddi anlamda değerlendirmedeğinizde, çok ciddi bir reel değerlendirme gerekir ki ancak o şekilde maliyetler yönünden gelen baskı bertaraf edilsin, onun dışında da böyle bir şey mümkün gözüküyor.

Tabii, tasarruf oranlarının nasıl yükselecek. Gene aynı şekilde baktığınız zaman dış talebe dayalı müthiş bir özel tüketim artışı var, özel sabit sermaye yatırım artışı var ama nasıl, aynı zamanda tasarrufu tüketim artarken düşüreceğinizi anlamış değilim. Tabii, bütün bunların hepsi baktığımız zaman bizim 2023 hedeflerimizi de ciddi biçimde etkiliyor. Bakın, AKP'nin 2023 hedefleri diye söyledikleri: "2 trilyon dolar millî gelir, kişi başına 25 bin dolar millî gelir, aynı şekilde ihracatta 500 milyar dolar."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Şimdi, ben oturdum bir hesaplama yaptım, yani nasıl 25 bin dolar, 2 trilyon dolar...

BAŞKAN – Sayın Türel, mikrofonunuzu tekrar açıyorum, iki dakika içinde toparlarsanız bir zahmet.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Az kaldı, toparlıyorum bitireceğim.

Bakın, nasıl olabilir diye baktım, elimizde bu 2015-2017 OVP'sinde hedeflerin gerçekleşeceğini varsaydım yani orada "2,44" diyorsunuz -2017 yılında kura, doların TL karşılığına- 2,44'ün o şey olacağını varsaydım ve ondan sonraki yıllar için yani 2023'e kadar olan yıl için, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, altı yıl için bir hesaplama yaptım ve kuru enflasyon kadar artırdım, enflasyon farkı kadar, aslında nominal kur enflasyon yani yurt içi-yurt dışı enflasyon farkı kadar artırdım yani reel kur değişmedi, kur reel olarak aynı kaldı. Türkiye'nin yıllık ortalama yüzde 12 büyümesi lazım 25 bin doları tutması için. Diğer taraftan, başka bir hesap daha yapayım dedim, kur hedefi tutsun, 2017'de "2,44" diyorsunuz, mümkün değil ama hadi tutsun 2017, hatta daha ileri gittim 2023 yılında da 2,44 olsun dedim, hiç değişmesin yani 2023 yılında bundan sonra yani yaklaşık dokuz yıl sonra kur 2,44 olsun, baktım yıllık ortalama ne kadar büyümemiz lazım buna ulaşmak için? Yıllık yüzde 9,5. Şimdi yani bunlar aslında, bu hedeflerin hikâye olduğunu, bunların gerçekleşmesinin imkansız olduğunu gösteriyor. Gene, aynı şekilde ihracat nasıl 500 milyar dolar olacak? "2017'de 203,4 milyar dolar, 2023'te 500 milyar dolar" diyorsunuz, ihracatın yıllık yüzde 16 artması lazım ki baktığımız zaman ekonominin trendlerine mümkün gözüküyor. Bu şu demek değil, iddia sahibi olmak güzel bir şey, elbette iddialarınız

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

olacak, şu anda siz Hükûmetsiniz, Türkiye ekonomisini siz yönetiyorsunuz, belli birtakım şeyler ortaya konacak ama, iddiayı koymak yetmiyor, onun altını doldurmanız gerekiyor. Nasıl bunu sağlayacaksınız? Büyüme modelini mi değiştireceksiniz, imalat sanayisini nasıl yeniden şekillendireceksiniz, bunların hepsinin görüşülmesine ihtiyaç var.

Biraz önce yapısal sorunlardan bahsettim. Orada da mesela Türkiye’de imalat sanayisinin hem üretimine hem ihracatına baktığınızda, hâlâ daha çok düşük teknoloji ve orta düşük teknoloji ürünlerde uzmanlaştığını görüyoruz. E, bir taraftan, “Yüksek katma değerli mal ve hizmet üretelim.” diyoruz ama diğer taraftan da bakıyoruz ki Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu bir yer var. Sonuçta, bunu yapmak mümkün gözüküyor.

Özet olarak, bu orta vadeli programın da günü kurtarma OVP’si olduğunu düşünüyorum; bunun bir vizyonu yoktur, yapısal problemleri çözebilecek bir perspektifi geliştirilmemiştir, gerçekçi olmayan hedefler nedeniyle kamuoyuna yol gösterme niteliğini kaybetmiştir. Onun sonucunda 2015-2017 yıllarını kapsayan orta vadeli program ve buna dayalı olarak çıkarılan yıllık program ve bütçenin de gerçekleşmesinin sıkıntılı olduğunu, burada var olan, bizim ulaşmamız gereken hedeflerin hiçbirine ulaşamayacağını gösterdiğini söylüyorum.

Konuşmamı burada kesmek istiyorum, sorular kısmında tekrar iletacağım. Ama, ayrıca maliye konusunu Maliye Bakanlığı bütçesinde hem gelir hem gider ve borçlanma konusunda da ayrıntılı biçimde tartışırız diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Türel.

Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, her türlü eleştirimizi yapacağız, eksiklerin tamamlanması için gerekli önerileri söyleyeceğiz ki siz de söylüyorsunuz Sayın Bakanım, ara sıra çekingen, biraz daha utangaç da olsa, tırnak içinde söylüyorum yani söyleyebileceğiniz kadarıyla diyerek hep söylüyorum. Ama, burada bir sorunla karşı karşıyayız. Dolayısıyla, bu sorunun çözümü için de bazı şeyleri açık konuşmamız gerekiyor, sizin söyleyemediklerinizi de bizim burada söylememiz gerekiyor. Onun için, eksiklerine rağmen baştan hayırlı olsun diyorum çünkü hepimiz ülkemizin gelişmesi, 2023 hedeflerine -sizin de benimsediğiniz, bizim baştan beri söylediğimiz- ulaşabilmek için, bunların çok çok yetersiz olduğunu biliyoruz. Ha, gerekçelerini de tartışarak veya “Şunu yapmıştık, bunu yapmıştık, şuradan geldi.” diyerek ki sizin konuşmaya da yansıyor; hâlâ 2002’yi bize söyleyerek “2013’e bakın, 2012’ye bakın, bir krize girdik, oradan nasıl çıkıyoruz, orta gelir tuzağından nasıl çıkacağız?” güzel söylüyorsunuz hâlâ reformları söylüyorsunuz. On iki yıl geçti, bizim burada yaptığımız 8’inci-9’uncu bütçe oluyor, hâlâ biz reformlardan bahsediyoruz. Onun için, burada söyleyeceğimiz şeyler... Burası teknik bir komisyon, normal, aşağıdaki birtakım kanun tasarılarında ve tekliflerinde olduğu gibi, siyasi konularda olduğu gibi, tabii ki bazı siyasi şeyler görüşülecek ama bu söyleyeceklerimiz için esastır Sayın Bakanım, baştan bunu belirterek sözlerime girmek istedim.

Şimdi, her sene aynı, klasik olduğu için artık konuşmuyoruz. Bu süreç, bütçe hazırlama süreci sağlıklı değil, bir kere onu tespit etmemiz lazım. Yani, biz arkada görüşüyoruz, yapıyoruz, kurumlardan alıyoruz, doğru. Kalkınma Bakanlığı da alıyor, eskiden DPT alırdı, oradan size de geliyorlar, Plan ve Bütçeye de geliyorlar, arkadaşlarımız bir şeyler... Hesapladığınız deflatöre göre, herkes kendi çapında yatırımının önemini, tüketiminin önemini anlatmaya çalışıyor. Ama, bunun daha erken bir şekilde sonuçlanması gerekiyor. Neden oluyor? Gündelik birtakım siyasi şeylerle uğraşırken maalesef, bu en önemli şeyimiz bütçe olmasına rağmen ki, bizim de en önemli fonksiyonumuz Plan ve Bütçe Komisyonu olarak bütçe hakkının kullanılması, tahsis ettiğimiz kaynakların etkin şekilde kullanılıp kullanılmadığının denetlenmesi olması lazım ama burada ilgili ilgisiz, Adalet Komisyonunun, Anayasa Komisyonunun, aile komisyonunun, ne varsa onların işini yapıyoruz. Tabii ki, Sayın Başkan başta söyledi, o zaman “Komisyon kursaydık.” E, kursaydık. Yani, o ara biz tam üç ay boyunca torbayla uğraşacağımıza, bunun otuz sekiz günü bizatihi Komisyonunda geçti, cumartesi, pazar sabahlara kadar, sahura kadar... Siz de bir kısmına şahit oldunuz. Peki, biz onları tartışacağımıza şimdi en azından bir kesin hesapları, birtakım kurumları şimdiye kadar incelemiş olsaydık olmaz mıydı? Olurdu tabii, Ama işte bu sanal gerilim, çatışma gündemi maalesef burada Meclisimizin ve Komisyonumuzun da etkin çalışmasını etkiliyor, etkin çalışmasını engelliyor.

Şimdi, siz burada OVP’yi açıkladıktan sonra, hem sizin hem Sayın Babacan’ın bazı açıklamaları oldu. İşte, öncelik geçen sene biraz daha cari açıktaydı, şimdi enflasyona veriyoruz, onun yanı sıra yine diğer yapısal reformlar, artı cari açık devam ediyor dedik. Ama, bakıyoruz, daha henüz açıklamadan geçen hafta yine Merkez Bankası kendi tahminleriyle oynuyor. Şimdi böyle bir hazırlık nasıl yapılıyor ben anlamıyorum. Yani, “Ya bir şeyi yapalım, biraz düşük söyleyelim, ücretler ona göre ayarlansın, sözleşmeler buna göre bağlansın hiç olmazsa ücret enflasyonunu öneyelim.” diye mi bakıyorlar. Eğer bu, bu şekliyle algılanırsa o zaman ücretlilere yazık, ücretlileri enflasyonun altında ezdirmiş oluyoruz. “Görüntü olarak ezdirmelik.” diyorsunuz ama bunların baştan doğru dürüst bir tahmininin yapılması gerekiyor. Aksi takdirde, Hükûmetin de yapmış olduğu hedefler, gelir hedefleri, vergi hedefleri, harcama, yatırım, tasarruf hedefleri tutmuyor; her sene karavana atmaya devam ediyoruz. Yani, en az iki defa, üç defa hem büyümemizi hem diğer

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

hedeflerimizi revize ediyoruz. Yani, bütçe sadece gelir ve gider rakamının açıklandığını, tutmayan ödeneklerin sizin yetkinizle bir yerden bire yere aktarıldığı, “Geçen sene 15, bu sene 9,5’e yakın 9,3 küsur neyse ödenek üstü harcama yapıldı.” diyerek kapatabileceğimiz bir şey değil çünkü bütün kalkınmamızı, yatırımlarımızı, gelişmemizi bu bütçeden ayırdığımız parayla yapıyoruz. Onun için, “Rakamı tutturduk, tutturamadık, şu oldu, bu oldu.” tamam, yani kitabı bir açıklama.

Sayıştayın raporlarında “Dostlar rapor görsün.” diye özetini buraya koyup ayrıntısını biz sonra kendimiz görüştük, gerekeni de savcı kamu zararı bulunursa yapacak.” Yani ne anlamı var? O zaman biz burada hikâyeden gelip el kaldırıp, indirip siz sunmuş olacaksınız, biz de kabul etmiş mi olacağız? Böyle bir sonuç çıkıyor maalesef, senelerdir söylüyoruz, neden öyle söylüyorsunuz? Hâlen daha kalkınma planı açıklananı o kadar ay geçmiş aradan, en önemli şeyde, bütçe sunuşunda, OVP sunuşunda siz diyorsunuz ki: “25 reform alanı tespit ettik, dönüşüm alanı, bunlarla ilgili 1.250 tedbir var. Ya, bu kadar büyük reform olmaz zaten. Yani, adını büyük gösterebilmek için belki öyle söylüyorsunuz ama bunun zaten gerçek olmadığı o zaman anlaşılıyor. Reform, 1.250 tane tedbir olmaz, 25 tane de olmaz, onlar bir reformun alt başlıkları olur. Yani, siz söylüyorsunuz işte, “Vergi reformu yapacağız.” Bunun altında idari kısmı var, birtakım teknik kısmı var, insan kaynakları kısmı var, bunun her birini ayrı reform diye sunduğunuz zaman, “Ya, o zaman bize göz boyama yapıyor.” derler, örnek olarak söylüyorum. Burada 25 reform alanı öncelikli, tamam, güzel, plan da var. Ama, ben şimdi anlamıyorum hâlâ yeni kurulmuş bir hükümetin eylem planı gibi on iki yıldır devam eden, her seferinde sürekliliği 2002’ye götürdüğünüz için söylüyorum yani bütün umudunu bu 25 dönüşüm programına bağlamış olmasını anlayamıyorum. “Bütün umudunu” derken “Sürekli bunları yapacağız, yapacağız.” dediği için söylüyorum. Ha, burada bu şu demek: Yine, birtakım niyetleri aynen hedeflerde olduğu gibi söyleyeceğiz. Keşke hemen bir an önce başlamış olsaydı. O kalkınma planına bunlar yazılmadan önce Sayın Bakanım, özel ihtisas komisyonu raporlarında... Bunlar zaten tartışıldı, öncelikli alanlar belirlendi, oraya dercedilirken zaten belliydi, bunların önlemlerinin çoktan alınıyor olması lazım. Yani, tespitlerin doğruluğunu, yanlışlığını tartışmıyorum bakın, öncelik meselesi olarak tabii ki bunlar hemen yapılması gereken şeyler. Niye yapılmıyor olduğunu ve niye hâlâ konuşuluyor olduğunu soruyorum. Eğer biz onlara umut bağlarsak daha çıkaracağız, eylem planı gelecek, bunları açıklayacağız, tek tek o eylemleri yapacağız; geçmiş olsun. Bütçe bitti, seçim takvimi başladı yani bunlar ne demek? Önümüzdeki bütçe geldiği zaman kim hükümet olursa olsun hâlâ bu planlar yeni hükümet tarafından daha yeni açıklanıyor olacak; bir senemiz daha gitti demektir. Plan yapılabili zaman geçti, şimdi o planın gerekleri yapmak üzere de seçim geldi, hükümet kuruldu bilmem ne oldu diyeceğiz, biz hükümet olsak da, başka bir parti de kazansa daha yeni yeni bütçe hazırlığıyla beraber bütün bu şeyler başlanmamış olacak; işin özeti bu. Dolayısıyla şimdi bakıyoruz buradaki şeyler yani bütün ekonomi için önemli, sadece sizin tutturduğunuz, tutturamadığınız kısmı ayrı bir şey, onun hesap verilebilirliği ayrı. Hedef tutar işte, Merkez Bankası kendi konusuyla ilgili, sizler bütçeyle ilgili açıklama yapıyorsunuz ama bir de ekonomik ajanlar açısından güvenilir olmak var. Şimdi, ben yatırım, tüketim kararı vereceğim, tasarruf kararı vereceğim, siz tasarrufları artıracağım diyorsunuz. Yani buradan bakıyorum, sizin -kısa bir kısmına buradan beraber bakalım tasarruflarla ilgili şeyi artırıyoruz, tespiti de yapmışsınız “Yüksek sürdürülebilir büyüme için artırmalıyız. Düşük tasarruf oranı yatırım iştahı yüksek olan özel sektörün yatırımlarını dış finansman ile yapmaya zorlamakta ve yüksek cari işlemler açığına sebep olmaktadır.” Güzel. 2003 yılında da “Tasarrufların oranı düşük.” demişiz, gelişmekte olan ülkelerin altında.

Şimdi, bir taraftan bunu söylüyoruz ama şimdi geliri artırmadan yüzde 5 diye koyuyoruz, yüzde 4 oluyor, oluyor, 3 oluyor, 3,3 diye en son büyüme revizesi yapıyoruz. Tasarruf gelirin bir fonksiyonu, her seferinde söylüyorum. Benim gelirim artmadan nasıl tasarruf edeceğim Sayın Bakan? Yani bir gelirim artacak ki önce, sonra yatırıma mı, tüketime mi, tasarrufa mı harcamayacağım. Benim gelirimde bir artış olmuyorsa, yeteri kadar olmuyorsa, ihtiyaçlarımı dahi karşılayamıyorsam... “2002 yılında yüzde 23,4 olan özel sektör tasarruflarının gayri safi yurt içi hasılaya oranı 2014 yılında yüzde 11,7’ye gerileyeceği beklenmektedir.” Sizin konuşmanızın otuzuncu sayfasından okuyorum. Orada güzel bir şey söylemişsiniz “Azalışta işte finansal derinleşme, kredi erişim kolaylaştı -iyi tarafını söylüyorsunuz- kredi faiz oranları düştü; onun için de tüketim artıyor, yatırım artıyor.” Şimdi, bu sanki bir gerekçe gibi görülüyor yani tasarrufların artmamasında. “Tasarrufları arttıracacağız.” diyorsunuz, Sayın Başbakan da geçende koroya katılmış, eski Başbakan, yeni Cumhurbaşkanı söylüyordu: “Merkez Bankası faizleri düşürsün.” Peki, şimdi hem Merkez Bankası faizleri düşürdü, tüketimi, yatırımı teşvik ediyoruz, bir taraftan tüketim artsın, canlansın ekonomi... Yani tasarrufu nasıl artıracacağız o zaman? Hem bu faizlerin düşmesinden dolayı tasarruf oranının yetersizliğine bir gerekçe olarak söylemişiz, yani hedeflerin hepsi birbiriyle eğer paralel olarak, tutarlı olarak belirlenmezse, yaptığımız söylemler de bunlarla tutarlı olmazsa bunu yakalama şansımız yok. O zaman hakikaten, dostlar OVP görsün, dostlar bir bütçe görsün, anayasal yükümlülüğümüzü yerine getirelim, sonra bunları aktarır, döndürürüz, bir şeyler yaparız diyor. Bu tahminlere bakıyoruz, hakikaten millî gelir tahminini de revize ettik, büyümeyi de revize ettik... O da nasıl olacak, onu da bilmiyoruz yani her sene OVP... Üç yıllık yapmak güzel ama böyle bir sıkıntısı var. Yani OVP’yi de her sene yeniliyoruz, geçen sene yaptığımızı bu sene bir daha... Şimdi, 2015 rakamını üç sefer ayrı ayrı revize ettik 2012’den bu tarafa, geçen sene ayrı, bu sene ayrı, seneye Allah kerim. Yani gerçekleşmesini nasıl revize edeceğiz o da gidişata bağlı.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

Tabii böyle olduğu zaman ne oluyor? Gayrisafi yurt içi tahmini de geçen sene ne yapmışız? 1 trilyon 719 milyar lira olarak, ne yapıyor 867 milyar dolar. Yeni OVP'ye bakıyoruz, 1,764 milyar TL ama kurda beklenmeyen bir şey olduğu için baktığımız zaman dolar bazında düşüyor; 810, eğer o da gerçekleşirse. Yani tahmini veri kabul ederek. Bu durumda bakıyoruz yani artmayı bırak, azalmış oluyor. Ne oluyor o zaman? 11 bin doların üstünde açıkladığımız kişi başına gelirimiz tekrar 10 bin dolara geri gidiyor. Yani azalışa doğru gidiyoruz, 10 binli rakamlara gidiyoruz 11 binden. 280, 300 dolara yakın bu tahmine göre azalış oluyor. Şimdi, yani onun için söylüyorum, benim kişi başına gelirim artmadan ben tasarrufumu nasıl artıracam; bir. İkincisi, bu hedefleri böyle koyarsak yüzde 9 çıkan bir şeyi yüzde 9,4'e revize ettiğimiz, 9,6'ya revize ettiğimiz enflasyonu hâlâ milleti kendimize güldürerek yüzde 5 demenin bir anlamı var mı Sayın Bakan? Yani, yüzde 5 demenin bir tek anlamı var, demin söylediğim konu çünkü bütün ücret artışlarının endekslemesi, özel sektör, sendika, memur sözleşmesinin hepsi enflasyona göre yapılıyor, olan gene ücretliye oluyor. Eğer biz bunda ısrar edersek yüzde 9, yüzde 10 gerçekleşen bir enflasyonu yüzde 5 açıklıyorsanız ve her sene tutmuyorsa, en az 2 misline yakın oluyorsa, yüzde 50'den fazla sapma oluyorsa o zaman burada enflasyon hedeflemesi, enflasyon fiyat istikrarı demenin bir anlamı yok. Kardeşim kusura bakmayın, olağanüstü hâller var, dünyadaki gidişat iyi değil, bizim de gelirimiz esneklik gösteriyor. Hadi bu sene biraz enerji fiyatlarında geçici bir düşüş var, ondan dolayı hem cari açığa nispeten hem de fiyat enflasyonu anlamında akaryakıttan dolayı gelecek gibi görünüyor ama bu bir iki ay sonra tersine de dönebilir. Yani bilemiyoruz, coğrafyamızda savaşlar, kavgalar, dövuşler devam ediyor.

Onun için burada hakikaten bu hedeflerde dikkatli olmak lazım. İnandırıcılığımız kaybolunca biz yarın gerçekçi hedef de belirlesek millet inanmaz olacak. Millet değişim de işte ekonomik ajanlar, yatırımcılar, tüketiciler, tasarrufçular, kimse, bunu yapan özel sektör, kamu sektörü, hane halkı. Dolayısıyla bunların biraz daha gerçekçi olması gerekiyor. Tabii az önce söylediğim gibi, reformların arkasındayız ama siz öyle söylüyorsunuz ki sanki muhalefet gibi söyleniyor. Sayın Babacan bu şeyin ekonomiden sorumlu ve Koordinasyon Kurulunun da başı. Siz de Maliye Bakanısınız. Demin de dedim, takdir ediyoruz söylediklerinizi. Tamamını söyleyemediğinizi de biliyoruz. Burada gelip açık yüreklilikle biz torba görüşürken "Bu, kısmen vergi affı sayılır, bizim mutfağımızda pişmedi, biz de Maliye olarak buna karşıyız." dediniz, biz de takdir ettik, o konuda sizin kişisel duruşunuzu biliyoruz. Ama Hükümetin tamamı böyle katılınca birtakım şeyleri de maalesef çözemiyoruz. Biz muhalefet olarak bile size "Gelin bunları bir an önce çıkarın, destek olalım." derken farklı farklı sesler çıkabiliyor, bunların da Hükümet içerisinde giderilmesi gerekiyor.

Birkaç şey daha var, tabii, Sayıştay kısmına girsem mi girmesem mi diye bakıyorum ama Başkan, birazdan bakarsın belli olmaz, değişmiş, Sayın Bilgiç biraz daha böyle hemen kestirip atma taraftarı olduğu için ben o konuda da birkaç şey söylemek istiyorum. Divandaki değişiklik bazen tavırları da etkileyebiliyor yani.

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Etkiler.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Şimdi, Sayın Bakanım, burada tabii ki bütün bunlar hem para hem maliye politikaları açısından etkinliğimizi azaltıyor, onun için genel bir çerçeve çizdim. Kurumlarımız geldikçe görüşeceğiz ama sizi burada görmüşken bunları söylememiz lazım. Sizin için en önemli sonuç ise -Sayıştaya geçmeden- bu hedefler gerçekçi olmaz ise sizin yüzde 5'lik büyümeyle alacağınız vergi kaç olur, yüzde 4'lük büyümeyle alacağınız vergi kaç olur, yüzde 3 olursa kaç olur?

Şimdi, yüzde 5'e göre bize vergi hedefi söylerseniz, bu yüzde 3'e düşerse aradaki nereden çıkaracağız? Yani, ben hâlâ korkuyla bekliyorum. Önceki sene OVP'deki açığı söyledikten sonra ekim ayında bütçe başladı, o arada yılsonu, yılbaşı gelmeden yine bizim ödeneklerimiz yetmiyor diye KDV, ÖTV, yavaş yavaş bir şeyler gelmişti. Ne olacak? O zaman normal kürestekilerden tahsil etmeye kalkacağız yani olanı belli. Bir de burada tabii bu çelişki sizi farklı yönlerden yeni vergi tahsil etmeye yöneltecektir diye korkuyoruz. Bu da doğrudan tüketim üzerinden alınan vergilere doğru gelecektir. Tutmadığı zaman ceremesini vatandaş çekiyor.

Şimdi, bunu söyledikten sonra, birkaç husus var, onları da sizin dikkatinize hızlıca sunacağım, Sayıştayda yine konuşuruz ama özellikle buradaki yedek ödenek kısmı var, ödenek üstü giderler var, bütçeleştirilmiş borçların tamamı, bütçeyle ilgili genel uygunluk bildiriminde birkaç tane husus var Sayın Bakanım. Hakikaten şöyle bakıyoruz, 940 milyon tamam, kanun gereği yüzde 2 bir şey koymuşuz bunu aşmasın diye. "Zaruri hâllerde de bu aşabilir." diyoruz ama Şimdi geriye doğru bakınca, burada yapısal bir sorun var. Hadi diyorsunuz ki bir sene, en fazla... Yukarıdan aşağıya bakıyoruz, 940'tan 35,9, 36 milyar; bütçenin yüzde 9'una yaklaşıyor, 8,77'si diyor rapora göre. Ben hesaplamadım rakamı ama herhâlde Sayıştay söylediğine göre doğrudur. Bayağı ciddi bir şey. O zaman bu bütçe disiplini ortadan kalkmıyor mu? Size birtakım yetki veriyoruz ama acil durumlarda, hani SSK primiydi, memur maaşıydı, bazı acil şeylerde Maliye Bakanı aktarsın bazı ödenekleri ve rahatlatma sağlasın. Bu oran biraz fazla gibi geliyor. Bir de Sayıştay Raporu'nda da belirtilmiş, "Bunların ayrıntıları ilan edilmeli." diyor. Demek ki siz de onlara tam olarak vermediniz ki toplamını bulmuşlar gibi veya Sayıştay kısmında biraz daha açık konuşabiliriz. Ben, zamanım az olduğu için hızlı hızlı geçiyorum. Arkadaşlar süre verirse onları açıklayacağım ama raporun sonucunda yazıyor, "Bunların ilan edilmesi gerekir." diye. Demek ki...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayıştayı konuşacağız zaten.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Burada, tabii, bu söylediklerimizin dışında birkaç temel husus daha var değerli arkadaş. Bütçeleştirilmiş borçlar, yine aynı şekilde burada da gelmiş. Şurada hızlıca bir kısmını size takdim edeyim. Diyor ki “Maliye Bakanlığınca belirlenecek ekonomik kodlardan yapılan ve bütçede ödeneği öngörülmüş olmakla birlikte olduğu yer ve zaman açısından bütçeleştirilmiş borçlar hesabı ile ödeneğine mahsup edilecek harcamalar hesabının yıl sonu itibarıyla ödenekler temin edilerek kapatılması ve ertesi yıla devir vermemesi öngörülmesine karşın uygulamada bunun sağlanamadığı görülmektedir.” ve bu yıl da değil, geçen yılki miktarı da yazmış, bu yılı da yazmış. Demek ki bir yapısal sorun var ve bu devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Toparlıyorum Başkanım.

Yani buradaki şeyde önceki yılın konsolide bütçe açığına dâhil edilememiş 47,9 yani 48 milyon burada bir rakam var, 2014 kayıtlarında yer var. Siz de söylemişsiniz “Şöyle oldu, böyle oldu, azalttık.” diye, eyvallah, teşekkür ederiz ama demek ki hâlâ bir sorun var. Ama asıl, ödenek üstü giderler daha vahim bu rakam azalıyor ama yarın başka yerden fazlası da çıkabilir. Hakikaten, şimdi, ödenek üstü gider önceki yıllarda da devam ediyor, 15 milyanın büyük bir kısmı yine Millî Eğitimdeymiş, daha önceki yıl yine Millî Eğitimdeymiş, şimdi yine Millî Eğitimde. Yani, tamam, eğitime para aktaralım, bakalım ama bunlar öngörülemez kadar çok mu? Yani normal şartlarda öğretmen ihtiyacı, planlaması belli, Bakanlığın şeyi belli, size geldiği zaman... Diğer bir iki kurum var ama çok şey yapmıyorum, dediğim gibi, ayrıntısı gelince, o bakanlıkların bütçesinde de biz onları konuşuruz. Sistematik açıdan, bütçe bütünlüğü açısından bir sıkıntı var gibi yani böylece bütçe açığı farklı hâle gelmiş, sizin planladığınızın dışında ekstra ödenek çıkmış oluyor. Gerçekten bu da dikkat çeken bir husus.

Son bir şey daha var, dediğim gibi, ayrıntısına sonra bakarız ama. Burada niye bunu söyledim? Şimdi bu harcamayı yapmışsınız, 9,3 milyar. Sayıştay da işte şu şu şu maddeleri gereği tamamlayıcı ödenek verilip verilmemesi hususunu bize arz ediyor. Şimdi diyelim ki “vermiyoruz” dedik, ne olacak bu? Yani Meclis “vermiyorum” dedi, olur ya, iktidardaki arkadaşlar da “Niye böyle disiplinsiz harcadınız?” derlerse, bize uyarlarsa ne olacak?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Dünya tersine mi dönüyor ya?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, işte, Meclisin bilgisine sunuyorum, bu harcadı, “Vallahi biz sizin verdiğinizden fazla harcadık, bunu kayda geçirelim.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitiriyorum.

Yani bu deminki söylemiş olduğumuz Sayıştay raporlarının neden önemli olduğunu yani yetkinin Mecliste olduğunu, bütçenin bir disiplin içerisinde yani bu sadece gelir-gider açısından değil, uygulanması açısından da, harcamaların denetimi açısından da o disipline riayet edilmesi gerektiğini söylüyor. Tabii, bazen hem ödenek üstü gider hem de ödenek iptal olanlarda -birtakım sistematik diye söylemişler ama- bütçe disiplini açısından bunlara da dikkat edilmesi gerektiğini söylüyorum.

Tekrar hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum Sayın Günal.

Sayın Zozani, buyurun lütfen.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız, sevgili basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de bütçenin geneli üzerine çok genel bir değerlendirmeye başlayacağım. Daha sonraki safhalarda ilgili bakanlık bütçeleri geldiği zaman ayrıntılarını da burada tartışacağız.

Öncelikle bu yerkürenin bir parçası bir ülke olduğumuz için siyasal gelişmelerimizi de, ekonomik gelişmelerimizi de değerlendirirken bu yerkürenin bir parçası olduğumuz fâslından yola çıkarak değerlendirmek gerektiğini düşünüyoruz. Dolayısıyla dünyadaki genel ekonomik gidişat, seyir, kriz alanları ve fırsat havzalarını da bütünlüklü olarak değerlendirmeden sağlıklı bir planlama, sağlıklı bir bütçe yapma şansına sahip olmadığımızı ifade etmek isterim ki Sayın Bakan da zaten genel sunumunda böyle bir retorik esas alarak, o da küresel gelişmelerden yola çıkarak ülke ekonomisine ilişkin değerlendirmeler ve bütçeyle ilişkili değerlendirmelerini yapmıştı. Ben de benzer bir yöntemden yola çıkarak bir şeyleri ifade etmeye çalışacağım.

Şimdi, özellikle OECD ülkeleri açısından, 2014-2015 yılı hem FED’in faiz oranlarını yükseltmeye başlamasıyla birlikte, yeni küresel bir finansal türbülansın içerisinde olduğumuzu fark etmemiz gerekiyor. Biz, inişlerin çıkışların çok fazla olduğu bir türbülans alanından geçtiğimizi bilmemiz gerekiyor, değerlendirmelerimizi de bu çerçevede yapmamız ve tedbirlerimizi de bu çerçevede almamız gerektiğini düşünüyoruz. Dolayısıyla böyle pembe tablolar oluşturarak, kendimizden makul yaklaşımlarla bu süreci kotaramayacağımızı ifade etmek isterim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

Şimdi, OECD'nin ara değerlendirmelerinde 2014 yılı büyüme hedeflerinin genelde yüzde 0,3 puan ile 0,5 puan aralığında düşünüldüğü ifade edilmişti. Amerika için bu 2,1, avro bölgesi için 0,8, Japonya için 0,9 olarak açıklandı. Bu trendin 2015 yılı itibarıyla daha da aşağıya doğru kayacağı yönünde bir beklenti var. Dünyanın genelinde sınai üretiminde önemli bir azalış söz konusu, sınai üretim şeyi var ve özellikle petrol ve demir çelik üretiminde yüzde 30 ila yüzde 40'lara varan bir gerileme yaşanıyor. Dünya Bankası ve OECD raporları finansal krizin yakın olduğuna dair bize alarm veriyor yani sinyaller var, herkes kendisini buna göre kurgulasın, herkes hazırlığını buna göre versin ve yeni bir küresel krizin belirtilerinin olduğunu bize ifade ediyor. Neye göre ifade ediyor? Şimdi 2008'de krizi atlattık için piyasaya bir likidite sübvansiyonu söz konusu oldu, bol bir likidite... Mesela Çin'in 13 trilyon dolar, ABD'nin 10 trilyon dolar piyasaya sürdüğü ve bunun, özellikle geride bıraktığımız yedi yıl içerisinde piyasaya sürülen bu likiditenin, bu sıcak paranın hiçbirinin reel sektörde yatırıma dönüşmediğini hepimiz biliyoruz. Peki, bu para, piyasadaki bu para neye yaradı? Özellikle üçüncü dünya ülkeleri ya da gelişmekte olan ülkelerin piyasalarını sürekli speküle edebilecek bir noktada tuttu ve gelişmiş ülkeler, özellikle birinci ligde olduğu kabul edilen on ülke, özellikle gelişmekte olan ülkelerin piyasalarını sıcak para fonksiyonunu etkin kullanarak, o piyasalarda sürekli dalgalanmalar yaratarak kendi içindeki krizleri buraya transfer etmekte bu parayı kullandı. Bizim buna karşı tedbirimiz ne oldu? Şimdi, reel sektöre dönük geride bıraktığımız yedi yılı, biz de 2008'den itibaren bu küresel krizi eğer değerlendireceksek, bizim bir eğilimimiz söz konusu oldu mu? Biz reel sektörümüzü güçlendirip bu küresel sermaye krizin önüne geçebilecek tedbirlerimizi geliştirebildik mi? Biz de aynı argümanlarla cevap vermeye kalkıştık ve nihayetinde siz de kendi sunumunuzda diyorsunuz ki: "Bizim 2014 yılı içerisinde piyasamızdan şu kadar milyar dolar para kaçtı." Demek ki, Borsa İstanbul'u kurmakla bu tedbirleri geliştirme şansı yok. Bu sıcak parayı burada tutup geliştirme imkânına sahip değiliz. Yapmamız gereken neydi? Reel sektöre ağırlık verip AR-GE yatırımlarımızı yoğunlaştırıp bunun üzerine bir şey inşa etmemiz gerekir iken geride bıraktığımız yedi yılda bunların emareleri yok. Üçüncü ligdeyiz, üçüncü ligin takımlarıyla oynamaya heveslendik, sonuçta da gördük ki biz onlarla baş edemeyecek noktadayız çünkü biz ligde oynamadan lig atlama hevesine düştük, bu da mümkün görünmedi ekonomik anlamda. Bu küresel krizin yeni dalgasıyla birlikte bize işaret ettiği bazı tehlikeler var. Özellikle reel sektörün ayakta durabilmesi için ekonomik ve sosyal haklarda kısıtlamalara gidileceğinin ipuçlarını verdi bize. Yani, sosyal haklardan biz artık biraz daha imtina edeceğiz, çalışanların, emekçilerin sofrasındaki ekmeği bir dilim daha küçülteceğiz, ücretleri biraz daha aşağıya çekeceğiz ve ancak böyle reel sektörü ayakta tutabileceğiz ki nihayetinde son bir yılda, hatta son birkaç ayda Türkiye'de özellikle emek dünyası açısından karşı karşıya kaldığımız faciaların ortaya çıkardığı sonuçlar, esasında bu politikanın yanlışlığını bir şekilde bize ifade ediyor.

İkinci önemli husus: Bu küresel sermaye güçleri, bu küresel güçler kendi krizlerini aşmak için üç kriz bölgesini fırsat bölgesine çevirme arayışı içerisinde. Bunlardan bir tanesi Orta Doğu'daki savaştır. Orta Doğu'daki savaşı başta Amerika olmak üzere dünyaya ekonomik olarak da hükmeden küresel güçler bir fırsat alanına çevirip özellikle silah sanayilerini güçlendirmek ve bunun üzerinden kendi ülkelerindeki krizi buralara transfer etmek ve burada yaşayan insanların ya da halkların sırtından sorunlarını ya da krizlerini aşma gayreti içerisinde. Yakın coğrafyamızdaki, hatta ülkemizin sınırları içerisindeki gelişmeleri dahi tek tek, mikro olarak mercek altına yatırıp değerlendirdiğimizde, bunların yani bu politikanın emarelerini çok rahatlıkla görebiliriz ancak biz, ülke olarak da -sadece Hükümet olarak ifade etmiyorum- bu tuzağa düşmekten kendimizi kurtaramıyoruz. Bunun ön açıcı politikalarını maalesef tartışmaktan dahi uzak bir noktada görünüyoruz.

Diğer, üçüncü önemli husus: Yani, bu küresel sermaye güçlerinin fırsat alanına dönüştürmek istediği Ukrayna-Rusya gerginliğidir. Bunun üzerinden yine aynı politikayı, bölgeye istikrarsızlık sübvansiyon ederek, pompalayarak bu istikrarsızlıktan kendilerine bir ekonomik istikrar havzası yaratmak arzusu içerisinde. Benzer bir şeyi Asya-Pasifik ülkeleri üzerinden, özellikle Çin'de yaşanan gerginlikler üzerinden de okuma şansına sahibiz. Tümünde ne yapmaya çalışıyor bu gelişmiş ülkeler ya da hükmedici ülkeler, güçler? "Siz kendinizi idare edemiyorsunuz, biz sizi ancak idare ederiz." Krizler yaratıp krizler üzerinden kendilerini ayakta tutma gayreti içerisinde. Amerika ya da bu gelişmiş ülkeler, sözün kısası bizim mutfağımıza bir nebze daha el atmak istiyorlar. Tüm bunların sebebi, bizim kendi sorunlarımızı çözmemiş olmamızdan kaynaklıdır. Bu nedenle biz, her bütçe değerlendirmemizde, buradaki değerlendirmelerin merkezine sadece rakamları koyuyoruz. Bütçenin karakterini de bununla birlikte değerlendirme taraftarıyız. Bütçenin karakterini de bunun içerisinde değerlendirmede olduğunuz zaman, çözüm şansına sahip değilsiniz. Bu kriz havzası içerisinde kendimize bir fırsat alanı yaratamadığımız sürece, rol model ülke pozisyonuna gelemeyeceğimiz müddetçe biz başkalarının koyduğu kurallar çerçevesinde oyunu oynamak zorunda kalıyoruz. Nihayetinde, bugün yaşadığımız tablo da bunun en açık göstergesidir. İktidar-muhalefet, Suriye politikası üzerinden defalarca birbirimizi eleştirmiş, tartışmış olabiliriz ama nihayetinde bütün bu tartışmaların sonucunda, biz, ülkenin önünü açacak, bu ülkeyi Orta Doğu'daki kaostan kazanımla çıkarabilecek bir politika geliştirebildik mi? Geliştiremedik. İşin gerçeği budur. Dolayısıyla burada bir başarı hikâyesinden söz etme şansına sahip değiliz. Eninde sonunda, geldiğimiz nokta, başkalarının koyduğu kurallara göre oyunu oynamaya başladığımızdır, bu bir gerçeklik. Bütün bunlar eğer biz kendi alternatifimizi, kendi yol ve yöntemlerimizi belirleyemezsek, sağlıklı bir mecraya giremezsek otoriterleşmenin artacağına dair emarelerin artık gerçeğe dönüşeceğidir. Yani, otoriterleşmek ya da otoriter politikalara, güvenlikçi politikalara yönelmek, zaman zaman sizin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

İsteminizin dışında size dayatılan politikalara dönüşebiliyor. Nihayetinde bu çok olmuştur. Ülkemizde geçmişte yaşanan darbelerin arka planları incelendiğinde, esasında dayatılan politikalar olduğu da çok açık gerçektir. Bunları artık konuşmanın zamanıdır ve çözüm üretmenin zorunluluğu vardır bizler açısından.

Şimdi biz, ne kadar övünsek de ne kadar gerçeği algılarımız çerçevesinde konuşmaya çalışsak da sonuçta, biz, dünyada Brezilya, Portekiz, İspanya, İtalya gibi ülkeler içerisinde kırılğan bir yapıya sahibiz. Ve küresel ekonomide küresel krizden en fazla etkilenen bir yapıya sahibiz. Tedbirleri de bu çerçevede almak durumundayız. Arkadaşlar da değindiler ama bütün hedeflerimizi sonuçta revize etme durumunda kaldık bu süreçler içerisinde. Hedeflerimizin hiçbirini tutturulamadı, sizler de ifade ediyorsunuz. Ama en önemli husus, enflasyonun artık 2 haneli rakamlara yanaşmış olmasıdır. Şimdi, bankalar üzerinde sürekli tahakküm kurarak, sürekli bazı şeyler speküle edilerek bazı şeylerin önüne geçilme gayreti var ancak nihayetinde bir noktaya kadar vatandaşın tüketim alışkanlığını disiplinize edebilirsiniz. Bir noktadan sonra artık, bu tüketim alışkanlığını disipline etme şansına sahip değilsiniz çünkü vatandaş sürekli beklettiniz, sürekli bir noktaya kadar beklettiniz, piyasayı disiplinize etmeye çalıştınız ama belli bir noktadan sonra bunun artık imkânı yok. Dünyada konuşulan deflasyon riski -ki siz de ifade ettiniz sunumunuzda- pekâlâ bizim açımızdan da geçerli bir risktir. Buna karşılık tedbirlerimiz nelerdir? Sunumunuzda biz bu tedbirleri görmedik. Genel olarak verileri değerlendirdiğimizde buna ilişkin bir tedbirin de söz konusu olmadığını görüyoruz. Tek tedbir ne? İşte, emek sarf eden insanların, emekçilerin sosyal haklarını biraz daha kısmaya dönük tedbirler. Genellikle çok ayrıntılı konular, giremeyeceğiz ama, Sayın Bakan, bakın, siz bu Komisyondan bir yasa geçirtmek istediniz, bir yıldan fazladır burada duruyor, vergi yasası. Bu Komisyon o vergi yasasını sizce niye görüşmüyor? Çok mu önemsiz? Bakın, biz, burada, muhalefet partileri olarak açık açık dedik ki: "Gelin görüşelim." Ama yok. Bir yıldan fazladır ki önemsedığımız bir yasadır, siz de önemsiyorsunuz biliyoruz ama bir yıldan fazla süredir Komisyon bu raporu görüşemedi, bu tasarıyı görüşemedi. Bir sebebi olmalı. Zamanım olsa sebeplerine gireceğim, ayrıntılarına gireceğim. Ama, daha önce bir cümleyle ifade edeyim.

Şimdi, şu anda bizim ürettiğimiz ve ihracat kalemi olarak kullandığımız 1 dolarlık ihracatımızın gerçekleşebilmesi için 80 sentlik bir ithalat yapmak zorunda kalıyoruz. Bizim bütün ihracatımızın toplam kalemi içerisinde teknolojiye dayalı, ileri teknolojiyle üretimimiz sadece bunun yaklaşık 2,7'sini ifade ediyor. Böyle bir yapıyla, böyle bir ekonomik yapıyla, reel sektör yapısıyla bizim sizlerin çokça ifade ettiğiniz hedefleri tutturmamız, 2023 hedeflerini tutturmamız mümkün değil. O ilk 10'un içerisinde birini çıkarıp onların birinin yerine girebilmemiz için, vallahi 2023'e kadar çok fırın ekmek yememiz gerekiyor. Bu durumu da bünye kaldırmıyor. Yani o nişasta bizi zehirleyecek bu böyle giderse.

Dolayısıyla, bu konularda sizlerin daha gerçekçi bir pozisyonda durmanız icap eder. Rakamlarımız, böyle, kamuoyuyla paylaşıldığı kadar iç açıcı ve moral verici unsurları içermiyor. Bu bizim gerçekliğimiz.

Şimdi, Credit Suisse'in raporu var, ayrıntıları var, hepsine giremiyorum. Ancak, bu rapor tek başına biraz önce bahsettiğim, sizin buraya getirdiğiniz, bu Komisyonun 2 defa alt komisyon kurduğu ama hiç görüşemediği husus açısından çok önemlidir. Ülkemizdeki gelir dağılımı farkı ve özellikle fakirlere, yoksullara yüklenen, emekçilere yüklenen vergi yükü açısından bizim bir şey yapmamız gerekir. Yüzde 30'lardan yüzde 20'lere çektiğiniz bir gelir vergisi vardır. Hedefine ulaştı mı? Tablo itibarıyla bakıyorsunuz ki bir bakanımız ifade ediyor, işte "Bizim fabrikalarımız, gökdelenlerimiz oldu." diye; sadece inşaat sektöründe bir ilerlemenin söz konusu olduğunu, onun dışında bir ilerlemenin söz konusu olmadığını, yanlış bir yatırım politikasının izlendiğini ifade ediyor. Bu benim ifadelerim değildir, Sayın Babacan'ın ifadeleridir. Dolayısıyla, bu noktalarda bizim çok ciddi sıkıntılar içerisinde olduğumuzu görmemiz gerekiyor.

Şimdi, genel vergi kalemi içerisinde, bakın, zenginlerin vergi yükü giderek azalıyor, emekçilerin vergi yükü giderek yükseliyor. Bütçe ödeneklerine göre oran yüzde 5,4...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun, ilave süre veriyorum.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

...bütçe gelirlerine oran ise yüzde 5,9. Zenginlerin -yani sizlerin uyguladığınız teşvik ve diğer politikalarla- buradan yararlandıkları husus. Peki, emeğiyle geçinen insanın, bordrosunu sizin yazdığınız insanın, bordrosunu devletin yazdığı insanın durumunda bir iyileşme söz konusu mudur? Herhâlde "Bir iyileşme vardır." diyemeyeceksiniz.

Sayın Bakan, özellikle inceledim, özellikle de dinledim sizi, bütçenin yüzde 12'sine tekabül eden askerî, güvenlik ve savunma harcamalarına hiç değinmediniz, tek bir kelime değinmediniz, önümüze gelen Sayıştay raporlarında da hiçbir değinme yok. Oysaki bütçenin yüzde 12'sine tekabül ediyor bu harcamalar. "Tarıma -rakamı bularak ifade etmek istiyorum- 9 milyar liralık destek verdik." diyorsunuz -Sayın Bakanın konuşmasından- eyvallah, bu rakamı vermişsiniz, tarıma bu desteği yapmışsınız. Tarımdan sadece elde edilen mazot geliri -yani çiftçinin kullandığı mazottan devletin elde ettiği gelir- ne kadar biliyor musunuz? 10,5 milyar; 1,5 milyar kârdasınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zozani.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O noktada bile kârdasınız yani. Destek vermişsiniz, evet 9 milyar gitmiş. Üreticinin elde ettiği katma değerden elde ettiğiniz kârı saymıyorum, hiçbir şeyi, alınan vergileri ifade etmiyorum, sadece mazottan alınan para, vergi 10 milyar lira.

Şimdi, siz bir rakam ifade ederken karşınıza başka bir rakamın çıkacağını da lütfen varsayın.

İkinci önemli husus: Hanefi mezhebi başkanlığına yaptığınız yatırımlara burada hiç değinmediniz. Neyi kastettiğimi biliyorsunuz herhâlde bu noktada. Yani Diyanet İşleri kurumu, Diyanet İşleri kurumu olarak bizim nezdimizde değerlendirilen bir kurum değildir, Hanefi mezhebi başkanlığıdır bizim açımızdan çünkü tekçi bir anlayıştır. Düşünün ki bu ülkede Diyanet İşleri Başkanının kendisi dahi kendi mezhebini gizleyerek o kurumun başındadır. Biliyorsunuz Şafi mezhebine mensup bir Türkiye Cumhuriyeti vatandaşdır, ama Türkiye’de yaşayan herkese Hanefi mezhebinin kurallarını dayatan bir kurumun başında kendi kimliğini gizleyerek bulunmaktadır. Buraya da ayrılan bütçe genel bütçe toplamı içerisinde yüzde 1,2; hiç değinmiyorsunuz. Gelen Sayıştay raporlarında bir karşılık görmeye çalışıyoruz, orada da bir şey yok, ki buradaki yüzde 1,2’lik bütçe sadece oradaki personel ve idari harcamaları içeren bütçedir. Ayrıca onun gelirleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen Sayın Zozani... Son bir dakika lütfen.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – ...oranın genel bütçesini ifade eden bir bütçe değildir. Geçen sene burada zorlamayla öğrendik, bir kısmını öğrendik; 13 bin gayrimenkule hitap eden -şirketleri ve dernekleri ayrı- bir kurumdun söz ediyoruz. Ya, denetlemek istiyoruz, bilmek istiyoruz orada ne var? “Hayır, siz denetleyemezsiniz.” Kendisine bağlı vakıfları bilmek istiyoruz, denetlemek istiyoruz biz. “Hayır, oraya da giremezsiniz.” Niye bu konu çok önemli? Bu konu şunun için çok önemlidir: Bu ülkede iç huzuru, barışı, farklılıkların bir arada yaşamasının olanaklarını yaratmak istiyorsanız buradan başlamanız gerekiyor. Oysaki burada tekçi bir anlayış sürekli üretiliyor, farklılıklar sürekli öteleniyor. Siz Türkiye’de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Zozani, son cümle lütfen.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Son cümleyi ifade ediyorum Sayın Başkan.

Böyle, tam damarına basacağım zaman sürekli zaman bitiyor, bilmiyorum, ne hikmetse yani.

BAŞKAN – Denk getiriyorum ben.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; siz bu konuda gerçekten iç huzuru sağlamak istiyorsanız işe buradan başlamanız gerekiyor. İnançların bu coğrafyada bir aradallığını sağlamak ve inançların kendi inançlarının gereklerini bu coğrafyada sağlamak istiyorsanız yapacağımız tek iş var, yapacağımız en doğru iş bu kurumu lağvetmektir. Çünkü bu kurumun düzeltilecek bir tarafı yoktur. Kendi bütçesi de geldiği zaman konuşacağız. Eğer bu kurum vasıtasıyla biz bu ülkede ibadethanelerin birbirine yakınlığını, uzaklığını metreyle ölçecek duruma gelmişsek bir yerde bir yanlış vardır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Zozani.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Buradan başladık artık devam edeceğiz.

Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Birleşime 14.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.42

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.31

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

(Oturum Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç tarafından açıldı)

----- 0 -----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 3’üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Gök, buyurun lütfen.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, çok kıymetli Komisyon üyesi arkadaşlarım, kıymetli basın, değerli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2015 yılı bütçe görüşmeleri Komisyon çalışmaları doğrultusunda başladı, ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum.

Ben kısa konuşacağım. Belki son derece güzel bir tartışma ortamı vardı sabahki ortamda. Açıkçası, burada yaklaşık yirmi-yirmi beş gün gibi bir süre içerisinde yoğun bir Bütçe Komisyonu aşamasında beraber olacağız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

Konuların tartışılıyor olması, şahısların tartışılmamasının tercih edilmesi -yapılan tartışmalarda- hoşuma gitti. İnşallah, bütçeyi böyle tamamlarız diye düşünüyorum.

Tabii, yapılan tartışmalarda bir de madalyonun öte yüzüne bakayım diye söz aldım. Ben madalyonun o öte yüzünden bakmaya çalışayım. Dediğim gibi, yapılan eleştiriler, gündeme gelen konuların haklılığı, doğruluğu ama bir de madalyonun öte yüzüne bakma cihetiyle söz aldım.

Şimdi, nedir acaba bu yüzü? Bütün bu tartışmalar aslında, acaba, neden zamanında yapılmadı, neden bir takvim belirlendi, yapılmadı, neden Orta Vadeli Program'a ilişkin, bütçe bir kanun olduğuna göre, buna riayet edilmedi tartışması üzerine yoğunlaştı? Evet, sosyal bilimlerde her zaman iki kere iki dört değildir. Bu tartışmaların içerisinde biz revizyon da yapıyoruz. Doğrudur, bu eleştiri de olacak ancak biz biliyoruz ki bugünün koşullarında bizim ülkemizden kaynaklanmayan veya açık bir ekonomi politikası dünyada uygulandığına göre, dışarıdaki bütün etkilerden şu veya bu şekilde etkilenecek olan bir ortama sahip olduğumuzu hatırlatmak isterim.

Bugün için, baktığımızda şöyle bir örnek vereyim. Biraz daha basit bir şekilde olsun anlamıyla bu örneği tercih ettim. Bugünün koşullarıyla Ankara'dan Şanlıurfa'ya, Mardin'e, Manisa'ya bir program yapıyoruz, araçla gideceğimizin programını yapıyoruz ama biz oturup kaç saatte gideriz, şu kadar süratle gidersek -karar verdik- yedi saatte gideriz Urfa olursa. Tabii, o saatin ve o koşulların ve o anın koşullarıyla biz hesaplıyoruz ama yola çıktıktan sonra sizin dışındaki birtakım etkenlerin de buna etki ederek yakıtınızı hesapladığınızın ötesinde bir sarfiyatla karşı karşıya kalacağımızı, aynı zamanda trafik cezalarını hesaba katalım, aynı zamanda dış etken dediğimiz çevresel, rüzgârın yönünü, hızını etki edelim. Şoförün de hatta -bu aracı kullanırken- tecrübesini de ekleyelim buraya.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Muavini de ekle.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Muavini de ekleyelim. Dolayısıyla, bütün bu sizin planladığınızın dışındaki etkenlerin yansması neticesinde, yedi değil de siz on iki saatte gidebilirsiniz. Ama niçin gittik, niçin gidiyoruz, niçin on iki saat oldu? İşte, o dış etkenlerin birçok boyutu var.

Bizim sistemimizde planlama, programlama, bütçeleme sistemi söz konusu. Bu da tartışıldı, bu da konuşuldu. Haklı yanları da var. "PPBS" dediğimiz yani beş yıllık kalkınma planları, içerisinden programlar, bunun ekonomik hayata tatbik edilmesi noktasında parasal boyutu, bütçeleme sistemi ama biz biliyoruz ki sadece zenginlik bir şeyi ifade etmiyor, parasal güç bir şeyi ifade etmiyor. Bunun en güzel örneğini, bugün Orta Doğu ülkelerinde yaşanan hadiseleri, yakından izliyoruz, görüyoruz, değerlendiriyoruz, ülkemizi de yakından ilgilendiren konular. Dolayısıyla, bu ülkelerde para var, güç var, yer altı zenginlikleri var ama bu ülkelerde bir şey yok; bu ülkelerde siyasal istikrar yok. Onun için, aslında, bütün bu tartışmaların içerisinde belki de şuna da değinmekte fayda var: Bugün, yani başımızdaki bütün coğrafyada olaylar cereyan edip âdeta insanlık topyekûn bir sınav verirken bu coğrafyada, biz ise bir manada burada Orta Vadeli Program'ı ve... Bunun tabii ki eksiklikleri olacak, tabii ki eleştirilecek, tabii ki "Bu niçin gelmedi?" denildiği zaman da sözlerimin başında o ifade ettiğim, sosyal bilimlerdeki her zaman için iki kere iki dört değildir anlamındaki yaklaşımlar tabii ki olacak. Zaten bunlar bu şekilde olsa böyle bir tartışma olmayacak veya böyle raporlar da olmayacak ama arkadaşlarımız tartışırken, konuşurken bir şeyi ifade edeyim: Beraberinde dedim ya, ben bireyleri eleştirmiyorum burada. Hoşuma gitti, bütçeyi böyle tamamlarız inşallah. Bireyler eleştirilmedi sabahki oturumda, olaylar eleştirildi. Olaya bakışımız bu olmalı. Bu Komisyona da bu yaklaşıyor, hoşuma da gitti. Bundan sonra da öyle olacak inşallah. Son derece teknik bir yer.

Şimdi...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hocam, aykırı olursa ne olacak? Küsecek misiniz yani?

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Değil. Yani en azından son derece güzel insanların, fikirleri tartışacak olan insanların olduğu bir Komisyon dolayısıyla hepimize, bu salonda bulunan herkese, belki bir manada, şahısları tartıştığımızda, ister istemez bunun içerisine de girdiğimizde, bunun bu salondaki hiç kimse için yakışık almadığını ifade ediyorum.

Şimdi, biz bütün bunları tartışıp konuşurken, dediğim gibi, bizim ülkemizde böylesine bir programı ortaya koyuyoruz. Şunu ifade edeyim: Suluç'ta yatılı bölge okulunda Kobani'den gelen o insanlarımızı, kardeşlerimizi -ne olursa olsun, insanlık adına topyekûn sınav verdiğimiz- burada ağırlarken Birleşmiş Milletler Genel Sekreter Yardımcısıyla beraber oradaydım en son programda, yirmi bir gün ayrılmadım, olayın başladığı günden son güne kadar.

Şimdi, orada ifade edilen bir kavramı söyleyeyim: Vatandaşın bizzat kendisi... Değerli arkadaşlar, hiçbir şekilde bu bir kurgu değildi. Genel Sekreter Yardımcısı istediği çadıra istediği yerde istediği şekilde girdi. Ne demek istediğimi bu Komisyon çok iyi biliyor. Yani herhangi bir anlamda bir yere götürüp oradan mesaj çıkarma değildi. Kürtçe ifade etti, ben de tercüme ediyordum. "Varsın kış olsun, varsın yağmur yağsın, varsın eksikliklerimiz olsun ama huzurlu, ama başımıza bombanın yağmadığı bir ülkedeyiz, güvenli bir ortadayız. Bu ülkedeki herkes bu ülkenin kıymetini bilsin." dedi o değerli hemşehrilerimiz, değerli insanımız, kardeşlerimiz. İnsanlık sınavı veriyoruz. Buradan şunu çıkarıyorum: Yani biz ...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yanlış anlamadım, "hemşehrilerimiz" dediniz değil mi?

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) - Evet, çünkü onlar, akrabaları Suluç'ta olan insanlardı; o bağlamda söylüyorum.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Doğru bir şeyi kullandığınız için söylüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) - Yani çünkü onların akrabalarının çoğu Suriye’de, birinci derece Suruç’la beraber.

ALİ BOĞA (Muğla) – Biz farkındayız, yeniden farkında olmamız için bir cümle söylüyorsunuz...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) - Birçok söylenecek şey var, zamanı gelince inşallah... Bunları karşı defans anlamında söylemiyorum, belki sahada gördüklerimizi aktarayım anlamında ifade ediyorum.

Şimdi, bütün bu olaylar cereyan ederken, ülkemizde biz, hamdolsun bugün istikrarlı bir ortamda bir bütçe hazırlıyoruz ve bu bütçe son derece önemli. Sayın Bakanımız açılış konuşmalarında ifade ettiler, bu bütçenin temel kriterleri ve özelliklerini sıraladılar. Orada “Sosyal yönü güçlü bir bütçe olacak.” denildi. Çünkü ülkemizin anayasal tanımlamasında “Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik, laik, sosyal, hukuk devletidir.” deniliyor ama biz bu ülkede yıllarca o sosyal bağlamdaki alt başlıkları topluma yansıtacak olan düzenlemelerin eksik olduğunu da biliyoruz.

Evet, yola çıktık Urfa’ya gitmek için ve -O araç misali, tekrar o örneğe döneyim- zamanında yedi saat diye planladığımız “Yedi saat sonra Urfa’ya varacağız.” dediğimiz bu planlamanın birtakım dış etkenler veya iç etkenlerle on iki saat olabileceğini de hesaba katarak bunları ifade ettim. Bütün bu dış etkenlerle beraber sabah ifade edilen bütün o güzel düşüncelerin de yanına ben de açıkçası bunları acaba söylemek mi gerekir söylememek mi gerekir diye düşündüm. Aslında bu eleştirel bakışı yapan arkadaşlarımız tarafından bunun, bu yorumun bilindiğini de biliyorum. Doğrudur, elbette ki bunları söyleyeceğiz ama bir de madalyonun bu bakış açısıyla bunları ortaya getirmek istedim.

Dönüp baktığımızda, sosyal olayların temeli, boyutu birçok paradigmalara beraber açıklanabilir, ancak bugün dünyanın Orta Doğu’da vermiş olduğu mücadelenin ana nedeni, kapitalist anlayış, sömürü düzeni ve menfaatin olduğu yerde birileri, küresel güçler orada var olmaya çalışıyor; hepimiz bunları biliyoruz.

Olayın bütçeyle ilgili olan boyutlarının dışına çıkmak istemiyorum, çünkü birçok başlığı burada sıralayabiliriz. Fakat biz biliyoruz ki geçen seneki bütçe hesaplamalarında Sayın Bakanımız tekniksel bütün boyutlarını ifade ederken, orada da rakamları tutturamayacağımıza dair son derece eksik birtakım ifadeler kullanıldı, negatif ifadeler kullanıldı ama hamdolsun bugün yeniden gelişmiş ekonomilerle beraber neredeyse artık kıyaslamaya doğru gittiğimizin ortamını yakaladık. Gelişmekte olan ülkelerle kıyasladığımızda olan boyut farklı ama gelişmiş ülkeler bağlamında değerlendiriyoruz. Bugün “Gelişmiş ülke” diye addedilenler, kendi ülkelerinde yaklaşık 2 milyona yakın insana 5 milyar dolarla, kendi millî bütçesinden bunu karşılayarak bu insanlara bir ev sahipliği yapmadılar, yapamıyorlar. Hiçbir ülkede yok...

Bütün bu olumlu yanlarını da görerek, sizlerin de bizlere ifade ettiği görüşlere belki eleştirel diye, negatif diye bakmayıp, pozitif, yapıcı eleştiri olarak görüp, bunun da değerlendirileceğini kabul görerek, bir kez daha bütçenin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Sayın Ayaydın, buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; ben de 2015 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı’nın geneli üzerinde söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepimizi saygılarımla selamlıyorum.

Bütçe, demokrasilerin temelini oluşturan kamu gelir ve giderlerini gerek tutar gerekse de bileşim olarak belirleme yetkisi veren bütçe hakkıdır. Zira, demokrasi tarihi, vatandaşların bütçe hakkını elde edebilmek için yaptıkları mücadelelerle yazılmış, yüzyıllar içinde nihayet halk, kendisini yöneten karşısında bütçe hakkını eline almıştır. Zaman içinde bütçeler, sadece mali yöne sahip olmaktan çıkmış, ülkenin ekonomik ve sosyal hayatını da dizayn eden temel unsur hâlini almıştır.

Bugün kamu giderlerinin sağlıklı ve sürekli kamu gelirleriyle finanse edilmesinden ekonomik büyüme ve istikrara, gelir dağılımında adaletin sağlanmasından ülke kaynaklarının etkin kullanımına kadar pek çok hususu temin edebilmenin ana yolu bütçelerdir. Bu sebeplerden dolayıdır ki başka hiçbir düzenleme için öngörülmeden anayasal ve yasal düzenlemeler bütçe için öngörülmüş; bütçelerin görüşülmesinden yasalaşmasına, uygulanmasından denetlenmesine kadar her aşaması özel olarak detaylıca düzenlenmiştir. Bugün halk, bu bütçe hakkını parlamentolar aracılığıyla kullanmaktadır. Bu kutsal ve önemli emanet biz milletvekillerinin en büyük sorumluluğudur. Ancak bugün bu sorumluluğun gereklerini yerine getirdiğimizi sanmıyorum; zira bugün artık, bütçenin önemi sadece anayasa ve yasalarda kâğıt üzerinde kalmış, AKP iktidarı, yıllardır tekrarladığı tutum ve davranışlarıyla bütçe hakkının da içini ne yazık ki boşaltmıştır.

Bütçeyi hazırlarken kanunla düzenlenmiş takvime uymayan, bütçeyi uygularken ödenek sınırlarını dikkate almayan, bütçe uygulamalarının denetlenmesini fiilen ortadan kaldıran bir iktidarın bütçe hakkına bakışı da ortaya çıkmaktadır.

Biliyoruz ki 5018 sayılı Kamu Malî Yönetim ve Kontrol Kanunu bütçenin sistemli bir şekilde doğru düzgün hazırlanması için merkezî yönetim bütçesinin hazırlanmasında özel bir süreç ve takvim öngörmektedir; ancak AKP Hükûmeti, ne yazık ki önceki yıllarda olduğu gibi 2015 bütçesinin hazırlanış sürecinde de bu takvimi dikkate almamıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

Eylül ayının ilk haftasında yayınlanması gereken Orta Vadeli Program 8 Ekimde, yine Eylül ayının 15'ine kadar yayınlanması gereken Orta Vadeli Mali Plan ise 11 Ekimde yayınlanmıştır. "Bu belgeler zamanında yayınlanmıyor." diye takvimi değiştiren, mayısı eylül yapan da aynı Hükûmettir. Peki, bu değişiklikleri madem yaptınız neden buna şu anda bile uymuyorsunuz?

Bütçeyi hazırlarken böyle davranan iktidar, uygularken de kendini hissettirmektedir. Bütçenin Mecliste görüşülmesinin nedenlerinden biri de hükûmetin o yıl ne kadar harcama yapacağını tespit edilmesi ve bu harcamaların sınırlandırılmasıdır; yoksa siz Hükûmet olarak istediğiniz yere istediğiniz tutarda parayı harcayacak iseniz bütçe yapmaya ne gerek vardır, Meclisten izin almaya ne gerek vardır? Nitekim bu temel ilke bizim mevzuatımızda da yer almakta olup, 5018 sayılı Kanun'la, ödeneği olmayan bir harcamanın gerçekleştirilemeyeceği, ödeneklerin üzerinde harcama yapılamayacağı ve böyle bir ihtiyaç hasıl olursa bunun da yine Meclisten çıkarılacak ek bir bütçeyle mümkün olabileceği öngörülmektedir.

Biraz evvel arkadaşım şöyle bir değerlendirme yaptı: "Bu gecikmelerin bir nedeni var." dedi. Gecikmelerin nedeni nedir? Diyor ki: "Biz arabaya biniyoruz, arabayla Urfa'ya gidiyoruz. Yolda rüzgâr var, arabanın yakıtı var, arabanın süresi var, bunları hesap etmek durumundayız." İyi, bunu kabul ediyorum da bunun hesabını mı her sene mi yapamıyoruz, her sene mi yanlış yapıyoruz, bunu da değerlendirmek lazımdır.

Bütçenin yine, genel uygunluk bildirimlerinden de anlıyoruz ki genel bütçe ödeneklerinin yüzde 2'sine kadar Maliye Bakanlığı bütçesine konabilecek yedek ödenek sınırlamasına da uyulmamış, yedek ödenek tutarı 2013 yılında 36 milyar Türk lirası, başka bir deyişle 410 milyar Türk liralık genel bütçeli idareler yıl sonu toplam ödeneğinin yüzde 8,77'sine ulaşmıştır. Bu yapılırken de yine yasal kılıf olarak bütçe kanunlarının 6'ncı maddesine sığınılmıştır. Bu kanuni olsa dahi hukuki değildir. Madem öyle, biz Mecliste sadece ödenek toplamına karar verelim, ödeneklerin dağılımına Maliye Bakanlığı karar versin. Baksanıza, öyle oluyor zaten, şu andaki uygulama ne yazık ki bu şekilde yapılıyor.

Bütçenin denetlenmesi ise artık sadece şekilden ibaret olup kamu kaynaklarının nasıl ve nereye harcandığını öğrenmek milletvekilleri için dahi imkânsız hâle gelmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kamu kurumlarının hesaplarını denetleme görevi bulunan ve bundan dolayı yıllardır AKP iktidarının hedefinde yer alan Sayıştayın da "yeni Türkiye" iklimine uyduğunu, denetimlerin yeterince yapılmadığını, yapılan denetimler sonucu düzenlenen raporların da yetersiz ve zararsız özetler hâline çevrildiğini üzülerek görmekteyiz.

Şimdi sormak istiyorum: Bütçe yapılırken kanundaki bütçe takvimine yıllardır uyulmuyorsa, bütçe uygulanırken yine kanunda yer alan ödenek üstü harcama yasağına uyulmuyorsa, bütçenin nasıl kullanıldığı denetlenmiyor ise orada bütçe hakkının varlığından söz etmek mümkün değildir. O bütçe hakkı ki her şeyin başlangıcı ve temelidir. Hadi geçtim bütçe hakkından, demokrasinin temelinden, Allah aşkına o zaman bu 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu neden vardır, bu kanunu neden çıkardınız? Bu kanun değil miydi yeni ve çağdaş bir kamu mali yönetim anlayışına geçmek amacıyla CHP'nin de katkısıyla yasalaşan? Bu kanuna neden uyma konusunda gerekli hassasiyet gösterilmiyor?

Değerli AKP'li milletvekili arkadaşlarım, bunlar sizleri de rahatsız etmiyor mu, rahatsız ediyorsa bu durum neden önlenmiyor?

Bakınız, yıllardır her bütçe görüşmesinde bizler -yani milletvekilleri- muhalefet partilerinin milletvekilleri olarak bunları hep söylüyoruz ama görülüyor ki ne yazık ki dikkate alınmıyor.

İşte, bunun içindir ki, AKP iktidarının 13'üncü; 5018 sayılı Kanun'la hayata geçirilmek istenen yeni kamu mali yönetim anlayışının 10'uncu bütçesi olan 2015 bütçesi, bundan önceki bütçelerin bir kopyası olarak karşımıza çıkmaktadır. 2015 bütçesi önceki iktidarın bütçelerinin hemen hemen aynısı; zihniyet aynı, yöntem aynı, değişen bir tek rakamlar. Peki, değişen bu rakamlar neye göre belirleniyor? "Orta vadeli programlar esas alınarak..." Doğrudur, Orta Vadeli Program esas alınmalıdır ve aslında, bu program çok kıymetlidir; zira, üç yıllık bir gelecek perspektifinde ekonominin yol haritasını göstermektedir, Hükûmetin izleyeceği politikaları yansıtır, bu yönleriyle özel sektör için de çok önemli ve beklenen bir belgedir. Ancak, herhâlde "Bugüne kadarki orta vadeli programların ortak özellikleri ne?" denirse akla gelecek hususlar, gecikme ve de yanılma olacaktır. Üstelik her yıl tekrar eden bu gecikmenin gerekçesi olarak "Orta Vadeli Program için erken, önümüzü göremiyoruz, kredibilite açığı olmasın." denirken görüyoruz ki orta vadeli programlar ne zaman yayınlanırsa yayınlansın hedefler zaten tutmuyor. Dolayısıyla ekimi beklemenin ne gereği var, tutmayan hedefleri eylül başında da belirleyebilirsiniz. Aslında Hükûmetin sorunu zaman değil, öngörü ve isabet yoksunluğudur ki bu durum artık rutine dönüşmüştür.

Bakınız, bu yılki Orta Vadeli Program'da da temel makroekonomik göstergeler hem de olumsuz anlamda revize edilmiş, ekonomide işlerin iyi gitmediği gerçeği ne yazık ki rakamlara yansımıştır.

Büyüme hedefi aşağı çekilmiştir. Büyümede hedefler 2014 için yüzde 3,3; 2015 için ise yüzde 4 olarak açıklandı. Oysa geçen yıl yayınlanan OVP'de büyüme 2014 için yüzde 4, 2015 yılı için ise yüzde 5 öngörülmüştü yani ekonomide çarklar yavaşlamakta. Türkiye için mümkün ve elzem olan yüzde 6-7'lik büyüme oranları artık hayale dönüşmüştür.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

İşsizlik artıyor. OVP metninde işsizlik oranı 2014'te yüzde 9,6 ve 2015'te yüzde 9,5 olarak tahmin edilmiş. Oysa önceki OVP'de 2014 işsizlik tahmini yüzde 9,4; 2015 yılı tahmini ise yüzde 9,2 seviyesindeydi. Yani büyümedeki zayıflığa paralel olarak yeterli istihdam da yaratılamamakta, işsizlik sosyoekonomik hayatın acı bir gerçeğine dönüşmektedir.

Enflasyon uçuşa geçti. Geçen yıl OVP'de 2014 yılı enflasyonu yüzde 5,3; 2015 yılı için yüzde 5 öngörülmüştü. Ama bugün enflasyonda hedefler 2014'te yüzde 9,4; 2015'te yüzde 6,3. Yüzde 80'e varan sapmalar tebriği hak etmiyor mu? Bence hak ediyor çünkü bu kadar bir sapma, hiçbir Hükûmet döneminde bu kadar isabetsiz bir hedef görülmemiştir. Üstelik, yıl sonu enflasyon çift haneye ulaşırsa hiç kimseye sürpriz olmasın. Bugün açıklanan enflasyon rakamlarına baktığımızda, Üretici Fiyat Endeksi yıllık bazda yüzde 10,10; çok büyük bir rakam, bu demektir ki 2014 yılını çift haneli rakamlarla göreceğiz.

İşte, Orta Vadeli Program'a yansıyan makroekonomik göstergeler, ekonominin öyle söylendiği gibi çok parlak olmadığını, önümüzdeki dönemin daha da sıkıntılı olacağını, Türkiye ekonomisinin hiç de iyi yönetilmediğini gözler önüne sermektedir. Üstelik bu bahsettiğim program hedeflerinin Hükûmet tarafından iyimser bir yaklaşımla hazırlandığı ve bugüne kadarki gerçekleştirmelerin hep bu öngörülerden daha olumsuz çıktığı gerçeği dikkate alındığında tablonun daha da vahim olduğu anlaşılmaktadır.

Kayı ve sıkıntı veren bu tablo maalesef bizleri şaşırtmamaktadır. Zira AKP iktidarının ekonomiyi yanlış yönettiğini, sağlıksız ve sürdürülebilir olmayan politikalarda ısrar ettiğini, Türkiye'nin kronik yapısal sorunlarını çözmek yerine, günü kurtarmaya yönelik, kısa vadeli, siyasi çıkarları gözetken büyüme modeliyle yol aldığını yıllardır söylemekteyiz. Düşük tasarruf, sürdürülebilir büyüme, enflasyon, ithal bağımlılığı, düşük katma değer üretimi, teknoloji yetersizliği, kayıt dışı ekonomi, çarpık vergi yapısı, verimsiz kamu harcamaları gibi hangi temel sorun bugün ortadan kaldırılmıştır, sormak isterim size. "Yapılsın artık." diye çağırda bulunduğumuz yapısal reformlar sürekli ertelenmiş, son dönemde içine girdiğimiz sıkıntılar nedeniyle ekonomi yönetimince fazlasıyla telaffuz edilir hâle gelmiştir. Ancak, açıktır ki bu durum da söylem düzeyinde kalacak, yapısal reformlar başka baharları bekleyecektir. Bu sorunlar AKP iktidarıyla ortaya çıkmamış ama şüphesiz ki on iki yıllık güçlü bir tek parti iktidarından beklenen, bu sorunların daha iyi çözülmesi noktasıydı. Bilakis AKP döneminde uygulanan yanlış politikalarla sorunlardan bazıları iyice ağırlaşırken, bir de cari açık tehdidi ortaya çıkmıştır. Dünyada likiditenin bol olduğu dönemin cazibesine kapılarak ülkede dış ticarete konu olmayan üretimi, özel tüketimi ve ithalatı artıran bir büyüme modeli tercih edilmiş, zaten tasarrufları yetersiz olan Türkiye bu harcamalarının finansmanını da yüksek faiz ödemek suretiyle ülkeye gelen yabancı sermayeyle, sıcak parayla yapmıştır. Nihayetinde yurt içi tasarrufları dibe vurmuş, sıcak para ipoteğine girmiş, hane halkı borcu tavan yapan bir ülke hâline gelmiştir.

Büyük başarı gibi gösterilen ancak sürdürülebilir ve sağlıklı olmayan bu modelde cari açık kontrolden çıkınca, telaşa, ekonomide sert bir fren yapılmış, bu cari açığı düşürmek için Türkiye büyümeden, üretimden, istihdamdan vazgeçmek durumunda kalmıştır. Üstüne bir de küresel ekonomide yeni bir sayfa açılınca ve dünyada bol likidite dönemi sonlanmakta olunca çanlar artık, dış tasarrufa bağımlı Türkiye için iyice çalmaya başlamıştır. Bugün AKP iktidarının yanlış ve kolay politikaları sonucunda karşımıza çıkan tablo denizi bitirmiş, potansiyelinin altında büyümelere mahkûm edilmiş, işsizliği kadere dönüştürmüş, orta gelir tuzağındaki kırılgan bir ülkeden başka bir şey değildir.

Ne yazık ki likiditenin bol olduğu dönem iyi değerlendirilmemiş, bu dönemde geleneksel büyüme oranını aşamayan Türkiye, dünya ekonomisindeki bu yeni dönemin de mağduru olacaktır. Nitekim, uluslararası analizlerde Türkiye kırılgan ve sıkıntılı bir ekonomi gösterdiği gibi, AKP'nin ekonomi kurmayları da önümüzdeki on yılın geçmiş on yıldan daha zor geçeceğini ve büyüme oranlarının daha düşük olacağını belirtmek durumunda kalmışlardır. Yani, sözde çok başarılı olan ama ne hikmetse bugüne kadarki ortalama büyümesi yüzde 4,9 olan AKP iktidarının bize vaadi daha düşük büyüme oluyor. Elbette önümüzdeki on yılın zorlu geçecek olmasında küresel konjonktür pay sahibidir ama bu geleceğin asıl sebebi ve sorumlusu AKP iktidarından da başkası değildir.

Gelelim, yıllardır değişmeyen kamu mali yapısına: Bütçe büyüklükleri incelendiğinde görülecektir ki 2015 yılı için bütçe gelirleri 452 milyar Türk lirası, vergi gelirleri ise 389,5 milyar Türk lirası olarak öngörülmüştür. Vergi gelirlerinin kompozisyonuna baktığımızda ise bu tutarın 118,4 milyarının gelir üzerinden, 9,2 milyarının servet üzerinden ve geri kalan yaklaşık 262 milyarının ise harcama üzerinden alınacağı ortaya çıkmaktadır.

Gelir cephesinde değişen bir şey yok, yine sağlıksız, yine yanlış. Bakınız, gelir üzerinden alınması öngörülen vergiler toplamı, 2015 için öngörülen millî gelirin sadece yüzde 6'sı. Avrupa Birliği ortalaması ise yüzde 13. Yine, beyana dayalı gelir vergisi toplamı öngörülen vergi gelirlerinin yüzde 1,1'i, sadece 4,3 milyar Türk lirasıdır. Bu rakamlar Türkiye'de vergi sisteminin çarpık olduğunu, gelir üzerinden vergi alınamadığını ve bu nedenden dolayı vergilere yüklenildiğini çok açık olarak göstermiyor mu? Eh, gelir üzerinden vergi alamazsanız, kayıt dışı ekonomiyi aşağı çekemezseniz işte böyle harcama vergilerine sınıksız sarılmak durumunda kalacaksınız ama burada belirtmeliyim ki Türkiye'de vergi yükü aslında yüksek değil, adaletsiz ve çarpık. Vergi gelirlerinin millî gelire oranı OECD ortalamasında yüzde 34 iken, Türkiye'de bu oran yüzde 25 civarında yani yükün kendisi değil dağılımı sorun. Bu da düzelmüyor bir türlü. Sayın Bakanın sunuş konuşmasında belirttiği "Maliye çalışıyor" cümlesi de maalesef yetmiyor, doğrudur ama yetmiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

Bugün vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 67'si 2002 yılında yüzde 64 olarak devralınan dolaylı vergilerden oluşuyorsa orada Maliyenin etkin çalıştığından söz edebilmek mümkün değildir.

Bakınız, size hemen başka bir karşılaştırma vereyim: 2002 itibarıyla vergi gelirlerinin yüzde 33'ü gelir üzerinden alınmışken, bu oran 2015 bütçe öngörüsünde ise yüzde 30 düzeyinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yani, gelir üzerinden alınan vergilerin payı artmalıyken, aksine on iki yıl önceki oranın dahi altında kalmıştır. Şimdi, böyle bir tabloda kayıt dışıyla etkin mücadeleden söz edebilir misiniz? Yine, böyle bir tabloda yani gelir dağılımında adaletsizliğe hizmet eden dolaylı vergilerin vergi gelirleri içerisindeki payını düşürmeyen bir Hükümetin yaptığı bütçenin gelir dağılımında adaletle hizmet ettiğinden söz edebilir misiniz? İyisi mi artık açıkça “AKP olarak biz işin kolayını bulduk, doğrudan vergi alamıyoruz, dolaylı vergilere yüklenmeye devam edeceğiz, gelir dağılımında adalet o kadar önemli değil.” deyiniz de biz de ona göre rahatlayalım.

Gelir ayağı böyle de harcama ayağı farklı mı bütçenin? Değil. Bakınız, yıllardır söylüyorum, Türkiye'nin acil bir kamu harcama reformuna ihtiyacı vardır. Bir an önce kapsamlı reform yapılarak verimsiz harcamaların, israfın önüne geçilmeli, kamu harcamalarında verimlilik ve etkinlik hayata geçirilmelidir. Bırakın büyük adımları, bakıyoruz, daha bir taşıt kanunu dahi çıkarılamadı. Her yıl kamuya yeni taşıtlar alınıyor, birçok araç kiralanıyor ama hâlâ bu israfı önleyecek bir düzenleme ne yazık ki yok. Geçen yıl bütçe görüşmelerinde “Yeni Taşıt Kanunu Tasarısı'nı hazırlayarak Başbakanlığa gönderdik.” dediniz. Sayın Bakanım, bilmiyorum ama kimler nasıl engel oluyor? Bu işten de bir sonuç yok.

Şimdi, bu durumda kalıcı ve sağlıklı bir kamu mali dengesinden nasıl söz edebiliriz? Geçici, günlük başarılarla övünülüp durulur, tıpkı 2014 bütçe performansına ilişkin değerlendirmeler gibi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, lütfen toparlayın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yeri gelmişken şunu da söyleyeyim: Madem bütçe bu kadar parlak, o zaman kamu çalışanlarına öyle ek zam falan da değil -vazgeçtim ondan- 2014 için enflasyon farkını veriniz. Ama, sanırım, siz memurunu enflasyona ezdiren Hükümet olarak tarihe geçmeye kararlısınız. Toplu sözleşmedeki anlaşmanın böyle olduğuna sığınyorsunuz.

Ayrıca, bütçe öngörülerinden anlıyorum ki vatandaşlarımızı 2015 yılında vergi artışları bekliyor. Önümüzdeki yıl, 2014 yılına göre, faiz dışı giderlerde yüzde 8,9, vergi gelirlerinde ise yüzde 11,8 artış hesaplanıyor. İyi de 2014 bütçesinin ilk dokuz aylık uygulamasında faiz dışı harcamalar, bir önceki yılın ilk dokuz ayına göre yüzde 14,5 artmış. Vergi gelirlerindeki artış ise sadece yüzde 7,7. Yani, harcamalar enflasyonun üstünde artarken gelirler enflasyonun bile altında kalmış. Bir de 2015 büyüme tahmininin yüzde 4, enflasyon tahmininin de yüzde 6,3 olduğunu göz önüne alırsak bu hedeflerin tutmasının tek yolu KDV ve ÖTV gibi vergilerde yapılacak artışlardır ki bu da şaşırtıcı değildir.

Bütçelerin; muhalefetin, sivil toplumun görüş, öneri ve eleştirileri de dikkate alınarak yapılan, sağlıklı bir kamu mali yapısı sağlayan, sürdürülebilir nitelikli büyümeyi teşvik eden, enflasyonu dizginleyen, kalkınma çabamıza hız katan, tasarruf oranını artıran, cari açığı azaltan ve tabii ki gelir dağılımında adaletsizliği minimize eden özellikle olması dileğiyle sözlerime son veriyor ve 2015 yılı bütçesinin milletimize, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Oral, buyurun, süreniz yirmi dakika.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan sizi, Sayın Bakanı, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyelerini, bürokrasimizin kıymetli mensuplarını, basınımızın değerli temsilcilerini saygıyla selamlıyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu olarak 2015 yılı bütçesini görüşmeye başladık. Hükümet, Türkiye Büyük Millet Meclisine 472,9 milyar liralık bir harcama hedefiyle gelmiştir. Bu rakam, 2015 yılı millî gelirinin yüzde 25'ine tekabül eden bir büyüklüktür. Son derece önemli bir kaynağın dağılımını ve yönlendirilmesini yirmi iki, yirmi üç gün süreyle bu Komisyonunda ele alacağız ve tartışacağız.

Biliyoruz ki bir bütçe hazırlanırken ülke ekonomisinin birbiriyle bağlantılı, birbirinden kaynaklanan sorunları bir bütün olarak ele alınır. Gene biliyoruz ki kapsamı olmayan ve yapısal değişiklikleri ihmal eden programlar vakit ve güven kaybına yol açar. Kuşkusuz, harcamaları yönlendirecek tedbirlerin başta gelen hedefi de kaliteli bir mali disiplin çerçevesinde ülkemizde daha fazla büyüme ve istihdam yaratmasıdır. Amacımız, Türkiye'nin istikrarlı, kişilikli ve saygın bir dünya devleti olması, küreselleşmenin getirdiği imkânlardan daha fazla pay alması, iktisadi ve siyasi oluşumları kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirebilecek bölgesel bir güç konumuna gelmesi olmalıdır.

Bu temel doğrultuda ülkemiz ekonomisi bakımından ana iki eksen önem taşıyor, bu eksenlerden biri: Büyüme, yatırım ve istihdam politikaları. İkinci eksen: Kamu finansman yapısını orta ve uzun dönemde sağlıklı bir çizgide tutacak politikalar. Bu yolun önemli kilometre taşı da yapısal düzenlemelerdir. Şu hususun altını kalın bir çizgiyle çizelim: Bugün ülkemiz ekonomisinin en büyük açığı yapısal açıktır. Bu açığı çözmeden diğer açıkların giderilmesi de mümkün olmaz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

Bu konular üzerinde kuşkusuz ileri bölümlerde ve günlerde ayrıntılı değerlendirmeler yapma imkânımız olacak. Zira, fırsatlar ve zaman kaçırılırsa reformları yapmak güçleşir. Yapılmış olsa dahi beklenen sonucu elde etmek çok kez mümkün olmaz. Hiç tereddüt etmiyorum ki bugün de böyle bir tabloyla karşı karşıya bulunuyoruz.

Sayın Başkan, bütçeyle ilgili görüşlerimi ifade etmeden önce, izninizle, global ekonomik konjonktür üzerinde biraz durmak istiyorum. Sayın Bakan on gün önce bu konuda geniş bilgi sundular ama aradan on gün geçti, hafızaları belki biraz tazeleriz diye belli başlı -tepe noktaları itibarıyla- birkaç konuyu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Finansal büyük krizin üzerinden beş yıl gibi uzunca bir sürenin geçmesi olmasına rağmen "Dünya ekonomisinin üzerine çöken risklerin ciddiyeti kaybolmuştur." demek henüz mümkün değil. Doğu ülkeleri düzelme yolunda fakat her şey hâlen Amerikan Merkez Bankasının yani FED'in sağlayacağı güvenli pilotaja bağlı görünüyor.

Krizden etkilenme sırası, bir bakıma, 2013 yılında gelişmekte olan ülkelere geldi. Bu ülkelerin büyümeleri yavaşladı, işsizlik oranları fırladı, daha uzun vadeli yeni büyüme modelleri arama gayretleri içine girdiler. Buna mukabil, zengin ülkelerin uzun süreli bir stagstasyon dönemini kabullenmedikleri görülüyor. Geçmişteki büyümelerine tekrar dönecekleri umutları yeşeriyor. Özellikle euro bölgesi resesyondan çıkıyor fakat büyüme zayıf kalacak. Bazı ülkelerde borçlanma sorunu hâlen devam ediyor. Yunanistan ve Portekiz'in 2014 yılında sermaye piyasalarına tekrar dönecekleri inancı vardı ama son dönemde İtalya ve İspanya da dâhil tekrar duyarlı bir konjonktür endişesi içine girildi.

IMF'in Genel Başkanı Bayan Christine Lagarde, daha yirmi, yirmi beş gün kadar önce, euro bölgesinde resesyon riskinin yüzde 40, deflasyon riskinin ise yüzde 20'ler düzeyinde olduğunu işaret etti.

Netice itibarıyla, global ekonominin mevcut görünümü tüm ekonomi yönetimlerine her şeye rağmen şu önemli uyarıda bulunuyor: "Mevcut konjonktürde sakın şemsiyenizi yanınızda taşımayı ihmal etmeyin."

Sayın Başkan, değerli üyeler; ülkemiz ekonomisi görünümüne kısaca göz attığımızda belli başlı göstergelerde karşımıza şöyle bir tablo çıkıyor: Büyüme, potansiyelin altında kalmaya devam ediyor. Özellikle 2011'den bu yana ivme kaybediyor. Ülkemizin ihtiyacı olan seviyeyi bir tarafa bırakalım yüzde 5'in dahi altında bir eğri gösteriyor. 2012'de yüzde 2,1; 2013'te 4; 2014'te de tahmin yüzde 3,4 yani son üç yılın gelişmesi bu.

Enflasyon, inişli çıkışlı trendini koruyor, özellikle 2013 senesinde tekrar artış eğilimi içine girmiş görünüyor. 2009 yılından bu yana 2 kez çift haneli düzeylere çıktı. İçinde bulunduğumuz yılda ise çift hanenin eşiğine gelmiş durumda.

Cari açık, yüksek düzeyde seyretmeye devam ediyor. İnişli çıkışlı da olsa hâlâ dünyanın en yüksek cari açık veren ülkelerinin başında geliyoruz.

2014 yılında işsizlik oranı henüz 2002 yılı düzeyinin altına da çekilebilmiş değil.

Bütçe açığının düşük düzeylerde olması kuşkusuz olumlu ancak bu durum bütçenin orta ve uzun vadede yani ileriye dönük ciddi sorunları bulunmadığı anlamına da gelmez.

Böyle bir dış ve iç konjonktürde, hepimizin kabul edeceği gibi, gerek Orta Vadeli Programı gerek Orta Vadeli Mali Planı ve sonunda bütçenin yapılmasını ve bütçenin dengelerini oluşturmak hiç de kolay olmaz.

Görülebileceği gibi, ülke ekonomisi kırılgan yapısını koruyor. 2015 yılında da sıcak para olarak adlandırdığımız dış kaynağa dayanılacak. Sıcak para ihtiyacının daha düşük seviyelere çekilemediği ortada. Esasen 2015 yılı için öngörülen ortalama kurun düzeyi de sıcak paraya güvenildiğini ortaya koyuyor. 2014 yılı için ortalama kur 2,18 olarak görülüyor; 2015'te de 2,37 yani yüzde 3,5'luk bir artış var, bu da 2015 yılında önemli miktarda dış kaynakla çarkların döneceğini ortaya koyuyor ve 2015 yılı dış finansman tablosu sanıyorum 2014 yılındaki tablodan daha hafif bir tablo olmayacak.

Sayın Başkan, görüşmeye başladığımız 2015-2017 Orta Vadeli Program ve bu programa dayanarak hazırlanan Orta Vadeli Mali Plan esas alınarak düzenlenmiş ve Meclise gönderilmiştir. Dolayısıyla, 2015 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi Orta Vadeli Program'la öngörülen hedefleri yakalamada en büyük araç olacaktır. Zira, bilindiği üzere, ekonomik politikaların en etkili aracı bütçelerdir.

Bütçenin ve bütçe vesilesiyle ekonominin gidişatını ve yapısını değerlendirirken -geçen sene de bir nebze üzerinde durmuştum- nominal değerler yani rakamlar gützerinden sonucu varmak yeterli olmaz. Bütçeler her ne kadar rakamlar topluluğudur ama sadece onlar üzerinden gitmek aldatıcı olur. Konjonktürel oluşumların ortaya çıkardığı rakamlarla yetinmeyip rakamların arkasındaki gerçek eğilimleri ve tabloyu görmek lazım. Yani bunu bir bakıma Batı'da "nominalizm" diye tanımlıyorlar, bu tablo yerine ekonominin kamu maliyesinin yapısal durumunu ortaya koyacak orta ve uzun vadede onun seyrini gösterecek gerçek bir analiz, bütçe tartışmalarında çok daha yerinde ve faydalı olur. Nerede bulunduğumuzu, altımızdaki ekonomik zeminin sağlamlığını, ekonomik yapıların gücünü böylece test etme imkânı da bulacağız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bilindiği üzere, Orta Vadeli Program üç konuya öncelik vermiştir.

- 1- Enflasyonla mücadeleyle kararlılıkla devam etmek,
- 2- Cari işlemler açığını düşürmek,
- 3- Yapısal reformlara hız vererek Türkiye'nin potansiyel büyümesini artırmak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

Şimdi, burada takıldığım bir konu “potansiyel büyümesini artırmak.” ama son üç senede gördük ki potansiyel büyümenin altındayız. Önce bir potansiyel büyümeye ulaşalım da ondan sonra “O bize yetmiyor, 6’ya, 7’ye gideceğiz.” diye sonra artıralım ama önce bir kere mevcut büyümeyi artıralım. Hedefteki ilk göstergemiz o olması lazım.

Evet, Orta Vadeli Program’ın bu öncelikleri bugün gerçekten Türk ekonomisinin sorunlu en ciddi konularıdır. Çözümleri de öyle kolay türden değildir. Yani, bunu da aklımızın bir köşesine yazalım. Ancak, şunu kabul edelim ki, bu sorunlar birden ortaya çıkmışlar da değil. Geride bırakılan on üç yıllık bir dönem sonrası oluşan bir tablo, bunu kabul edeceğiz. Bu sorunların tümü, yapısal nitelikte, yapısal sorunların reçeteleri de yapısal düzenlemeler ve tedbirlerdir. Bu sürede, yapısal düzenlemelerin sürekli ihmal edilmiş olması ekonomideki dengesizliklerin büyümesine ve birikimine neden olmuştur.

Türkiye, bugün, reform yapmayan bir ülke durumuna düştü. Nitekim, 2015-2017 Orta Vadeli Program’ın muhtevası da bu gerçeği net bir şekilde ortaya koyuyor. Hükûmetin kısa süre önce yayınlamış olduğu tedbirler paketi de bu ihmalî açıkça gösteriyor.

2003 yılı başında bunlar eğilim olarak sorun olmaktan çıkmıştı. Adalet ve Kalkınma Partisi on iki yıl önce iktidara geldiğinde, önceki Hükûmetçe, kapsamlı, son derece katı bir programla ekonominin beklentileri –bunun üzerinde ısrarla duruyorum- tamamen yerine getirilmiş, makroekonomik göstergelerin tümü olumlu bir eğilim içine girmiş, kırılğan yapıdan çıkmış; bu durum uluslararası camiada ve mali çevrelerde yeniden güven kazanmış bir ekonomik yapıydı ve bu devralındı 2002 yılının 3 Kasımında. Nitekim, son on beş yılın ülkemiz bakımından en önemli iki gelişmesi: Türkiye’nin G20’ye kurucu üye olarak katılması, ikincisi de Türkiye’nin Helsinki’de, 1999 yılının sonunda, Avrupa Birliği’ne tam üye statüsüyle girmesi. Bu her iki önemli olay da AKP hükûmetlerinden önceye isabet eder. Bazen “hasta ekonomi” diye vasıflandırılıyor, onun için bunları söyleme ihtiyacı hissettim.

Orta Vadeli Program’la önümüzdeki üç yıl için hedeflenen makroekonomik göstergelerin ne ölçüde sağlıklı ve geçerli olduğunu bugün için tartışmayı düşünmüyorum. Ancak, önceki programlar, hedef ve gerçekleştirmeler kapsamında son derece başarısız olmuş, öngörülen beklentiler gerçekleşmemiş, güven ve inandırıcılığını ciddi ölçüde yitirmiştir. 2015-2017 programının bir anlamda ilave şanssızlığı da böyle olumsuz bir zemin üzerinde bulunmuş olmasıdır.

Sayın Başkan, bu bağlamda, enflasyon ve büyüme üzerinde kısaca durmak istiyorum. Ancak, enflasyonun seyrine dönük değerlendirmeleri 2003 yılı öncesi ve sonrası olarak ele almak fotoğrafın bir bütün olarak görülmesini kesin olarak önler. Fotoğrafın tamamını görmek, değerlendirmek 2003 başı değil, 2000 yılı başından ele alarak gerçekleştirmekle mümkündür. Sanırım, bu salondaki değerli hiçbir arkadaşım fotoğrafın tamamını görmek yerine, bir bölümü kesilmiş bir fotoğrafı görmeyi tercih etmeyecektir. Gene de 2000 ile 2002 sonuna kadar olan dönem bizim, 2003 ile bugüne kadarki dönemse size ait olsun. Buna hiçbir itirazımız yok, yeter ki gerçeği görelim, yeter ki tablo bir bütün olarak görülsün. İnanın, o zaman çok daha sağlıklı bir tartışma olacaktır.

Orta Vadeli Program’ın ve 2015 bütçesinin birinci önceliği olan enflasyonun seyrine bir bakalım: 1999 yılında yüzde 68,8; 2000 yılında yüzde 39; 2001’de 52,5; 2002’de 29,7; 2003’te 18,4 ve 2004’te 9,4... Böyle gidiyor, 2014’teki 9,4’e göre. Geçen on üç yıllık sürede görüldüğü gibi, enflasyon inişli çıkışlı bir trend izledi. 2013 yılında, konuşmamın başında da ifade ettiğim gibi, yeniden bir artış eğilimine girdi. Görüldüğü gibi, 1999 yılında yüzde 68,8 olan enflasyon, 2002 yılı sonunda yüzde 29,7’ye gerilemiştir. 2003 sonunda da 29,7’den yüzde 18,4’e çekilmesi de mevcut eğilimin bir sonucudur. Yoksa, 2003 yılında birden konulan ekonomik kararlarla bir yıl içinde enflasyonun 29,7’den 18,4’e çekilmesi mümkün değildir. Ama 2000’in başından başlayan o trend, aşağıya çekilen, 2003’e de etkisini yapmış ve 18,4’e kadar çekilmiştir. Burada, 2001 yılında Merkez Bankasının bağımsız hâle gelmesi, enflasyonun aşağıya çekilmesinde çok büyük bir katkı yaratmıştır.

Şimdi, çok kısa, Türk lirasından 6 sıfır atılması konusunda bazı bilgileri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şimdi, Türk Lirasından Altı Sıfır Atılması Kanunu 31/01/2004’te yürürlüğe girmiştir yani AKP Hükûmeti iktidara geldikten bir yıl sonra yürürlüğe girmiştir. Kötü bir ekonomiden devralıp bir yılda 6 sıfır atılan bir ekonomi düşünebiliyor musunuz? Ben bunu geçen sene Sayın Babacan’a da ifade etmiştim. Bu mümkün olamaz. O, daha önce alınan tedbirlerin ve sonuçlarının bir sonucudur. Nitekim, bakınız, 6 sıfır atılmasıyla ilgili 3 Kasım 2002’den önce o günün Merkez Bankalarının 2 defa basın toplantısı vardır ve bu Kanun’un sevkî de 2002’den önce olmuştur. Bakın, Maliye Bakanı Sayın Unakıtan 9 Eylül 2003’te yaptığı açıklamada, 2004 sonunda Türk lirasından 6 sıfır atılacağını -gerçi, Kanun 2004’ün başında, Ocak sonunda yürürlüğe girdi- ve bunun için gerekli çalışmaları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının on beş ay önce başlattığını açıkladı. Yani, bu olay daha evvel gelinmiş ve bu enflasyonun aşağı çekilmesinin sonucu ve o programın da bir unsuru olarak şey yapılmıştı. Dolayısıyla, atılmıştır, iyi de olmuştur ama bunun böyle olduğunu da kabul etmek lazım.

Bakınız, size bir cümle okuyacağım: “Milletin sırtından 6 sıfırı koparıp attık. Bu, paradan 6 sıfır atılması olayıdır. Bu millet, 6 sıfırı milletın sırtına yükleyenleri sandığa gömdü. 6 sıfır gitti. O günden bugüne paramız dolar karşısında değerlendirildi...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oral.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

SÜMER ORAL (Manisa) – "...Efendim, Türk lirasının değeri dolar karşısında çok fazla. Peki o zaman ne yapalım?" Bu, o günün Başbakanının söylediği ifade ama olay bu. Demek ki o 6 sıfırı vatandaşın sırtından atmak, 2003 yılı başında iktidara gelen Hükümetin değil. Kanunu hazırlanmış, altyapısı hazırlanmış. Aynı, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun hazırlanmış olduğu gibi. Yani, bunları da ortaya koymakta yarar var. Yani, bazı şeyler söylenebilir ama hakkı da teslim etmek gerekir.

Sayın Başkan, büyümeye de ilgili bir miktar fikirlerimi söyleyip bırakacağım.

BAŞKAN – Ek süre verdim zaten, devam edin.

SÜMER ORAL (Manisa) – Orta Vadeli Program'ın üç önceliğinden bir diğeri de büyümedir. Orta Vadeli Program'a göre, 2014 için Orta Vadeli Program'daki hedeften yüzde 0,7 puanlık bir düşüşle yüzde 3,3'lük bir büyüme öngörülüyor. Türkiye'nin potansiyel büyümesi ise bilindiği üzere yüzde 5'ler civarındadır.

Sayın Başkan, çok sık dile getirilen bir konu da kişi başına gelirin 2002 yılına oranla 2014'te 3 kat artırıldığı iddiasıdır. "2002 yılında 3.500 dolar olan kişi başı gelir, 2014'te 10.537 dolara yükselmiştir. O hâlde, kişi başına gelir 3 kat artmıştır." deniyor. Hatta, bu gelişme büyük bir başarı öyküsü, bir yıldız olarak değerlendiriliyor. Oysa, gayrisafi yurt içi hasılaya dönük hesaplar ve mukayeseler dünyanın her yerinde cari değil, sabit fiyatlar üzerinden ve kur oynamaları arındırılarak yapılır.

Bakınız, 2002'de cari fiyat gayrisafi millî hasılaya göre 351 milyardır, 2013'te 1.565 milyar; 4,5 kat artmış gibi görünür ama sabit fiyatlarla gittiğimizde 2002'de millî gelir 73 milyar, 2013'te de 123 milyar TL'dir, yüzde 68 artmıştır. Zaten on iki yılda her yıl yüzde 5'ten büyüme oranı hesap etseniz yüzde 60'ın üzerine çıkmaz. Bileşiği de koyun, gerçekteki artış yüzde 68'dir. O diğerleri dolardan ve cari harcamalardan kaynaklanır. Ona bakarsınız, bakın, şöyle de bir tablo çıkar: 2013 yılında gayrisafi yurt içi hasıla dolar bazında 823 milyar dolardı; e, 2014 yılında 810 milyar dolara düştü, eksi 13. Hâlbuki, 2014'te büyüme yüzde 3,3 ama gayrisafi millî hasıla o zaman daha gerilemiş oluyor 2014'te 2013'e göre. Demek ki bunlar aldatıcı rakamlardır. Kişi başına gittiğimizde de bakalım; 2013'te kişi başına gayrisafi yurt içi hasıla 10.807'dir, 2014'te orta vadeliye göre 10.537 görülüyor. Yani, yüzde 3,3 büyüyen bir yılda fert başına gayrisafi millî hasıla, dolar olarak 270 dolar gerilemiş oluyor. Yani, bunun yerine, gerçekten gitmek lazım. Orada da bir gelişme vardır, o savunulur.

Sayın Başkan, sözlerimi şöyle bitiriyorum eğer izin verirseniz.

BAŞKAN – Rica ederim.

Buyursunlar.

SÜMER ORAL (Manisa) – Cari açık yurt içi tasarruf düzeyi ve dış finansman yapısı gibi temel konuları ileriki günlerde tartışma imkânımız olacak, bunu daha önce de söyledim. Bu konularda ciddi yapısal sorunlarımız var. Nitekim, Amerika Birleşik Devletleri Merkez Bankasının tahvil alımlarını azaltacağına ilişkin açıklamasının ardından Türkiye, paraları en çok değer kaybeden Brezilya, Hindistan, Endonezya ve Güney Afrika'yla birlikte kırılan beşli grubunda değerlendirildi. Grubun bu adla değerlendirilmesinin nedeni ise yüksek cari açık oranları, yüksek enflasyon oranları, büyüme performanslarının düşük olmasıdır. Bu ülkeler arasında paraları en çok değer yitiren ülke ise Türkiye olmuştur. 22/5/2013 bu kararın alındığı tarihtir. Kurumuz 1,84 idi dolar karşılığında, 21/1/2014 tarihinde ise 2,24'e çıktı, yüzde 22 değer kaybı.

Sayın Başkan, ekonomimizin bu kırılan yapıdan çıkması yönünde tedbir ve düzenlemelere ağırlık verilmesini memnuniyetle karşılıyorum ve zorunlu da bir hâl almıştır. Bu konuda 2015 yılında, umarım, daha sonuç verici, daha ciddi adımların orta ve uzun vadeyi de düşünerek atılacağını düşünüyorum.

Tekrar, Sayın Bakana ve mesai arkadaşlarına gayretleri ve emekleri için teşekkür ediyorum, Komisyon üyelerine de saygı sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz Sayın Oral.

Şimdi de söz sırası Sayın Kaplanın.

Buyursunlar.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonun değerli üyeleri, Bakanlığın değerli çalışanları, değerli basın emekçileri; her zamanki gibi yine denetlenemeyen bir bütçe klasiğiyle karşı karşıyayız. Çünkü, Hükümet, Sayıştay Kanunu'nu çıkarırken askerî ve güvenlik harcamalarını, maalesef, Sayıştay denetiminin dışına çıkararak... Ki şimdi de göremiyoruz -4 sayfalık Sayıştay raporları geldi bize- inceleyemiyoruz. Oysaki en yüksek harcama rakamlarına baktığımız zaman bu dönemde en çok Cumhurbaşkanlığı bütçesi artmış, rakam olarak yüzde 97'lerde fakat onun dışında en çok artış olan bütçeye baktığımız zaman güvenlik harcamaları geliyor. Bu güvenlik harcamalarıyla ilgili bir iki rakama değindikten sonra, bütçenin diğer büyüme, enflasyon, cari açık konularına gireceğim.

Millî Savunma Bakanlığı 22.764 milyon, İçişleri 3.898 milyon, Jandarma 6.489 milyon, Emniyet 17.623 milyon, Sahil Güvenlik 506 milyon, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı 22 milyon. Korucuları saymıyoruz, özel güvenliği de saymıyoruz, diğerlerini de saymıyoruz; 52 milyon. Bu 52 milyona...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

Bir de Sayın Bakan, bu örtülü ödenek olayı var. Yani, İŞİD'e mi gidiyor, kime gidiyor, birine mi gidiyor, bu Meclis bunu denetleyemiyor. Yani, bir örtülü ödenek artışı da var. Buna da 2,5 milyar eklediğiniz zaman... Çünkü, mevcut resmi rakamların dışında da transferler olduğu söyleniyor. Eğer, istihbarat alanı dâhil, son rehine iadeleri dâhil transfer rakamlarında abartılı rakamlar kullanıyorsak Sayın Bakan, bu konularda kamuoyuna bir açıklama yaparsanız iyi olacak. Köşk artışı yüzde 49 oranlarında -97 dedim, düzeltiyorum- diğerleri de silah, savunma fonu; ne kadar F35 aldık, ne kadar para ödedik, helikopterlere ne kadar ödedik, Skorsky ve Kobra'lara ne ödedik? Buradaki milyarlar, 15 milyar civarındaki silah alım satımı da yok. Yani, nereye harcama yaptığımızı Meclis olarak denetleyemiyoruz. Fakat, garip şeyler var yine. Arada bir Sayıştay raporları içinde bakarken Emniyet raporlarında 2013-2014 çatışmasızlık dönemi, barış ve çözüm süreci devam ediyor. Fakat -ilginç- Sayıştay raporlarında özel timlerin operasyon tazminatı almaya devam ettikleri görülüyor. Yani, iki yıl boşuna mı barış yaptık?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Barışı kiminle yaptınız Sayın Kaplan, haberimiz yok bizim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bilmiyorum yani özel operasyon tazminatı olunca acaba bu olayları birileri kasıtlı olarak mı çıkarıyor operasyon tazminatı almak için? Yani, bazı olayları da kasten birileri mi çıkarıyor operasyon tazminatı almak için? Şimdi, bunu niye ifade ediyorum? Bu, Sayıştay raporunda var. Örneğin, trafikçiler gezicidir ama bakıyorsunuz, mutfaktaki de, masadaki de, operasyona gidenler de -özel timler öyledir ama- almış. Ben "Aldıkları ücret yetiyor, çoktur." demiyorum. Yani, güvenlik güçleri mesai itibarıyla en fazla mesai harcayan bir kesim. Yani, çalıştıkları süreye vurduğunuz zaman hak ettikleri bir parayı alıyorlar mı, almıyorlar mı olayı değil. Burada "operasyon tazminatı" demek, şu demek: Barış sürecinde birileri bir iki silah tak tak eder, olay çıkartır, operasyona çıkılır, para alınır yani bu kadar basit. Arkadaşlar, şimdi, Sayıştayın bu konuda bize dolaylı bir doyurucu açıklamada bulunması gerekiyor. Yani, "Bingöl olayını soruşturun." dedik, gizlilik kararı kondu. Ya, emniyet müdürleri, kimse halkla kavgalı değildi, siyasette de sorunu yoktu, daha yeni de tayini çıkmıştı. Ya, kim öldürdü bunları? Ama bunun araştırma önergesi reddedildi. Yani buna benzer olaylar var.

Şimdi, ben şu noktadan hareketle kırılğan beşlideyiz evet, artık, meşhur Sayın Bakanımız da söyledi fakat kırılğan beşlinin de en kırılğanıyız. Baktığımız zaman dış borç eğer 350 milyar dolar olduğu zaman -ki özel borçlarla beraber- gayrisafi millî hasılaya oranı yüzde 43,5. E, bu Hindistan'da 18,9; Endonezya'da 28,6; Brezilya'da 13,2; Güney Afrika'da 35,4. Yani bu kırılğan ülkeler içindeki konumunu koyuyorum dış borç olarak, borçlu bir ülkeyiz. Sıcak paranın kaçıışı, kurlarda artış ve dolayısıyla enflasyon ve faizi tetikleme konusunda bizim geçen dönem yaptığımız eleştiriler haklı çıktı, şimdi, onların karşılaştırmasına geçeceğim. Aslında küresel sermayenin en zayıf halkası beşli kırılğanlar içinde Türkiye, cari açık, döviz rezervleri açısından bakıldığında büyümenin durması, enflasyonun artması, Türk lirasının rekor kaybı "rekor kaybı" diyoruz çünkü döviz değerlenince, Sayın Sümer de rakam olarak söyledi iki sene içinde Türk lirasının nasıl dibe vurduğunu, bunun işaretlerini veriyor.

Şimdi, buradan hemen şunu biliyoruz yani bütçe açıkları her zaman vardı ama herhâlde 2015 bütçesinde rekor özelleştirmeyle; işçi, emekçi ücretlerini, emekli maaşlarını yüzde 6'da tutarak, enflasyona ezdirerek -ki bugün açıklandı enflasyon oranı yüzde 10,10- siz yüzde 6 işçiye, memura, emekliye verirsiniz 3+3 o da yani 6 toplamda, ne yapsın şimdi bu çalışanlar? Ciddi bir sorun var demektir.

Şimdi, buradan ben şunu açıklamak istiyorum: Geçen yıl burada şunu ifade ettiniz, küresel ekonomiyi anlatırken ılımlı bir toparlanmadan bahsettiniz, bu sene çok geçmedi aradan, potansiyel kriz öncesi performans düşüşlerini, büyüme düşüşlerini dünyadaki coğrafik olaylara bağladınız. E, bu olaylar önceden de vardı, dört senedir Suriye'de savaş var, Irak'taki iç savaş da Amerika'nın müdahalesinden beri var, yeni olan Ukrayna savaşıdır. O da yeni, o da kimseyi pek fazla etkilemiyor. Şimdi, bakın, 2014 yılında küresel bazda 2,7 büyüme beklentisinden bahsedilirken ABD'de 2,2; 2015-2019 Türkiye'de 2,4 büyüme öngörüsü ama tam tersi ABD'de 3,1'e çıkıyor büyüme, bizde de, Türkiye'de de orta vadeli programlar önceki de tutmadı, şimdiki de tutmuyor çünkü şimdikinin hedefleri daha bu bütçeden delinmiş durumda. 2014 için yüzde 4 büyüme öngörülmüştü, bu 2015 için -2016 dâhil- yüzde 5 öngörülmüştü ama 2014'te, Sayın Bakan açıkladı, 3,3 düzeyinde büyüme gerçekleşti, 2015 hedefi de yüzde 4. Yani bu kadar büyük bir fark büyüme oranında öngörüsüzlük Hükümetin tamamen yanlış politikalarına ve dış politikada düştüğü yalnızlığa bağlı gelişen bir durumdu.

Şimdi, "ılımlı ama dengeli büyüyüyoruz." deyip ekonomide yüzde 4 büyüme hedefini koyduğumuz zaman yüzde 4 bile hayaldir arkadaşlar. Çünkü, biz seçim ve savaş bütçesi görüşmesi yapıyoruz şu an hem seçim hem savaş bütçesi. Savaş, çünkü Suriye'deki savaşın dört yıldır Türkiye dolaylı olarak bir tarafındadır. El Kaide'nin, El Nusra'nın, Özgür Suriye Ordusunun yanındadır. Oraya yapılan harcamaların kalemini bilmiyoruz ama Hükümet 1 milyon 600 bin Suriyeli misafirimize, ki bu "misafir" kelimesi Türkiye'nin ayıbıdır, yalnız Avrupa'dan gelenlere uluslararası anlamda "sığınmacı hukuku" tabiri kullanıyor, doğudan gelenlere, Orta Doğu'dan gelenlere ise mülteci statüsü tanımadığı için "misafir" kelimesini kullanıyor yani Suriye'den, Irak'tan gelen. En son Şengal'den ve Kobani'den gelen kardeşlerimiz oldu. Şengal'den gelenlerin Ezidi olması, Türkmenlerin, Asurilerin de olması, onların Duhok çevresindeki kamplara yerleştirilmesi ama 30 bine yakınının da Şırnak'taki Diyarbakır'a kadar olan belediyelerimiz tarafından bakıldığı gerçeğini Hükümete hatırlatmak isterim. Belediyelerimize verdiğiniz para ne ki? Bunca aydır çadırları, kapları, yemeklerini veriyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

Midyat kampına yerleştirilen bin-2 bin kişi var ve Suruç'ta –bizzat kampları ben gezdim, ziyaret ettim, tek tek baktım- evet, 200 bin rakamını veriyor Hükûmet, o rakam da doğru değil ama bizim belediyelerin, bakın, Suruç Belediyesi üzerinden bakımı yapılan, Kobani'den gelen insanlarımızın, kardeşlerimizin sayısı 148 bin. Hükûmetin baktığı insan sayısı 5.400 arkadaşlar. İsterseniz, size Yatılı Bölgede AFAD ekibiyle çektiğim fotoğrafları da göstereyim, diğer ekiplerle de bütün kampları gezdim, o gün AFAD Genel Başkanı Suruç'taydı, Urfa'daydı –Sayın Gök burada olsaydı, anlatırdı- hepsiyle beraber uçakta geldik ve şunu söyleyeyim size: AFAD'da 5.400 kişiye bakılıyor. Sadece 20 bin kişilik bir kampın yerini organize etme yönünde bir çaba içinde -AFAD Başkanı- olduğunu söyledi. Peki, sormak istiyorum size: 100 bin nüfuslu Suruç Belediyesi 148 bin kardeşine hem çadırlarda hem 3 öğün yemekle nasıl bakıyor? Hakikaten, Maliye Bakanlığı bunu merak ediyor mu? Bu vicdanlı insanların yaptığı yardımlar ve akan yardımların oralandaki depolama konusunda sivil toplum örgütlerinin, sağlıkta tabiplerin, sendikaların, KESK'in, DİSK'in, bütün bunların çabalarıyla gönüllü olarak batıdan da gelen yardımlarla sağlanıyor arkadaşlar. Böyle bir devlet politikası olmaz. Belediyelerin eti budur ne ki, kendi bütçesini kavuruyor. Zaten muhalif belediye oldu mu boğazını sıkıyorlar, vermiyorlar bir kuruş para yani onu biliyoruz. Ellerindeki önceden su, kanalizasyon varsa onu da bankalar gıdım gıdım taksitle kesiyor. Peki, böylesi bir olasılık karşısında Suruç Belediyesine ne yardım yapılmıştır? Maalesef, bir yardım olmadığını görüyoruz.

Ben hızlı geçiyorum. Enflasyon tahminleri de tutmadı Sayın Bakan geçen dönemin. 6,8'di yıl sonu; 2015'te 5,3 tahmini vardı, şimdiki açıklamanızda, 2015 biraz daha gerçekçi 9,4 öngörüsü var, ama bugün açıklananlar 10,10 ve bunu aşağıya çekebilir miyiz, cari açığı kapatabilir miyiz şeyi var.

Sayın Bakan, bütçemizin en önemli açığı enerjidir. Eğer Ermenek'te acılar yaşıyorsa, eğer Soma'da yaşıyorsa, Şırnak'ta, Zonguldak'ta, eğer insanlarımız bir avuç kâr hırsı yüzünden maden ocaklarına diri diri gömülüyorsa... Bakanların görevi orada gidip kapıdan cenaze çıkmasını beklemek değildir. Bir Hükûmetin bakanı, Çalışma Bakanıysa iş sağlığını denetlemesi lazım, onun önlemini alması lazım. Eğer Enerji Bakanıysa, o Enerji Bakanının denetimi yapması ve o maden ocaklarının ruhsatları eğer uygun değilse iptal etmesi, ölüme göndermemesi gerekir. Ama bakanlarımız ocak kapılarında medyaya saat başı açıklama yapan "Çok iyi haber, cenazelerimize ulaştık!" Bu çok acıklı bir durum. Enerji Bakanlarının, Çalışma Bakanlarının, bakanların göçük maden ocaklarının kapısındaki duruşu görevleri değil. Gelişmiş ülkelerde bakanlar önlem alır, tedbir alır, cenaze çıkmaması için çalışır; bizde de bakanlar cenaze almak için maden ocaklarına gider. Bu çok acıklı bir durumdur. Gerçekten buna çok üzülmüyoruz ve Sayın Bakan, dehşet bir enerji mafyası var. Enerji mafyası var. Resmen, hem uluslararası bir enerji mafyası var. İthal kömürün bu kadar arttığı bir başka ülke var mı? Yüzde 20 payı artmış. Ocaklarda insanlarımız da ölüyor üstelik. 3,5 milyar dolar sadece ithal kömür. İthal kömürü alan, termik santralde yakanları teker teker tespit edin, Maliye olarak denetleyin. Bu nereden geliyor? Güney Afrika'dan gelen, Kolombiya'dan gelen ve Ukrayna'dan gelen kömürü. Kim bu santralleri çalıştırıyor. Bunlara bakmak lazım. Akaryakıt sektöründe sadece 2012 verilerinde 125 milyar lira dolaylı vergi; 43,5 milyar lira buradan alınan. Çok büyük bir KDV ve ÖTV açığının bu alanda olduğu söyleniyor. IŞİD petrolü, her ne kadar Hükûmet tarafından yalanlansa da enerji bazında ABD ve Avrupa Birliğinin verilerinde resmî olarak, kanalları hortumlarıyla belgelenmiş olarak, Hükûmetin bu kaçak petrolü veya Hükûmete yakın birilerinin bu petrolü aldığı yolunda çok ciddi somut veriler var ve yeri zamanı geldiği zaman, Türkiye terör örgütlerine destek veren devlet veya Hükûmet gibi ağır bir suçlamanın enstrümanı olarak da kullanılmak için yedekte bekletiliyor. Onu ifade etmek istiyorum.

Bölgelerarası dengesizliğe gelince: GAP, DAP, KAP, DOKAP, bunları yeri gelince söyleyeceğiz. 93,2 milyar toplam para harcadınız, niye Mardin ovası suyu görmedi hâlâ? Eğer "Yapılan 35 ilimize...." diyorsunuz, bu kadar 843 kilometre kanal. Bu kanalı biz Suruç'ta da görmedik, Bozova'da da görmedik, Viranşehir'den de öteye görmedik, Mardin'de de görmedik. Bu kanallar gizli mi, illegal mi? Yani gerçekten bu kadar para nereye gidiyor? Bunu sormak lazım.

Şimdi, tabii sürem sınırlı. Ben şunu ifade etmek istiyorum: Bütçenin kaderinde riskler ve tehlikeleri nedir? Ben çok açık ifade edeceğim, öyle dolambaçlı gitmeyeceğim. Kobani -açık söylüyorum- Türkiye'nin bütçesini de geleceğini de kaderini de belirleyecektir. Bu çok önemli bir konudur çünkü dış politikadaki duruş, Türkiye'nin, Orta Doğu'da 40 milyon Kürt halkıyla önümüzdeki bin yıl içinde, stratejik olarak, demokratik bir Kürt halk yönetimiyle birlikte yaşayıp yaşamamasının tercihidir. Ya IŞİD'le, kafa kesen, kadınlara tecavüz eden, Ezidi Türkmen kadınlarını, Asuri kadınlarını, başka kadınları köle gibi Musul pazarlarında satan, bu rezil barbarların karşısında ya onlardan yana olunacak ya da binlerce yıldır kendi topraklarında yaşayıp kendi toprakları, namusları, kimlikleri uğruna özgürlük savaşı veren direniş savaşçıların yanında olacaklar. PYD bu anlamda dünyada terör örgütleri listesinde değil "direniş ve özgürlük kahramanları" olarak anılırken Hükûmetinizin ona "terör örgütü" demesi haddine değildir, Kürt halkına hakarettir. Kürt halkına hiçbir hükûmet bu şekilde hakaret edemez. Terör örgütü diye PYD'yi gösterip Kobani direnişinde o IŞİD barbarlarına karşı yapılan mücadelede hava koridoru açılıyor ve Türkiye, maalesef 6-7 Ekim olaylarını yaşarken Hükûmet, Cumhurbaşkanı, Başbakan durmadan HDP'yi hedef tahtasına koyan tehdit eden, tehditkâr bir üslup kullanmaya devam ediyor. Bu üslup, Türkiye'nin geleceği için, istikrarı için, disiplini için, maliyesi için, ekonomisi için son

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

derece tehlikelidir arkadaşlar. Musul'un düşmesi sonrası yaşananları biliyoruz ama Kobani'nin düşmesi sonrası Türkiye'nin nasıl etkileneceğini görüyoruz. Onun için birlikte çıkarlarımız, ortak çıkarlarımız vardır.

Ben Sayın Cumhurbaşkanına, Başbakanına şunu ifade etmek... "Sabrımız taşarsa ne olacağını ben bile tahmin edemiyorum."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bu yaklaşım tarzı son derece tehlikelidir. Keskin sirkenin kendi küpüne zararı olur. Bir hukuk devletinde varsa bir durum, Anayasa'da olağanüstü hâl, savaş hâli, sıkıyönetim, yapılacakların hepsi belirlidir. Başbakan diyor ki: "HDP kanunlara riayet etsin." Sen Hükümet misin, Anayasa Mahkemesi misin? Anayasa Mahkemesi siyasi partileri denetler. Siyasi partilerin yargılanması, denetlenmesi, bir hukuksuzluk varsa oradadır. Bana göre - sorarsanız- binlerce hukuksuzluk, yolsuzluk, dolandırıcılık, rüşvet, ihaleye fesat karıştırma, bütün bunlarda AK PARTİ'nin parti olarak günahı, vebali, suçu çok büyüktür, yargılanması gereken bir parti varsa budur ama çözüm süreci için, hassasiyetimizi ve 77 milyon insanımızın geleceğini düşünerek biz yine de bu konuda ısrarlı olmaya devam edeceğiz.

Bir şey daha söylemek istiyorum: Hep beraber konuşuyoruz çözüm süreciyle ilgili. Çözüm süreci sadece HDP'nin, AKP'nin sorunu değil. Buradaki dört partinin de, Meclisin dışındaki partilerin de 77 milyon insanın vicdanıdır.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Haberimiz yok ki, neye anlaştınız, ne bilelim biz Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bizim bunu açık açık gelip Mecliste tartışmamız lazım. Şeffaf konuşmamız lazım. Birbirimizi kandırmanın gereği yok. Orada başka türlü konuşup medyanın karşısına çıkıp 180 derece dönen siyasetçilerden bu ülkeye ne çözüm gelir ne barış gelir ne de hayır gelir.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Kim onlar?

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Buradan açık açık söylemek istiyorum. Bildiğim çok şey var ama konuşmuyorum Türkiye'nin kaderi için, geleceği için, kardeşliği için, Türkiye'nin demokrasisi için.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hükümet konuşmuyorsa sen konuşacaksın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ama yeri geldiği zaman, Meclis kürsüsünde bütün bunları konuşacağız. HDP'yi hedef tahtasına düşüren saldırgan dilinden AK PARTİ Hükümetinin derhâl vazgeçmesi lazım. Biz aynı gemideyiz, beraber batarız. Açık söylüyorum. Aynı evdeyiz, beraber yanarız. Hiç kimse bunun ötesinde bir hedefe girmesin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan, lütfen toparlayın.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Evet, varsa yoksa Kobani. Evet, bizim için Kobani direnişin, özgürlüğün sembolüdür: Dünyanın gözünde kadın savaşçıların, erkek savaşçıların, bütün dünyanın gözü önünde o kafa kesen IŞİD cellatlarına karşı mücadelesi son derece onurludur.

Dolaylı vergilerle desteklenen bir bütçeyle karşı karşıyayız. Yeri gelince bunu konuşacağız. Dünyada yüzde 69...

Bitiriyorum zaten Sayın Başkan.

ABD'de bu oran... 1980'de beğenmediğiniz Kenan Evren darbesi zamanında dolaylı vergiler ne kadardı biliyor musunuz? Yüzde 37. Kenan Evren'den bile insafsız çıktınız ya! Yüzde 69. 2 katına çıkarttınız. Vicdan ya! Vicdan! Bu işçi, emekçi, 891 lirayla nasıl kira ödüyor, nasıl doğal gaz alacak, nasıl çocuğuna pabuç alacak, nasıl defter alacak, nasıl kalem alacak, nasıl dolmuşa bindirecek, nasıl servis ücreti ödeyecek? Bir de "5 çocuk yapın." diyorsunuz. 5 çocuk, 3 çocuk, bu çocukların hepsi parayla büyür arkadaş, eğitim gerekiyor.

Şimdi, burada yüzde 69 dolaylı vergi, Amerika'da yüzde 27, Almanya'da yüzde 28 arkadaşlar. Dünyanın en pahalı vergisi, benzini bizim akaryakıtta; 59,2.

Yine vergi affıyla biraz para gelecek. Rıza Zarraf'a yaradı. Kasa mevcuduyla kayıt dışılar yüzde 3'lerle sisteme sokulacak.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Meşrulaştı.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Kurumlar vergisi yüzde 30'du 2005'e kadar. 2006'da yüzde 20'ye indirdiniz. Şu an Türkiye'nin yüzde 1 kaymağını yiyen grup bankalar ve holdingler bu yüzde 1'in içinde. Eğer memurun, asgari ücretlinin, emeklinin hayatını düzenlemek istiyorsanız kurumlar vergisini yüzde 20'den 25'e çıkarınız. Eğer gerçekten bu ülkede adil bölüşüm, vergi adaleti istiyorsanız serveti olanların belli bir rakamdan sonra ödediği bir vergi var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ben size varlık vergisi demiyorum. Servet vergisi deyince varlık vergisi akla gelirdi Ermenilere uygulanan...

BAŞKAN – Sayın Kaplan, üçüncü kez uzatıyorum, lütfen.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Ama gelişmiş ülkelerde uygulanan bir sistem var. Bu sistemin Türkiye'de de uygulanması lazım. Bu yönden baktığımız zaman hayırlı olsun diyoruz. Açlık sınırının altında 20 milyon, yoksulluk sınırının altında 30 milyon... 50 milyonu aç ve yoksulluk sınırı altında olan bir ülkede yaşıyoruz arkadaşlar. İlgili bütçelerde bunu tekrar edeceğiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, uzatmayayım ben.

BAŞKAN – Sayın Kaplan’a teşekkür ediyoruz.

Buyursunlar Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Bu dönemin bütçe çalışmalarının hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Bakan, ben idealist bir insanım. Öğrenciliğimden beri de bu konu pek değişmedi. Ama, burada, gerçekten umutsuzluğa kapıldım bu Mecliste. Dört senedir burada hemen hemen her bütçe döneminde aynı şeyleri konuşuyoruz, hakikaten aynı şeyleri konuşuyoruz. İşte raporlar geldi gelmedi, denetim yapıldı yapılmadı... Bu sene de buna benzer şeyler konuşacağız maalesef.

Çok önemli bir iş yapıyoruz aslında. Çok çok önemli bir iş yapıyoruz. Ama bilmiyorum ne kadar farkındayız arkadaşlar bu önemin. Yani demin arkadaşlarımız bahsetti, bu Ermenek'teki ciğerlerine çamur girerek korkunç bir şekilde ölen –inşallah ölmemişlerdir ama- arkadaşlarımız, işçilerimiz ya da Soma'da gazdan zehirlenen, ciğerleri patlayan işçilerimiz, bunların hepsinden sorumluyuz. Ya da asansörün 30'uncu katından düşüp parçalanan insanlar, bunların hepsinden bizler sorumluyuz. Burada biz görevimizi yaparsak, kurallara bağlı olursak o insanların da aynı şekilde kurallara, oradaki sorumluların da kurallara bağlı olacağını ve o hayatların çoğunun kurtarılacağını düşünüyorum. Ama burada bizler bu kurallara bağlı olmaz isek bu tür olaylar her zaman olur.

Kurallar çok önemli. Bütçe hakkı çok önemli bir toplum için, demokrasi için, özgürlükler için. Bunlar çok önemli şeyler. Böyle geçiştireceğimiz şeyler değil. Biz burada 40 milletvekili boşuna toplanmadık. Anayasa'da Plan ve Bütçe Komisyonu anayasal bir kurum olarak boşuna düzenlenmedi. Bir anlamı olması lazım. Yani Maliye Bakanlığı hazırlıyor, devletten bütçe geliyor her sene, biz de şurada laf olsun diye bazı konuşmalar yapıp göndereceğiz Genel Kurula, bitti... Böyle bir şeyin söz konusu olmaması lazım. Yani belki hepimizin payı çok küçüktür ama çok önemlidir. Bunun farkında olmamız lazım. Bunu bilmemiz lazım diye düşünüyorum ve rahatsız oluyorum her sene aynı işleri yapmaktan.

Şimdi, Sayıştayın çok önemli bir sorumluluğu var. Bütün dünyada bütçeleri Sayıştay denetler. Sayıştay tarafından bu denetim yapılır. Sayıştay mevzuatı yeni değişti. Kamu Mali Kontrol Kanunu yeni değişti. Bunlarla ilgili olarak bizim üzerimize bir sorumluluk düşüyor. Bizim düzenlememiz gereken, uygulamayla ilgili gelenekler –ilk konuşmamda da söylemiştim- oluşturmamız gerekiyor. Bütün bunları yapmıyoruz, göstermelik iş yapıyoruz maalesef.

Şeyi kastetmiyorum -arkadaşlarım belirtti- orta vadeli mali plan gecikti, Sayıştay raporlarında önemli eksiklikler var, performanslarını ölçmüyor işletmelerin ya da kurumların, sadece mali tabloları üzerinde bazı denetimler yapılıyor, düzenlilik denetimi yok. Bunlara girmek istemiyorum. Geçen seneler bu konularla ilgili olarak çok şey söyledik.

Geçen yıllar, yine, söylediğimiz bazı şeyler var. Bunlar tekrarlanıyor.

Bakin, Sayın Bakan, yedek ödenekler tertibi 35 milyar 912 milyon, 36 milyar liralık yedek ödenek tertibinde bir aktarma var.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, isterseniz geçelim tekrar size söz verebiliriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok yok, idare edebilirim herhâlde. Boğazımda bir şey var.

BAŞKAN – Siz bilirsiniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 949 milyon lira başlangıç ödeneği yedek ödenek tertibinden konuyor, bu 35 milyar 912 milyona çıkıyor, sonra sıfırlanıyor. Bu ne demektir? Bu, yeni bütçe yapılması gerekiyordu yapmadık demektir. Bu, Maliye Bakanlığı yeni bütçe yapmaya gerek görmedi, yeni bütçeyi, ek bütçeyi Meclise getirmeye gerek görmedi, tamamlayıcı ödenek almaya gerek görmedi, kendi içerisinde bazı şeyler yaptı demektir. Yani Meclisin yetkisini kullandı demektir. Bu çok önemli. Bütçe hakkının Maliye Bakanlığı tarafından alınması demektir elimizden. Millet'in elinden alınması demektir. Değil midir? Bu anlama gelmez mi arkadaşlar? Ek bütçe yapılması gerekiyor ve yaptırmıyorsunuz. Hâlbuki bir Meclis çoğunluğu var. Bütün sene de biz burada uğraştık. Torba kanun diye, ramazan ayı boyunca bütün iftarları ve sahurları burada yaptık. İki gün daha çalışırdık bunu çıkarırdık. Ek bütçe neden yapılmaz? Yani ek bütçe diye de bir müessese var. Neden gerek görülmez?

Biliyorsunuz mevzuata göre en fazla yüzde 2'sini aşabiliyor Maliye Bakanlığına verilen. Bütün bunlardan sonra, bakin, Sayıştay -daire başkanları ve başkan burada olsaydı, burada başkan yardımcıları da var, onlara da söylüyorum- sonuçta, her sene tekrarlanan bu önemli yanlış için şöyle diyor: "5018 sayılı Kanun'un 'Yedek Ödenek' başlıklı 23'üncü maddesi gereğince mali yıl içinde yedek ödenekten yapılan aktarmaların tür, tutar ve idareler itibarıyla dağılımı, Maliye Bakanlığınca yıl sonu gerçekleştirmelerini de içerir şekilde ilan edilmelidir. Konu Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgilerine arz olunur." Çok önemli bir konu bu. Sadece bilgiye arz ediliyor. Ama bununla ilgili yapılması gerekenler var. Bu konu çok önemli...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hakkını sonra kullan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

BAŞKAN – Bir ıhlamur için, daha sonra kaldığınız yerden devam edeceksiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

Sayın Sarı, buyursunlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Plan Bütçe Komisyonu mensubu arkadaşlarım, sevgili bürokratlar, sayın basın; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2015 yılı bütçesinin daha başlarken olumlu ve verimli bir tartışma içinde, karşılıklı anlayış içerisinde ve muhalefetin görüşleri ve düşüncelerinin de değerlendirildiği verimli bir çalışma olmasını temenni ediyorum.

Şimdi, tabii, söylenecek çok şey var. Sayın Bakanın sunuşu üzerine söyleyeceklerimiz var, ekonominin genel değerlendirmesi üzerine söyleyeceklerimiz var, bütçeye ilişkin söyleyeceklerimiz var, Sayıştay raporlarına ilişkin söyleyeceklerimiz var. Bunların hepsini yirmi dakika içinde toparlamak çok mümkün değil ama elimden geldiği kadar sistematik bir biçimde anlatmaya çalışayım.

Şimdi, Sayın Bakanım, öncelikle şunu tartışmak istiyorum: Siz kendi sunuşunuzda da bunu zaten yazmışsınız, söylemişsiniz, burada da bize anlattınız. Gerçekten dünyanın içinden geçtiği konjonktür ve gitmiş olduğu nokta, Türkiye gibi kırılganlığı yüksek olan, ciddi dış finansman ihtiyacı olan ülkeler için çok sıkıntılı bir döneme işaret ediyor. Aslında bu dönem öncelerde başladı. Belki 2007, 2008'den sonra başlayan bir dönemdi fakat zamana yayıldı. Ve biz kısa süreli sert inişler ve sert çıkışlardan sonra bu konjonktür içinde akmaya devam ettik. Ve öyle anlaşıyor ki önümüzdeki süreç, geçmiş olduğumuz dönemden çok daha zorlu geçecek. Çünkü paranın yönü değişiyor. Bu çok açık ve net. Federal Reserve'ün likidite verme işlemlerinin sonuna geldik. Önümüzdeki seneden itibaren faiz oranlarını artıracak. Ve Avrupa Merkez Bankasının piyasaya verdiği likiditenin Amerika'nın faiz artırımının piyasadan çektiği likiditeyi karşılamaktan ve telafi etmekten uzak olduğu açık. Dolayısıyla, önümüzdeki dönemin para açısından, ucuz para açısından sıkıntılı olduğumuz bir dönem olduğu çok açık. Bunun sonucu olarak dünyadaki büyüme oranlarının da hızla aşağıya doğru revize edildiğini görüyoruz. Hem gelişmiş ülkeler hem gelişmekte olan ülkeler açısından böyle bir dönemin ortada olduğu çok açık. Dünyada büyüme oranlarının, IMF'nin ve OECD'nin yapmış olduğu tahminlerin de sürekli aşağıya doğru revize edildiğini görüyoruz.

Yine, aynı şekilde, dış ticaretin yani dünyada ülkelerin yapmış oldukları ihracat ve ithalat miktarlarındaki artış hızlarının da kriz öncesi seviyenin çok çok altında olduğunu ve düşmeye devam ettiğini görüyoruz. Yani böyle bir konjonktürdeyiz biz ve bu konjonktür devam edecek. Yani 2017, 2018... Kimi ekonomistler bunun bir on yıl daha devam edeceğini söylüyor ama en ılımlı, en iyimser tahminlerin bile 2018-2019'a kadar böyle bir toparlanmanın dünyada olmayacağını söylüyor.

Şimdi, böyle bir tablo var. Şimdi böyle bir tablo tabii ki Türkiye'yi etkiliyor. Şimdi, Türkiye'nin önünde –çok üzülerek söylüyorum, geçen sefer de söyledik ve söylediklerimiz çıktı, söylediklerimiz her şey kayıtlardadır- hem büyüme konusunda hem istihdam konusunda hem cari açık konusunda hem de enflasyon konusunda aslında konulan hedeflerin çok iyimser kaldığını söylemiştik biz ve bunların tutmayacağını söylemiştik, nitekim öyle oldu. Şunu anlayabiliyorum: Yani Hükümet bir beklenti yönetiyor ve beklentiyi yönetirken mümkün olduğu kadar ılımlı ya da mümkün olduğu kadar iyimser olmak durumunda çünkü ekonomide beklentiler önemli. Beklentiyi nasıl şekillendirirseniz, nasıl şey yaparsanız piyasa da ona göre tepki veriyor, sinyal veriyor. Yani piyasaya sinyal veriyorsunuz ve siz piyasadan tepki alıyorsunuz ama gerçeklikle başınızı kopardığınız zaman, o zaman kimse koyduğunuz hedeflere inanmıyor. Kimse koyduğunuz hedeflere inanmadığında, hedefi bir yerinden yakalayamadığınızda insanların algılarını ve psikolojilerini bir yere yönlendirme şansınız da olmuyor. Dolayısıyla beklenti yönetmek ile gerçeklikle bağ kurmak arasında o dengenin çok iyi kurulması lazım.

Şimdi, önümüzdeki döneme bakıyoruz. Ben bugünden görebiliyorum, söyleyebiliyorum; geçen sefer de söyledim, aslında siz de bunları çok iyi biliyorsunuz. Yani Türkiye'nin önünde gerçekten düşük bir büyüme dönemi var. Yani ben bir küçülme beklemiyorum. Yani çok olağanüstü şeyler olmazsa Türkiye belki 2009'da olduğu gibi ya da 2001'de olduğu gibi çok sert küçülme dönemleri yaşamayacak ama Türkiye'nin önünde 0 ile 3 arasında bir büyüme dönemi var. Yani 0-3 arasında Türkiye birkaç yıl büyümeyi, belki beş yıl daha büyümeyi taşımak zorunda mevcut veri durumuna göre, mevcut ekonomi modelle. Şimdi, böyle bir tablo var. E bunun doğal sonucu işsizliktir. Şimdi, 2002 yılının sonbaharından itibaren işsizlik oranları yukarı doğru dönmeye başladı. Döndü, bir trend değişikliği oldu ve devam ediyor ve siz sürekli işsizlik rakamlarınızı revize etmek zorunda kalıyorsunuz. Biz her seferinde söylüyoruz: Bu büyümelerle bu işsizliği taşımanız mümkün değil çünkü Türkiye'de yapılan çalışmalar gösteriyor ki her ay 500-600 bin insan istihdam havuzuna giriyor, iş talep ediyor. Yani yüzde 3'lük büyümeler gelişmiş bir ülke için, olgun bir ekonomi için çok iyi büyümelerdir ama Türkiye gibi genç işsizliğin olduğu, genç nüfusun olduğu bir ülke için taşınabilir değildir. Yüzde 4,5-5 büyümelisiniz ki işsizlik ancak sabit kalabilsin. Böyle de bir tablo var. Enflasyonda yeniden çift haneye yaklaşan, belki çift hanenin üzerine çıkan bir dönem yaşadık. Belki tutmayan, en fazla tutmayan hedefler enflasyon oldu. Ama enflasyonun yüksek kalmaya devam edeceği bir dönem yine duruyor önümüzde. Yani 6,3 hedefi hiç gerçekçi bir hedef değil ve Türkiye'nin çok yüksek bir dış finansman ihtiyacı var Sayın Bakanım.

Bakin, dünyada çok az ülke var ki gayrisafi millî hasılasının neredeyse dörtte 1'i kadar dış finansmana ihtiyaç duysun. Yani 170-180 milyar dolar civarında vadesi gelen bir dış borç stokunuz var önümüzdeki bir yılda, 50 milyar dolar

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

cari işlemler açığı veriyorsunuz, ikisini toplayın, 230-240 milyar dolar. Yani 800 milyar dolar gayrisafi millî hasıla yaratan bir ekonomi yaklaşık yüzde 25 kadar dış finansman ihtiyacını karşılamak zorunda uluslararası piyasalardan ve giderek küçülen bir pastadan bunu yapmak zorunda. Yani bu konuşmayı mesela iki sene önce yapmış olsaydık, evet, yani 2 trilyon, 3 trilyon dolar ödünç verilebilir fonlar varken bugün bu bahsettiğim hikâye değişikliği ödünç verilebilir fonların çok daha aşağılara indiğini bize gösteriyor. Yani giderek küçülen bir pastadan giderek büyüyen bir finansmanı bu ekonomi yaratmak zorunda ve bu da çok ciddi kırılmalıklar yaratıyor.

Dolayısıyla bütün bunları değerlendirirken yani Türkiye ekonomisine ilişkin orta vadeli bir perspektif vermeye çalışırken ya da yıllık anlamda bir bütçe dizayn ederken bu gerçekliklerin hepsini görmek ve bu gerçeklikle sizin ne kadar ilişki kurabildiğinize bakmak gerekiyor. Şimdi, bu açıdan orta vadeli planlara bakalım yani ortaya koyduğunuz OVP'ye, sadece ayrıntıya girmeden birkaç tane veri üzerinden değerlendireyim: Mesela, büyüme. E biz size demiştik. Yani dünyada bu kadar büyük problem yaşarken Türkiye'nin hâlâ yüzde 5'lik tarihsel ortalamasına denk bir büyüme gerçekleştireceğini söylemek, inanın, gerçeklikle bağın kopması anlamına geliyor. Biz üç sene önce de bunu söyledik, iki sene önce de bunu söyledik, bu sene de söylüyoruz. Yani siz kendi sunumunuzda da diyorsunuz: Dünyada ticaret oranları azalıyor yani ticaret artış hızları azalıyor, büyüme oranları düşüyor ama ne olarsa Türkiye potansiyele yakın büyüyecek. Yani hiçbir şey olmamış dünyada, hiç böyle bir tablo yok. Dünyada büyüme oranları hiç düşmeyecek, her şey daha iyiye gidecek bir dahaki sene, biz de ne yapacağız? Cumhuriyet kurulduğundan bugüne kadar kaç büyümüşsek ortalama, önümüzdeki sene yine bu kadar büyüyecek. Ya buna kimse inanmıyor yani Hükümetten başka kimse inanmıyor. Aslında ben Hükümetin de inandığını düşünmüyorum. Sayın Bakanım, sizin de inandığınızı düşünmüyorum ben buna, çok açık. Yani ekonomiye ilişkin değerlendirme yapan ve bu tabloyu gören hiç kimsenin Türkiye'nin önümüzdeki dönem tarihsel potansiyeline yakın bir büyüme gerçekleştireceğine inanmıyor. Kusura bakmayın, bu hedefler anlamsızdır, şimdiden anlamsızdır. Geçen sene de anlamsızdı ama hiçbir şey olmamış gibi siz şöyle büyüme hedefleri koyuyorsunuz: 4-5-5. Bir önceki yıl 4-5-5, bir önceki yıl 4-5-5, şimdi yine 4-5-5, önümüzdeki sene yine 4-5-5. Bunun hiçbir anlamı yok. Yani beklentiyi yönetmenizi anlıyorum ama bunun gerçeklikle bağını kurun lütfen Sayın Bakanım.

İşsizlik rakamı... Bakın, Türkiye bu seneyi çift haneli işsizlikle tamamlayacak. Biz bunu geçen sene söylemiştik. Türkiye bu büyümelerle bu işsizliği çözemez. Şimdi, Sayın Bakanım, sunuş yaptığınız zaman istihdamdan bahsediyorsunuz, güzel yani istihdamımız artıyor. Diğer ülkelerle örneklerini anlatıyorsunuz, kuruyorsunuz ama "işsizlik" diye bir problemimiz var. Tamam, bu ekonomi geçmişle karşılaştığında birim büyüme başına daha fazla istihdam yaratıyor, bunu görüyoruz ama bu ekonomi yüzde 3, yüzde 4 büyümeleri taşıyamaz. Dolayısıyla işsizlik rakamlarını revize etmişsiniz, bu revize yetmez. Önümüzdeki dönem büyüme oranları düşeceği için işsizliğin çift haneli rakamlarda olması kaçınılmaz görünüyor Sayın Bakanım.

Enflasyon... İnanın, belki de hiç savunamayacağınız alandır burası. Buraya Merkez Bankası da geldi, biz Merkez Bankasına da söyledik. Yani biz ne söylersek söyleyelim bunların hiçbir anlamı yok. Ya, bir şey söylüyoruz, diyoruz ki, bakın, ekonominin gerçekleri böyle düşünmenizi gerekli kılıyor, bunlar anlamsız. Ama mesela Merkez Bankası ve Sayın Hükümet bu hedeflerde hiç revizyona gitmiyor ama en sonunda dediğimiz yere geliyorsunuz. E şimdi yine iddialı bir hedef var önümüzde: 6,3. 6,3 enflasyon hedefini tutturmak mevcut koşullarda imkânsız Sayın Bakan. Yine önümüzdeki sene geleceğiz, burada oturacağız, konuşacağız, yine aynı şeyleri söyleyeceğiz, yine bizim dediğimiz olacak. Yani kimse buna inanmıyor.

Bakın, kur hedefi... Yani şimdi Sayın Bakan da söyledi, 2014 ortalaması 2,18, 2015 2,37. Yani Türk lirası reel olarak değerlendirilecek 2015'te ortalama. Şimdi, küresel koşullarda finansal likiditeye ilişkin bir problemin olduğu yerde Türk lirası nasıl değerlendirilecek ben bunu anlamıyorum. Yani ne olacak da Türkiye'ye yabancı sermaye akacak? Bu kadar çok kırılmalıklar olan, bu kadar çok finansman ihtiyacı olan bir ülkede Türk lirası neden değer kazanacak? Yani bizim bilmediğimiz başka bir yerden bir beklentiniz mi var? Yani Türkiye'ye ciddi miktarda kaynak girişini neye dayanarak söylüyorsunuz ki ulusal para değer kazanıyor? Eğer ulusal para değer kazanmayacaksa değer kaybedecekse -ki böyle bir konjonktürde bu daha muhtemeldir- o zaman enflasyon hedefini nasıl tutturacaksınız? Biz biliyoruz ki kurlardan enflasyona geçişkenlik etkisi 0,15 puan ve önümüzdeki dönem bu finansman ihtiyacı çerçevesinde Türkiye'den -bırakın kaynak girmeyi- kaynak çıkma ihtimali muhtemel. Şimdi, böyle bir patikada kur hedefini tutturmak çok imkânlı gözüküyor, çok mümkün gözüküyor, enflasyon hedefini tutturmak da mümkün gözüküyor.

Yine, yurt içi talep... Şimdi, bakın, bu sene yüzde 3,3 büyüyeceğinizi söylüyorsunuz, seneye bu büyümeyi artırıyorsunuz. Yani copy-paste yapmış gibi, bir önceki planda, bir önceki OVP'de olduğu gibi, yani yurt içi talepte bir canlanma bekliyorsunuz bu büyümeyi tutturabilmek için. E, yurt içi talep canlanıyorsa -yurt içi talep yurt içi arzdan- arz ile talep arasındaki dengelye ilişki kurduğunuz zaman, yani yurt içi talebin daha cansız olduğu yerde enflasyon hedefi 2 katı şaşıyorsa, yurt içi talep arttığında bu hedef ne olacak da enflasyon düşecek? Ben bunu anlayamıyorum.

Yine, kamu fiyatları; doğal gaz ve elektriğe yapılan yüzde 9'luk zamma ilişkin basın toplantısında kamu fiyatlarını tutabildiğinizi, ancak bu kadar tutabildiğinizi söylemişti Sayın Hükümet. Önümüzdeki dönem kura ilişkin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

gelişmelerle paralel olarak kamu fiyatlarında da ciddi artışların olacağını bekliyoruz. Böyle bir konjonktürde enflasyon hedefinin tutması da imkânsızdır.

Şimdi, bakın, aynı şekilde, ihracat ve ithalat hedefleri; yani 160 milyar dolar ihracattan -ki geçen sene OVP'de 166 olarak koymuştunuz bunu, 6 milyarlık bir aşağıya doğru revizyon var- 203 milyara çıkacaksınız, ithalatınız da dönem sonunda 297 olacak. Mevcut küresel koşullarda bu da çok mümkün gözüküyor. Yine bunları oturacağız, hep beraber konuşacağız.

Cari işlemler açığının millî gelire oranında bir iyileşme var, başta kurguladığının altında; güzel, olumlu bir gelişme ama 2017 sonunda bile hâlâ yüzde 5'in üzerinde cari işlemler açığını öngören bir ekonomik politikanız var. Bu oran az bir oran değil. Türkiye'ye benzeyen, Türkiye'yle karşılaştırılabilir ülkelere göre baktığımız zaman bu miktar hâlâ çok yüksektir. Dolayısıyla, bizim önümüzde şöyle bir durum var: Büyüme oranlarının düşeceği, işsizliğin yükseleceği, fiyatlar genel seviyesinin yüksek kalacağı ama cari işlemler açığının da yeterince düşmeyeceği, dolayısıyla Türkiye'nin dış kırılganlığının da kabak gibi ortada olduğu bir dönem var. Şimdi, böyle bir tabloyla karşı karşıyayız. Bu anlamda baktığımız zaman OVP hedefleri çok anlamlı değil. Peki, böyle bir tablomuz varsa...

Öncelikle şunu da söyleyeyim: Gerçi Sayın Türelî bununla ilgili açıklamalarda bulundu ama ben de bir üzerinden geçeyim. Şimdi, Sayın Bakanım, bu OVP ve Hükûmetin 2017'ye, 2018'e kadar koyduğu hedefler aslında bir şeyi de itiraf ediyor; bizim 2023 hedeflerini tutturmamız imkânsız. Lütfen bunu artık itiraf edin. Biraz önce söyledim, gerçeklikle bağı kopan hedeflere insanlar inanmaz olur bir müddet sonra. Yani yılda yüzde 12 büyüyecek ki Türkiye bundan sonraki dönemde ya da kur varsayımlarıyla oynadığınız zaman yüzde 8-9 büyüyecek ki bu hedeflere ulaşmış olsun. Dolayısıyla, bu OVP aslında bunun da artık gerçekleşmeyeceğini önümüze koyuyor, bu itirafı da bu OVP'den görüyoruz.

Şimdi, böyle bir tablo varsa eğer önümüzde Sayın Hükûmet ne yapabilir, Sayın Maliye Bakanı ne yapabilir? Önümüzde böyle bir ekonomik tablo var, maliye politikasını nasıl tasarlamayı beklersiniz? 2 seçeneğiniz var. Ya diyeceksiniz ki: "Türkiye'de işsizlik oranları yükselecek, büyüme oranları düşecek, kırılganlıklar yüksek, o zaman ben istihdam ve büyüme dostu bir maliye politikası tasarlayayım." Bu bir tercihtir ya da diyeceksiniz ki: "Türkiye'nin çok yüklü miktarda dış finansmana ihtiyacı var, bu dış finansmanı ben nereden bulabilirim, nasıl bulabilirim? O zaman yabancı yatırımcıya sinyal vereyim. Madem ekonomide bu kadar çok kırılganlıklar var, o zaman bu kırılganlıkların mümkün olduğu kadar az olmasına yönelik bir maliye politikası sinyali vereyim ki Türkiye'ye hâlâ kaynak akışı devam etsin." Bir siyasal tercihle karşı karşıyasınız aslında. Tek başına bir ekonomik tercih de değil bu, bu bir siyasal tercih çünkü bütçeyi bu şekilde kurduğunuzda geniş toplumsal kesimlere ilişkin başka bir şey söylüyorsunuz, öbür şekilde kurduğunuzda başka bir şey söylüyorsunuz. Şimdi, böyle bir patikada bu büyümenin biraz daha istihdam dostu, biraz daha büyüme dostu olmasını beklersiniz yani Türkiye'nin temel yapısal sorunlarına kaynak aktaran bir bütçe olarak dizayn edilmesini beklersiniz.

Şimdi, bakalım, önce 2014 yılı bütçe büyüklüklerine geelim. Şimdi, 2014 yılı bütçesinde yaklaşık 10 milyarlık bir iyileşme var; 8,9 milyar. Yani bağıttığımız, bağladığımız bütçeye göre 9 milyar daha az bir bütçe açığıyla karşı karşıyayız. "Peki, bu nereden gerçekleşmiş, nereden sağlanmış?" diye baktığımız zaman, giderlerde 12 milyar bir iyileşme var ve bunun da aslında 11,4 milyar sermaye giderlerinden kaynaklanıyor. Memnunuz, biz sosyal demokrat bir parti olarak memnunuz. Bunu zaten söylemiştik, geçen sene demiştik ki: "Bakın, siz bu büyüme oranlarını tutturamazsınız, kamunun daha fazla yatırım yapması lazım, kamunun daha fazla altyapı yatırımı yapması lazım. Çıkaralım, sermaye giderleri bütçesini yükseltelim, biz de muhalefet olarak destek vereceğiz." Siz "Hayır." dediniz ama ne oldu? Sermaye giderleri bütçesini 11,4 milyar artırdınız, daha fazla yaptınız ama bu, bütçenin şeffaflığı ve öngörülebilirliği ilkesine aykırı oldu. Biz isterdik ki getirin, bütçeyi burada bağlayalım, ona göre harcayın. Bunu yapmalıydınız. Dolayısıyla, burada ciddi bir problem olduğu anlaşılıyor. Gelirler açısından baktığınız zaman da gelirdeki iyileşmenin aslında vergi dışı gelirlerden kaynaklı bir iyileşme olduğu anlaşılıyor. Dolayısıyla, bu da çok sürdürülebilir değil. Zaten 2015 yılı bütçesindeki vergi dışı gelirleri yeniden olması gereken yere koymuşsunuz bu açıdan baktığınız zaman, yani bir defalık bir vergi dışı gelir iyileşmesiyle sağlanmış bir bütçe.

Şimdi, geelim 2015 yılı bütçesine. Şimdi, Sayın Bakanım, 2015 yılı bütçesinde verdiğiniz rakamlar üzerinden yapmış olduğum hesaplamada faiz dışı giderlerdeki artış yüzde 5,2 civarında, enflasyon hedefiniz 6,3; büyüme hedefiniz 4; nominal olarak üst üste koysanız bile yüzde 10'un üzerinde bir artış olmasını beklerdik ama siz bunu yapmak yerine gider artışlarını reel olarak aşağıda tutmuşsunuz yani bütçeyi harcama kalemleri olarak daraltmışsınız. Yani bütçenin harcamaları aslında geniş toplumsal kesimlerin gelirleri demek. Kamunun bütçe gider harcamalarını kısması geniş toplumsal kesimlerin gelirlerinin daralması demek. Yani burada bir daraltıcı bütçe uygulaması söz konusu. Ne diyorsunuz? "Personel giderlerini yüzde 8,6 artırıyorum." diyorsunuz. Peki, enflasyon 6,3; o da tutarsa, büyüme 4; yüzde 10'un üstünde ama siz personel giderlerini yüzde 8,6 artırdınız. O zaman şu soru cevaplanmaya muhtaç: 1) Personel mi çıkaracaksınız? Eğer hayırsa enflasyonun altında ücret zammı mı yapacaksınız?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Eğer hayırsa enflasyon artı reel büyümenin altında ücret zammı mı yapacaksınız? Yani burada işçiler, memurlar, kamuda iş yapan, kamuda çalışan ücretliler merak ediyorlar; bu kadar az bir personel artış ödeneği ne anlama geliyor? Bu bir.

Kaldı ki biraz önce anlattığım çerçeveye içerisinde ben personel harcamalarının artmasını beklerdim ki ekonomide talep oluşsun ve ekonomi daha büyüme patikasına girsin.

İkinci bir nokta sermaye giderleri Sayın Bakanım, yüzde 16,8; düşürmüştünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Evet, ilave süre veriyorum Sayın Sarı.

Buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 2014 yılının sonunda gerçekleşme gideri olarak 48,1 milyar koyuyorsunuz yani “Devlet 50 milyar liraya yakın sermaye harcaması yapacak.” diyorsunuz, bu yılın sonunda 41 milyar yapacak, 2015’te. Yani 8 milyar indiriyorsunuz. Peki, neden? Yani devletin daha fazla yatırım harcaması yapması gereken bir iklimde niçin sermaye harcamalarını düşürüyorsunuz? Eğer şunu yapmak istiyorsanız bunu buradan ilan edin, deyin ki: “Ya, biz buraya 41 koyduk ama 50-55 milyar yapacağız, önümüzdeki sene gelince göreceksiniz.” Ya, bunlara gerek yok, bunları bütçeye koyun, biz de destek verelim, oy birliğiyle çıkar bu kalemler. Biz devletin yatırım harcaması yapmasını isteriz orta ve uzun dönemde büyüme olanaklarını iğdiş etmemek için, biz buna hazırız.

Son söz olarak bu bütçeyle ilgili söyleyeceğim şey şudur Sayın Bakanım: Bu bütçe tıpkı daha önceki bütçelerde olduğu gibi -yani sadece bu bütçeye özgü bir durum değil bu, bundan önceki bütçelerde de aynı şey vardı- bütün bu konjonktürü, bütün içinden geçtiğimiz bu dönemi görmeyen, yok sayan, sadece istikrar odaklı yani “Bu ekonomide dış finansman akışı devam etsin kardeşim, bu ülkeye para gelmeye devam etsin, ben bu bütçemi sıkıya devam edeceğim.” mantığıyla kurgulanmış bir bütçe.

Şimdi, buradan şunu soruyorum Sayın Bakana: “IMF’yi gönderdik.” diyorsunuz, çok güzel. 2001 yılında IMF destekli bir istikrar programı uygulanıyordu, sonra siz iktidara geldiniz, 2005’te bu stand-by sona erdi. O stand-by’nin bir mantığı ve anlamı vardı, “Ekonomide yangın var ve sinyal vermek zorundayız.” Sonra siz dediniz ki: “Ya, bütün taşlar daha yerine oturmadı, bir stand-by daha yapalım.” “Tamam.” dedik, 2008’e kadar getirdiniz, 2008’den sonra dediniz ki: “Biz IMF’yle...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sarı, lütfen toparlayınız.

Buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 2008’den sonra dediniz ki: “Biz IMF’yle anlaşamayacağız. Yollarımızı ayırıyoruz. Borçlarımızı ödedik. IMF güle güle.” Ama o politikaları, 2001’den beri kurgulanagelen istikrar odaklı, yapısal sorunların çözümlerini hep öteleyen politikaları uygulamaya devam ettiniz. Bu bütçe de onu gösteriyor, bu bütçe de yine istikrar odaklı bir bütçe tıpkı daha önceki bütçelerde olduğu gibi, yapısal sorunları merkezine alan ve bunlara çözüm bulmaya çalışan bir bütçe ve bir ekonomi politikası değil. Siz de şikâyetçisiniz. Mesela on iki yıldır iktidardasınız, on iki yıl boyunca bir vergi reformunu bu Hükûmet niye düşünmüyor, niye yapmıyor, niye getirmiyor? Bu ülkenin yapısal sorunlarını merkezine alan orta ve uzun ölçekli politikalar üreten ve buraya kaynak aktaran bir politika anlayışını niye hâlâ bu toplumun önüne getirmiyorsunuz? Dolayısıyla, bu bütçelerden bu anlamda fazla bir şey çıkmaz.

Son bir iki şey söyleyeceğim, Sayın Başkan, sabrınıza sığınarak. Sayın Bakan da biliyorsunuz süresini çok aşarak bir sunum yapmıştı. Ben de bir parça daha zaman isteyerek iki şey daha söyleyeceğim.

Şimdi, Sayın Bakanım, tehlikeli bir şey söylüyorsunuz, zaman zaman sizin söylemlerinizden de görüyorum, Türkiye orta gelir tuzağıyla ilişkilendiriliyor. Şimdi, bakın, Türkiye orta gelir tuzağına düşmüş bir ülke değil, orta gelir tuzağı bambaşka bir şey. Türkiye’de hâlâ yatırım harcamalarının büyümeyi uyarma duyarlılığı çok yüksek. Türkiye’nin sorunu, yatırım yapamaması ve bu yatırımlarını sağlam tasarruflarla finanse edememesidir. Dolayısıyla orta gelir tuzağı başka bir tartışmadır. Türkiye düşük büyümektedir, büyüme oranları düşmüştür ama orta gelir tuzağında değildir, buraya sığınmayalım. Türkiye’nin yapması gerekenler var, Türkiye’nin gitmesi gereken bir nokta var, Türkiye’nin potansiyeli var, yeter ki ekonomik politikaları doğru bir şekilde dizayn edelim.

Peki, ne yapmalı? Sorumlu muhalefet anlayışının bir gereği olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Müsaade ederseniz bir iki cümle de bununla ilgili kurayım.

BAŞKAN – Evet, bir dakika daha vereyim ben ilave süre size.

Buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bir dakikada ne yapmamız gerektiğini anlatamam ama birkaç dakika daha verebilirseniz anlatabilirim.

BAŞKAN – Size iki dakika vereyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, Türkiye ekonomisi bir yol ayrımında, biz ülke olarak da bir yol ayrımındayız. Bizim, ekonomik politikalarımızı ciddi şekilde sorgulayıp farklı bir yöne doğru taşıma gerekliliğimiz vardır. Borç üreten, dış finansmana dayalı, istikrarsız bir büyümeye ve yeterince istihdam üretmeyen, Türkiye'nin kaynaklarını görmeyen, "inclusive growth" dediğimiz, herkesi içselleştirmeyen bir ekonomi anlayışıyla Türkiye bir yere gidemez.

Bakınız, geçmiş dönemde şu tartışmaları yaptık: "Gaza çok bastık.", "Frene çok bastık." Bazı bakanlar dedi ki: "Çok gaza bastık." Bazı bakanlar dedi: "Çok frene bastık." Birileri de kalktı, dedi ki: "Gaz, fren tartışması varsa şoförde sorun vardır. Şoförü değiştirelim, Sayın Başbakanın yerine başka bir partiden başbakan olsun." Şimdi ben daha iddialı bir şey söylüyorum bakın Sayın Bakanım: Şoförü değiştirmek de yetmez. Biz 80 model arabayla gidemeyiz, arabayı değiştirmek zorundayız. Dolayısıyla, ekonomik modelin kendisini tartışmak zorundayız, tıkanan yönlerini aşmak zorundayız, nerelerde bir problem varsa buralara radikal müdahaleler etmek zorundayız ama bu, hâkim paradigmanın içinde kalarak değil, onun dışına çıkarak, onun dışından bakarak ancak mümkün olabilir.

Şimdi, biz yıllardır size şunu söyledik, dedik ki: "Bu ekonomi cari eşlemler açığı yaratıyor. Bu sürdürülemez." Ama Sayın Hükümetin bakanları hep şunu söylediler: "Cari işlemler açığı finanse edilebildiği sürece sorun yoktur." Zaman kaybettik bu süreçte. Ama nereye geldiniz? dediniz ki: "Bu, sürdürülebilir değil. Cari işlemler açığı yapısal bir sorundur, bununla ilgili adım atmak gerekir. İşte, girdi sistemi, yerel tedarik sistemi..." Ama bir gelişme yok, olmuyor. Yani yeni bir ekonomik anlayışla ekonomik problemleri ele almaya ihtiyacımız var.

Biz muhalefet partisi olarak bu konuda yapabileceğiniz bütün çalışmalara katkı sunmaya hazırız. Getirin önümüze, Türkiye ekonomisinin dışa olan bağımlılığını azaltan, insan ve üretim odaklı ne varsa bunların hepsine samimi bir şekilde katkı koymaya hazırız diyorum, bu bütçeyi de bu şekilde yeniden değerlendirmenizi diliyorum. En azından şimdi olmasa bile bir sonraki çalışmalarımızda inşallah bu katkılarımızı da alırsınız diye düşünüyorum.

Bütçenin Türkiye'ye hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sabrınız için de teşekkür ederim Sayın Başkan.

(Oturum Başkanlığına Başkan Recai Berber geçti)

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Maliye Bakanlığının ve diğer kurumlarımızın değerli mensupları, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, 2015 yılı bütçesini ağır ekonomik ve toplumsal şartlar içerisinde görüşüyoruz. Ekonomide yapısal sorunlar derinleşmiş. Sabahleyin 2015 yılı programı bizim bu masaların üzerine konulmuştu, cumartesi günü mükerres Resmî Gazete'de yayınlandı ve "Bismillah." dedim, rastgele bir sayfa açtım, sayfa 186. Şimdi, burada imalat sanayisinin üretim ve ihracat yapısı üzerine bir değerlendirme yapılıyor ve burada, Tablo 2'de yüksek teknoloji yoğunluğunun 2003'te 5,7'den 2013'te 3,4'e düştüğü görülüyor. Yine, yani üretim içerisindeki yüksek teknoloji yoğunluğu 5,7'den 3,4'e düşmüş, ihracat içerisindeki yüksek teknoloji yoğunluğu da 6,2'den 3,5'a düşmüş. Şimdi, "dakika bir gol bir" misali. Sormak lazım, bunca teşvikler nereye gidiyor? Bu kadar AR-GE teşvikleri, orta vadeli programın belki de en öne çıkartılan söylemleri inovasyon, AR-GE. Inovasyon, AR-GE konuşuluyor, bütçede hakeza var. Yani ama biz sonuç göremiyoruz, yani yüksek teknoloji... Ne yapılıyor? Şimdi, başka ülkeler uzay mekikleri fırlatırken biz ak saray tartışmalarıyla geçiniyoruz.

Diğer bir sayfayı açıyoruz, 152, "Kamu personel sisteminde esnek çalışma modeli geliştirilecek ve uygun görülen kuruluşlarda uygulanacaktır." diyor. Yani kör gözün parmağına, inadına gereksiz bazı çalışmalar da yapılıyor.

Değerli arkadaşlar, toplum, milletimiz bir hükümetten, devletten 3 temel şey istiyor: Güvenlik, adalet, refah. Toplumsal yapıda artık güvenlik sağlanamaz hâle gelmiş, hem iç güvenliğimiz hem dış güvenliğimiz ciddi sıkıntıda. Toplum kamplaşıyor ve bizzat Hükümet ve Cumhurbaşkanı, Başbakan tarafından kamplaşmaya itiliyor ve milletimizde yabancılaşma ve ayrışma yolunda tehlikeli işaretler de görüyoruz. AKP iktidarıyla ve başta Sayın Erdoğan olmak üzere, Erdoğan eliyle bugün bir devlet krizi yaşanmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin egemenliği tartışılmaktadır, tartışılmaktadır ve bir de Hükümet sözcüleri bunları faziletlerinden bahsedebilmektedir. Çelişkili, o, Sayın Arınç Hükümet Sözcüsü olarak bugün öyle diyor, yarın farklı bir şey söylüyor. Devlete, millete meydan okumalar ve iktidarın sessizliği de doğrusu aklın sınırlarını da zorlamaktadır.

Dış politika neredeyse ABD'ye, iç politika ve iç güvenlik de PKK'nın insafına terk edilmiştir.

Hükümeti tanımlayan kavramlar ağırlıklı olarak yolsuzluk, rüşvet, rant, terörle müzakere -adına da "çözüm" dedikleri, sürekli müzakere- adam kayırma, partizanlık, kutuplaşma, kutuplaştırmadır. Bize göre Hükümet devleti yönetme ehliyetini kaybetmiştir.

Şimdi, tabii, söylenecek... Saatlerce bunların örnekleri de verilebilir, ancak vaktimizin de kısıtlılığı nedeniyle bazı örnekleri de sizlerle paylaşmak istiyorum.

Şimdi, 62'nci Hükümetteyiz, 61'inci Hükümet zamanında Başbakan Erdoğan 2012 Mayıs ayında bir Başbakanlık Genelgesi yayınlamıştı. Buna göre, devlete ait gayrimenkullerin satışı, kirası, irtifak hakkı, tesisi, devri gibi bütün işlemlerin tamamının yetkisini Başbakanın uhdesine toplamıştı. Şimdi bu genelge devam ediyor. Bu genelge kanunlara aykırı, Anayasa'ya aykırı, hukuksuz ve kanunsuz bir genelge. Hâlbuki kurallar hiyerarşisine göre bunların kanunlara

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

uygun olması lazım. Şimdi, bu Başbakanlık genelgesinin değiştirilmesi düşünülüyor mu? Maliye Bakanlığı olarak - madem ki bütçenin tümünü görüşüyoruz- bunu mutlaka ele almanız gerekir.

Benim ikinci bir endişem: Bunu bizzat dönemin Başbakanı Erdoğan vaziyet ediyordu. Acaba şimdi Cumhurbaşkanı olmasına rağmen tekrar, hâlâ o mu vaziyet ediyor diye benim ciddi tahminim var. Bırakmamıştır çünkü kupon araziler fevkalade ilgi alanı içerisinde olduğu için. O TOKİ Başkanı filan, biliyorsunuz, o sebeple gitmişti.

29 Ağustos'ta yine bir Bakanlar Kurulu kararı yayımlandı. Bu Bakanlar Kurulu kararına göre özel elektrik şirketlerine elektrik borcu olan çiftçilerin eğer borcu varsa bunun çiftçinin alacağı tarım desteklemelerine mahsup edilerek... Eğer para kalmışsa desteğe ödenecek ve bu paralar da özel elektrik şirketlerine verilecek.

AKP Hükûmetine en büyük eleştirilerimizden birisi de bu Hükûmet devlet yönetme bilincini kaybetmiştir. En tipik örneklerinden birisi de budur. Yani siz Hükûmeti, devleti bir özel elektrik şirketinin tahsildarı durumuna getiriyorsunuz. Bu fevkalade yanlıştır. Niye özelleştirdiniz o zaman? Madem ki özelleştirildi, özel hukuk kurallarına tabidir, o kurallara göre yürütülecektir. Siz Hükûmeti veya devleti şirketlerin tahsildarı durumuna getiremezsiniz. Bu mültezimlikten de vahim bir durumdur, bu devlet hayatında çürümeye yol açan, mali yapısını da, her şeyini de bozan bir durumdur. Varsa vatandaşın elektrik şirketine borcu, bir elektrik şirketinin borcunun çiftçiden, vatandaştan nasıl tahsil edileceği kanun ve nizamlarımızda bellidir kurumlara. Sen çiftçinin tarım desteğini verisin ama gider, o elektrik şirketi özel hukuk kurallarına tabi olarak devam eder.

Şimdi, "Alo Fatih"leri, havuzları, yolsuzluk, rüşvet ilişkilerini, imar izinlerini, eski Çevre Bakanı Sayın Bayraktar'ın söylediklerini, 17-25 Aralık olaylarını da unutmadık. Bunlar Hükûmetin ülkeyi el altından, kayıt dışı yönettiğini gösteren çok önemli ve vahim verilerdir. En son örnek: Ermenek'te yaşanan maden kazası ve faciası veya cinayeti nedeniyle Cumhurbaşkanı acılı ailelere diyor ki: "Keşke daha önce bana bir mektup yazsaydınız." Yani siz Sayın Cumhurbaşkanı mısınız, Zembilli Ali Efendi misiniz? Biliyorsunuz, Osmanlı Şeyhülislamı Zembilli Ali Efendi bundan beş yüz sene evvel şikâyetleri, böyle, oturduğu konaktan zembil sarkıtarak -vatandaş dilekçeyi yazıyor- alıyor, okuyor, bir de cevabını gönderiyor. Herhâlde ak sarayda yine bir zembil sistemi de kurulacaktır. Bu devletin, Türkiye Cumhuriyeti'nin şahsi ve keyfi yönetildiğini gösteren bir örnektir. Sonra da, Sayın Davutoğlu da evvelallah ikiletmiyor, o da "Neden şikâyet etmediniz. Lütfi Elvan, Ulaştırma Bakanımız sizin evladınız." diyor. Ondan sonra vatandaşa sarılıp ağlama numaraları vesaire.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Böyle olmaz...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Olur, olur; Sayın Demiröz, olur. Bunlar çok önemli şeyler.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Biraz daha...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet, biraz devlet yönetme dersi alsın diyeceğim ama bu on iki seneden sonra hiç de umut yok.

Değerli arkadaşlar, 2013 Aralıkta Çalışma Bakanlığına soru önergesi veriyorum, bu Uyar Madencilik Şirketiyle... Yani Ermenek'teki madeni işleten Uyar ailesinin çeşitli şirketleri var. Yine Soma'daki bu meydana gelen kazalarla ilgili teferruatlı sorular yönelttik. Bundan yaklaşık yirmi gün önce geldi yani bu kazadan evvel, on ay gecikmeyle cevaplar verildi. Çalışma Bakanlığına 124 adet şikâyet ulaşmış. Şikâyetlerin sonucunda 5 bin, 10 bin, 7 bin, 8 bin lira para cezaları ve tahsil edilemeyen cezalar, ödenemeyen, 30 milyonu aşan sigorta primleri, vergileri vesaireleri mutlaka vardır.

Şimdi, siz mektup istiyorsunuz, "Şikâyet edilsin." diyorsunuz. İşte size şikâyetler, mektuplar. Ülkeyi kurumlarıyla, kurallarıyla yönetseydiniz öyle Başbakana, Cumhurbaşkanına filan mektup vermeye gerek yok. İşçi hakkını ararken sokağa çıkıp eylem yapmak zorunda kalıyor. Karşılığı polis dayağı, biber gazı, TOMA ve sendikali işçilerin işten atılmasına varan bir durum. Devlet şikâyet mektuplarıyla yönetilmez, devlet kurum ve kurallarıyla yönetilir. Artık, Hükûmetin şahsi ve keyfi yönetimden olabildiğince uzaklaşması gerekir. Bunların başka örnekleri de var.

Şimdi, böyle bir yönetim çerçevesinde bütçeyi görüşüyoruz. 2015 Merkezi Yönetim Bütçesini de yine, düşük büyüme, yüksek enflasyon, cari açık, işsizlik gibi kronikleşen sorunlarla tanımlanan bir dönemde görüşüyoruz. Hükûmetin ekonomik hedefleri Orta Vadeli Program da gösteriliyor ve uzun dönemli perspektif ve stratejiler orta vadeli programlarda şekillenir. Hükûmetin ekonomi politikalarının başarısı orta vadeli programlardaki ekonomik hedeflere ilişkin öngörülerin gerçekleşme oranına göre ölçülür. Oysa AKP hükûmetlerinin ekonomik öngörülerini hemen hiçbir zaman tutmadı, tutarlı ve makul olmadı ve sürekli revize edilmek zorunda kaldı. Sabahki konuşmasında Sayın Aşkın Türeli "Hükûmetin vizyonu yok." demişti ama Hükûmetin vizyonu var, revizyon vizyonu var. Onları da bol bol, televizyon... O da bir vizyondur, 20 tane televizyonda anlatmakla şey yapıyor ama neticede nişan alıp hedefi tutturamıyor Hükûmet ve gerçekleşme oranları da fevkalade düşük.

Bir iki örnek verilebilir: Millî gelir, gayrisafi yurt içi hasıla da yüzde 4'ten 3,3'e düşürülüyor 2014 yılı için. 2015 büyümesi de yüzde 5'ten yüzde 4'e çekildi. 2014'te enflasyon 6,8'den yüzde 9,4'e; işsizlik de 9,4'ten yüzde 9,6'ya revize edildi. Bunun anlamı nedir vatandaşlar bakımından? Anlamı, hayat pahalılığı ve yüksek işsizlik demektir. İhracat hedefinde, turizm gelirlerinde de düşüşler var. Toplam yatırımlar 2014'te yüzde 3,1'den yüzde -1,8'e ciddi oranda düşürülürken, enerji ithalatına da 56 milyar dolar ödeneceği öngörülüyor. Bu tablo Türkiye ekonomisinin ve mali

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

tablosunun öngörülebilirliğini ve güvenilirliğini de zedelemektedir ve ekonomi de gerçekçilikten uzak, pembe gözlüklerle, televizyonlarda sürekli propaganda yapmakla yönetilmeye çalışılmaktadır. Büyüme ve 2023 hedeflerine de baktığımızda, rakamlara girmeye de hiç gerek yok. Bugün itibarıyla, artık, 2023 hedefleriyle yapılacak bir kıyas bunu gösteriyor ki 2023 hedefi rafa kalkmıştır ve Hükümet bakımından gerçekleştirme imkânı da kalmamıştır.

Cari açık konusunda da gerçekleri abartma ve yanıltma yöntemi uygulanıyor. Cari açığın bir miktar geriliyor olmasının en büyük nedeni –kaldı ki cari açık hâlen çok yüksektir- büyümenin hız kesmiş olmasıdır, az büyüyen yani daha az üreten, daha az tüketen bir ekonomi daha fazla cari açık vermemiştir diyebiliyoruz.

İşsizliğe bakınca, 2015 bütçesinin sağlam temellerde inşa edilmediğine dair önemli verilerden birisi de işsizlik konusudur. Orta vadeli programda işsizlik tahmini 9,4'ten 9,6'ya yükseltildi, bu 0,2 puanlık artış da reelde ilave 600 bin işçi anlamına geliyor. Hükümetin hedefleri bakımından en büyük sapma da enflasyonda görüldü. Bu yıl için ne belirlenmişti? Yüzde 5 belirlenmişti, yıl ortasında yüzde 7,2 olarak revize edildi ve OVP'ye göre de yıl sonu enflasyon tahmini yüzde 9,4 olarak belirlenmiş, doğrusu bunun da tutacağını ben tahmin etmiyorum.

Şimdi, Hükümet Türkiye ekonomisindeki krizden çıkış için Onuncu Kalkınma Planı'nda 1.250 eylem planı açıklamıştı ancak ekonominin yapısal sorunlarına çözüm programını bu eylem planlarında göremedik, "Açıklanacak peyderpey." diye ifade etti Kalkınma Bakanı. Dolaylı vergilerden doğrudan vergilere geçişle ilgili bir niyet yok, ithalata dayalı tüketen ekonomiden üreten ekonomiye geçiş programı yok, eğitimde yaşanan nicelik ve nitelik sorunlarına ilişkin bir perspektif yok, imalat sanayisinin ihtiyaç duyduğu ve girdilerin üretimine yönelik kapsamlı, kararlı, uygulanabilir bir program yok, tarım kalkınmasının nasıl sağlanacağına dair bir öngörü yok, işte, inovasyon, AR-GE'ye ilişkin ve onca teşvik söylemlerine rağmen gelenen noktayı da konuşmamın başında kısmen de olsa ifade ettim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; "Bu 2015 bütçesi seçim bütçesi değildir." diyerek dört, beş defa defaatle Sayın Maliye Bakanı tekrarladı ama 2015 bütçesinin bir zam bütçesi olduğunu rahatlıkla söyleyebiliyoruz yani istemeyerek de olsa, bir özelleştirme bütçesi olduğunu ifade ediyoruz. Yine, tabii, mali disiplin kendini harcamalarda gösterecek, buna da uyabilecekler mi, hiç tahmin etmiyorum çünkü sadece Cumhurbaşkanının taleplerini karşılamakta bile zorlanacaklarını düşünüyorum.

Şimdi, ekonomide yüzde 4 büyüme öngörülürken bütçe gelirlerinin yüzde 12,97-yüzde 13 artışı öngörülüyor. Bu, zam temelli bir maliye politikası uygulanacağı işaretini de vermektedir. Bütçe gelirlerindeki artış için neler gerekir? Bir kere, büyümenin olması gerekir, büyüme artmıyorsa enflasyonun artması gerekir, büyüme ve enflasyon artmıyorsa o zaman vergilerin artması gerekir, vergiler de artmıyorsa -ki "Vergi artışı öngörmüyoruz." dedi Sayın Bakan- özelleştirme ve varlık satışlarının artması gerekir, bunlar da söz konusu değilse o zaman borçlanma artacak demektir. Şimdi, 2015'te büyüme beklentisi yüzde 4; enflasyon beklentisi 6,3; deflatör 6; toplam tüketim artışı beklentisi yüzde 3,8; istihdam artışı beklentisi 1,9; ihracat artışı beklentisi 7,7; ithalat artışı beklentisi 5,7 ancak vergi gelirlerindeki artış beklentisi yüzde 12,9. Bu nasıl olacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bunun da şimdi, ÖTV ve KDV'lerle ilgili, damga ve harçlarla ilgili, diğer kalemlerle ilgili zam işaretini verdiğini düşünüyoruz. Bir de tabii, özelleştirme gelirlerinde 12 milyara varan bir beklenti içerisindeyiz. Dolayısıyla, bu veriler Hükümetin "Zam yok." açıklamalarını bize göre tekdiz etmektedir.

Sayın Başkan, şimdilik özetledim, zamanım da aslında daha başta da vardı.

BAŞKAN - Sizin süreniz dolmuştu ama biz ilave süre verdik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Bundan sonraki bütçe görüşmelerinde alacağım olacak çünkü usul üzerinde konuşmadım, ilave süreler almadım.

BAŞKAN - Sayın Akçay, yani süreniz bitmişti, ben sizi uyarmadan ek süre verdim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Öyle mi? Peki, çok naziksiniz. Diğer yöneten arkadaşlar kapatıyorlar, ondan sonra bir de lütfkâr bir şekilde "Ek süre veriyoruz." diyorlar Sayın Başkan.

Ben çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan, sağ olun.

BAŞKAN - Biz teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, saat 17.15'e kadar bir ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 16.56

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.22

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KÂTİP: İlkur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri; 3'üncü Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Bir arkadaşımızın konuşması eksik kalmıştı, Sayın Kuşoğlu'nun. Şu anda müsaitse tamamlamak üzere kendisine söz veriyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Eksik kaldı derken?

BAŞKAN – Süresi.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Demin konuşmam yarım kaldı, kusura bakmayınız lütfen.

Sayın Bakanım, konuşmakta özellikle ısrar ettim, bu şartlarda da olsa, şundan dolayı: Çok önemli bir husus, senelerden beri, birkaç seneden beri daha doğrusu, yedek ödeneklerle ve ödenek aşımıyla ek bir bütçe yapmamız gerektiği hâlde yapmıyoruz. Bununla ilgili olarak da -Sayıştay Başkan Yardımcımız şu anda burada değil ama-Sayıştayın tenkidi, sadece “Türkiye Büyük Millet Meclisinin olurlarına sunulur.” ya da “Bilgisine sunulur.”, “Takdirlerine sunulur.” şeklinde. Genel uygunluk bildirimi veriliyor. Peki hangi koşullarda genel uygunluk bildirimi verilmeyecek? Bunların bir düzeninin olması lazım. Maliye Bakanlığı olarak sizi anlıyorum, belki bazı şeylerden kaçırıyorsunuz ama Sayıştayın bununla ilgili olarak gerçekten tenkitte bulunması lazım, Meclisi de uyarması lazım. Bu kadar nazik bir şekilde değil, sanki hiçbir şey olmamış gibi değil. Çok detaylı bir şekilde uyarması lazım.

Clemenceau vardır, 1900'lerin başında Fransa'da başbakanlık yapmış. Başbakanlık binasında bir denetim yapayım demiş, kimler var kimler yok. Bir sabah gitmiş, odalardan bir tanesi boş, diğer odaya gitmiş o da boş, üçüncü odaya gitmiş, birisi var ama o da uyuyor. Uyandırmayalım, o da gider demiş. Bizim de öyle, bozulan bir devlet anlayışımız olmaya başladı, sıkıntıya giriyoruz.

Bir de şöyle bir husus var: Konuşamayacağım herhâlde, bunu da anlatıp keseyim. Sayın Başkan, sizin de dikkatinizi çekiyorum. Birkaç seneden beri de bu E cetvelinde özel hesaplar oluşturmaya başladık. Bu, 2015 bütçesinde de var, 2015 bütçesinde 11'inci maddede Dışişleri Bakanlığıyla ilgili, 17 ve 29'uncu maddelerde Kalkınma Bakanlığıyla ilgili, 56'da Millî Eğitimle ilgili, 72'de Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla ilgili, 78'de Kalkınma ajanslarıyla ilgili, Avrupa Birliği Bakanlığıyla ilgili var 81'de, Afet ve Acil Durum Başkanlığıyla ilgili var, Tarih Kurumuyla ilgili 85'te var ve İçişleri Bakanlığıyla ilgili var. Geçmişte biliyorsunuzdur fonlar vardı, bütçe dışı fonlar. 80'lerde bütçe dışına çıkarmak için, kolay harcama yapmak için fonlar oluşturulmuştu. Bu fonlar bütçe birliğini bozdu, bütçe prensiplerine aykırıydı, büyük sıkıntılar yarattı. Bunlardan kurtulmak için çok mücadele verildi, bütçe altüst oldu. O yıllardaki açıkların çok önemli bir nedenidir ve Maliye Bakanlığı da bu konuyla ilgili olarak epey mücadele etmiştir. Şimdi, beni şaşırtan şu: Birkaç seneden beri Maliye Bakanlığı kendi bütçesi içerisinde özel hesaplar oluşturuyor, özel fonlar oluşturuyor. Buralardan ne kadar harcama yapıldı bilebiliyor musunuz? Bir de bunlar, İhale Kanunu'ndan ve 5018'den de muaf. Böyle bir şey olabilir mi? Yani Maliye Bakanlığının bunu kabul etmesini gerçekten anlamıyorum.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Yok. Yani vardı, artık bunların hepsini terk ettik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2015'te var Sayın Müsteşarım.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bakın, 2015'te...

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Yok. Hayır, hayır, şimdi, Maliye Bakanlığının kendi bütçesi içinde bir ödeme sorunu bulamazsınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Maliye Bakanlığı bütçesi içerisinde de belediyelerle ilgili bir fon var, Maliye Bakanlığı belediyelere oradan istediği gibi aktarma yapabiliyor. Hangi belediyeye ne kadarlık bir aktarma yapıyor onu bilmiyorum. Ben, sizlerin, Sayın Bakanın bunu istismar edeceğini düşünüyorum ama bu her zaman için istismar edilebilecek, kişiye bağlı, özellikle bir olay.

İZZET ÇETİN (Ankara) – E cetvelinin 64'üncü maddesine bakın, belediyeler hangi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, E cetvelinin 64'üncü maddesinde Maliye Bakanlığıyla ilgili. Değerli basın mensuplarının da bunu çok iyi bilmesi lazım ve bunu kamuoyuna duyurmaları lazım. Bu özel hesaplar ve Maliye Bakanlığı tarafından bütçe dışı fonlar gibi özel hesaplar yaratılması gerçekten kabul edilebilecek bir şey değil. Sayın Bakanım sizin de kabul etmemeniz gereken bir şeydir bu, kaç yıldır bu yapılıyor. Bu kabul edilebilecek bir şey değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

2015'te, bakın, Bütçe Kanun Tasarısı ve bağlı cetveller, işte tek tek maddeleriyle sıraladım, 2015'te de aynı şekilde fonlar oluşturuyor çeşitli bakanlıklar için. Bunlar, bu harcamaların bütçe dışına alınmasıdır, bütçe prensipleri ve uygulaması dışında ayrı bir prensip getirilmesidir, vezne açılmasıdır. Bu çok yanlıştır. Bu sadece devlet bütçesi için değil, kamu bütçesi için değil, özel şirketlerde de böyle bir şey yapılamaz. Bu, bütçe prensiplerine aykırı, Maliye Bakanlığı nasıl böyle bir şey teklif eder bunu anlamak mümkün değil. Aslında bu skandaldır ve şimdiye kadar buradan ne kadar harcama yapıldı bilmek mümkün değil. Diyoruz ki: "Efendim, bütçe açığı gittikçe azalıyor, bütçe açığı gayri safi millî hasılanın şu kadarına düştü, 1'e, 1.5'a." Ama gerçekten bunun ne kadar olduğunu bilmiyoruz ki. Bir yığın bütçe dışı fon var, hesap var. İşte, madde madde söyledim. E cetveline bakın, bununla ilgili bir açıklama yapmanız lazım zaten.

BAŞKAN – Bir yanlış anlaşılma varsa bir açıklama, Sayın Bakanım...

MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Açıklama yapacağız ama yok öyle bir şey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çok önemli bir konu.

BAŞKAN – Evet, daha sonra...

Şimdi, yanlış anlaşılma varsa Sayın Bakanım, isterseniz hemen yeri gelmişken...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, Sayın Başkanım, hemen 11'inci maddeyle ilgili olarak okuyorum: "Dışişleri Bakanlığının yurt dışındaki temsilcilikleriyle ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı Bütçesinde gider kaydedilmek suretiyle özel hesaba aktarılabilir bazı meblağlar. Aktarılan bu tutarların harcanması, muhasebeleştirilmesi ve denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken belirlenir." Buradaki esaslar da Dışişleri ve Maliye Bakanlığı tarafından belirleniyor. Burada Meclisin yetkisi alınmış oluyor. "Söz konusu özel hesaptan yapılan harcamalar 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'ndan, 5018 sayılı Kanun'dan, 237 sayılı Taşit Kanunu'ndan müstesnadır." diyor. Bunun gibi birçok fon var ve bununla ilgili, Sayıştayın da şimdiye kadar hiçbir eleştirisine ben rastlamadım, hatırlamıyorum. Bu olacak şey değildir. Maliye Bakanlığı eliyle böyle bir şeyin yapılması kabul edilebilir gibi değil.

BAŞKAN – Bir açıklama hemen isteyelim çünkü bir yanlış anlaşılma var. Bütçe dışına çıkarma diye bir şey...

MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Açıklama yapacağız ama yok öyle bir şey.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öyle yapalım, ben sonra konuşmama devam edeyim.

BAŞKAN – Buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Sayın Başkanım, Bütçe Kanunu'na bağlı (E) cetvelinde bu şekilde farklı bakanlıklarda özel hesap uygulaması vardır fakat Maliye Bakanlığı bütçesinde bu yönde bir özel hesap uygulaması yoktur. 64'üncü maddedeki husus bütçe içinde bütçeden tahakkuk ettirmek suretiyle belediyelere para aktarılmasına imkân veren bir düzenlemedir. Biliyorsunuz, 5779 sayılı Kanun'a bir hüküm konuldu, "Bu kanunda belirlenen yardımlar dışında belediyelere ilave hiçbir şekilde kaynak aktarılamaz." diye bir ana kural konuldu. Fakat, bu 64'üncü maddedeki (E) cetvelinde denildi ki: "5779 sayılı Kanun'da ana ilke böyle olmakla beraber, zorunlu hâllerde Maliye Bakanı belediyelere yardım yapabilir." Bu yardım tamamen normal bir harcama nasıl yapılıyor ise o usuller içerisinde yapılıyor, bütçenin içerisinde kalıyor ama özel hesabın...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hangi belediyelere verdiniz?

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Dur efendim, bir açıklayayım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, Sayın Müsteşarım; Maliye Bakanlığı bütçesi içerisinde demiyorum zaten ama sizin getirdiğiniz, sizin teklif ettiğiniz bütçenin içerisinde bunun olması zaten skandaldır. Maliye Bakanlığı bütçesi içerisinde olsun, onu söylemiyorum.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Hayır efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sizin getirdiğiniz, Maliye Bakanlığının getirdiği bütçe içerisinde (E) cetvelinde bunların, özel fonlar gibi özel hesapların olması anlaşılır gibi değildir.

BAŞKAN – Diğer bakanlıklarla ilgili demek istiyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Diğer bakanlıklar ilgili ama muaf tutuyor, 5018'ten muaf tutuyor, bütçe dışına çıkarıyor, böyle bir şey olur mu? Burada değerli Maliyeciler arkadaşlarımız var.

BAŞKAN – Açıklamayı tamamla. Bir eksik, yanlış anlaşılma var yani.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Ben Maliye Müsteşarı olarak açıklamaya çalışıyorum ama açıklamama imkân verilmiyor.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, yanlış anlaşılma falan yok.

BAŞKAN – O zaman bir açıklansın, doğru olup olmadığını bir görelim. Bakın açıklama yapılacak.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Bu özel hesap uygulaması bütçede ödeneği belli olan hususlardır. Arkadaşlara talimat verdim. Her bir kurum bütçesinde bu amaçla ne kadar ödenek konulmuş ise birazdan size onu arz edeceğiz. Dolayısıyla, bu bütçenin dışında bir harcama değildir, ödeneği bütçenin içinde vardır. Sadece, bu harcama normalde bütçe ödeneği olarak 5018 sayılı Kanun'a tabi bir harcama olarak yapılmak yerine, buradaki para yani ödenek tahakkuka bağlanıp bir banka hesabında tutuluyor, bu banka hesabından Maliye Bakanlığıyla ilgili bakanlık

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

tarafından müştereken belirlenen esas ve usullere göre de harcanıyor. Eğer 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'ndan istisna tutulmak isteniyor ise, burada açıkça onun Kamu İhale Kanunu'ndan istisna tutulduğu da ifade ediliyor. Ayrıca, bütün bu harcamalar Sayıştay denetimine tabi yani özel hesap uygulaması olsa bile bu hüküm nedeniyle Sayıştay denetiminin dışına çıkmıyor. Sayıştayın kamu idare hesapları...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Doğru değil bu söylenenler.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Efendim, ben “Doğru.” diyorum, siz nasıl takdir ederseniz. Sayıştay da burada, eğer ben Maliye Müsteşarı olarak bunu böyle söylediysem ve Sayıştay da kalkıp “Hayır, bu Sayıştay denetiminin dışında.” diyorsa...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayıştay denetimine tabi olması gerekir ama Sayıştay denetlemiyor, denetleyemiyor çünkü özel harcamalar var orada.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Hayır efendim, hepsini denetlemek zorunda ve denetliyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tutanaklara geçsin diye söylüyorum ben bunu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam mı Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Evet.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Para verilen belediyelerin isimlerini vermek mümkün mü?

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Müsteşarın açıklamaları da (E) cetvelinde özel hesaplar olduğunu yani bazı harcamaların bütçe dışına çıkarıldığını gösteriyor.

BAŞKAN – “Bütçe içindeki ödenekler kapsamında.” diyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bunlar -Sayın Çetin’in dediği gibi- Sayıştay denetiminin de dışına çıkıyor. Sayıştay da şimdiye kadar bunu görmemiştir.

BAŞKAN – Şimdi, bakın...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, şimdiye kadar bu konuyu görmedi, hiçbir şekilde bu konuyla ilgili eleştirisi de yoktur, fark etmemiş dahi Sayıştay bu konuyu.

BAŞKAN – Ama denetlenmediği anlamına...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, bunlar bütçe prensiplerine aykırıdır.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bitirsin konuşmasını.

BAŞKAN – Buyurun, tamam.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütçe içerisinde ayrıca hesaplar oluşturulması, özel fon oluşturulması -bunlar fondur- fonlar kurulması, bunların vergiden muaf kılınması çok yanlış şeylerdir, bütçe prensiplerine aykırıdır, doğru değildir bunlar. Bunlar, sonuç olarak Sayıştay denetiminin de dışında bırakıyor konuyu. Sonuç ona geliyor.

Şimdi, 64’e göre hangi belediyelere ne kadar para aktarıldı, verebilir misiniz? Sayın Müsteşarım, biraz önce söylediğiniz, ne kadar ödenek aktarılmıştır, fiilen gerçekleşmiştir, gerçekleşme nedir, onu verirsiniz daha memnun olurum. Yani, başlangıç ödeneği değil, gerçekleşmeyi verirsiniz daha memnun oluruz.

BAŞKAN – Onu dağıtacağız, evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlar çok önemli konular ama bunu Maliye Bakanlığının kabul etmesini de gerçekten anlamıyorum. Maliye Bakanlığı böyle bir şeyi kabul etmemeliydi. Böyle bir şeyi Maliye Bakanlığı kendi bütçe tasarısına koymamalıydı bir kere. Konmaması lazım yani bu prensip olarak yanlıştır.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Maliye Bakanlığında belediyelere aktarılan para diğer bakanlıklardaki özel hesap uygulaması gibi değil, tamamen bütçe içerisinde 5018 sayılı Kanun hükümleri dâhilinde gerçekleştirilen ödemedir. Yani, diğer bakanlıklardaki özel...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 5018’den muafiyet getiriyor.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Değil efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın biraz önce okudum, 11’inci maddede 5018’den ve 4734’ten muafiyet getiriyor.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Sayın Vekilim, Maliye Bakanlığı bütçesindeki 64’üncü maddede bu kural geçerli değil, o 11 ayrı. Evet, özel hesap ama Maliye Bakanlığıyla ilgili 64’üncü madde hiçbir şekilde özel hesap değil, tamamen bütçenin içinde... O madde niye var biliyor musunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama 11 müstesna işte.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI NACİ AĞBAL – Hayır, hayır, şunu söylüyorum: O 64 niye var? Normalde ana kanunda belediyelere yardım yasağı getirmişiz ama biz bu 64’te diyoruz ki: Maliye Bakanlığı zorunlu hâllerde belediyelere yardım yapabilir. Yardım yapılacak tutarı da bütçeye ödenek olarak tertibinde açıyoruz yani hiçbir şekilde bu ödemeleri bütçe dışında yapmıyoruz ama 11’de haklısınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Müsteşarım, bakın, şimdiye kadar ne kadar yedek ödenek var kullanılan? 36 milyara yakın. Bütçe aşımı da var yani istediğiniz gibi kullanıyorsunuz. Buradan Meclisin, Plan ve Bütçe Komisyonunun yaptığı bütçe hiçbir şekilde zaten uygulanmıyor ki. Bütçeyi siz yapıyorsunuz, siz uyguluyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, Sayın Kuşoğlu, tamamlar mısınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, bir bütçe yüzde 9'a yakın farklılık verir mi, fazla verir mi, fazla uygulanır mı? Yani, zaten sizin inisiyatifinizde bu. Dolayısıyla, aldığınız bu yetkiyle istediğiniz şekilde yedek ödenekten aktarmalar yaparak kullanabilirsiniz zaten bunu. Uygulamada böyledir, değil mi?

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben tartışmalar sırasında ekonomik konulara giremedim, hep maliyeyle sınırlı kalmış oldu. Müsaade ederseniz...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bu zorunlu hâllerde belediyeler konusunu da ve hangi belediyeler aldı, onları netleştirsek. Sayın Kuşoğlu'nun söylediğinde de o vardı.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, iki üç dakika içinde toparlarsanız iyi olur çünkü zaten ek süre de verildi.

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Sayıştay bu konuda bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – İsterseniz, Sayıştayın bu konudaki denetimini alalım, ondan sonra siz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştay da madem açıklama yapsın, ben sonra ekonomi konularına geçeyim.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (ç) bendinde "Kamu idareleri bütçesinde yer alıp almadığına bakılmaksızın özel hesaplar dahil tüm kamu hesapları, fonları, kaynakları ve faaliyetlerini denetler." diyor Sayıştay.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Denetlemesi gerekir.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Hayır, bulgu olup olmaması ayrı mesele yani bir sene bulgu bulabilir, ertesi sene bulamayabilir.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Denetliyor musunuz?

BAŞKAN – "Denetleniyor mu?" diyor.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Denetleniyor. Denetim alanımızdadır, yetkimizdedir, denetliyoruz.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Yani, denetlediniz mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şimdi, Sayın Vekilim, şöyle...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, hiç özel hesaptan bahsetmiyorsunuz, (E) cetvelindeki özel hesaplardan. Bu galiba 8-9 tane özel fon var, özel hesap var, bunların hiçbirinden Sayıştay raporlarında bahsedilmiyor.

BAŞKAN – Denetlenmediği anlamına mı geliyor bu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dolayısıyla, bunu fark etmemişsiniz demektir.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Hayır, fark ediyoruz.

BAŞKAN – Denetlenmediği anlamına geliyor mu bu?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Tekrar ediyorum yani bulgu olup olmaması ayrı mesele. Denetçi bulgu yazabilir veya yazmayabilir, denetçinin yetkisindedir, bu sene yazmaz, gelecek sene yazar.

Arz ediyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Keyfi denetim olur mu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, Sayıştay bunu...

SÜREYYA SADI BİLGİÇ (Isparta) – Keyfi denetim değil, bulgudan bahsediyor Sayın Çetin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Müsaade eder misiniz Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayıştay bunu bütçe prensiplerine, 5018'e uygun görüyor mu? Şimdiye kadar bahsetmemesinin sebebi uygun görmesi midir?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Vekilim, şöyle şimdi: Sayıştay, mevzuatına göre denetim yapar. Yani, o konuda bir mevzuat varsa, mesela İhale Kanunu'nun dışına çıkarılmışsa, nasıl harcanmışsa o mevzuata bakarak denetler.

BAŞKAN – Özel hesap varsa yine aynı şekilde.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Tabii. Bunun dışında, mesela, kamu zararına veyahut da hazine zararına sebep olacak bir şey bulursa, onu ayrıca, neyse raporlar. Sayıştayın görevi bu kadar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ben şunu sormak istiyorum tam da bu noktada: Özel hesap belli bakanlıklarda var değil mi?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Evet.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bunlar bu seneki raporlarda -Sayıştayın temsilcisi olarak sormak istiyorum- denetlendi mi? Kaç tane vardır? Kaç tanesi denetlendi? Denetlendi mi, denetlenmedi mi? Oradan çıkan herhangi bir bulgu var mı? O konuda bize somut bir şey verirsiniz bizim de kafamız netleşir.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Vekilim, tabii bunların hepsi denetlendi ama burada şimdi biz kamu idarelerinin hesaplarını görüşmüyoruz. Onlara sıra geldiğinde zaten arkadaşlarımız burada bulunacaklar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, biz görüşüyoruz. Biz de, Sayıştay temsilcisi olarak, bu konuyla ilgili toplu bilgi istiyoruz sizden.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Hayır, şimdi genelini konuşuyoruz, şu anda genelini konuşuyoruz. Yani, kamu idareleri tek tek geldiğinde, zaten arkadaşlar burada bulunacak, onları o zaman cevaplayacağız.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Niye? Hayır, şimdi cevap verin. Niye öyle cevap veriyorsunuz? Biz şu anda toplu olarak şunu merak ediyoruz: Hangi bakanlıklarda... Ben hangi bakanlık olduğu nereden bileceğim. Size burada soruyoruz: Hangi bakanlıklarda özel hesap vardır? Hem Maliye Bakanlığından alalım hem Sayıştay olarak sizden alalım, hangileri denetlendi? Açık ve net bir soru soruyoruz.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Vekilim, o zaman şöyle...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, geldiği zaman ayrı, şu anda istiyoruz...

BAŞKAN – Şu an elinizde var mı, onu soruyor.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Şu an elimizde yok, yazılı olarak... Zaten yarın bütçemiz var, yazılı olarak takdim edeceğiz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yarına o zaman bekliyoruz.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Başkanım, bir soru da ben sormak istiyorum.

BAŞKAN – Evet...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Başkanım, hangi belediyelerin hazineye ne kadar borcu var? Borç karşılığında kaç tane cami hazinenin mülkiyetine geçmiştir? Bu konuda bir bilgi verirseniz...

BAŞKAN – Sayın Keskin, geneli üzerinde bitince, soru-cevap faslında tekrar vereceğiz zaten onu...

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hayır, belki hazırlık yaparlar.

BAŞKAN – Tamam, "Bu arada sorayım ben." diyorsunuz.

Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu, tekrar kısa sürede toparlarsanız...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Müsaade ederseniz toparlayayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çünkü, bu yirmi dakikalık süre zaten doldu ama ilave... Yani, ikinci bir fasıl gibi oluyor, özetlerseniz...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İlk konuşmam kaçınıcı dakikada kaldı hatırlamıyorum ama...

BAŞKAN – Yirmi dakika oldu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, hayır...

BAŞKAN – Daha önce yedi dakika konuşmuşunuz...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama kesintiler oldu.

BAŞKAN – ...sonra on üç dakika ilave verdik, şimdi adalet içerisinde devam ediyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sonuç olarak şu: Eğer özel fonlar oluşturulsaydı bu şekilde olurdu, bütçe dışı fonlar bu şekilde çalışırdı ve bunlar Sayıştay tarafından da eleştirilirdi. Aynı durum söz konusu, Bütçe Kanunu içerisinde Maliye Bakanlığı tarafından teklif ediliyor, tasarıya konuyor, İçişleri Bakanlığı için, Dışişleri Bakanlığı için, çeşitli bakanlıklar ve kurumlar için bu şekilde fonlar oluşuyor ve bunu Sayıştay tenkit etmiyor, bunu Maliye Bakanlığı teklif ediyor. Böyle bir bütçe anlayışı, bütçe denetimi olmaz, bu gerçekten skandaldır, böyle bir şey olamaz. Yani, buradan istismar yapılmıştır demiyorum ama bunun kendisi zaten skandaldır, kendisi başlı başına istismardır. Bunun denetlenmemesi de, bunun atlanması da ayrı bir skandaldır, olacak şey değil. Yani, bu bir başka ülkede olsa, gerçekten, Amerika'da, Avrupa'da, bir gelişmiş ülkede olsa çok büyük istifalara gerekçe olurdu, çok büyük sıkıntılar söz konusu olurdu.

Değerli arkadaşlarım, müsaade ederseniz, biraz da ekonomiyle ilgili bazı konulara girmek istiyorum çok kısa olarak.

Sayın Bakanım, yapısal reformlardan bahsettiğiniz sunumunuzda fakat yapısal reformların neler olacağından hiç bahsetmiyorsunuz. Orada, daha önce 10'uncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda 25 tane özel proje vardı, onlardan bahsediyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...ama yapısal reformlara hiç girmemişsiniz. Aslında Türkiye'nin çok ihtiyacı var, herkes tarafından da bu biliniyor. Buna rağmen, böyle bir dönemde yapısal reformların neler olacağı, nasıl planlandığı, bunlara girilmemesi çok büyük eksiklik, siz de bunu gayet iyi biliyorsunuz, zaman zaman bazı konuşmalarınızda da, özellikle yurt dışında telaffuz ediyorsunuz ama galiba, böyle bir iklim yok ki burada telaffuz etmediniz, bunların yapılamayacağını düşünüyorsunuz çünkü sizin teklif ettiğiniz vergi tasarısı dahi, biliyorsunuz, iki seneden beri buradan geçmedi henüz. Demek ki vergi reformu dahi yapabilecek durumda değil yani siyasi bir irade oluşmuş değil, bu şartlar altında yapısal reformları gerçekleştirmek mümkün değil diye düşünüyorum, zannediyorum, siz de aynı şekilde düşünüyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

Bir de geçen yıl ben tenkit etmiştim bu asgari ücretle 2002'de neler alındı, bu sene neler alınıyor. Her sene vardı, geçen sene yoktu, bu sene konmuş ama bunun çok anlamı yok yani en derin kriz yaşadığımız yılla bunları karşılaştırmanın çok anlamı yok. Bunu OECD ülkeleriyle, onların asgari ücretiyle karşılaştırmak lazım. Bir de tüketim kalemleri 2002'den beri, on iki seneden beri çok değişti, çok farklı hâle geldi, bunun bilinmesi lazım.

Sayın Bakanım, bir de son yıllarda bütçede en fazla artış gösteren kalem ne biliyor musunuz? Güvenlik bütçesi. MİT, Emniyet gibi, Kamu Düzeni Müsteşarlığı gibi birimlerde çok büyük artışlar var, çok önemli artışlar var. Bu, bu senede o aynı paralelde devam ediyor bu artışlar. Kısa geçiyorum.

Bir de FED'in bu kararları aldığı bir yılda sanki geçen yıllardaki gibi hiçbir değişiklik söz konusu değil... Reel, anlıyorum, bütçe rutindir, çok değişmez, değişmemesi de gerekir ama çok önemli değişiklikler olacağı, konjonktürün farklı hâle geldiği ortadayken aynı şekilde bütçe yapılmasını anlamıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayabilir misiniz Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir de faiz ödemeleriyle ilgili, bu senenin bütçesinde 54 milyar liralık bir faiz ödemesi var, son on iki yılda sanki biz faiz ödemiyormuşuz gibi... Son on iki yılda faiz ödemeleriyle birlikte, yurt dışına transferlerle birlikte biz 200 milyar dolara yakın parayı dışarı gönderdik, faiz ödemesi artı yurt dışı transferle. Çok önemli, bakın, 200 milyar dolara yakın bir paradan bahsediyoruz. Çok önemli bir meblağ bu.

Bir konu da, atlayarak söylüyorum, Gini katsayısının binde 1'lik bir oranda da olsa düzeldiğini söylüyorsunuz ama bakın, Credit Suisse'in bir çalışması var dünya ülkelerinde bu servet dağılımıyla ilgili. Rusya'dan sonra Türkiye 2'nci sırada servet dağılımında olumsuz. Nüfusun yüzde 1'inin toplam servetten aldığı pay Türkiye'de 2000'de yüzde 38'den yüzde 54,3'e çıkmış; nüfusun yüzde 10'unun toplam servetten aldığı pay da 2000'de yüzde 66 iken şimdi 77,7'e çıkmış. Yani, aslında gelir dağılımı da, servet dağılımı da gittikçe bozuluyor, bunları görmemiz lazım. Onun için, yapısal reformlara çok fazla ihtiyaç var. Sizin özellikle bu alanda zorlamanız ve bir çalışma yapmanız lazım.

Mükellefiyetle ilgili bazı şeyler söyleyecektim ve yorum yapacaktım ama onları Maliye bütçesine alıyorum. Ama, özellikle Sayıştay Başkanlığının, yarın ve daha sonra Maliye bütçesi görüşülürken de bu fonlarla ilgili -ben bunlara "fon" diyorum artık- özel hesaplarla ilgili olarak bazı açıklamalar yapması lazım. Aksi hâlde, gerçekten büyük bir skandaldır, Clemenceau'nun dediği devlet düzeni oluşmuş demektir.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Badak, buyurun.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, kıymetli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Yeni bir bütçe görüşmesinde tümü üzerinde müzakerede bulunuyoruz. Öncelikle, bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Görüşmelerin açılışından bu yana, muhalefetteki arkadaşlarımızdan bazılarını dinledikçe acaba başka bir ülkenin bütçesinden mi bahsediliyor diye zaman zaman düşünüyorum. Tabii ki, muhalefet iktidara moral vermek mevkinde değil, eleştirecek, tenkit edecek fakat bazı arkadaşların tenkitleri gerçeklerle hiç bağdaşmıyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Aynı duygular bizde de oluyor.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Hiç bağdaşmıyor. Bir kere, bütçenin uymak zorunda olduğu zorunluluklara, kısıtlara; yapmak zorunda olduğu vazifelere; gerçekleştirmek zorunda olduğu yatırımlara; büyümeye ve muhtemel, potansiyel problemler için de ihtiyatlara yer vermiş mi vermemiş mi, bunlara bakmamız lazım. Sınırlarını, kısıtlarını oluşturan önemli unsurlardan birisi orta vadeli program, buna uyuyor mu uymuyor mu? Ve daha da ötesi Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı.

Şimdi, bakıyoruz Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın dört ana başlığı var: Nitelikli insan yetiştirme, güçlü toplum oluşturma; yenilikçi üretim, istikrarlı yüksek büyüme; yaşanabilir mekânlar, sürdürülebilir çevre; kalkınma için uluslararası iş birliği. Bütçe bu sınırlar içerisinde oluşmuş mu? Oluşmuş. Eğitim için ayrılan bütçe artmış mı azalmış mı? Artmış. Eğitim aynı zamanda bizim ülkemiz için bir yatırım, bir altyapı yatırımı. Yetiştireceğimiz nitelikli insanı sanayiye, yüksek teknolojiye yönlendirmek suretiyle, o hedeflediğimiz yüksek gelir düzeyine erişebilmek için ülkenin yaptığı, tasarruflarından ayırdığı bir pay. Bunu yapabiliyor mu bütçe? Yapabiliyor. Bütün üniversitelerine, bütün okullarına geçen yıldan daha fazla bir pay ayırıyor. Sağlığa hem altyapıda hem üst yapıda daha fazla pay ayırıyor. Adalete, güvenliğe, temel hak ve özgürlüklerin korunmasına daha fazla pay ayırıyor.

Şimdi burada güvenlik yatırımlarının arttığından bahsediliyor. Şimdi, ben şaşıyorum, muhalefet temsilcileri, muhalefet genel başkan yardımcıları tweet'leriyle halkı sokağa çıkmaya, kamu düzenini bozmaya davet ediyor. İktidarın görevi, Hükümetin görevi kamu düzenini korumaktır. Eğer azalsa burada bir yanlışlık aramamız lazım.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Genelleyerek konuşmayın Sayın Badak.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Badak, genelleştirmeyin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

BAŞKAN – Bazı...
SADIK BADAĞ (Antalya) – Tümü üzerinde konuşuyoruz.
İZZET ÇETİN (Ankara) – Cümlelerinizi seçerek konuşun.
BAŞKAN – “Bazı” demek istiyorsunuz.
SADIK BADAĞ (Antalya) – Efendim, CHP Genel Başkan yardımcısı, HDP Genel Başkanı bunu yapmadı mı?
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Böyle bir konuşma olur mu?
ADNAN KESKİN (Denizli) – Ne yaptı ya?
SADIK BADAĞ (Antalya) – Ülkemiz bunları görmedi mi? Halkı sokağa dökülmeye davet etmedi mi? Kamu düzenini korumak Hükûmetin görevidir.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Demokrasilerde hak arama özgürlüğü yok mudur? Lütfen.
SADIK BADAĞ (Antalya) – Hak arama yakıp yıkarak olmaz, sokaklara çıkılarak olmaz.
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yıkarak değil. Kim yapıp kim yıkıyor? Lütfen, bunlar çok polemik.
SADIK BADAĞ (Antalya) – Yok, Hükûmetin görevi kamu düzenini korumaktır. Bütçe de bu yönde doğru şekilde konumlandırılmıştır.
BAŞKAN – Arkadaşlar lütfen.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yo, yo sokaktaki vatandaşa tankla mı cevap vereceksiniz? Bu mu yapılacak?
BAŞKAN – Sayın Zozani... Sayın Zozani...
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Demokratik hakkını kullanan vatandaşa uçaklarla mı cevap vereceksiniz?
SADIK BADAĞ (Antalya) – Biz sizi dinledik, siz de dinleyin.
BAŞKAN – Öyle bir şey demiyor ki.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Öyle diyor ama.
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yakılan, yıkılan yerlerin onarma parasını söylüyor Adil Bey.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – O zaman Sayın Badağ düzeltsin lütfen.
BAŞKAN – Ya lütfen yani herkes görüşünü söyleyecek.
MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya molotof mu demek acaba? Patnos Belediyesini yağmalak mı demek yani?
BAŞKAN – Sayın Zozani, siz konuşurken...
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Verilen zararlar nedeniyle bütçe içinde ayırdığımız parayı söylüyoruz.
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Tankla mı gidip...
BAŞKAN – Sayın Zozani...
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tanka değil, verilen zararları onarmak için.
BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Aydemir...
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Öyle mi?
UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arabalar, dükkânlar, yağmalanan iş yerleri, onlara para ayırıyoruz yani.
BAŞKAN – Sayın Aydemir, Sayın Zozani, lütfen.
Evet, buyurun.
SADIK BADAĞ (Antalya) – Evet, harcanan para bu milletin parasıdır. Hepimiz buna azami derecede dikkat etmek zorundayız.
Değerli arkadaşlar, imkânlar dâhilinde bütçe yenilikçi üretim, istikrarlı yüksek büyümeye yeterli kaynak ayırmış mı? Bakıyoruz, 2014 yılında da elindeki imkânlarla Türkiye’yi Hükûmet büyütmüş. İşte, burada muhalefet temsilcileri de sağduyu sahibi olanlar ifade ettiler. Cari açık azalmış, Türkiye 1 milyon 300 bin insanımıza, gencimize iş bulmuş son bir yılda çevre şartlarına rağmen, çevre şartlarındaki kırılganlıklara rağmen.
Yaşanabilir mekânlar, sürdürülebilir çevre için çevre politikalarını, konut politikalarını geliştirici unsurları Hükûmet bütçeye yerleştirmiş.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – 1 milyon 300 bin istihdam, nereden buldunuz bu rakamı?
SADIK BADAĞ (Antalya) – Geçen yılki.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – 1 milyon 300 bin istihdam mı var Türkiye’de?
SADIK BADAĞ (Antalya) – Evet.
MÜSLİM SARI (İstanbul) – Doğru mu Sayın Bakanım?
MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Son bir yıl içerisinde 1,2 milyon civarında istihdam var.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yeni hesaplama göre mi eski hesaplama göre mi?
SADIK BADAĞ (Antalya) – Bakarsınız arkadaşlar oraya.
BAŞKAN – TÜİK’in rakamlarına bakarsanız.
SADIK BADAĞ (Antalya) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bütçenin bunun dışında ayrıca zorunlulukları var; ülkenin sürdürülebilmesi, fabrikaların çalışabilmesi, makinelerin yürütülebilmesi için enerji ithalat zorunluluğu var. Türkiye’nin her yıl 60 milyar dolar civarında bu parayı bulması lazım. Ayrıca, yine o yapısal problemlerden kaynaklanan emeklilik gideri var. 1990’lı yıllarda, 1980’li yıllardaki sosyal güvenlik problemlerinden kaynaklanan yılda 60 milyar liraya yakın emeklilik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

giderini de bu bütçe karşılığı olmaksızın ödemek zorunda. Bütçe bunları ödeyebiliyor mu? Ödeyebiliyor. 2015 yılında Türkiye'yi büyütme talip olan bir bütçe var. Öyleyse bu bütçe görevini yapmaktadır diye düşünüyorum.

Şimdi, sapmalardan bahsettik. Tabii, kimse istemez bunu. Van depremini bekliyor muyduk? Bir Van depremi gerçekleşti. 5-6 milyar lira civarında hiç beklenmedik bir harcama çıktı. Yapılmasın mıydı? Doğru yönetim sayesinde, bütçenin, paranın, kaynakların ihtiyatlı kullanılması sayesinde yeni bir şehir kuruldu, oradaki vatandaşlarımızın problemleri halledildi. Bu alkışlanacak bir hadisedir. Dolayısıyla, bütçe içerisindeki ihtiyatlar yeni kırılmalara karşı ülkeyi, yönetimi, kamu düzenini koruyucu bir çerçeve içerisinde görünüyor.

Şimdi, bu çerçevede sözlerimi fazla uzatmayacağım. Burada yine değerli muhalefet temsilcileri Türkiye'nin hem bulunduğu konjonktür itibarıyla hem çevre itibarıyla kırılma noktaları olduğundan bahsettiler. Doğru, bu kırılma noktaları sadece bu yıl değil, sadece son on yılda değil, son kırk yıldır, elli yıldır var, olmaya da devam edecek. Biz petrole muhtacız, emeklilik giderlerimiz daha uzun yıllar, otuz yıl boyunca kendini dengeleyemeyecek. Dolayısıyla bu kırılma noktalarının iyi yönetilmesi lazım. Son on iki yılda bu kırılma noktaları iyi yönetilebildiği için ülkemiz kalkınabildi. Gayri safi millî hasılamız 235 milyar dolardan 800 milyar dolara çıktı.

Yapılmış olan yapısal reformlardan sadece bir tanesi, bütçe içindeki faiz yükünün gayri safi millî hasıla içerisindeki payı itibarıyla yüzde 47'den yüzde 11'e düşürülmesi bile muhteşem bir yapısal reformdur, bunu kabul etmemiz lazım. Bu, bütçenin, ekonominin iyi yönetilebilmesi sayesinde olmuştur. Bugün hepimizin, halkımızın kullandığı modern hastaneler, modern okullar, modern adliye binaları işte o faiz yükünün azaltılması sayesinde olmuştur. Yapısal reformlara daha çok ihtiyacımız var.

Değerli muhalefet temsilcileri "Ne zaman yapılacak?" diyor. "Her ne kadar yazmışsanız da bunları yapmayacağınız anlaşılacak." diyor. Bu nasıl bir kehanettir bilmiyoruz. Bütün Hükümet temsilcileri 25 ana maddeden ve bunun arkasında 1.200 alt başlıktan oluşan reformları yapmak üzere her türlü hazırlıkları yaptıklarını ifade ediyorlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Reform değil.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Biz bunlara destek olmalıyız fakat asıl büyük yapısal reformlar için Anayasa'yı değiştirmemiz lazım. Bunu hepimiz 2007 seçimlerinde de 2011 seçimlerinde de vatandaşımıza söyledik. O günkü BDP de söyledi, Milliyetçi Hareket Partisi de söyledi, Cumhuriyet Halk Partisi de söyledi, biz de söyledik. Parlamentoda dört partiden oluşan bir Anayasa Uzlaşma Komisyonu kuruldu, dört parti 60 maddede uzlaştı, gelin çıkaralım. En büyük yapısal reform alanı işte orada duruyor, hadi hep beraber çıkaralım. Biz bu konuda muhalefetten adım bekliyoruz ve doğrusu önce "Çıkaralım." deyip de sonra geri adım atılmasının sebebini de hâlâ anlayabilmiş değiliz. Vatandaşımız bu sorunun cevabını bekliyor.

Ben sözlerimi fazla uzatmayacağım. Bu çerçevede, ülkemizin bulunduğu şartlarda, ülkemizin yapmak zorunda olduğu bu harcamaları karşılayan bu bütçenin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Badağ.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bir rakamı düzeltmeme izin verir misiniz Sayın Badağ.

2014 yılında gerçekleşme olmadı daha, bitmedi; onlar tamamen tahmin. İktisatta gerçekleşmiş veri mevsimsellik olduğu için kıyaslayamazsınız; onlar tahmin. Bakın, 2012 yılında 2011 yılına göre istihdam artışı 671 bin kişidir. 2013 yılında 2012 yılına göre 664 bin kişidir. 2015'te 2014'e göre 516 bin kişidir ama 2014'te gerçekleşme tahmini daha olmadı, bilmiyoruz bunun ne olduğunu. Çünkü bunlar şey... Orada 1 milyon 273 bin kişi gözükmüyor; gerçekleşmiş değildir bu. Yani o yüzden öyle bir rakam yok. Yani ortalama her sene baktığınızda, arttığı yıllarda bile, büyüdüğü yıllarda bile ekonominin 600 bin civarında...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yılda 600 bin civarında istihdam yaratıyor.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – 1 milyon 300 dersiniz bütün şey bozulur.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Gerçekleşmemiş rakam.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani bunu da koyalım. Hani Sayın Bakan da çok destekler gibi şey yaptı.

SADIK BADAĞ (Antalya) - 9,1 mertebesinde olması bile bu rakamın doğruluğunu gösterir.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Daha bu rakam yok ortada. Hangi rakamın doğruluğu? Gerçekleşmiş rakam yok ki. Gerçekleşmiş gibi söylüyorsunuz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani yok, öyle bir şey yok yani iktisatta...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yok öyle bir şey.

BAŞKAN – Şimdi arkadaşlar, böyle karşılıklı tartışma...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani düzeltelim diye söylüyorum.

BAŞKAN – Yani şimdi Sayın Bakan da diğer konuşması sırasında onlara değinecektir zaten.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan da şey yapınca oradan, ondan dedim.

BAŞKAN – Sayın Keskin, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basınımızın seçkin temsilcileri; tarihimizin en sıkıntılı, en kritik bir sürecinde yürüttüğümüz bütçe görüşmelerinin güzelliğe, başarıya, ülke insanının mutluluğuna kaynaklık etmesini diliyorum. Tümünüzü saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

Demokrasilerde siyasal iktidarı denetlemenin en önemli mekanizmalarından birisi bütçedir. Bütçelerin yapılmasında, kaynakların harcanmasında parlamentoların halk adına etkili olması, demokrasi pınarının önemli bir kaynağıdır. Yürütme organının para toplamada ve harcamalarda parlamentonun çizdiği çerçevede hareket etmesi temel ilkedir. Çok konuda ve alanda olduğu gibi AKP iktidarı Parlamento iradesini dışlayıcı yaklaşımlarına bütçe uygulanmasında da işlerlik kazandırmıştır. Sayıştay raporlarında yer alan tespitlere girmeden önce Sayıştay raporlarının yasalara uygun bir şekilde hazırlanmadığına sabahki konuşmamda kısaca değinmiştim. Sayıştayın raporları 6085 sayılı Yasa'nın 36'ncı maddesine uygun değildir. Sayıştayın denetim raporları sadece mali tablolara indirgenmiştir. Raporlarda, kamu idarelerinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığının tespiti ile kamu idarelerinin mali iç yönetim ve iç kontrolünün değerlendirilmesinin yer alması gerekir. Nitekim, 2011 yılında düzenlenen denetleme raporlarında bu tespitler yapılmış ama o raporlar iktidarın engellemesi nedeniyle Parlamente'ye intikal etmemiştir.

Yine Sayıştay raporlarında, sanki bütün merkezî idare bütçelerinin denetlendiği yolunda bir algı, bir izlenim görülmektedir. Halbuki fiiliyatta bu böyle gerçekleşmemiştir, merkezî idarelerin bütçeleriyle ilgili araştırma dar kapsamda tutulmuştur.

Özel bütçeli kuruluş raporlarında ise daha farklı bir uygulamayı görüyoruz. Denetim görüşmeleri sadece bilanço ve faaliyet sonuçları tablosunda verilmiş ama bu da çok sayıdaki özel bütçeli kuruluşların sayısı dikkate alınmadan birkaç tane kuruluşa inceleme bu konuda vurgulanmıştır.

Buna rağmen Sayıştay raporunda yer alan bazı tespitler söz konusudur. Kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin kurulmadığı, kurulanların ise göstermelik konumda olduğu, yeterli sayıda personel görevlendirilmediği, iç denetim birimlerinin çalışmadığı, Sayıştay raporlarında açık bir dille vurgulanmıştır. İdarelerce hazırlanan stratejik plan performans programı ve faaliyet raporlarının yasaların öngördüğü koşulları taşımadığı bir başka eleştiri konusudur.

Kamu kurumlarının tasarrufunda bulunan taşınmazların kayıt işlemlerinin yapılmadığı, yapılanların usulüne uygun olmadığı, dar kapsamlı bir eleştiri olarak raporda yerini almıştır. Kamu hizmetinde kullanılmak üzere belediyelere bedelsiz olarak tahsis edilen arazilerin tahsis amacı dışında kullanıldığı saptandığı hâlde yasal işlemler yapılmayarak yasa dışı düzenlemelere vize verildiği anlaşılmaktadır.

Taşınmazların kiralanmasında İhale Yasası'nın rafa kaldırılarak keyfi işlemlerle kiralamaların yapıldığı, kıyılarda yapılan işgallere seyirci kalındığı raporlarda belirtiliyor.

2013 yılında bütçeden yardım alan vakıf, dernek, kurum ve kuruluşların çalışmaları ve bütçeden aldıkları paralarla ilgili 2013 yılı faaliyet raporunda bilgi verilmemesi ayrı bir eleştiri konusu. Yedek ödenek ve ödenek üstü giderlerle ilgili uygulamalarda kurallar dışına çıkılması Sayıştayın bir başka tespiti. Dilerim, gelecek bütçe dönemlerinde söz konusu olumsuzluklar yaşanmaz.

"Yokluğu, yolsuzluğu, yasakları Türkiye'nin gündeminden düşüreceğiz." diyerek işbaşına gelen AKP iktidarı, yokluğu Türkiye insanının yaşam biçimi, yolsuzlukları Türkiye'nin sosyal kırı, yasakları ise Türkiye'nin alın yazısı yapmıştır. AKP, Türkiye'yi sıcak para tuzağına tutsak etti, cari açığı patlatarak kırılgan bir ekonominin mimarı oldu, "IMF'ye borcumuz kalmadı." diye övünürken vatandaşları da, Türkiye'yi de borca batırdı.

İktidar süresince 367 milyar dolar faiz ödeyerek Türkiye'yi dünyanın en fazla faiz ödeyen ülkesi yaptı. On iki yılda, geçmiş iktidarların kullandığı kaynak toplamından 2 kat fazla kaynak kullanıldı, büyüme gerçekleşmedi, Türkiye ekonomisinin kendi dinamikleri üzerinde ayakta durmasını gerçekleştirecek düzenlemeler yapılmadı. Halk yoksulluğun, gençler işsizliğin pençesinde kıvrılırken havuzcular, yandaşlar ve kan ve sıhrı yakınlar zengin oldu, tarım bitirildi; Türkiye buğdayı, mısırı, pirinci, samanı ithal eden ülke oldu.

İşlenen toprak 239 milyon dönümden 209 milyon dönüme düştü. 1950'den 2000 yılına kadar geçen elli iki yılda cari açığı 43,7 milyar dolar olan Türkiye'nin cari açığı 9,1 kat artarak 400 milyar dolara ulaştı. 1923'ten 2002 yılına kadar geçen yetmiş dokuz yılda toplam dış ticaret açığı 247 milyar dolar olan Türkiye'nin dış ticaret açığı AKP iktidarı döneminde 687 milyar dolara sıçradı. Vatandaşların 2002 yılında 2,3 milyar dolar olan tüketici kredi borcu 109 kat artarak 250 milyar TL; 4,3 milyar dolar olan kredi kartı borcu da 84 milyar TL oldu.

Kişi başına düşen dış borç -1960'ta 63 dolar olan- 5 bin dolara çıktı. İcra dairelerindeki 10 milyon takip dosyası 23 milyonu geçti. Mahkemelerdeki 5,4 milyon dava dosyası 8 milyona merdiven dayadı. 2002 yılında devletin 95 milyar dolar borcu Türkiye'nin 130 milyar dolar dış borcu vardı. Günümüz Türkiye'si'nde iç borç 230 milyar dolara, dış borç 400 milyar dolara dayandı. 1946 ile 2002 yılları arasında Türkiye ortalama 5,1 oranında büyürken AKP iktidarı döneminde ise ortalama 3,1 düzeyinde büyüme gerçekleşmiştir.

Yapılan araştırmalara göre, Türkiye'de 41 milyon insan iki günde bir kap et, tavuk, balık yemeği yiyemiyor; 36 milyon insan kendisine yeni bir elbise alamıyor, 58 milyon insan evinde eskiyen masa ve sandalyeyi değiştiremiyor, 62 milyon insan evinden uzak bir hafta tatil yapamıyor, 45 milyon insan ucu ucuna geçiniyor.

Kısacası, on iki yıllık AKP iktidarı sonunda Türkiye'nin Avrupa ülkeleri içindeki karnesinin notları şöyledir: En geri eğitim harcaması Türkiye'dedir. Milletvekili arkadaşlarımızın bütün iddialarına karşı bu gerçek açık bir şekilde sırtıtmaktadır. En çok yoksul Türkiye'dedir. Daha önceki araştırmalarda Türkiye'de 21 milyon 400 bin kişi yoksulluk sınırı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

altındayken TOBB Üniversitesinin Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde kurulan Sosyal Politika Platformunun yaptırmış olduğu araştırmaya göre, 7 milyon 600 bin gizli yoksulu da eklediğinizde Türkiye’de 29 milyon insan yoksulluk sınırı içerisinde. En düşük işçi ücreti, memur maaşı Türkiye’de. En çarpık gelir dağılımı Türkiye’de. En çok yolsuzluk yapılan ülke Türkiye. En büyük vergi adaletsizliği Türkiye’de. 2015 bütçesinde de maalesef, vergi adaletsizliğini giderecek en küçük bir düzenleme söz konusu değildir. Türkiye’nin vergi toplamının içerisinde vasıtalı verginin ağırlığı kendisini korumaktadır. Vatandaşımız, çiftimiz 5 liraya mazot alarak işlerini görme çabasını sürdürmektedir. En kötü insani gelişmişlik Türkiye’dedir. En yoğun hukuksuzluk Türkiye’dedir. En fazla iş kazası Türkiye’de meydana gelmektedir. Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde 14 bin kişi iş kazalarında yaşamlarını yitirmiştir, 30 bine yakın yurttaşımız da iş kazalarında sakatlanarak engelliler sınıfına geçmiştir. Şiddet olayları izah edilirken “Analar ağlasın.” diye televizyon ekranlarında nutuk sıkanlar iş kazaları gündeme geldiğinde, birkaç gün evvel Sayın Başbakan ve bakanlar meydana gelen kömür ocağı kazasında “Vatandaş bize telefon açıp şikâyet etmiyor ki.” diyerek bu konudaki sorumluluğun altından kalkma becerisini sergileyebilmişlerdir. Rüşvetin en fazla devrede olduğu ülke Türkiye’dir. İktidar, bu gerçekleri dikkatten uzak tutup bunların tartışılmasını engellemek için geçmişi eleştirerek gerçeklere uymayan iddialar ortaya atıp bilgi kirliliği yaratıp algı oluşturmaya siyaset yöntemi olarak kullanmaktadır. Sabah bizden evvel konuşan Sayın Abdülkerim Gök’ün, Sayın Badak’ın konuşmaları da bu süreçte bunun en somut kanıtlarını oluşturmaktadır. Sayın Gök, Türkiye’ye şiddetten kaçarak sığınmış olan insanlara yapılan yardımları, destekleri çok güzel bir şekilde ifade etti ama o insanların niçin Türkiye’ye sığındığının arkasında yatan nedenleri görmezlikten geldi. Türkiye’nin Suriye’de yaşamış olduğu bu iç çatışmadaki sorumluluğu dünya tarafından tartışılır hâle geldi. Türkiye hiç gerek yokken “kardeş” diye ilan ettiği bir ülkeyle çatışmalara girerek orada milyonlarca insanın ölümüne neden oldu, 2 milyona yakın Suriyelinin de bir dinamit gibi Türkiye’de dolaşmasını sağlayacak olumsuzlukların altına imza attı.

SADIK BADAK (Antalya) – Bu haksız bir eleştiri, çok haksız.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hiç de haksız değil. Neden haksız, neden haksız? Yani, Gaziantep’te Sayın Başbakanımız Esad’la basın toplantısı yapıp “Kardeşim Esad” diye hitap etmedi mi, ticaret sözleşmesi yapmadı mı?

SADIK BADAK (Antalya) – Doğru bir şey yaptı, iyi bir şey yaptı. Biz bütün komşularımıza kardeş olmakla kötü bir şey...

ADNAN KESKİN (Denizli) - Daha sonra eşleriyle beraber Bodrum’a gidip beraber tatil yapmadı mı? Ne oldu da, başınıza meteor taşı mı düştü de birden Suriye çete devleti oldu, Esat çete oldu?

SADIK BADAK (Antalya) – Esad’a niye sormuyorsun, oraya sorun.

ADNAN KESKİN (Denizli) - Bunu bir anlatabilir misiniz? Her şeye inanç odağından bakarsanız, dış ilişkilerimizi kendi inanç dünyanızda şekillendirirseniz işte Türkiye’yi böyle açmazların içerisinde sürüklersiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İnançla alakası olmadığını siz de biliyorsunuz.

SADIK BADAK (Antalya) – Halkına zulmünü alkışlasa mıydık?

ADNAN KESKİN (Denizli) - Adana’da yakalanan tırların hesabı daha verilmedi. “Gıda maddesi” dediniz, gıda olan tırları niye saklama ihtiyacı duydunuz? Gıdaysa açık etseydiniz, herkes görseydi. Ortaya çıkan fezlekeler o tırlarda nelerin taşınır olduğu tartışma götürmez bir şekilde gün ışığına çıkardı. Buradaki kusurlarınızı örtmek için “Şöyle yardım ettik, böyle katkılar...” diyerek burada yapılmış olan yanlışların gizlenmesi mümkün değildir.

SADIK BADAK (Antalya) – Yani, insanlar orada katledilirken seyir mi etseydik?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Katledilmesinin zeminini hazırlayan sizsiniz, sizsiniz, sizsiniz!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yemek yerken mi zemin hazırladık?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Geldiğiniz zaman sıfır terör vardı.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Siz katledilmesine gerekçe hazırladınız. Siz, Suriye muhalefetine destek verdiniz, silah verdiniz, arazi verdiniz, lojistik destek verdiniz, eğitim imkânları sağladınız. Beslediğiniz karga gözünüzü oymaya başladı, Konsolosluk bazında yüz bir gün hiçbir işlem yapamadan seyirci kaldınız. Bölge lideriydiniz, dünyayı yönlendiren iktidardınız güya.

Türkiye için büyüme temel bir hedef. Yurt içi tasarruf yeterli düzeyde olmadığı için büyüme dış kaynağa dayanıyor. Bu ise cari açığı artırıyor, Türkiye’yi sıkıntıya sokuyor, büyüme hedeflerinin gerçekleşmesi yönünde engel oluşturuyor. Cari açığın yüksek, iç tasarrufun düşük olduğu ülkemize sıcak para girişi azalırsa büyüme nasıl gerçekleşecek? Geçen yıllarda olduğu gibi, 2015 yılında da öngörülen hedeflerin gerçekleşmesi olanaksız gözüküyor. Üretim artmadan, gelir artmadan tasarruf açığı nasıl kapatılacak? Kredi kartlarına limit konularak üretimin artırılması olanaklı mıdır? Özel kesim, hedeflerini belirlerken, yatırım projelerini dizayn ederken Hükümetin döviz kuru, enflasyon ve büyüme hedefini dikkate alır. Hükümet gelecekle ilgili ne kadar doğru kararlar alırsa özel sektör de bütçe yapmada, yatırım yapmada sağlıklı tespitler yapar, kararlar alır.

2006 yılından bu yana hazırlanan orta vadeli programlar başarısız olmuştur. Geçtiğimiz yıl ekim ayında açıklanan orta vadeli program 2014 yılı için 1,98 lira olarak öngördüğü dolar kuru, yeni getirilen orta vadeli programla 2,18 TL’ye çıkarıldı. Dolar kuru tahmininde şimdiden yüzde 10’un üzerinde sapma var. 2006 yılından bu yana 7 kez

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

enflasyon hedefi ıskalandı. 2014 için 5,3 olarak öngörülen enflasyonun günümüzde yüzde 10'da gerçekleşeceği anlaşıyor. Dolar şu günlerde 2,25 bandında seyrederken 2015 yılı için ortalama dolar kuru tahminini 2,25 olarak öngörmek hayalciliktir. Yüksek cari açık, büyük dış borç yüküne rağmen döviz kurunun aynı kalacağını bekleyerek program yapmak, bütçe düzenlemek, hedef belirlemek ne derecede doğrudur? Uluslararası Finans Enstitüsü, son yayınladığı raporda, dışarıda işlerin karışması durumunda bundan en çok etkilenecek 5 ekonomi arasında Türkiye'yi de saymaktadır. 2015 yılında 46 milyar cari açık, 170 milyar dolar da çevrilmesi gereken dış borcu olan Türkiye, bölgedeki jeopolitik risklerin, bu risklerin içte sosyal çalkantılar yaratma ihtimali, dünyada, Avrupa'da, içeride yavaşlama endişelerinin bulunduğu, küresel sermayenin risk alma iştahının azaldığı, sıcak paraya ulaşmanın pahalı ve zor olduğu bir konjonktürde bu riskler dikkate alınmadan ortaya konulan hedeflerin gerçekleşmesi yönünde ciddi kuşklar bulunmaktadır. Bütçe dengeleri samimiyetten uzaktır. Daha önceki senelerde görülen sistem bu bütçe dengelerinde de uygulanmıştır. Seçim yılında harcamalarda ciddi fren yapılacağı taahhüdü inandırıcı olmaktan uzaktır. Geçmiş yıllarda başlangıç harcama ödenekleri sürekli aşılmıştır, 2015 yılında da aynı şeyin olacağı anlaşılmaktadır. Kısacası, bu bütçede emekliye, köylüye, işçiye, memura, esnafa içinde bulunduğu sıkıntılardan kurtulmasını sağlayacak bir umut ışığı bulunmamaktadır.

Bu bütçenin ülkemize güzellikler getirmesini diliyorum. Tümünüze saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Keskin.

Sayın Çetin...

SADIK BADAĞ (Antalya) – Başkanım, bir düzeltme yapabilir miyiz? Gelir dağılımının bozulduğundan bahsetti sayın hatip, oysa göstergeler öyle değil.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biraz sonra Gini katsayısına göre ben vereceğim, sabret. OECD rakamları ile Bakanlığın rakamları örtüşmüyor.

BAŞKAN – Sayın Badak, Gini katsayısı daha önce de söylenmişti, biliyorlar ama...

Sayın Çetin, buyurun.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben yapmadım bunu, sürekli bir sermaye kuruluşu yapıyor, hani emekçi yığınlar yapsa bunu eleştirebilirsiniz.

SADIK BADAĞ (Antalya) – İş Bankasınınkinden aldıysanız doğru değil.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ben okudum, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin üniversitesinin yaptığı bir araştırma. İş Bankası bize öyle bilgi falan vermiyor, merak etme. Biz siz değiliz, İş Bankasıyla ilişkilerimizi siyasi amaçlarla kullanacak, o sizde var.

BAŞKAN – Sayın Keskin....

ADNAN KESKİN (Denizli) – Devleti, kamuyu istediğiniz gibi, babanızın çiftliği gibi kullanmak size ait bir yetenek, bir beceri.

BAŞKAN – Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bilindiği gibi, Sayın Maliye Bakanımız 23 Ekim günü, 2015 yılı bütçesini burada sundu. Ben bu bütçenin, öncelikle, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. Tabii, bütçe büyüklüklerine bakıldığı zaman, klasik olarak her yıl, her dönem birkaç puanlık artışlarla enflasyon ya da onun üzerindeki büyüklükler ve kurumlar arasındaki dağılımı bir global bütçeyi ortaya koyuyor. Giderler 473 milyar, faiz giderleri hariç 419 milyar; bütçe gelirleri 452, vergi gelirleri 389,5 milyar şeklinde büyüklükler açıklandı.

Şimdi, büyüklüklere baktığımız zaman, burada dikkatimizi birkaç nokta çekiyor, ben onlara değineceğim kısaca. Bunlardan bir tanesi, yatırıma ayrılan pay 41 milyar lira gibi bir pay. Bununla Türkiye'de yatırımları yapabilmenin ve istihdamı yaratabilmenin pek olanağı yok. 2015 yılı için kurumların bütçesi yüzde 8,3 oranında artırılmış. En büyük yükseliş de yüzde 97'yle kaçak saray bütçesinde gerçekleşmiş. Yani, kaçak saray bütçesine -Cumhurbaşkanlığı merkezi Ankara'da, taşra teşkilatı yok- bu kadar büyük bir bütçe artışı öngörülmesinin sebeplerini anlayabilmiş değilim.

Yine, bir bakıldığı zaman, Cumhurbaşkanlığının ardından en fazla artış yüzde 93'le Kalkınma Bakanlığına verilmiş. Tabii, 971 milyondan 1,9 milyar liraya çıkma, rakamlar küçük olduğu için oran büyük olsa bile pek bir büyüklük ifade etmiyor. Fakat Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu bütçesinde yüzde 25'lik bir azalma öngörülmüş. Bir taraftan da Adalet Bakanı geçtiğimiz günlerde açıkladı "3.500 yeni hâkim ve savcı alacağız, şu kadar daire oluşturacağız." vesair diye. Şimdi, ben bu çelişkilere dikkat çekmek istedim.

Tabii "Giderler yüzde 5,5; gelirler yüzde 6,6 artacak." denildi. Ben vergi konusuna gelmek istiyorum. Vergi gelirlerinde yüzde 10,7 artış öngörülüyor. Biraz evvel Sayın Keskin'in son cümlelerinde belirttiği gibi, vergi deyince dolaylı vergiler hemen tüm çalışanların canına okuyor. Yani, vergi gelirlerinin -biraz evvel de söyledim- yüzde 10,7 artarak 351,6 milyardan 389,5 milyar liraya çıkacağı tahmin ediliyor. Bu zam demektir. Bu, vatandaşın cebinde gider kalemlerinin doğrudan doğruya eğitimde, sağlıkta, sosyal güvenlik, katılımda harcamalarının artacağı ve yaşamın pahalılaşacağı anlamına geliyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

Bunu nereden çıkarıyorum diye soracak olursanız, değerli arkadaşlar, tabii, ülkemizde şu anda 2 milyon 270 bin küsur devlet memurumuz var. Bunlardan 1 milyon 590 bini bir sendikaya üye yani kamu çalışanları sendikalarına üye. 2014 yılında 175 lira brüt artış aldı memur, 123 lira net. Şimdi, burada yapılan bir çalışma var. Bu çalışmaya bakıldığı zaman, bu bütçeden çalışanlar ne alıyor, ona gelmek istiyorum. Memurlara 123 lira zam öngördük. Sayın Bakanımız da tabii “Enflasyon farkı sözleşmeyle tutanak altına alınmadığı için böyle bir farkı vermeyeceğiz.” dedi. Tabii, tutanağa bakıldığı zaman haklı mı? Haklı. Ama burada, Türkiye’de geline nokta, özellikle toplumun örgütlü kesimlerinin bile nasıl paramparça edildiğini gösterme açısından ilginç. Yani, kayırılan yandaş sendika, daha görüşmelere üç hafta varken birdenbire ikinci oturumda 123 liraya devlet memurlarını 2014 yılında Hükûmete teslim etti. Hükûmet de –tabirimi maruz görünüz- devlet memurlarını -hele hele en üst düzeyde alanlar- daha düşük orada aldılar, tepe tepe kullandı; onların da gıkı çıkmıyor. Şimdi, 2015 yılında da yüzde 3+3’lük artış alacaklar. Biraz evvel söyledim, zamlar peş peşe gelecek, memur korumasız.

Şimdi, Sayın Bakan, bazı rakamları siz de benim kadar biliyorsunuz. Yani, bu yapılan bir çalışmayla 2014 yılının ilk dokuz aylık döneminde enflasyon yüzde 6,43 gerçekleşti. Ekonomik hedefler revize edildi. 2014 yılında enflasyon hedefi yüzde 5,2’den yüzde 9,4’e yükseltildi. Buna göre 2014 yılında başlangıçta öngörülen enflasyon hedefinin gerçekleşmeyeceği kesinleşti. Enflasyon hesabında yüzde 82’lik bir sapma oldu. Şimdi, devlet memurları bizim yurttaşlarımız değil mi? Yani, “Sendikayı kandırdık.” ya da “Sendikaya üye memurları zorunlu üye yapacağız diye toplu sözleşmeye mahkûm ettik, öyle kötü bir sözleşmeye imza attırdık.” deyip devlet memurlarını enflasyona karşı korumasız bırakmak Maliye Bakanlığına yakışır mı bilmiyorum. Hükûmete yakışabilir ama ben Maliye Bakanının da bir bürokrasiden geldiğini, bir yoksul kesimden çıkıp geldiğini bildiğim için bunu kabullenmediğimi sizinle paylaşmak istedim. Bu, birinci bölümü.

İkincisine geldiğimiz zaman, Sayın Bakan, şimdi bakınız, Türkiye’de ücretliler üzerindeki vergi yüküne –biraz evvel memurlara yönelik söyledim- memurlar ve işçiler içinde bile vergi dağılımındaki adaletsizliğe de dikkat çekmek isterim. Mesela, siz memurlara makam tazminatı, özel hizmet tazminatı, mali sorumluluk tazminatı, yıpranma tazminatı, asayiş tazminatı, yargı ödeneği, eğitim ödeneği, üniversite ödeneği, dil tazminatı, temsil ve görev tazminatı, çoğaltabilirsiniz; yani, ana ücretin dışında dana ücretlerden herhangi bir vergi almadığınız için işçiler ve memurlar arasındaki vergi yükü de eşit değil çalışanlar arasında. Yani, işçilerin ücretlerinin tamamı vergiye tabiye tabiye bu tür tazminatlar vergiye tabi değil ama memurlar yönünden kötü olan bir durum daha var. Bunlar emekli olduklarında bu sefer onların ne emekli ikramiyelerinde ne de emekli maaşlarında dikkate alınmıyor. Yani, ülkenin yükü işçiye, memura, yoksul kesime; sefası varsıl kesime. Yani, böyle bir adaletsiz konuma geldi Türkiye.

Şimdi, bakın, ben size bir de bazı rakamlar vereyim. 2013 yılı rakamları kesinleştiği için onları alacağım. Asgari ücret üzerinden beyan edilen ücretli sayısı 5 milyon 500 bin. Asgari ücretliler 2013 yılında 7 milyar 609 milyon TL vergi ödediler. Ödedikleri gelir vergisi içindeki payları yüzde 11,8. Diğer ücretlilerin yani asgari ücretin üzerinde ücret ödendiğini beyan eden ücretlilerin ödediği vergiyse asgari ücretin üzerinde, yaklaşık 38 milyar 500 milyon TL. Bu da yüzde 56,7. Yani, ücretliler gelir vergisinin büyük bir bölümünü öderlerken Türkiye’de şu anda ücretlilerin yüzde 48’i - çalışan kesim, işçi kesimini söylüyorum- asgari ücretle çalışıyor. Kayıt dışı ekonomi resmî rakamlara göre yüzde 38 dolayında ki onların büyük bir bölümü de asgari ücrete hasret. Merdiven altlarında karın tokluğuna çalışanlar var bu ülkede. Bütün bunlara rağmen vergi adaletsizliğini belirtme açısından söylüyorum: Ücretliler tüm gelir vergisinin yüzde 56,7’sini verirken iş yeri kirasından kesilen vergiler yüzde 6,7; kâr dağıtımı nedeniyle kesilen vergiler yüzde 4,8; serbest meslek erbabı, avukat, doktor, mali müşavir sadece yüzde 2,7 gelir vergisi içindeki payları. Şimdi, asgari ücretli işçi avukattan, doktordan, mali müşavirden daha mı zengin? Yani bu adaletsizliği gidermek Hükûmetin görevi değil mi? Yani bu konulara birilerinin bakması gerekmiyor mu? Maliye Bakanının, Maliye bürokratlarının bu bütçeyi yapan, bütçeyi hazırlayan, mayıs ayından bugüne kadar getiren kamu görevlilerinin kendileri de birer emekçi olduklarını niye bir gün hatırlamazlar? Ben bunu hep merak ederim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii bunu da bir kenara geçtikten sonra bazı konulara değinmek istiyorum. Gerçekten bu konu vergideki adaletsizlik Türkiye’de çalışanları rahatsız ediyor. Özellikle radar diye takip ettikleri vergi dilimlerinden çalışanlar rahatsız. Bakın, Türkiye’de, şu anda -demin rakamını verdim- 5 milyon 500 bin kişi ya da 6 milyon kişi asgari ücretle çalışıyor, 11 milyona yakın dosya bazında emekli var. Emeklilerin tamamına yakını yoksulluk sınırının altında. Hele hele tarım sigortalılarının, BAĞ-KUR sigortalılarının ve SSK sigortalılarının büyük bir bölümü açıklanan açlık sınırının, 4 kişilik bir aile için öngörülen açlık sınırının altında yaşamlarını sürdürme mücadelesi veriyorlar. Yani böyle bir şey varken biz diyoruz ki, Hükûmet olarak siz diyorsunuz ki: “Büyüyoruz.” Ülkemizde birtakım olaylar yaşıyoruz sıklıkla. Diyoruz ki, işte on iki yıl evvel iktidara geldiğinizde yolsuzlukla, yoksullukla, yasaklarla mücadele edecektiniz, onları ortadan kaldıracaktınız; şimdi konuşmacılar da, Sayın Bakanlar da, siz de “İşsizlik var ama büyüyoruz, yoksulluk var ama büyüyoruz, yolsuzluk var -yolsuzluğun artık boyutları dünyanın dilinde- büyüyoruz.” Yasaklar artarak devam ediyor. Son zamanlarda bir de artık yayın yasakları başladı. Yani yayın yasağı; Reyhanlı’da yasak, 17 Aralık rüşvet konularını yazmak yasak, Adana’daki tırlar konusunu yazmak yasak, Suriye’de olup bitenleri yazmak yasak, Musul’da rehinelere 101 gün sonra kurtarıldı ama o konuda yayın yasağı. Yani Soma faciasını yazmak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

yasak, şimdi Ermenek konusunda da öyle bir yasak gelir mi diye bekliyoruz çünkü halkın bilgilendirme hakkına da öyle yasaklarla müdahale ediliyor.

Bütün bunlar olup biterken Sayın Badak'ın biraz evvel konuşmaları beni başka bir arayışa itti. Ben o konuya da bir değinmek istiyorum. Sayın Badak dedi ki: "Efendim, biz iktidara geldiğimiz 2002 yılında kişi başına 3.490 dolar gelir varken bunu 10 bin 890 -ya da 11 bin- dolara çıkarttık."

Şimdi, Sayın Badak, yani illüzyon yapmada üzerinize yok. AKP'nin yaptığı en iyi politika illüzyon politikası yani akı kara, kararı ak diye topluma kabul ettirmede üstünüze yok, o konuda elinize su dökemeyiz.

SADIK BADAK (Antalya) – Arabanızı değiştirdiniz mi, değiştirmediniz mi?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir dakika... Bir dakika...

SADIK BADAK (Antalya) – Daha konforlu bir arabaya biniyor musunuz, binmiyor musunuz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir dakika, bir şey söyleyeceğim. Bak, Sayın Badak, sana rakamlar vereceğim şimdi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Doğru, al arabayı, bize gönder.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir dakika... Bir dakika... Sayın Badak... Arkadaşlar, izin verir misiniz.

SADIK BADAK (Antalya) – Daha konforlu hastanelere gidemiyor musunuz?

İZZET ÇETİN (Ankara) – İzin ver Sayın Badak. Bak, ben seni dinledim. Sayın Badak, sen dedin ki: "Biraz evvel dedin ki: "10.890 dolara yükseldi kişi başına gelirimiz." Demek ki 7.315 dolarlık...

SADIK BADAK (Antalya) – Rakam söylemedim. Rakamlar zaten ortada.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ya bir dinle!

7.315 dolarlık artış var. Kabul ediyorum ben de.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Millet bir defa inanır. Üç defa üst üste inanır mı?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Bir dakika dinle! Ya dinle arkadaşım! Bak, bunu ben de kabul ediyorum, tamam, siz buna çıkartınız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, kabul ediyor zaten, tutanaklara geçiyor, kabul ediyor.

İZZET ÇETİN (Ankara) – 2002 yılı sonu ile 2013 yılı sonu arasında kamu kesimi iç borcu yaklaşık 160 milyar dolar...

SALİH KOCA (Eskişehir) – Oran ne, oran?

İZZET ÇETİN (Ankara) – ...Türkiye'nin toplam dış borç stoku yaklaşık 250 milyar dolar, hane halklarının kredi borcu 150 milyar dolar arttı. Bunlara cumhuriyetimizin doksan yıllık birikiminin sonucunda elde edilen gelirlerin, kurumların satılması sonucu, özelleştirmeler sonucu elde edilen 52 milyar doları da koyun, bu on bir yıllık dönemde özelleştirme gelirlerini bir kenara bıraksanız bile, Sayın Badak...

SADIK BADAK (Antalya) – Sadece 45 milyar doları batan bankalara gitti arkadaşlar ya.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Hane halkı...

Dinle! Bak, kamu kesimi ve hane halklarının toplam borcu 495 milyar dolar arttı.

SADIK BADAK (Antalya) – 16 milyar lira KEY'leri kim ödedi?

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – KEY 4 milyar da tasarruf teşvik fonu...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Yani şu anda 705 milyar dolara yükseldi borcumuz. Artış oranı 3,4 kat.

SADIK BADAK (Antalya) – Hiç orayı açmayın, siz haklı çıkmazsınız.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Biraz evvel söylediğin kişi başına gelirdeki artış oranı 3,1 kat iken borçtaki, toplam borçlardaki artış 3,4 kat. Sen buna büyüme diyemezsin. Gerçekten eğer büyüme varsa, Türkiye'de -biraz evvel söyledim- eğer bugün 6,5 milyon insan asgari ücrete, 891 liraya talim ediyorsa, eğer Türkiye'de yoksulluk almış başını gidiyor, yukarıda bir avuç insan servetine servet katıyorsa, havuzlarda oluşturulan paralardan sebepsiz bir biçimde zenginleşmeler oluyorsa bundan rahatsızlık duymalıdır. Yani senin de böyle çok fazla bir şey olduğunu zannetmiyorum.

Değerli arkadaşlar, bir iki noktayı daha söyleyeceğim. Sayın Bakan burada 23 Ekimde bize bütçeyi sunarken dedi ki: "Gini katsayısını, gelir dağılımındaki adaletin sağlanmasında ölçüt olarak kullanılan Gini kat sayısını 0,44'ten, 0,38'e gerilettik." Kitapta da mevcut ama OECD rakamları geçtiğimiz hafta yayınlanan OECD rakamları bizim Gini katsayısını ya da gelir adaletsizliğinde en bozuk üç beş ülkeden birisinin de bizim olduğumuzu gözler önüne serdi. Aha, burada diyor ki: "0,41." Yani yüzde 50... O oranı "0,44'ten 38'e" dediniz ama 0,41 olarak açıkladı. Ya OECD rakamları yanlış ya da sizin rakamlarınız. OECD'nin açıkladığı rakamlar bunlar.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bakabilir miyim?

İZZET ÇETİN (Ankara) – Tabii efendim, siz de bakabilirsiniz.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yerinde sayıyor, Gini katsayısı değişmedi, aynen kaldı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Evet, değişmedi.

BAŞKAN – 0,2...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Şimdi, Sayın Bakan, bir de...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

Arkadaşlar, zamanım daralıyor. (Gürültüler)

BAŞKAN – Arkadaşlar, polemiğe gerek yok. Tamamlıyor. Polemiğe gerek yok. Arkadaşlar, tamamlasın bir arkadaşımız sözlerini.

İzzet Bey, lütfen buyurun.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Değerli arkadaşlar, orta vadeli programla ilgili bir iki noktaya işaret etmek isterim.

Sayın Bakanım, özellikle dikkatinizi çekmek istiyorum. O Orta Vadeli Program'ın 165 ve devamı paragraflarında kamu iktisadi teşebbüslerine ilişkin değerlendirmeleriniz var. Şimdi orada tehlikeli bir noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. 165'inci paragrafta diyorsunuz ki: "KİT faaliyetleri piyasa mekanizmasını bozucu etkiye neden olmayacak şekilde yürütülecektir." 172'nci paragrafta diyorsunuz ki: "KİT'ler sosyal amaçlı ve kamu yararına yönelik faaliyetler için mümkün olduğunca görevlendirilmeyecektir." Kamu yararına faaliyet göstermeyecek. Tüpleri ürperir insanın. Bakınız 172 no.lu başlığa.

Şimdi, bana şunu hatırlattı sizin bu şeyiniz: Dünya Bankası 2000 yılında yayınladığı bir raporda "Kamu işletmelerini piyasanın özgürleşmesinin önünde birer engel olarak görüp bunların özelleştirilmesi gerekir ya da gerekiyorsa -off buralarda hele sendika varsa- işçilerin iki yıllık ücretlerini, tazminatlarını peşin verin, kurumları özelleştirin." demiş idi. Şimdi bu iki paragrafınıza bakınca ben, Dünya Bankasının bütçe üzerindeki etkilerini yeniden görmeye başladığımı açıkça söylemek isterim. Yani bu bütçeyi piyasanın özgürleşmesi için bir yerlerden daha hâlâ kurtulamadınız mı? Yani IMF'nin borcunu bitirdik, başka borçlar aldık. Dünya Bankasını unuttuk ama sizin bu iki paragraf, bana Dünya Bankasının bütçe üzerindeki gücünü, etkisini yeniden hatırlattı. Ne oluyoruz? Hâlâ bağımsız bir bütçe yapamamaktan bu ülke kurtulamayacak mı? Ben onu da merak ettiğimi açıkça söylemek isterim.

Değerli arkadaşlar, tabii, bütçe bir kanun. Bu kanun da, özellikle bu 2015 bütçesi de geçmiş yılların bütçelerinde olduğu gibi, asla ve asla ülkenin emekçi halkına, çiftçisine, işçisine, emekçisine, emeklisine dönük bir bütçe değil. Bu bütçe yine rant bütçesi.

Biraz evvel arkadaşlarım da söyledi. Sayıştayın belli denetimlerden... Geçtiğimiz yıl konuştuk Sayıştay üzerinde. Sayıştay denetçilerinin raporlarının değiştirilmesi için baskı yapıldığını konuştuk geçtiğimiz yıl. Şimdi, bu yıl önümüze bir rapor verildi. Biraz evvel Sayıştay temsilcisi arkadaşlar "Sayıştay bunları izler, denetler." dedi. Ama böyle bir denetim yapmadığını, yaptırılmadığını da arkadaşlarımız söyledi.

Buna ilişkin olarak, Sayın Bakan, -Sayın Kuşoğlu arkadaşım girdi ama- size iki ayrı arkadaşım soru önergesi verdi. İsimlerini de vereyim milletvekili arkadaşlarımızın: Ardahan Milletvekilimiz Ensar Ögüt, diğeri Ankara Milletvekilimiz Aylin Nazlıaka.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İZZET ÇETİN (Ankara) - Her ikisi de aynı konuda soru soruyor ve o sorularında size diyorlar ki: "Acil ihtiyaçlarda kullanılmak üzere belediyelerden hangilerine ödenek verilmiştir?" Cevabi yazınızda diyorsunuz ki: "27 milyon bilmem ne kadar ödenek tefrik edilmiştir." Aynı ayrı soruyorlar hangi belediyeler bunlar diye. Yani sizin bu özel hesaptaki bütçenizden hangi belediyelere Maliye Bakanlığı olarak para gönderdiğinizi soruyorlar, milletvekiline bile, yazılı soruya doğru cevap vermiyorsunuz ya da sizin haberiniz yok. Ben sizin haberinizin olmadığı inancındayım. Yani sizin kişiliğiniz buna müsait değil, onu biliyorum. Ama sizin önünüze gelen böyle bir belgeye de imza koymuş olmanızdan da üzüntü duyduğumu belirtmek isterim.

Bakınız, Sayın Bakan, belgeyi imzalamışsınız. "Söz konusu ödenekten muhtelif belediyelere şu tarihine kadar acil ihtiyaçlarında kullanılmak üzere 154 milyon lira gönderilmiştir." diye bir cevap, imza sizin. Belediyeler yok ama. Hangi belediyeler?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eki alınmış. Yolda düşmüş herhâlde.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Ekleri, evet...

BAŞKAN – Sayın Çetin, tamamlarsanız...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Değerli arkadaşlar, fonların kalkıp bakanlıkların özel hesaplarında, ayrı hesaplarda bütçe oluşturmaları ve bunun Sayıştay tarafından görmezlikten gelinmesi kabul edilemez. Sayıştay yetkilisi arkadaşımıza -görevini bilmiyorum ama- ben kendisine yardımcı olayım.

BAŞKAN – Başkan Yardımcısı.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Mesela üniversitelerin bütçelerinde, bu özel üniversitelerin ayrı tüzel kişiliği bulmayan muhtelif birimleri adına bankalarda hesap açıldığı, bu hesapların üniversitelerin mali tablolarında yer almadığı ve bu hesaplarda muhasebe yetkilisi dışındaki kişilerin işlem yaptığı doğru mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İZZET ÇETİN (Ankara) - Bana yarın bunları bir verin. Kimlerdir? Hangi üniversitelerdir?

Aynı şey bakanlıklar için geçerli. Yani zaman yetmediği için...

BAŞKAN – Sayın Çetin, ikinci defa uzattık, lütfen tamamlarsanız...

İZZET ÇETİN (Ankara) – Peki.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

Fazla ayrıntısına giremeyeceğim ama verdiğiniz yanıt doğru değildi. Onun için, bu bakanlıkların... Maliye Bakanlığı bütçeyi sunduğu için, devletin gelir ve giderlerinden sorumlu bakanlık olduğu için muhatap odur. Hangi bakanlık özel hesapta bu işleri takip ediyor, öğrenmek hakkımızdır.

Teşekkür ediyorum.

Bütçenin, tekrar, hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Çetin.

Evet, şimdi, misafir milletvekillerimiz var Komisyonumuz üyesi olmayan.

Sayın Muş, buyurun.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, çok değerli üyeler; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2015 bütçemizin ülkemiz, milletimiz için hayırlara vesile olmasını da temenni ediyorum.

Tabii, burada, Komisyon üyesi milletvekillerimiz görüşlerini ifade ettiler. Ben de 2015 yılı bütçesi üzerine görüşlerimi ifade edeceğim.

2008 yılında, 1930 yılından bu yana dünyada yaşanan en büyük kriz yaşandı. Temel sorunlarına baktığımız zaman, üç temel mesele üzerinde krizin tetiklendiği dünyada kabul görmüş durumda: Bunlardan bir tanesi, bütçe açıkları yani ülkelerin sahip oldukları bütçe açıkları. Bir diğeri, ekonomilerin üzerindeki kamu borç yükleri ve üçüncü sebep olarak da, bankacılık sektöründeki kırılganlıklar, aksaklıklar veya düzensizlikler veya regüle edilemeyen bankacılık sistemi. Bunlar dünyadaki bu krizi tetikledi ve 2008 yılında 1930'dakinden çok daha derin bir kriz dünyada yaşandı.

Şimdi, burada, tabii, bütçe performansı bu kriz de gösteriyor ki ülkeler için önemli bir kriter, kamu borç yükü önemli bir kriter, bankacılık yapınız önemli bir kriter; ki, sağlıklı bir ekonominin temel göstergelerinden bunlar.

2013 bütçesinin gerçekleşmeleri kesinleşti; 1,2'yle kapandı yani yüzde 1,2 açıkla. 2014'le alakalı beklenti de yüzde 1,4 olacağı yani iki aylık bir süre kaldı. Yüzde 1,4 gibi bir açıkla 2014 yılını da kapatacağımız şu an öngörülmekte.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütçe dışı fonlar hariç.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ama öyle fonların olmadığını Bakanımız...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Var, var.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ama onunla alakalı cevap geldi Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu senenin bütçesinde de var.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Tekrar Bakan Bey veya onlar cevabını verirler.

Şöyle bir bakalım bütçe gerçekleşmesine Türkiye'nin: 1992 ile 2002 on yılı alalım. Türkiye o dönemlere ortalama 6,5 bütçe açığıyla yönetilmiş. 2003-2013 ortalamasını aldım yüzde 3 ve son dönemlerde, bildiğiniz gibi, 2009'daki krizden dolayı, bazı vergi indirimlerinden dolayı biraz biz de normalin üzerinde bir bütçe açığıyla kapattık. Ama, o, tabii, ekonomiyi teşvik içindi. Biraz da o krizi daha hızlı atlatmak içindi. Ama son dönemlerde bütçe performansında iyi bir ivme yakaladığımızı söyleyebilirim.

Peki, eğitimle alakalı, sağlıkla alakalı, bütçenin içindeki rakamların dağılımıyla alakalı Sadık Bey açıklama yaptı, tekrar girmeye gerek görmüyorum. Zaten bütçede rakamlar detaylı olarak var.

Peki, dünyada bütçe açıkları ne durumda ülkelerin, kim hangi bütçe açığını veriyor? Çünkü ne kadar fazla açık verirsiniz onu fonlamak için... Burada gelen en büyük eleştirilerin bir tanesi "Daha fazla fona ihtiyacınız var." Mesela Arjantin -2013 rakamları bunlar- yüzde 2,6'yla kapatmış. Avustralya 1,2'yle kapatmış. Avusturya 1,5'la kapatmış. Belçika 2,6'yla kapatmış. Brezilya 1,90'la kapatmış. Avrupa bölgesi 2,90'la kapatmış. Hindistan 4,5'la kapatmış. Irak 5,5'la kapatmış. Irak petrol zengini diye koydum, yani doğal kaynakları olmasına rağmen, tabii, burada bir savaş hâli var, bu istisna tutulabilir. İrlanda 5,7'yle kapatmış. Japonya 7,6; Malezya 3,90; Polonya 4,30; Portekiz 4,90; Rusya 0,52; Suudi Arabistan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biz bütçe prensiplerine uysak rakamlar farklı çıkacak.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anladık. Ben kayboldum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bütçe açıklarını veriyorum. Takip ederseniz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Öğrenelim diye soruyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bu bütçe açıklarıyla kapatmışlar.

Mesela doğal kaynaklara dayalı ekonomiler tabii biraz daha sağlıklı performans gösteriyor. Bunlarla dünyadaki ülkelerle mukayese edildiği zaman Türkiye'nin aslında bütçe performansı iyi.

Daha iyi olmalı mı? Daha iyi olmalı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütçe prensiplerine uyulmadığı için. 36 milyar+9 milyar ilave edilirse çok daha fazla olur.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Kuşoğlu, Sayın Bakan ve Sayın Müsteşar bununla alakalı bir açıklama yaptılar. Ha, bununla alakalı eğer dediğiniz gibi bu fonlar varsa beraber soralım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O fonların haricinde bu yedek ödenekler ve ödenek üstü harcamadan bahsediyorum. Bunları dâhil ettiğinizde çok daha fazla oluyor. En az 5 oluyor. 5'e çıkıyor.

BAŞKAN – Böyle bir ölçü yok ya! Yapmayın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Dediğiniz böyle bir rakam yok ama. Söylediğiniz rakamlarla alakalı şimdi soralım, açıklama alalım o zaman; Hükümet burada. Yani buradaki resmî rakamlar hepsi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ek bütçe yapılması gereğini Sayın Bakan da itiraf eder.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O sizin bakmadığınız yerlerde yazıyor. Şunlarda yazıyor, bak Sayıştayın raporlarında.

BAŞKAN – Ödenek aktarımı bütçe içinde değil yani.

Arkadaşlar, lütfen yani...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Biz de 1,2'yle kapattık.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kabul etmeyebilirsiniz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Dünyadan kendinizi soyutlayamazsınız. Bu yıl 160 milyar dolar gibi bir ihracat Türkiye'de şu an öngörülüyor yani 160 milyar doları yakalayacağız ama bakın 2008'den sonra dünyadaki ticaretin artış hızı yani ihracatın veya dünyadaki mal alışverişinin artış hızında da yavaşlamalar var. 2003-2007 arası bu rakam yüzde 8,4'ken yani 8,5 büyüyorken dünya ticareti krizden sonra 2009'da yüzde 10 küçüldü, 2009 yılında. Sonraki yıllarda da 6; 2,9; 3; 3,5 gibi rakamlarla devam ediyor. Yani dünyadaki ticaret artış hızında yavaşlama olmasına rağmen, bir taraftan bu yavaşlamaya rağmen, diğer taraftan da ihracatı artırmak durumundasınız ve Türkiye'nin ihracatında bir artış var. Bakın, bu yıl ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 68 rakamını buldu yani 70 bandına yaklaşmış durumda. Bu, önemli bir gelişme.

Yine, bizim en büyük ihracat pazarlarımızdan bir tanesi Avrupa bölgesi yani buradaki talep daralmasında buradaki ekonominin yavaşlaması ister istemez bizim de ihracat pazarımız olmasından dolayı bizi de etkileyebilmekte. Bakın, burada da ciddi bir toparlanma Avrupa piyasasında da maalesef görmüyoruz.

Şöyle bir rakam vereyim size: Türkiye'nin dünya hasılasından aldığı pay 90'lı yıllarda yüzde 0,9'ken 2000 yılına kadar 0,6'ya düştü. Sonra Türkiye tekrar 2001'den itibaren bunu yükseltti ve şu an 1,12 civarlarında dünya hasılasından pay alır bir hâle geldik. Yani bir düşüşten sonra ülke bunu tekrar yukarıya kaldıracak.

Şimdi, büyüme oranlarıyla alakalı yüzde 3,3'lük büyüme öngörülüyor. Bu 5 olmalı mı? Keşke bunu 5 yapabilelim. 5 daha iyi. 6 olmalı mı? 6 bunu yapabilelim. 7 olmalı mı? Ne kadar hızlı, yüksek bir büyüme gerçekleştirebilirsek ülke için o kadar iyidir. Ama bir de dünyadaki durum nasıl?

Mesela, Latin Amerika ülkeleri, gelişmekte olan ekonomiler bunlar; bir bakın 2014 yılındaki büyüme rakamları ne onların? Avrupa Birliği içerisinde gelişmekte olan ekonomilere bakın, Türkiye hariç, büyüme oranları ne bunların? Çin ve Hindistan'ı dışarıda tuttuğunuz zaman gelişmekte olan ülkeler ile Türkiye'yi mukayese ettiğiniz zaman durum ne? Ki bunların "volume"leri iç piyasa çok daha büyük olduğu için ciddi anlamda ortalamaları etkileyebiliyor ve Türkiye'yi aldığınız zaman, ki bunlarla mukayese edildiği zaman Türkiye'deki büyüme rakamı bence daha iyi değerlendirilebilir diye düşünüyorum. Tekrar, bunu 5 yapmak için uğraşmalı mıyız? Kesinlikle uğraşmalıyız. Yani 6'ya çıkarmalı mıyız? Bunda hiçbir itirazım yok, çıkaralım, çıkarmalıyız ama bir de mevcut şartlar içerisindeki bu konjonktürde bu büyümeyi de küçük görmememiz gerekir diye düşünüyorum.

İstihdamla alakalı veriler verildi, açıklamalar yapıldı. Bakın, gelişmiş ülkeler arasında en hızlı istihdam arttıran ülke biziz. Gelişmekte olan ülkeler arasında da Şili, Malezya, Türkiye, Kolombiya gibi -oransal olarak veriyorum- aynı gelişmekte olan ülkeler arasında en yüksek, en hızlı istihdam arttıran ülkelere bir tanesiyiz. Şöyle bir nüfusumuz var: Ya çok genç, dinamik bir nüfusumuz var. Kadınların iş gücüne katılımı her geçen gün daha fazla artıyor. Tarımdan sanayiye akış her geçen gün daha da artıyor. Tüm bunları absorbe edip bunları istihdam edeceksiniz buradan gelen rakamı eritip daha fazla istihdam sağlayıp ki mevcut işsizlik oranlarını biraz aşağıya düşürebilesiniz. Şu an yüzde 9 civarında bir işsizlik var ülkede. Yüz binlerce kişi her yıl Türkiye'de iş gücüne katılıyor. Bunu absorbe ettiğiniz zaman ancak yüzde 9'da kalabiliyor. Bunu absorbe edemeseniz bile bu çok daha yükseklerle çıkabilir.

"Efendim, ücretlerle alakalı ne oldu?"

ADNAN KESKİN (Denizli) – İŞKUR'a başvurmamayanlar, ümidini kesenler...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi, şu tartışma yapılıyor: "Efendim, siz bunu yaptınız, bu bütçeyi, bu seçim bütçesi, memura zam yapacaksınız, işçiye zam vereceksiniz..."

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Keşke verseniz...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Siz yoktunuz burada Sayın Serindağ.

Öbür taraftan dönüyoruz, diğer taraftan dönüyoruz "Niye zam vermediniz?" diye bir eleştiri geliyor ama şuna karar verelim: Yani, ya diyeceksiniz ki "Hükümet burada zammı veriyor." veya diyeceksiniz ki "Vermiyor." Birisini söyleyin ki ben de ona göre cevap vereyim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Öyle bir şey diyen var mı?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – "Seçim bütçesi hazırlandı, seçime gidiyorken memura yüksek zam verilecek." Öbür taraftan "Memura, işçiye zam verilmiyor..."

MUSA ÇAM (İzmir) – Öyle söyleyen yok. Nereden çıkarıyorsunuz bunu? Yapma öyle!

BAŞKAN – Sayın Muş, toparlayabilirsiniz...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Çam, ben de buradayım, siz de buradasınız...

MUSA ÇAM (İzmir) – Biz de buradayız, konuşacağız, söyleyeceğiz. Burada kamu çalışanları var...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Peki, ben de burada konuşulanlara söylüyorum, siz üzerinize alınmayın.

MUSA ÇAM (İzmir) – Niye alınmayalım?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne olmuş? Peki, rakamlar ne oldu?

MUSA ÇAM (İzmir) – 2002 ile bir mukayese yapın, 2002'yle... Yapın, biz de yapacağız...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yapıyorum, dinle Musa Bey, lütfen...

Ortalama memur maaşlarındaki nominal artış yüzde 306,2, reel artış yüzde 47,6'dır. En düşük memur maaşında reel artış -nominallerini geçiyorum- yüzde 87,8. Ortalama memur maaşı yüzde 43,6 artmış...

MUSA ÇAM (İzmir) – TÜİK'in verileri mi bunlar?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Maliye Bakanlığının verileri.

En düşük memur maaşı yüzde 75,2 artmış. Şimdi, net asgari ücret yüzde 66,9 artmış. Bunlar reel rakamlar, reel artışlar. İsteyen ulaşabilir bu rakamlara. SSK emekli aylığı yüzde 40,1 artmış ki bu reel artıştır. Tarım BAĞ-KUR emekli aylığı reel artışı yüzde 231'dir. Esnaf BAĞ-KUR emekli aylığı yüzde 96,3'tür. 65 yaş aylığındaki artış reel yüzde 110'dur. Muhtar aylıklarındaki artış yüzde 225'tir. Bunlar reel artışlardır. Ha, bunu daha fazla yapmalı mıyız? Yapmalıyız. Daha fazla çalışmalı mıyız? Çalışmalıyız ama buradaki reel artışları da görmezden gelip yok sayarak da bence çok sağlıklı eleştiri gelmez diye düşünüyorum.

Ben şu rakamlara girmeyecektim. Plan ve Bütçe Komisyonundaki herkes bu rakamlara hâkimdir. Borç nasıl ölçülür, nasıl hesaplanır, buradaki üyelerin hepsi bilir ki burada böyle istatistikler, rakamlar da vermek biraz tuhaf kaçır ama eğer buradan "Efendim, borç şu kadardı, şu kadar arttı." dersanız ben de borcun nasıl hesaplandığını burada söylemek zorundayım. Burada iyi iktisatçılar var, iyi planlamacılar var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 270 milyara düştüğünü hesapla işsizlik parasının nasıl düştüğünü de...

BAŞKAN – Sayın Muş, toparlayabilirsiniz...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şöyle Sayın Günel... Şimdi siz anlatırsınız onları...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, yani eksik kalmasın...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Siz onları daha iyi anlatırsınız yani hocalık tarafınız da var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Estağfurullah... İşçinin parasını kendi param diye düşersen azalır tabii 100 milyar lira...

BAŞKAN – Eskiden de öyle hesaplanıyordu.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi ne olmuş? Bakın, 2014 ikinci çeyrek itibarıyla Avrupa tanınmış borcu yüzde 34,5'e düşmüş, yüzde 74'lerden düşmüş. Başarı mıdır? Bu ülkenin başarısıdır. Buradaki milletvekillerinin, bu Parlamentonun, bu ülke insanının başarısıdır bu.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya içinde ne var, onu söyle. İşsizlik sigortası borcu var...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya ne varsa 2002'de şimdi de aynısı var. Sayın Günel, 2002'de ne varsa, öncesinde ne varsa şimdi de aynısı var.

Şimdi, bir de şuna...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İşsizlik sigortası...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Günel, böyle soru geleceğini bilseydim, inanırım, rakamları alır gelir burada onları da gösterirdim. Ya şimdi içini de söyleyeceğiz. Hangisinden... Süre kısıtlı.

BAŞKAN – Evet, toparlayabilirsiniz...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Şimdi, Türkiye bütçeyle alakalı iyi gidiyor mu? İyi gidiyor. Bütçe kalemleri içerisinde az önce ödediği finansman maliyetiyle alakalı bir eleştiri geldi. Bunu daha da aşağılara indirmemiz gerekir mi –az önce Sadık Bey de verdi- yüzde 11 seviyelerine? İndirmemiz lazım ama bunun nereden geldiğine iyi bakmak lazım. Yani Türkiye hangi şatlarda ne kadar finansman maliyetine katlanıyordu, bu finansman maliyetini bu ülke nereye düşürmüştü, bunu da yok sayamayız. Yani yüzde 43 seviyelerinden, yüzde 47 seviyelerinden Türkiye Cumhuriyeti devleti bunu 11,9 seviyelerine indirmiş. O oranı vermiş olsaydık biz finansman maliyetine bugün çok daha ciddi rakamlar ödenmiş olacaktı. Ama bugün bu rakam buraya düşmüşse işte buradaki mali yapıdaki güçlü, bütçedeki mali disiplindeki güçlü yönlerimizden dolayı bu rakamlar buraya düşebiliyor veya artık Türkiye daha uzun soluklu finansman bulabiliyorsa uluslararası piyasalarda buradaki mali yapının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Muş, toparlarsanız lütfen...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Son bir şeyi daha ifade edeyim: Bunları buradaki Komisyon üyelerinin ben takdirine sunuyorum, kamuoyunun takdirine sunuyorum. Bunları bu Hükûmet, bu ülke başarmış mıdır? Başarmıştır. Ama az önce de söyledim. Biz finansman maliyetini 11,9'dan 5'e indirelim. Bunun için çalışalım mı? Çalışıyoruz da, bununla alakalı hedeflerimiz de var,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

gayretimiz de var. Bunu da daha da aşağılara mutlaka indireceğiz, bunun başka çaresi yok. Türkiye mutlaka önümüzdeki yıllarda çok daha düşük bir bütçe açığını vererek yoluna devam edecektir.

Beni dinlediğiniz için ben herkese tekrar Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Muş.

Buyurun Sayın Öztrak.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, konuşmama başlarken, bu akşamüzeri RTÜK üyesi arkadaşımız Ali Öztunç'un orada uğramış olduğu saldırıyı da kınıyorum. Gerçekten, Türkiye bir akıl tutulmasıyla karşı karşıya. Saldıran RTÜK üyesi...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne olmuş?

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Bir şey olmamış, ucuz atlatılmış.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Nerede olmuş?

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – RTÜK'te. Saldıran RTÜK üyesi ama saldırı RTÜK'te çalışan, söylediği laf da şu: "Atatürk'e sahip çıktığın kadar dine de sahip çık." Gerçekten bu bir akıl tutulması, böyle bir şey olamaz.

Sayın Başkan, OVP ve bütçeler aslında hem Meclisten harcama yetkisi almak için hazırlanır hem de ekonomide karar alıcılara bir ufuk sunma görevi vardır. Tabii, ufuk sunabilmesi için hedeflerin tutması lazım, bu çerçevede de güvenilir olması lazım ve bu şu bakımdan da önemlidir: Bu bilgiyi doğru sunduğunuz zaman özel kesime, yatırımlar daha ucuza mal olur, üretim çok daha ucuza mal olur. Geçen sene de burada söylemiştim, "Bu getirdiğiniz bütçe de, OVP de tutmaz." demiştim. Yine bütçeye dönüp bakıyoruz, "2014'te getirilen bütçeyle Türkiye yüzde 4 büyüyecek." demiştik, şimdi bu oldu yüzde 3,3; aşağı doğru revize ettik. "Kişi başına gelir 11.277 dolar olacak." demiş idik, şimdi 10.537 dolar. Bu arada, sizin söylemiş olduğunuz kişi başına gelir de 2013 yılındaki kişi başına gelir, o da bir 200 dolar bu yıl düşmüş vaziyette. "Enflasyon yüzde 5,3 olacak." denildi, şimdi yüzde 9,4 olacak. Yani, enflasyon hedefindeki sapma yüzde 77. Bugün ekim ayı enflasyonu geldi, aylık enflasyon yüzde 1,9; on iki aylık enflasyon yüzde 9. Bundan sonra her ay eğer enflasyon yüzde 0,87 ortalama gelirse yüzde 9,4'lük tahmin aşılmış olacak. Buna karşılık Merkez Bankası hâlâ daha yüzde 8 küsurluk bir tahmin veriyor yıl sonu için. Eğer bundan önceki yılların ortalaması gibi yüzde 1,3 gelirse enflasyon yüzde 10 olacak.

Şimdi, bu bütçeye dönüp baktığımız zaman -2015-2017 bütçesine ve OVP'ye- aslında, geçen sene gelen bütçeden hiç farklı değil. Oysa 2013 yılının Mayıs ayında dünya değişti ama hâlâ daha "Bu OVP'yle Türkiye'ye para gelecek, dolar ucuzlayacak, bununla enflasyonu düşüreceğim, biraz da kişi başına geliri makyajlayacağım." diyorsunuz. Tıpkı geçtiğimiz yıl olduğu gibi, bu yıl da aynı hata yapılıyor, dış konjonktür ve ülkenin potansiyeli doğru okunamıyor. Küresel sermayenin risk iştahının yüksek olduğu dönem artık bitmiş vaziyette. Artık tüm gelişmekte olan ülkeler, ekonomiler güzellik yarışına çıkmış vaziyette parayı çekebilmek için. Ekonomilerin çekici yönlerinin giderek öneminin arttığı bir dönem başlıyor. Türkiye ise bu yarışta giderek çekiciliğini kaybediyor, dışarıdan gelen para azaldıkça azalıyor. Bu yılın ilk sekiz ayında cari açık 29,6 milyar Amerikan doları, geçen yılın ilk sekiz ayında da 45,8. Yani, ciddi şekilde cari açık aşağı doğru düşmüş ama cari açığı finanse etmek için gelen para bu yıl 23,9 milyar dolar yani 6 milyar dolar cari açığın altında. Oysa geçen sene 45 milyar dolarlık cari açığı finanse etmek için ülkeye 55 milyar Amerikan doları para gelmiş.

En son, Uluslararası Finans Enstitüsü ekim ayında bir rapor yayınladı ve Türkiye'yi yine en kırılgan 5 ekonomi arasına soktu. Aslında bunun nedeni var. 2001 krizinin ardından yapılan ve dünyada güven uyandıran reformlardan bu Hükümet geçtiğimiz on iki yıl içinde geri döndü, tüm çıpaları gevşetti. Örnek: Son on iki yılda Kamu İhale Kanunu 32 kez değişti. Yönetmelik ve tebliğleriyle ihale mevzuatındaki toplam değişiklik 113'ü buluyor. Bağımsız düzenleyici ve denetleyici kurumlar üzerinde siyasi baskı arttı. Dün, yine Başbakan Merkez Bankasına "Faiz indir." baskısı uyguluyordu. Brezilya ve Rusya faizleri artırmaya başlarken biz faizler düşsün istiyoruz ama bunun belli bir nedene dayanarak yapılması lazım, bir şeyler iyi gidiyor olması lazım ki faizler düşsün. Oysa Brezilya ve Rusya dahi faizleri artırırken Türkiye faizleri nasıl indirecek, bu nasıl dışarıda güven uyandıracak; gerçekten merak ediyorum.

2007'den bu yana Türk ekonomisi Hükümetin elinde yavaş yavaş eriyor. 58 ve 59'uncu Hükümetler döneminde, yani 2003-2007 arasında Türkiye'nin ortalama büyüme hızı yüzde 6,9; bize benzeyen, gelişen ve yükselen ekonomilerin büyüme hızı yüzde 7,7. Biz kendimizi bunlarla karşılaştıracakız, bunlar bizim ligimizdeki ülkeler. 60'ıncı Hükümet döneminde (2008-2011) Türkiye'nin ortalama büyüme hızı yüzde 3,3; benzer ekonomilerin yüzde 5,6. 61 ve 62'nci Hükümetlerin döneminde (2012-2014) Türkiye'nin ortalama büyüme hızı yüzde 3,2; bize benzeyen ekonomilerin büyüme hızı yüzde 4,7. Büyüme hızı giderek yavaşlıyor. Türkiye'nin o beğenmediğiniz 1980 ile 2002 arasında ortalama büyüme hızı yüzde 3,8'di; benzer ekonomilerin büyüme hızı da yüzde 3,8'di. 2003-2014 arasında Türkiye'nin ortalama büyüme hızı yüzde 4,7; 2003-2014 arasında -yani tüm AKP iktidarlarında- benzer ekonomilerde yüzde 6,3; bayağı gerisinde kalmışız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

Şimdi, ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısı “Yüzde 4 büyüme hedefini buraya koyduk ama bazı reformları yapmaz isek, bazı önlemleri almazsak bu büyüme yüzde 3’te kalır.” diyor. Yani, Türkiye’nin büyüme potansiyeli devriktidarınızda yüzde 3’lere çekilmiş vaziyette. İşin kötüsü, ekonomide daha düşük büyüme oranları, daha yüksek cari açıklarla verilir hâle geldi. Yüzde 6,9’luk büyümeyi gayrisafi millî hasılaya oran olarak yüzde 4,5’luk cari açıkla yapmıştık. 2008-2011’de yüzde 3,3’lük büyümeyi yüzde 5,8’lik cari açıkla yaptık gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak. 2012-2014 arasında yüzde 3,2’lik büyümeyi ise yüzde 6,6’lık cari açıkla yaptık. Yani bu, ülkenin rekabet gücünün giderek zayıfladığını gösteriyor.

E, şimdi, çıkıyoruz, tasarrufları artırmaktan bahsediyoruz. Bunu neyle yapacağız? Soruyorum, özel bireysel emeklilik sistemiyle. Böyle bir şey olmaz, yani özel bireysel emekliliğin tabii ki katkısı olur ama şurada siz yüzde 13’lerde olan özel tasarruf oranını dünyadaki normlara, yüzde 20’lere falan çekmek için özel tasarruf oranıyla falan bunu yapamazsınız. Çok daha hızlı büyümeniz lazım, geliri çok daha hızlı artırmanız lazım, tasarrufların da bu çerçevede artması lazım. Şimdi, Türkiye’de ne ailelerin geliri artıyor ne de şirketlerin kârı artıyor, sürekli düşüyor. Son 10 çeyreğin 8’inde özel sektör yatırımlarının büyümeye katkısı negatifken, beklentiler de bozulurken, etrafımızdaki riskler de artarken, özel sektör üzerinde Hükûmetin dört koldan baskısı artarken 2015’te büyümenin yüzde 29’unun, 2016’da yüzde 36’sının, 2017’de yüzde 44’ünün özel sektör yatırımlarından geleceğini varsayıyorsunuz. Bu nasıl olacak? Sayın Bakan, gerçekten çok merak ediyorum.

Şimdi, hep şunu söylüyorsunuz: “Onuncu Plan... Onuncu Plan’da 1.200 maddelik bir eylem planımız var.” Sayın Bakan, şunu açıkça söyleyeyim: Bugün ekonominin içinde bulunduğu hâle baktığım zaman gördüğüm manzara şudur: Artık, planı falan bir yana bırakmak lazım, eyleme bakmak lazım ama ben mevcut Hükûmette bu takatin kalmadığını görüyorum. Bakın, şimdi, biraz önce İzzet Bey okudu, Orta Vadeli Program, 165-172’nci paragraflarında deniyor ki: “KİT’ler sosyal amaçlı ve kamu yararına kullanılmayacak.” Peki, torba yasada getirdiğiniz, KİT’lere ilave üçer tane yönetim kurulu üyesi hangi yarar için geliyor? Yani bir samimiyet olması lazım. Hangi yarar için geliyor ilave, KİT’lerde 2 veya 3 yönetim kurulu üyesi?

Bakın, şunu söyleyeyim: Şimdi, bir başbakan yardımcınız çıkmış, diyor ki vatandaşa: “Biz iktidar olmak zorundayız. Biz gidersek Türkiye’de her şey kötüleşir. Bunların eline kalsak beş ay maaş ödeyemezler. Bütün yatırımlar kalır, vazgeçerler.” falan diye giden bir şey. Bir kere şunu söyleyeyim: Türkiye Cumhuriyeti’nde -savaş yılı hariç- hiçbir dönemde bu memleket memuruna maaş ödemezlik etmedi. Osmanlıda etmiş olabilir ama bu dönemde memuruna maaş ödememek gibi bir dönemi Cumhuriyet Dönemi’nde yaşamadık, böyle bir şey yok.

Yani, şimdi, bakın, ben 2001 krizinde Hazine Müsteşarıydım, hem de en hararetli yerinde. Yine maaş ödedik, gününde maaş ödedik hem de, takır takır gününde maaş ödedik. O dönemdeki tek bir memur çıksın, desin ki: “Ben maaşımı almadım.” Ha, şimdi, o dönemde... Yani şunu diyorsunuz: “Büyümeyi sağlayamazlar, yatırımı yapamazlar.” Şimdi, Sayın Başbakan da çıkıyor, diyor ki: “Kısa, orta hatta uzun vadede alternatifimiz yok.” Allah Allah! Ben açık söyleyeyim, bu Hükûmetin miadı dolmuştur, kullanım süresi bitmiştir, bu reformları yapabilecek takati kalmamıştır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ona halk karar verir.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Bu açıkça ortada. Plandan bahsediyorsunuz, eylem yok. Bir eylem planıdır gidiyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Size göre öyle.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Şimdi, bakın, ben açık söyleyeyim, bir dönem benim de içinde yer aldığım ekip size yüzde 6,2 büyüyen, enflasyonu yüzde 68,5’tan yüzde 29’a düşüren bir ekonomik programı bırakmıştı. Türkiye’nin o dönem büyüme potansiyeli yüzde 5’ti, Türkiye’nin her 100 dolarlık kısa vadeli dış borcu için 172 dolarlık rezervi vardı. Şimdi potansiyel büyümemiz yüzde 3’e düştü, bundan bir türlü çıkamıyoruz, şimdi aynı borç için, kısa vadeli borç için sadece 101 dolar rezervimiz var, tekrarlıyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan bana verdiğiniz süre için ama çok açık söyleyeyim, bu Hükûmetin artık, bundan sonra reformları gerçekleştirebilecek gücü kalmamıştır. Türkiye’nin ise gerçekten birinci jenerasyon, ikinci jenerasyon, üçüncü...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz bunları millete anlatamıyor musunuz ya?

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Hiç merak etmeyin, gayet rahat anlatacağız.

Ben yalnız şunu söyleyeyim: İlk defa, bu kadar uzun süreli düşük büyümeyle seçime gidiyorsunuz. Herkes kriz mriz beklediğimizi... Hayır, burada açıkçası çok ciddi bir problem var. Ekonomiye artık büyütüyorsunuz, yüzde 3’lere takıldık kaldık. Buradan çıkabilmek için gerekli önlemleri de alamıyorsunuz, yatırımları arttırmayla ilgili gerekli güveni veremiyorsunuz. Yatırımcının üstüne gidiyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dünya ülkeleri yüzde 10’larda, biz 3’te kaldık.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Dünya ülkelerini söyledim. Şu anda bize benzeyen ekonomiler sizden en az 2 puan daha hızlı büyüyor.

Çok teşekkür ediyorum Başkan, heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz Sayın Öztrak.

Sayın Demiröz, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Demiröz’e beş dakika ayrıca bizim avansımız vardı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yemekten dolayı.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yemekten dolayı sözümüz var.

BAŞKAN – İlave veririz, sözlerini tamamlayamazsa ilave vereceğiz.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Komisyonun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, bürokrat arkadaşlarımız ve basının çok değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Sürem beş dakika olduğunu biliyorum, iyi kullanmak adına hemen görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Genel konularda değerli arkadaşlarım bütçeyle ilgili görüşleri sundukları için, ben sadece bütçe konuşmasından başlayarak Sayın Maliye Bakanımın bu konu buradaki ifadeleriyle başlamak istiyorum.

Diyorsunuz ki Sayın Bakanım: “Tarımı desteklemeye devam edeceğiz.” Tarım sizin Hükûmetiniz döneminde hiçbir zaman desteklenmedi. Evet, rakamlarla Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı çok güzel oynuyor, onun için sizi Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanıyla aynı kefeye koymak istemiyorum, şu anlamda: Sizin daha gerçekçi olduğunuzu ifade etmek istiyorum. Neden yanlışınız olduğunu söylemek istiyorum? Sayın Bakanım, çiftçiler yılda 3,5 milyar litre/yıl mazot kullanıyor. Bu mazotun rafineriden çıkışı, pompaya kadar geliş maliyeti belli, onun üzerindeki KDV ve ÖTV. Bunu 3,5 milyar litre/yıllık çarptığınız zaman, bugün sizin 2015 bütçesine koyduğunuz rakamı çok rahatlıkla köylüden sadece akaryakıttan alıyorsunuz efendim, sadece akaryakıttan. Çiftçilere sorun, açın telefon, çiftçiler diyor ki: “Bize mazot desteği yapmayın, mazotu düşünün.” Çünkü bir taraftan diyorsunuz ki: “Bütçeden 10,5 milyar-11,5 milyar para vereceğim.” Diğer taraftan aynı parayı alıyorsunuz.

Niye yanlış ifade edildiğini söylemek istiyorum yani -kusura bakmayın- tarımın desteklenmediğini. Bir yasa çıkarttınız, Tarım Kanunu, 2006 yılında, dediniz ki: “Gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 1’inden az olmamak üzere destek vereceğiz.” Sayın Bakanım 2007-2013 yılları arasında 40 milyar çiftçiye borcunuz var. Bu yapılmadı. Sayın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanına sorduğunuz zaman DSİ’nin sulamalarını da bunun içine katıyor. Hâlbuki böyle bir durumun söz konusu olması mümkün değil ve gerçekten, bu kanunla çiftçiye 40 milyar borcunuz olduğunu ifade etmek istiyorum.

Ve devam ediyorum Sayın Bakanım. 19 Nisan 2012’de 2/B’yle ilgili bir yasa çıkarttık. Akabinde de onunla beraber, hazineye ait tarım arazilerinin satışı söz konusuydu. Şimdi, çiftçilerden devamlı telefon alıyoruz Tarım, Orman, Köy İşleri Komisyonu üyesi olduğumuz için. “Müracaat ediyoruz, mal müdürlüğüne gönderiyorlar. Mal müdürlüğü tarım ilçe müdürlüğüne, daha sonra mal müdürlüğü ‘Millî Emlak Genel Müdürlüğünden bir açıklama, genelge gelecek.’ diyor.” diyorlar. Ve ben size daha önce bunu sormuştum Sayın Bakanım. Yıl 2012, yıl 2014, şu ana kadar bununla ilgili bir açıklama gelmediğinin altını çizmek istiyorum. O zaman aklıma şu geliyor Sayın Bakan, diyorum ki: Tarım arazilerinin satışıyla ilgili TOKİ’lere ve belediyelere yazı yazın. Onlar, şimdilik bu alanları beğenmeye çalışıyorlar çünkü yani bu kadar süre içerisinde Maliye Bakanlığında böyle bir genelge çıkmaz mı? İnanın, Niğde’den -ben size telefonları da verebilirim- Gaziantep, Bursa, her taraftan telefonlar yağıyor ve bugüne kadar böyle bir şeyin olmadığını ifade etmek istiyorum.

Devam ediyorum Sayın Bakanım. Evet, iş güvenliği ve işçi sağlığı çok önemli. Bugünlerde bu konuyla ilgili her şey konuşuluyor. Buradan şunu sormak istiyorum Sayın Bakanım: Tarladan sofraya kadar gıda güvenliği önemli değil mi? Siz akşam çocuğunuza, evinize veya pazardan aldığınız gıdalarla ilgili sıkıntı olup olmadığını biliyor musunuz? Bunların içerisinde GDO var mı? Bunlarla ilgili bir bilginiz var mı? Maalesef yok, hepimizin yok. Hepimiz nelerle beslendiğimizi, efendim, ilaç kalıntılarının olup olmadığını, GDO içerip içermediğini, hiçbirisini bilmiyoruz. Neden bilmiyoruz? Sayın Bakanım, ben söyleyeyim, bölgemle ilgili, Türkiye’ye daha sonra geleceğim. Bursa’da 21.500 işletmemiz var, tarımsal işletme. Sayın Bakanım, kaç kişiyle teknik elemanla kontrol ediliyor? 109 teknik elemanla kontrol ediliyor. 21.500 imalathane var, tarımsal işletme var. Peki, Türkiye’de bu sayı ne kadar? 500 bin.

Ben şunun için bu noktaya geldim: Ben size geçen yıl çok açık yüreklilikle Genel Kurulda sordum ve siz de bana çok doğru bir cevap verdiniz. 50 bin kadro vardı, dediniz ki: “Şubatta bunun 30 bini gidecek.” Polis var, sağlık var -ki Sayın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanının o günlerde vermiş olduğu söz 6.500 kadro- olmayacağını ben o gün anladım. İfade ettiniz, teşekkür ediyorum.

Şimdi, geçenlerde, yine, sizin 70 bin kadroyla ilgili bir beyanınız vardı. Buradan şunu sormak istiyorum. Tabii, tarımın çilesini çeken ziraat mühendisleri, veterinerler, su ürünlerinden arkadaşlarımız, hepsi adına soruyorum: 2015 bütçesinde bu arkadaşlarımızın ne kadarı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında işe alınacak? Neden soruyorum? Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında sorduğunuz zaman değişik ifadeler kullanıyor. On beş gün, üç ay sonra, bunlar “Efendim, ben söylemedim.” ifadesini kullanıyor. Bu bakımdan, size bunu sorarken... Ayrıca, 19 Eylül 2014 tarihinde de 13. 100 kişinin atanmasıyla ilgili bir kanun teklifi verdim.

Buradan şuna gelmek istiyorum, başında bahsettiğim gibi: Gerçekten, evet, iş güvenliği, işçi sağlığına çok önem vermemiz gerekir. Ülkemiz çok sıkıntılarla karşılaştı. Ancak, gıda güvenliğinin de en az o konu kadar önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

Sayın Bakanım, daha önce 5 fırına 1 ziraat mühendisi, gıda mühendisi bakıyordu. Bir yasayla bu değiştirildi, fırıncılar on beş gün eğitim almak suretiyle ziraat mühendisi veya gıda mühendisinin yerine geçerek ustalık belgesiyle hiçbir denetime tabi değil. Diğer zamanlar neler yapıyordu? En azından tırnaklarına bakılıyordu, en azından temiz giyinmelerine bakılıyordu. Onun için bu kadroların çok önemli olduğunu ifade ediyorum ve bütçenin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Başkana da çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Süreniz var daha, söyleyeceğiniz çok şey vardır, biliyorum çünkü.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Yo, ben söyleyeceğim konuları söyledim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben biraz daha tüyo verseydim keşke.

Kırk beş dakika ara veriyoruz arkadaşlar, 20.15'e kadar ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 19.23

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.21

BAŞKAN: Recai BERBER (Manisa)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

KATİP: İlknur DENİZLİ (İzmir)

----- 0 -----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 3'üncü Birleşimin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizdeki genel görüşmeyle devam ediyoruz.

Sayın Vahap Seçer'in aradan önce söz talebi vardı.

Buyurun Vahap Bey.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçe maratonunun sunuştan sonraki ilk gününde umut ediyorum hepimiz bu süreci başarılı geçiririz.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii, ben konuşmalarda sona kaldım. Dolayısıyla, bütün size hitap eden, bütçeyi değerlendiren arkadaşlarımızın ortak bir görüşü ortaya çıktı, altını çizdiler, kimse bu öngörülerin ya da bu tahminlerin tutacağına inanmıyor anladığım kadarıyla çünkü bir orta vadeli program deneyimi var, orada tutmayan rakamlar var. Bunu arkadaşlarımız sizlere kalem kalem verdi, benim de önümde var, işte burada: Eski orta vadeli programda – revizeden önceki- örneği gayrisafi yurt içi hasılayı 867 milyar dolar olarak öngörmüşsünüz ancak revize orta vadeli programda bu 810 milyar dolara düşmüş. Burada bir şeyi merak ediyorum: 17'nci büyük ekonomi, ekonomik büyüklük olarak dünyada Türkiye ekonomisi. 2002 yılında yani devri iktidarınızın başladığı noktada Türkiye ekonomisi 16'ncı büyük ekonomiydi. Burada yanlış var mı, doğru mudur bu rakamlar?

MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Hangi verileri kullandığınıza bağlı.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ama siyaseten, iktidar sözcükleri Türkiye ekonomisinin büyüdüğünü, geliştiğimizi... Az önce değerli milletvekili arkadaşımız da söyledi, ilginç bir örnek verdi, dedi ki: “Şu anda bindiğiniz araç on yıl önce, beş yıl önce bindiğiniz araca göre daha lüks değil mi?” O ara Sayın Öztrak dedi ki: “İyi, güzel, daha lüks bir otomobile binıyorum ama ruhsatım bankada.” Bence bu çok manidar, güzel bir cevap oldu. Şimdi, böyle bir tabloyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla, burada reel birtakım değerlendirmelerle biz bu bütçeyi değerlendirmek zorundayız, fikirlerimizi söylemek durumundayız.

Şimdi, bakıyorum, özellikle vergi gelirleri çok önemli çünkü bütçede vergi gelirleri gelir kalemleri içerisinde en yüksek orana, yüzde 90'lara varan bir orana sahip kalem, bu da doğaldır, Türkiye'nin yeraltı zenginlikleri, petrolü yoktur. Dolayısıyla, biz bu harcamalarımızı direkt ya da endirekt, dolaylı ya da dolaysız vergilerle sağlamak zorundayız, bu önemli bir konu. Geçtiğimiz hafta burada Maliye Bakanlığımız önemli bir sunum yaptı. Gelir Vergisi Kanunu'nda bir değişiklik yapılıyor, orada arkadaşlarımız bize değerlendirmelerde bulundular. Tabii, biz de özellikle yeni düzenlemede gerçekten Türkiye'nin yapısal sorunlarına katkı sunabilecek, özellikle daha özerk bir vergi kurumu yapısı ama... Bugünkü Merkez Bankası da özerk bir kurum ama bakın, Merkez Bankasına ilişkin yine bir değerlendirme bugün Sayın Davutoğlu tarafından yapılmış: “Faiz oranlarını gözden geçirsın.” Bu tip özerklik değil, buna sizin Mehmet Şimşek olarak, Sayın Bakan olarak özen gösterdiğinizi biliyorum. Bu tip akla geldikçe siyasetin ya da Hükûmetin müdahale ettiği bir özerk kurum olmamasını diliyoruz bu yeni yapılan çalışmalarda. Türkiye'nin vergi adaletini sağlasın -oraya da geleceğim, sizin bu konuda beyanatlarınız var- istihdamı artırıcı birtakım tedbirler içeren, sektörel bazda gerekirse pozitif ayrımcılığı içeren birtakım düzenlemeler olsun umut ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

Bakın, geçtiğimiz sunumda da burada siz dolaysız vergilerin daha az bir oranda, dolaylı vergilerin de yüksek oranda olduğunu söylüyorsunuz ve diyorsunuz ki: “Türkiye’de dolaylı vergilerin oranı yüksek, bunu ben zaten biliyorum. Bunu düzeltmek için de Gelir Vergisi Yasa Tasarısı inşallah geçer.” Şimdi, “İnşallah.” güzel de burada da bunun bir an önce çıkması lazım. Bu, uzun süredir burada, Parlamentoda tartışılıyor, işte, önümüzde bir seçim var. Biz alt komisyon oluşturduk, bu ne zaman gündeme gelecek, orada da değerlendirmeler yapıldı, bu konuyla ilgili aktörlere pek sorulmamış, danışılmamış, bizim aldığımız bilgiler böyle. Yani sektörel bazda birtakım iyileştirmeler yapılacaksa örneğin tarım sektöründe ziraat odalarına bunu bir sormak lazım ya da mali müşavirler odasından bilgi almak lazım. Bu konuda sanıyorum yeterli bir ilişki kurulamamış, o toplantıdaki tartışmaları size aktarıyorum Sayın Bakan.

Şimdi, devam ediyorsunuz, diyorsunuz ki: “Temelde bizim problem dolaylı vergilerin yüksekliği değil, dolaysız vergi gelirlerimizin yeterli olmaması.” Yani aritmetik olarak düşündüğüm zaman siz diyorsunuz ki: “Totalde aslında dolaylı vergiler yüksek gibi görülüyor ama o, bizim spesifik olarak bir konuda aldığımız dolaysız vergilerin yüksek olmasından kaynaklı değil. O total içerisinde kümülatif olarak baktığınız zaman diğer direkt olarak aldığımız vergilerin miktarı düşük.” Ben böyle anlıyorum ancak bakın, biz özellikle -az önce Sayın Zozani de dile getirdi tarım sektörüne ilişkin- mazot konusunda dünyanın 29 ülkesi arasında 5’inci sıradayız, mazota uyguladığımız vergi yüzde 52,4. Örneğin benzinde yüzde 58,4; onda da 6’ncı sıradayız. Ayrıca istihdam üzerinde önemli yükler var. İşte, bir asgari ücretle çalışan vatandaşın, bir çalışanın aldığı brüt ücret üzerindeki vergi yükü yüzde 46, bunun da yüzde 13,5’u vergi yükü ve yüzde 32,5’u da sosyal güvenlik prim yükü. Şimdi, hâl böyle olunca aslında topladığımız endirekt vergilerde de bir anlamda spesifik olarak baktığınız zaman vergi yükünün yüksek olduğunu görüyorsunuz. Hülasa, doğrudur, sıkıntılar vardır ama şu uyarıyı da yapmak istiyorum: Sizin şikâyet hakkınız yok Sayın Bakan. Bakın, on iki yılı devirdiniz, bugün 3 Kasım. Bugün, 12’nci yaş günü iktidarınızın. Siz hâlâ Türkiye’de vergi adaletinin olmadığından bir bakan olarak şikâyet ediyorsanız, Allah aşkına, kaç yıl bu ülkeyi yöneteceksiniz de vergide adalet sağlayacaksınız, bunu anlamada zorlanıyorum.

Şimdi, diğer taraftan, ekonomik büyüme istenilen oranlarda değil. Az önce de söyledim, aslında tahminler konusunda Hükümet pek inandırıcı değil. Çünkü, iskalamışsınız, geriye dönük örnekler var. Büyüme çok önemli, çünkü büyüme yeterli olmadığı zaman direkt olarak işsizliğe tesir ediyor, direkt olarak gelir dağılımında adaletsizliğe tesir ediyor. Bakıyorum, işte son orta vadeli programda da sapmalar var. Ancak genel olarak, iktidarınız süresi boyunca da Türkiye ekonomisi, bakıyoruz 2003 ile 2012 yılları arasında on yıllık sürede yüzde 5,1 büyüyor; 2013’te bu rakam 4,1’e düşüyor ve 2014’te, şu anda 3,3’lük bir büyüme öngörüldüyor. En son revize edilen rakamları söylüyorum.

Diğer taraftan, büyüme düşük olunca, istenilen bir seviye yakalanamayınca Türkiye’nin yıllık çalışma hayatına giren insan sayısı 600-700 bin civarında. Şimdi, siz de takdir edersiniz ki bu büyüme rakamlarıyla bizim, çalışma hayatına katılan yurttaşlarımıza istihdam yaratma imkânımız yok. Yani bizim, gelecek yıl işsizlik oranı azalacak gibi bir düşüncemiz, öngörümüz herhâlde hayal olur bu gidişle. İşsizlik oranlarında, bakın, Mayıs 2014’te yüzde 8,8; Haziran 2014’te en son rakamlar 9,1; Temmuzda 9,8’lere çıkan ve son dört yılın da zirvesine çıkan bir işsizlik oranı var. Tabii, bunların içerisinde de iş bulmaktan umudunu kesenler yok ya da iş arama kanallarına son zamanlarda başvuruları da buna dâhil etmemişler ve dolayısıyla bunları da göz önüne aldığımızda Türkiye’deki geniş tanımlı işsizlik oranı yaklaşık olarak yüzde 19 seviyelerine ulaştığını görüyoruz.

Sayın Bakan, gelir dağılımındaki adaletsizlik de Türkiye’de had safhada. 2014 yılı Küresel Refah Raporu’na göre Türkiye’de 2000 yılında refahın yüzde 67’sini elinde bulunduran en zengin yüzde 10’luk kesiminin payı, bakın 2014’te yüzde 67’den -bu yüzde 10’luk kesimin payı- yüzde 78’lere yükseliyor. Herhâlde bu, uygulanan ekonomik politikaların artık duvara tosladığının en büyük işaretlerinden ya da göstergelerinden biri olsa gerek. Yine, TÜİK’in bir değerlendirmesi var, önümde TÜİK’e ilişkin rakamlar var, TÜİK’in 2013’te Türkiye’de en yoksul yüzde 20 ile en zengin yüzde 20 arasında 7,7 kat gelir farkı olduğuna dair bir açıklaması var önümde. Geçen yıl, en yüksek gelire sahip yüzde 20’lik son gruptakiler toplam gelirden yüzde 46,6 pay alırken en düşük gelire sahip ilk gruptakilerin toplam gelirden aldığı pay yüzde 6,1 civarında. Türkiye’deki gelir dağılımındaki adaletsizlik bu derece dramatik bir noktaya gelmiş Sayın Bakan.

Şimdi, enflasyonla ilgili de değerlendirmeler yapacağız. Burada, enflasyon oranı yüksek çıktığı zaman genelde gıda fiyatlarındaki o dönemki artışlara, dramatik değişikliklere bağlanır. Genelde de tarım ürünlerinde işte “Bu yıl kuraklık oldu, üretimde, istihsalde yeterli derecede üretim sağlanamadı.” gibi birtakım gerekçelerin arkasına sığınırız. En komiğime giden de genelde bu yeşil biber örneği, Sayın Bakan. Türkiye’de en fazla biber üretiminin olduğu yer -özellikle bu yeşil biber, ihraçlık biber- bizim Mersin bölgesi. Oradaki üreticiler de beni arar: “Yahu bu bizim üründen elini eteğini çeksin şu Hükümet.” Şimdi, Allah aşkına, gerçekten komik gerekçeler bunlar. Şimdi, onların da hedeflenen enflasyon oranlarına bakıyorum, 2008-2014 arası önümde tablo var, sadece 2010 yılında hedeflenen enflasyon yüzde 6,5 oranında, gerçekleşen enflasyon yüzde 6,4 oranında yani eksi yüzde 0,1 gibi bir sapma var. Diğerlerine bakıyorum, 2008’de yüzde 6,1’lik bir sapma, artı yönde yani yüzde 4 hedef, yüzde 10,1 gibi gerçekleşen. 2013’e, geçtiğimiz yıla bakıyorum, yüzde 5 hedeflenen enflasyon, yüzde 7,4 gerçekleşen enflasyon ve burada da sapma yüzde 2,4 oranında. Bu yıla bakıyorum, şu anda ilk on aydayız, hedeflenen enflasyon yüzde 5, şu ana kadar yeni bir herhâlde bugün bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

açıklama oldu, yine yüzde 9 seviyelerinde şu anda geçen yıl, onuncu ay yani ekim ayına göre bugün arasındaki mukayeseyi yaptığınız zaman enflasyon oranında burada da yüzde 4'lere varan bir sapma söz konusu.

Türkiye'nin borçları da artıyor. Az önce arkadaşlarım söyledi, Türkiye'de ne değişti? Yoksulluk mu ortadan kalktı? Yasaklar mı ortadan kalktı? Yolsuzluk mu ortadan kalktı? Borçlar mı azaldı? İşte önümde rakamlar, 2002-2013 mukayesesini yapıyorum, dış borca bakıyorum 129,6 milyar dolarlardan 389,3 milyar dolara gelmiş. İç borç aynı şekilde, 102,6 milyar dolarlardan 225,5 milyar dolara ve toplamda da 614,8 milyar dolara ulaşan bir borç yükümüz var. Oysaki IMF'ye borcumuzun kapandığı, ödendiği gibi gerçekten son derece trajikomik de bir iddia sahibi bu Hükûmet. Bunu da anlamakta zorlanıyorum.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii bizim en büyük sıkıntımız cari açık meselesi. İhracat yapmak zorundayız, ihracatı artırmak zorundayız. Türkiye'nin cari açığa sebebiyet veren en önemli ithal kalemleri de enerji ithalatı. Çok önemli miktarlarda... Belki de Türkiye enerji kaynakları zengin bir ülke olsaydı, bugün belki cari açık da gerçekten böyle endişe veren boyutlara ulaşmayacaktı. Ancak, ihracat önemli dedim, Türkiye'de ekonominin büyümesi için, cari açığın kapanması için, istihdam olanaklarımızın artması için, millî gelirimizin artması için; ekonomiye bağlı olarak demokrasimizin, özgürlüklerimizin, her şeyimizin artması için ihracat yapmamız gerekiyor. Dünyanın her tarafına ihraç ürünlerimizi ulaştırmamız gerekiyor. Bunun yanında da ithalatımızda yüksek miktarlara sahip olan, pay sahibi olan ara mal ithalatını da azaltmamız gerekiyor. Peki, ihracatı kime yaparız Sayın Bakan? Şöyle bir örnek vereyim: Siz, sokağınızda alışveriş edeceğiniz esnafı seçerken diyaloglarınızın iyi olduğu esnafı seçersiniz. Diyaloglarınızın iyi olmadığı esnafa alışveriş etmezsiniz. Şimdi, biz ihracat yapacağız. En büyük ihracat yaptığımız ülkeler başta Avrupa Birliği ülkeleri, Orta Doğu ülkeleri, Rusya Federasyonu ve civarındaki ülkeler. Şimdi, Allah aşkına soruyorum: Bizim, saydığım Avrupa Birliği ülkeleriyle, Orta Doğu ülkeleriyle, Rusya'yla, bu hinterlandtaki ihracatımızı büyük oranda yaptığımız hangi ülkeyle komşuluk ilişkilerimiz, dostluk ilişkilerimiz, bundan -fazla değil- üç yıl önceki düzeyde? Bana hiçbir ülke gösteremezsiniz ki, Sayın Vekilim, üç yıl önce falanca ülkeyle dostluğumuz vardı; bunun içerisine Suudi Arabistan'ı da katıyorum, son zamanlara kadar Sayın Başbakanla son derece iyi ilişkiler içerisinde olan Suudi Arabistan'ı da katıyorum, Katar'ı da katıyorum.

İZZET ÇETİN (Ankara) – Sudan var.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sudan'a geleceğim, El Beşir'e, ona Suriye konusunda geleceğim.

Şimdi, Allah aşkına, biz ürettiğimiz ürünleri, sanayi ürünlerini, tarım ürünlerini hangi ülkelere ihraç edeceğiz? Ukrayna'yla sorun yaşadık Rusya, tarım ürünleri konusunda, gıda konusunda ambargo koydu, dedi ki: "Ben ABD'den, Avrupa Birliği'ne üye ülkelere yaptığım gıda ithalatına ambargo koyuyorum." Bu önemli bir fırsat. Yaklaşık olarak da ekonomik boyutu 14-15 milyar dolar civarında. Biz oraya beyaz et satacağız, yumurta satacağız, portakal satacağız, domates satacağız, hülâsa tarım ürünleri satacağız. Üzerinden iki ay gibi bir süre geçti. O günden bugüne bu konuda Rusya'ya ilişkin ihracatımızda ne gibi gelişmeler oldu? Ben biliyorum, ihracatçı Mersin'de portakalı çiftçiden dalında 1 TL'ye aldı, aynı portakal bugün dalında 50 kuruşa düştü, niçin? Umut etti, basın da pompalandı, siyasetçiler de pompalandı. Rusya bizden ürün alacak, kapıları açtı, sıkıntıları da giderdik. İhracatçı bugün iflasın eşiğine geldi. Demek ki ekonomi iyi yönetilmiyor Sayın Bakan. Siz maliye konusunda ne kadar iyi tedbirler alırsanız alın, burada ne kadar olumlu bütçe yapmaya çalışırsanız çalışın...

Şimdi, ben bu ekonomi yönetimini de anlayamıyorum. Bir tarafta Ekonomi Bakanlığı, bir tarafta Başbakan'a bağlı, ekonomiden sorumlu Bakan; biri gaza basıyor, biri frene basıyor; araba nereye gidiyor, bilen yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Uçuruma.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Gaza basanların sonucu kötü oldu yalnız.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Özelleştirmeler konusu var. 52,445 milyar dolarlık özelleştirme yapılmış devri iktidarınızda. En büyük özelleştirme de 2013 yılında yapılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – 2014 yılında gerçekleştirilen özelleştirmelerin tutarı 1,877. Sizin yine söylemlerinizden, beyanatınızdan burada aktarıyorum: Öngörünüz 6,8 milyar 2014'te, 2015'te 8,7 milyar, 2016'da 6,8 milyar. Bu öngörünüz, beklediğiniz gelir. Ve diyorsunuz ki Sayın Bakan: "Önümüzdeki birkaç yılda ortalama 4-5 milyar dolarlık geliri garanti altına aldık." Ha, şimdi kamuoyunun beklediği acaba yine limanlar, termik santraller, Haydarpaşa projesi, at yarışları, İGDAŞ, Vakıfbank gibi varlıklarla ilgili çalışmaları gündeme getirecek misiniz?

Diğer bakanlıklarla ilgili bu bütçe niçin hedef tutmaz? Bakın, Savunma Bakanlığı bütçesi var. Türkiye aslında bir savaş hâlinde. İç güvenliğimiz, çevrede olup bitenler, âdeta bir savaş durumunu yaşıyoruz. Şimdi bizim bütçemiz savunma ve güvenlik bütçemiz dünyadaki ilk 10 ülke arasında yer alıyor. Toplamda İçişleri Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı 52 milyar liraya yakın bir bütçe öngörünüz var. Ben şu anda bunu buradan iddia ediyorum bir yıl öncesinden, gelecek yıl burada bu bütçeyi konuştuğumuz zaman -biz oluruz olmayız ama- bu hedeflerin asla tutmayacağını göreceksiniz. Niye tutmayacak biliyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

BAŞKAN – Sayın Seçer, toparlayabilirsiniz...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Misliyle karşılık verecek ya sokak gösterilerine, diyor ki Sayın Başbakan: “Yakılan her TOMA’ya karşılık 5-10 TOMA alacağız.” Şimdi, burada savunma harcamaları, yeni alınacak silahlar, yeni alınacak teçhizatlar demek ki 1 değil, 5 katı artacak, 10 katı artacak.

Çalışma Bakanlığı bütçeniz de gerçekçi değil. Burada bir yüzde 6,3 azalma söz konusu, bunun da gözden geçirilmesi gerekiyor.

Sürem bitti herhâlde değil mi?

BAŞKAN – Evet, ikinci defa süre verdik.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bitiriyorum ben de.

BAŞKAN – Toparlayabilirsiniz...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Şimdi, burada önemli bir konu var -az önce Sayın Çetin de değindi- bu kaçak saray konusu. Gerçekten muazzam bir bütçe artışı. Bu aslında çok şaşırtmadı beni. Türkiye, zaten, biliyorsunuz şu anda defakto bir başkanlık sistemiyle karşı karşıya. Açıkçası, Hükûmetinizi Sayın Cumhurbaşkanı mı yönetiyor, Sayın Başbakan mı yönetiyor, ben bunu...

MUSA ÇAM (İzmir) – Belli değil mi? Belli, çok belli!

VAHAP SEÇER (Mersin) – Ben bilemiyorum yani bunu tespit edemedim. Tespit eden varsa beri gelsin, bana söylesin.

Bir de bir sorum olacak son cümle olarak: 2004 yılında çıkarılan bir kanunla deprem vergisi almaya başladınız ve bugüne kadar da toplanan deprem vergisi yaklaşık sanıyorum 50 milyar lirayı aşıyor. Bu paralar ne oldu, nereye gitti? Gerçekten depremle ilgili birtakım konularda mı harcadı? Van’da deprem oldu. Battaniye, çadır, insanlar yardım etmese orada insanlar soğuktan ölecekti, açlıktan, sefaletten ölecekti. Bu paraları nereye harcadınız Sayın Bakan, bu konuda da bilgi vermenizi rica ediyorum.

Her şeye rağmen bu ülke bizim. İnşallah bütçe ülkemiz için, memleketimiz için hayırlı olur.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Seçer.

Buyurun Sayın Koca.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, Sayın Bakanım, değerli hazırun; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2015 yılı merkezî yönetim bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Tabii, bugün on birde başlayan çalışmalar esnasında milletvekillerimizin gerekli ve değerli görüşlerini dinledik ve birtakım eleştiriler de oldu. Haklı eleştiriler, haksız eleştiriler olabilir ama şunu gerçekten görmek gerektiğine inanıyorum: Bugün bu ülkenin geldiği nokta ile 2002 yılındaki bu ülkenin hangi konumda olduğunun açık yüreklilikle kıyaslanması gerektiğine inanıyorum. Gecelik faizlerin yüzde 7.500’leri vurduğu, bankaların battığı, siyasete güvenin kalmadığı, ekonominin çöktüğü, hatta ve hatta devlete bile güvenin kalmadığı bir dönemi, bir 2002 yılını hep birlikte yaşadık ve zaten bu dönem sonucunda da millet daha yeni kurulmuş olan bir partiye tek başına iktidar yolunu açtı ve bu iktidar o günden bugüne de herhangi bir aksaklığa meydan vermeden, hedefleri belli, doğrultusu, çizgisi belli bir şekilde ülkemizi yönetmeye çalışıyor, yönetiyor.

Hedefimiz, ülkemiz için hep daha iyisi oldu. Bu nedenle de hayata geçirdiğimiz her yatırım sonrasında kendimize daha ileri seviyede hedefler belirliyoruz. Bugüne kadar, kendimizi tekrar etmeden, icraatlarımızı artırarak hep bir sene öncesinden daha fazlasını anlattık ve yaptık. Biz, bugüne kadar yapılanların üzerine ilave ederek ilerlememizi sürdürdük ve özellikle iktidarımızla Türkiye yeniliklerle ilerleyen bir ülke konumuna geldi. On üç yıldır bu anlamda durmaksızın koşturan, çalışan bir iktidarımız var. Halkımızın hayır dualarıyla, sendelemen bu çalışmalar devam ediyor ve inşallah 2023 vizyonu, 2071 vizyonu çerçevesinde de bu çalışmalar durmadan devam edecek yani bu koşuda hep beraber koşmaya devam edeceğiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – İnanıyor musunuz Salih Bey?

SALİH KOCA (Eskişehir) – Gerek Türkiye Büyük Millet Meclisimiz gerekse Komisyonumuz da bu anlamda gece gündüz demeden çalışmalarını sürdürüyor ve bu yasal çalışmaların altyapısını oluşturan Komisyonumuz da aynı şekilde gece geç saatlere kadar çalışmalarını sürdürüyor.

Hazırlanan bütçelerin ülkenin geleceğinin tanzimi açısından son derece önemli olduğunu ben düşünüyorum. Her bütçe çalışması Hükûmetin ufkunun görülmesi açısından da çok önemli bir veridir diye düşünüyorum. Bugüne kadar siyasal ve ekonomik birçok başarıya imza atan iktidarımız, hazırladığı 2015 bütçesiyle, her alanda sağlanan gelişmeleri arttırarak devam ettireceğini göstermiş olduğunu burada hep beraber görüyoruz.

Kısaca, sağlanan gelişmeleri ve akabinde genel anlamda 2015 bütçesi hakkındaki görüşlerimizi şu şekilde paylaşmak istiyorum sizlerle: Küresel krizin üzerinden altı yıla yakın bir süre geçti ve bu süre geçmiş olmasına rağmen, başta gelişmiş ekonomiler ve avro bölgesi olmak üzere birçok ülke ekonomik sorunlarını hâlen tam olarak çözebilmiş değil. Bugün İngiltere, Almanya, Fransa gibi birçok Avrupa ülkesinde ve AB arasında çıkan sorunların temel kaynağında da mali disiplinsizliklerin yattığını görüyoruz ama bu tablolara rağmen, AK PARTİ Hükûmetinin uyguladığı ekonomi politikaları sayesinde ülke olarak hem küresel krizden en alt seviyede etkilendik hem de 2010-2011 yılları arasında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

ortalama yüzde 8,8 büyümeyle kriz sonrasında dünyanın en çok büyüyen, en hızlı büyüyen ikinci ekonomisi olduk. Tüm dünyanın örnek aldığı bu başarının temelinde mali disiplinden taviz vermeyen ve yatırımı teşvik eden bütçe uygulamaları aslında yatmaktadır. 2002 yılında iç istikrarsızlık nedeniyle ekonomik çöküntüler yaşayan bir Türkiye'den tüm gelişmiş ekonomilerin etkilendiği küresel yıkıcı krizlere karşı dayanıklı, dünyanın gıptayla baktığı yeni Türkiye'yi inşa ettik ve inşallah inşa etmeye de devam edeceğiz.

AK PARTİ'yle, bu anlamda baktığımızda, millî gelirimiz 230 milyar dolardan 2013 yılı itibarıyla yaklaşık 3,6 kat artarak 823 milyar dolara yükseldi. Yine AK PARTİ'yle sağlanan ekonomik ve siyasi istikrar sayesinde yarının ne getireceğini dahi kestiremeyen iş dünyası artık beş yıllık, on yıllık, yirmi yıllık hedefler koyabilir hâle geldi. Neticesinde darboğaz aşamayan dünya devlerine rağmen Türkiye dış ticarete kriz öncesindeki seviyenin de üzerine çıkmayı bu dönemde başardı.

Yine dünya ekonomisine yön veren ülkeler işsizliğe çare bulamazken, AK PARTİ'nin uyguladığı politikalarla, Türkiye, işsizlik oranlarında son on yılın en düşük seviyesini yakalayarak işsizliği en hızlı şekilde düşüren ülkelerden birisi oldu. AK PARTİ iktidarından önce piyasalarda hâkim kanı kamu borçlarının sürdürülebilir olmadığıyken artık kamu borçlarının sürdürülebilirliğine ilişkin hiçbir tereddüt kalmadı. Bunun yanında, Türkiye, OECD ortalamasında üçte 1'den daha az bir genel devlet bütçe açığıyla ABD ve avro bölgesinde bile çok iyi bir seviyeyi yakaladı. Geline nokta, Türkiye, uluslararası piyasalarda borç alan ülke konumundan çıkıp artık borç veren ülke konumuna geldi ve IMF'ye olan 23,5 milyar dolar borcu sıfırladı ve devletin işçisine, memuruna olan borçlarını bu dönemde ödedi.

Ülkemizin yaşadığı büyük ekonomik krizlerin merkezinde yer alan bankacılık sistemimiz, AK PARTİ döneminde, gelişmiş ülkelerin bankacılık sisteminden bile daha iyi seviyeye geldi. Sağlanan bu gelişme sayesinde, Türkiye, Dünya Ekonomik Forumunun yaptığı küresel rekabet gücü sıralamasında en hızlı ilerleyen ikinci ülke konumuna ulaştı ve bankacılık sisteminde artık batık banka algısı tarih oldu. İnşallah, makroekonomik göstergeleri göz önüne aldığımızda, 2014 yılında 3,3 olarak gerçekleşen büyüme oranının yüzde 4'e çıkması da bu anlamda öngörülüyor, bekleniyor.

Gerçekleşen tüm bu başarıların altında, başta belirttiğimiz gibi mali disiplinden asla taviz vermeyen ve yatırımı teşvik eden bütçe uygulamaları etkili olmuştur. Bu anlayışla hazırlanan 2015 yılı merkezî yönetim bütçesi, ülkemizin dört bir tarafına ihtiyaç duyduğu yatırımı götüren, eğitim ve sağlığı önceleyen, ön plana alan, reel ekonomiyi destekleyen, ekonomik ve sosyal kalkınmalara odaklanmış, toplum refahını artırmayı amaçlayan, ekonomik ve mali istikrarı gözetken bir bütçe olduğunu inşallah görüyoruz, göreceğiz. 2015 yılı programının temel amaçları ülkemizin refah seviyesinin artırılması nihai hedefi doğrultusunda büyüme ve istihdamı artırmak, cari açığı azaltmak, kamu maliyesindeki güçlü duruşu devam ettirmek, fiyat istikrarını inşallah sağlamaktır. Bu anlamda bu bütçenin her kesimi gözetken bir bütçe olduğunu düşünüyorum ve Türkiye'de 80 milyonun bütçesidir diyorum.

Bütçede en büyük payı yine her yıl olduğu gibi eğitime ayırıyoruz ve 2014 yılında eğitime ayırdığımız kaynak yüzde 11,3 oranında artarak 62 milyar liraya çıkıyor. Yine sağlık alanına önemli bir pay ayırıyor ve önce sağlık diyoruz. Bu anlamda da AK PARTİ Hükûmeti döneminde sağlık alanında gerçekleşen devrimlerin hız kesmeden devam edeceğinin bir göstergesi olduğunu düşünüyorum. Yüzde 40 seviyesinde olan sağlıktan memnuniyetin, sağlık alanında yapılan yatırımlarla birlikte bugün halkımızdan yüzde 80'lere varan memnuniyet oranlarına yükseldiğini görüyoruz. İnşallah yeni yapılacak yatırımlarla birlikte bu oranları daha da yükseltilere hep birlikte taşıyoruz.

Ulaştırma alanında yapılan hizmetlerle seksen yıllık cumhuriyet tarihimizin aslında yeniden yazıldığını görüyoruz. 2003 yılında sadece 6 ilimiz birbirlerine duble yollarla bağlıyken bugün 74 ilimiz duble yollarla birbirine bağlanmış ve tüm illerimiz arasında sağlıklı, konforlu, güvenli ulaşım imkânı tanınmış vatandaşlarımıza. Yine ülkemiz bu dönemde ilk kez dünyanın 8'inci ülkesi, Avrupa'nın 6'ncı ülkesi olarak hızlı trenle tanışmış ve hızlı tren konforundan vatandaşlarımız faydalanmış. Ankara-Eskişehir, Eskişehir-Konya, Ankara-Konya, Ankara-İstanbul seferlerinden sonra inşallah önümüzdeki dönemde Ankara-Sivas ve Yozgat hatları, İzmir hatlarıyla birlikte bunlar da devreye girdiğinde ülkemizin dört bir yanı artık yüksek hızlı tren ağılarıyla örülmüş olacak.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ne dört bir yanı ya! Öbür taraf kaldı, sadece Sivas...

SALİH KOCA (Eskişehir) – Devam ediyoruz, başladık devam ediyoruz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Siz hep bir tarafı boşa bıraktınız.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Ben Eskişehir'e her zaman hızlı trenle gelip gidiyorum ve yer bulamıyorum, yüzde 100'e varan doluluk oranlarını yakalamış durumdayız. Gerçekten halkımız çok memnun. İnşallah sizler de faydalaniyorsunuz. Ziyarete geldiğinizde zannediyorum hızlı trenle geldiniz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ya, ülkenin bir tarafını bıraktınız, "Dört bir tarafı" diyorsunuz.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Devam ediyoruz, devam ediyoruz çalışmaya, başladık.

Sizin normal olarak gidemediğiniz yerlere biz hızlı trenlerle gidiyoruz artık. Siyaset yapamadığınız yerlere gidiyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Eyvallah!

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

SALİH KOCA (Eskişehir) – Toplu Konut İdaresi gerçekten bu dönemde tarih yazdı ve çok ciddi anlamda Toplu Konut İdaresi çalışmalar gerçekleştirdi, özellikle dar gelirli vatandaşlarımızı bu dönemde konut sahibi yaptı. Türkiye’de 600 bin civarında konut yapıldı ve vatandaşlarımıza teslim edildi. Özellikle kentsel dönüşüm projeleriyle ve afet riski altındaki alanların düzenlenmesi, 6306 sayılı Yasa’yla birlikte atılan adımlarla birlikte inşallah marka şehirleri hep birlikte kuracak, Türkiye’de bulunan 18 milyon konutun yaklaşık 6-7 milyonu bu sayede Kentsel Dönüşüm ve Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Yasası kapsamında yenilenecek ve marka şehirleri inşallah hep birlikte kuracağız.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Ama Sulukule gibi olmasın.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Bu anlamda da ilk kez, afet riski altındaki alanların yeniden planlanması konusunda iktidarımızın yapmış olduğu çalışmalarla birlikte belediyelere kaynaklar aktarılmış, vatandaşlarımıza kira yardımlarında bulunulmuş, kredi çektiklerine faiz konusunda yardımda bulunulmuş ve aynı şekilde ödemek zorunda oldukları harçlarda vesaire ciddi anlamda kolaylıklar sağlanmıştır. İşte yapılan bu bütçelerle birlikte bu hizmetler Türkiye’de gerçekleştiriliyor ve inşallah bundan sonra da bu hizmetlerimiz devam edecek.

İhracat konusunda farklı şeyler söylendi ve asıl ifadelerden bir tanesi şuydu: “İhracat ancak ülkeler arasındaki dostluklar üzerine kurulur ve artar.” denilmişti ve dolayısıyla ülkeler arasındaki dostlukların kalmadığından bahsedildi. Madem ihracat ülkeler arasındaki dostluklar sayesinde artarsa işte bunun kanıtı bugün 161 milyar dolarlar rakamına ulaşan bir ihracatımız söz konusu. O zaman aslında bununla da dostluğumuzu artırdığımız söz konusu.

MUSA ÇAM (İzmir) – İthalat ne kadar, bir de onu söyle.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Bu anlamda baktığımızda değerli dostlar, sayın vekilim, Sayın Başkanım, Sayın Bakanım; 2015 yılı bütçemiz ülkemizin dört bir tarafına ihtiyaç duyduğu yatırımı götüren, eğitim ve sağlığı önceliklendiren, reel ekonomiyi destekleyen, ekonomik ve sosyal kalkınmaya odaklanmış, toplumsal refahı artırmayı amaçlayan, ekonomik ve mali istikrarı gözetken, aynı zamanda hem dünyanın içinden geçtiği ekonomik ve siyasi krizlere karşı ekonomik gücümüzü ve direncimizi artıracak hem de Orta Vadeli Program’da öngörülen büyüme hedeflerini destekleyecek gerçekçi ve tutarlı bir bütçe olduğunu düşünüyorum.

Bu bütçenin hazırlanmasında emeği geçen başta Bakanımız olmak üzere değerli bürokratlarımıza teşekkür ediyorum.

Ülkemizin her kesimini gözetken, vatandaşlarımızın bütçesi olan bu bütçenin hayırlara vesile olmasını, hayırlı hizmetlere vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Serindağ, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kamu kurumlarının değerli mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum, iyi akşamlar diliyorum.

Bugün önemli bir görev yapıyorsunuz, yapıyoruz. Bütçeler gerçekten ülke yönetimlerinde en önemli metinlerdir. Demokrasi de zaten bütçe hakkından doğmuştur. O zaman ne olmak gerekir? Bütçenin ve bütçe uygulamalarının şeffaf ve hesap verebilir nitelikte olması lazım. Ama bakıyoruz -benden evvelki arkadaşlarım da söylediler- fonlar genellikle denetim dışında bırakılmış, kamu mali yönetimi dışında bırakılmış, Sayıştay denetimi dışında bırakılmış ve şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkeleri göz ardı edilmiş. Aynı şekilde, bakıyoruz, hiç açıklanması mümkün olmayan büyüklükte örtülü ödenekten harcama yapılmış.

Biliyorsunuz örtülü ödenek niteliği gereği kontrol edilemiyor, denetlenemiyor, nereye harcandığı da Sayın Başbakan ve zannediyorum Başbakanlık Müsteşarı ve görevli kişi tarafından bilinen hususlar dışında kimse tarafından bilinmiyor. Demek ki bütçe ne hesap verilebilirlik ilkesine uygun ne de şeffaflık ilkesine uygun.

Şimdi, Sayın Koca konuşurken eğitim harcamalarının yüzde 11 arttığını söyledi. E zaten enflasyon o kadar. Yani, şimdi, enflasyon ölçüsünde, oranında artış gösteren bir eğitim bütçesi başarılı olabilir mi?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Yüzde 80 de personel gideri.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, bakınız, bir düşünür şöyle diyor Sayın Bakan: “Eğitimin pahalı olduğunu, masraflı olduğunu söyleyenler cehaletin bedelini hesaplasınlar.” Siz cehaletin bedelini hiçbir şeyle ölçemezsiniz. O nedenle, eğitime bu şekilde baktığınız vakit gelişmeyi sağlayamazsınız. Belki bazıları çok para kazanabilir, çok yatırım yapabilir ama ülke gelişmiş olmaz. O nedenle, eğitime harcanan ödeneğin yeniden gözden geçirilmesi lazım. Eğitim harcamaları yüzde 11 artıyor ama Cumhurbaşkanlığı bütçesi yüzde 97 artıyor. Bu affedilir bir şey değildir. Bunu yeniden gözden geçirmemiz lazım.

Şimdi, yasa ne diyor? Devletin millî güvenliği ve yüksek çıkarları için örtülü ödenek ancak harcanabilir diyor. E bir bakıyoruz, Sayın Başbakanın göreve gelişinden evvelki on yıllık dönemde toplam harcama 312 milyon lira. Sayın Tansu Çiller, Sayın Mesut Yılmaz, rahmetli Sayın Necmettin Erbakan, rahmetli Sayın Bülent Ecevit dönemlerinde toplam örtülü ödenek miktarı 312 milyon lira ama Sayın Erdoğan’ın on bir yıllık döneminde 6 milyar 424 milyon lira. Bunu nasıl açıklayacağız? Yani şimdi örtülü ödenek istisnai bir harcamadır. İstisnai bir harcamanın bu büyüklüğe ulaşması çok düşündürücü.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

Bir başka husus: Bütçeler ancak huzurlu bir ortamda uygulanırsa netice verir. Ancak üzülmek lazım ki şu anda ülkemiz huzurlu değil. Bakın, bir RTÜK üyesi kendi makamında saldırıya uğruyor ve Ankara'da bu saldırı gerçekleşiyor. Bu hepimizi düşündürmeli.

Değerli arkadaşlar, RTÜK Başkanının açıklaması var. Saldırısı yapan kurum çalışanı. Bu açıklama da RTÜK Başkanının. Diyor ki: "Söz konusu kurum çalışanı uzun süreden beri psikolojik tedavi görüyor. Vardiya usulü çalışıyor. Olay saatinde kurumda görevli değil. Televizyondan –bakın, dikkat buyurun- RTÜK önüne siyah çelenk bırakıldığını öğrenince kuruma gelerek Öztunç'un odasına giriyor ve saldırıyı gerçekleştiriyor."

Değerli arkadaşlarım, siz ülkede böyle bir iklim yaratırsanız bu sonuç olur. Bunlar sonuçtur. Siz bu iklimi, bu yaratılan vasatı, ortamı, ortadan kaldırmak durumundasınız. Aksi hâlde bunların önüne biz geçemeyiz.

Bir başka husus Sayın Başkan, Sayın Bakan; bu insanların demokratik tepkilerini ortaya koyma yöntemlerini ortadan kaldırırsanız o zaman sokağı meşru hâle getirirsiniz. Bakın, bunu çok dikkat ederek söylüyorum. Siz yasal yollardan anayasal ölçüler içerisinde insanların hak arama özgürlüğünü kısıtlarsanız, kullanılamaz hâle getirirsiniz sokağı meşru hâle getirirsiniz. O nedenle, bu konu üzerinde ben özellikle düşünmenizi, durmanızı ve ülkede huzurun sağlanması hususunda bu konuda gereğini yapmalısınız diyorum.

Bu ne olmalı? Şiddet içermeyen ve herhangi bir silahlı saldırı riski olmayan veya herhangi bir silahlı saldırı hususu içermeyen toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin terör olarak nitelendirilmesini, siz, Türkiye gündeminden çıkarmalısınız. Öyle olur ise, siz, bunu, Türkiye gündeminden çıkarmazsanız, o zaman şiddet içeren eylemlerle tamamen şiddet içermeyen demokratik yöntemlerle hak arama imkânını sağlamak için başvurulacak toplantıları aynı kefeyle korsanız, o zaman ülkede huzuru sağlayamazsınız. Bunu bizim ne yapmamız lazım? Birbirinden ayırmamız lazım. Bizim Anayasa'mız diyor ki: "Herkes izin almadan silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir." Bu Anayasa hükmüdür.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Ama maskeli değil, değil mi?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Elbette.

Bu kanunla düzenlenir. Net, kanunla düzenlenecek olan nedir? Bunun yani toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin amacına uygun ve salimen yapılmasını sağlamaktır, önlemek değil. Anayasa kesin hüküm koymuş. Olması gereken budur. Siz yasayla bir hakkın kullanılmasını ortadan kaldıramazsınız. Yine, bizim Anayasa'mıza göre bir hakkın özüne dokunan düzenlemeler yapamazsınız. Oysa yapılan budur. Yoksa hiç kimse düzenleme yapılmasını demiyor. Ama siz yaptığınız düzenlemelerle, yaptığınız uygulamalarla bu hakkın kullanılmasını imkânsız hâle getirirseniz, o zaman -demin de ifade ettiğim gibi- sokağa meşruluk kazandırmış olursunuz. Gelin bundan vazgeçin. Bundan vazgeçin. Yurttaşlarımızın demokratik ölçüler içerisinde ve demokratik yollarla, şiddet içermeyen toplantı ve gösteri yürüyüşünü yapma hakkını mutlaka sağlayın. Aksi hâlde ülkemize huzur getiremeyiz.

"Efendim, 1 Mayıs gösterileri Taksim'de yapılmasın." Şimdi, burada da bir yanlış düşünce var Sayın Başkan. Taksim'de 1 Mayıs yapılan toplantı ve gösteri yürüyüşü değildir, bir anmadır. Yani Emek Bayramı'nı kutlamadır. Öyle mi?

MUSA ÇAM (İzmir) – Öyle.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bunu toplantı ve gösteri yürüyüşü kavramı içerisinde değerlendiremeyiz. Kim sayın uygulayıcılara yol gösteriyorsa yanlış yapıyor.

Bakın, ne kadar doğruları ifade edersek o uygulayıcılara veya karar vericilere iyilik yapmış olursunuz, kötülük yapmamış olursunuz. Aksini yaparsanız kötülük yapmış olursunuz. Belki bazı arkadaşlarımız tepki gösterebilir. Nitekim, işte diyor ki: "Efendim, rastgele değil." Rastgele olmadığını ben de biliyorum. Bakınız, ben yıllarca devlette görev yaptım, rastgele elbette olmaz.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – "Rastgele" demedim, "maskeli" dedim. Maske takarak o eylemi gerçekleştirmek olmaz. Maske anayasal hak değil.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Elbette...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Serindağ, buyurun.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir zahmet... Bu yasa şu anda Komisyon'da görüşülüyor herhâlde, orada görüşlerinizi daha rahat söyleyebilirsiniz. Bu mahiyette bir yasa zaten görüşülüyor yani Adalet Komisyonunda.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ama şöyle: Şimdi, bakın, maskeli olmasın, kesinlikle maskeye karşıyız. Şiddet içermesin, kesinlikle... Efendim, hiçbir iş yerini tahrip etmesin, kesinlikle... Ama bunları yapanları getireceksiniz, adalete teslim edeceksiniz, gereğini onlar yapacaklar. Bunları yapmadan hakkı ortadan kaldırırsanız o zaman olmaz diyoruz.

Teşekkür ederim, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Çam, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli yöneticileri, değerli çalışanlar, basınımızın değerli emekçileri; hepinizi selamlıyorum, iyi akşamlar diliyorum.

24'üncü Dönem Parlamentosunun son bütçesini görüşüyoruz. Önümüzdeki dönem, 25'inci Dönemde burada oluruz olmayız, bu bütçenin ülkemize, halkımıza, yurttaşlarımıza, Maliye Bakanlığımıza, Hükûmete, hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Ancak bu hayırlı uğurlu olmasının hemen arkasında çok iyi bir başlangıç yapamadığımızı da söylemek istiyorum. Ne yazık ki ülke olarak büyük üzüntüler yaşıyoruz değerli arkadaşlar. 13 Mayıs'ta Soma'da, 6 Eylül'de İstanbul Torunlar Plazada, geçen hafta da Ermenek'te yaşanan facia cumhuriyetimizin kuruluş yıl dönümünü hüzne, üzüntüye ve yasa boğdu.

Nedense işverenlerinin neredeyse tamamı AKP'ye ve Hükûmete yakın iş adamlarının bulunduğu, çalıştırdıkları iş yerlerinde bu iş cinayetleri gerçekleşti. "Maksimum kâr, minimum işçi güvenliği" sloganıyla işini yürüten iş yerlerinde yüzlerce emekçimiz cinayetlere kurban gidiyor. Sorumluların yaşanan cinayetler karşısındaki aymaz tutumları, yandaşa rant yaratmaya dayalı bu ekonomik düzenin önümüzdeki günlerde de masum emekçilerin canını almaya, kanını akıtmaya devam edeceğini gösteriyor. Daha Ermenek'te ne olduğunu anlamaya fırsat bulamadan bir başka kara haber de Yalvaç'tan geldi. 27 kişi kapasiteli bir midibüse bindirilen, bir lokma ekmek için memleketlerini terk edip gelen 45 mevsimlik işçinin 16'sını kaybettik. Orada da çok büyük bir ihmal, çok büyük bir kusurun olduğu muhakkak. Sorumluların cezalandırılmasını bekliyoruz. Kaybettiğimiz işçilerimizin ailelerine ve tüm ulusumuza başsağlığı diliyorum.

Demokratik ülkelerde kamu gelirlerinin toplanması ve toplanan gelirlerin nasıl kullanılacağına karar verme yani bütçe yapma yetkisi halkımıza aittir. Temsili demokrasiler bütçe hakkını halkın temsilcilerinin oluşturduğu meclisler vasıtasıyla gerçekleştirir. Milletvekilleri bütçe hakkından kaynaklanan yetkilerini ne kadar etkili bir şekilde kullanabilirse, temsil ettiği vatandaş iradesi de o kadar etkili bir şekilde Meclisin alacağı kararlara yansır. Bütçe, Meclisin Hükûmet üzerindeki denetiminin önemli araçlarından birisidir. Yasama organına tanınan bütçe hakkı, sadece bütçenin yapımını değil, bütçenin uygulanmasının denetlenmesini de kapsar. Ne yazık ki, Sayıştay raporlarını bir takım ayak oyunları ile Türkiye Büyük Millet Meclisinden saklayarak yüce Meclisin bütçe hakkı elinden alınmıştır. Meclis hiçe sayılmıştır.

Bu Hükûmetin Sayıştay raporlarının bu Meclise gelmesini niçin engellediğini de biliyoruz. 2 AKP ileri geleni geçtiğimiz yıl bir telefon konuşmasında ne diyordu: "İyi ki bu raporlar gelmedi, gelseydi Mecliste bizi duman ederlerdi." Bu 2 AKP milletvekili arasında geçen konuşma.

Duman olmamak, yolsuzluklara devam edebilmek için Meclisin bütçe hakkını sadece gelecek yılın bütçe büyüklükleri üzerinde konuşma düzeyine indirerek demokrasimize çok büyük bir darbe vurdunuz. Demokrasinin evrensel ilkelerini, hukuku, Anayasa'yı, yasaları ayaklar altına aldınız. Meclise hesap vermeyen bir hükûmetin meşruiyeti tartışılır değerli arkadaşlar.

Artık şu iyice ortaya çıktı ki AKP parasal işlemler üzerindeki denetimi yok etmeye çalışıyor. Bu yüzden de uzun bir zamandır sistemli ve bilinçli bir şekilde Sayıştayı kadük etmek için de uğraşıyor ve büyük bir çaba gösteriyor. Ne kadar saklarsanız saklayın "Gerçeğin ömrü sonsuzdur." derler. Gerçek nasıl olsa bir gün ortaya çıkacak ve bu Hükûmet hukuksuz, yasa dışı tutumunun hesabını bu halka er veya geç verecektir. Bir ülke sonsuza kadar orman kanunlarıyla yönetilemez. 17-25 Aralıkta olduğu gibi nasıl olsa bir gün yine ayaklarınız bir yerlere dolaşacak ve yine yakayı ele vereceksiniz.

Bütçeler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Hükûmet üzerinde bir denetim aracı olmakla birlikte, ekonomi politikalarının uygulanmasında, kamu yönetiminde verimlilik ve etkinliğin sağlanmasında önemli bir araçtır. Maliye politikaları, ekonomik büyüme, kalkınma, ekonomik istikrar, gelir dağılımı hedeflerine ulaşmada kullanılan bir politika aracı olarak bilinir. Hükûmetler, vergi, kamu harcamaları, bütçe, borçlanma ve borç yönetimi gibi araçları kullanarak genel ekonomi üzerinde etkili olabilirler. Bu yüzden de bütçeyi konuşurken, sadece bütçe büyüklüklerini değil, ekonominin tümünü konuşuyoruz ve konuşmalıyız. Hükûmetler, bütçeyle ilgili tercihleriyle sadece ekonomik gelişmeleri değil, yaşamın diğer alanlarındaki gelişmeleri de olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebiliyorlar.

2001 krizinde dibe vuran Türkiye ekonomisi sonraki yıllarda yüksek sayılabilecek oranlarda ekonomik büyüme sağladı, bunu söylüyoruz. Ancak son yıllarda Türkiye büyüme dinamizmini tamamen kaybetti. Sayın Bakan Komisyonunda yaptığı sunuş konuşmasının 10'uncu sayfasında ılımlı ve dengeli bir büyümeden söz etti ve 2014 yılı için öngörülen yüzde 3,3 oranındaki büyüme için "yadsınamayacak bir başarı" tanımlamasını gerçekleştirdiğini söylediniz. Aslında ortada başarı yok, aksine başarısızlık var. Millî gelirin yüzde 6'sına yakın bir cari işlemler açığı verilecek olan 2014 yılında yüzde 3,3'lük büyüme için güzellemeler yapıp oturtmak, geleceği tehlikeye atmak demektir arkadaşlar.

Düşük büyümeyi "ılımlı ve dengeli" diyerek gizleyemezsiniz Sayın Bakan. Türkiye ekonomisi artık büyüyemiyor, büyüme dinamizmini kaybetti. Bu Hükûmetin de ekonominin yeniden büyüme sürecine girmesini sağlayacak bir programını da ne yazık ki göremiyoruz.

Son yıllarını "kupon arsa" peşinde koşmakla geçiren bir Hükûmetten de Türkiye'yi yeniden büyüme sürecine sokacak kapsamlı ve uzun soluklu bir ekonomik programı beklemek biraz iyi niyetlilik olur diye düşünüyorum. 2014 yılı için yapılan yüzde 3,3 tahmini gerçekleşirse, 2007-2014 yılları arasında yani son sekiz yılda Türkiye ekonomisinin yıllık

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

ortalama büyüme hızı yüzde 3,4 civarında kalacak. Yıllık ortalama nüfus artışının yüzde 1,3 civarında olduğunu düşünürsek, reel büyüme yüzde 2 civarında kalıyor demektir. Son üç yılın yani 2012-2013-2014 yıllarının ortalama büyümesi ise yüzde 3,1 civarında kalıyor. Yine nüfus artışını da dikkate alırsak reel büyüme, yani kişi başına düşen gelirdeki büyüme yüzde 1 civarına iniyor.

Son sekiz yılda Türkiye ekonomisindeki büyüme bu dönemde verilen cari işlemler açığının bile altında kaldı. Öyle ki Türkiye'nin millî gelirinde bir önceki yıla göre artış verilen cari işlemler açığını bile karşılamıyor. Örneğin, 2011 yılında 75 milyar dolar cari işlemler açığı verilmiş, millî gelirden yaşanan artış 42 milyar dolar, 2012 yılında 48,5 milyar dolar cari işlemler açığı verilmiş, millî gelirden yaşanan artış 12,3 milyar dolar, 2013 yılında 65 milyar dolar açık verilmiş, millî gelirden sadece 35 milyar dolar artış olmuş Sayın Salih Koca. Eğer tahminler gerçekleşirse 2014 yılında 47 veyahut da 48 milyar dolar cari işlemler açığı verilecek ama millî gelir 12, 13 milyar dolar azalacak arkadaşlar.

Türkiye ekonomisi "yüksek cari işlemler açığı-düşük büyüme" kapanına sıkışmış durumda bulunuyor değerli arkadaşlar. Elinizde medya var, kamu bankalarından, kamu ihalelerinden besliyorsunuz, bu nedenle de bu medya aracılığıyla gerçekleri çok usta bir şekilde gizleyip pembe tablolarla halkı inandırıyor. Biraz önce Salih Koca da milleti inandırmaya çalıştı. Şimdi, 2015 yılı için de yüzde 4 oranında bir büyüme hedefinden söz ediliyor. Bu yüzde 4'e de Hükümet dışında hiç kimse inanmıyor. IMF "yüzde 3" diyor...

SALİH KOCA (Eskişehir) – İnaniyor, inanıyor...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Gök, IMF "yüzde 3" diyor, Dünya Bankası "yüzde 3,5" diyor, Avrupa Komisyonu "Yüzde 3,3 büyürsünüz." diyor. Kaldı ki yüzde 4 büyüsek hangi derdimize derman olacak arkadaşlar? Türkiye'nin bu genç nüfusunu fırsata çevirebilmesi için yüzde 5 bile yetmez, en az yüzde 7-8 oranında büyümesi gerekiyor değerli arkadaşlar.

Diyeceksiniz ki: "Büyümeye düşük diyorsunuz ama biz istihdamı artırdık." TÜİK AKP döneminde iş gücü istatistikleriyle o kadar çok oynadı ki değerli arkadaşlar, o kadar çok değişiklikler yaptı ki geçen yıla bu yılı karşılaştırmak bile ne yazık ki mümkün değil. Hani derler ya; üç türlü yalan vardır: Basit yalan, kuyruklu yalan ve istatistik yalan. Sayın Bakanın "2007 yılından sonra 5,6 milyon yeni istihdam sağladık." açıklaması da bana göre biraz istatistik geliyor.

İstihdam artıyor olabilir ama Türkiye'de işsizlik oranı artık yüzde 10 platosuna yerleşmiş bulunuyor Sayın Bakan ve gelecek yıllarda da bu oranın aşağı çekileceğine ilişkin ne Orta Vadeli Program'da ne de başka bir yerde herhangi bir öngörü maalesef göremiyoruz arkadaşlar.

Sayın Bakan bütçe sunuş konuşmasında da "ılımlı" dediği bu düşük büyümeyi açıklarken şu 4 nedeni gerekçe gösterdi: 1) Sıkı para politikası, 2) Avrupa Birliği'ndeki ekonomik durgunluk, 3) Irak'taki iç savaş, 4) Uluslararası sermaye girişlerindeki azalmayı gerekçe olarak önümüze koydu. Yani Sayın Bakan özet olarak "Düşük büyümede bizim, Hükümetin fazla bir günahımız yok, tümüyle dışarıdan kaynaklanıyor." demek istiyor bize arkadaşlar. Olabilir, dış etkiler elbette bir ülkede büyümeyi etkiler ancak tek başına bunlar bu düşük büyümeyi açıklamaya yetmez değerli arkadaşlar. Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları var ve bu yapısal sorunlar yüzünden artık yeterince ne yazık ki büyüyemiyor. AKP Hükümetinin önceliğinin bu yapısal sorunlara eğilip ülkeyi yeni bir büyüme sürecine sokmak olmadığını artık ne yazık ki biliyoruz.

Ekonominin büyümesini, diğer bir deyişle halkın refahının artmasını önleyen yapısal sorunlardan biri ve belki de en önemlisi yaygın yolsuzluklar ve giderek hızlanan rüşvet çarkıdır arkadaşlar. Dünyada yapılan birçok araştırma yolsuzlukların ekonomik büyümeyi olumsuz etkilediğini gösteriyor. Türkiye'nin son yıllarda daha düşük büyüme oranlarına razı olmasının altında yaygın rüşvet ve yolsuzluk iddialarının da büyük etkisi olduğunu inkâr edemeyiz, etmememiz gerekiyor. Kaldı ki bu iktidar, sadece ortaya çıkan yolsuzluk iddialarıyla değil, aynı zamanda bu iddiaların üzerini örtmek, sorumluların cezalandırılmasını önlemek için yaptığı hukuksuzluklar, yasa dışı eylem ve işlemlerle de ekonomik büyümenin önüne büyük bir set çekiyor.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı OECD'nin rüşvetle ilgili çalışma grubunun geçtiğimiz ay açıkladığı 80 sayfalık rapora Türkiye'deki rüşvet ve yolsuzluk suçlularına yapılan siyasi müdahalelerin uluslararası camiada nasıl bir endişeye yol açtığı çok açık ve net bir şekilde anlatılıyor. Maliye Bakanının, değerli yetkililerin İngilizce olan bu 80 sayfalık raporu lütfen bir gözden geçirmesini özellikle istiyoruz. Soruşturmayı yapan savcı ve hâkimlerle polislerin nasıl sürgün edildiği, iktidarın yargı üzerindeki gücünü artırmaya dönük Anayasa'ya aykırı ne tür yasalar çıkarıldığı, üstüne üstlük savcıların bu ciddi iddiaların üzerine gitmek yerine nasıl takipsizlik kararı verdiği anlatılan bu rapordan haberdar olan hangi yatırımcı bu ülkedeki yargıya, kamu yönetimine, güvenlik kuvvetlerine, yasalara, Anayasa'ya, hatta Parlamentoya güvenerek yatırım yapar arkadaşlar? Bunun takdirini sizlere bırakıyorum.

Bu Hükümet bütün gücüyle ülkedeki bütün kurum ve kuruluşlarının güvenilirliğini sıfırlamakla meşgul.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakan sunuş konuşmasında -kitabın 120'nci sayfasında- Yusuf Has Hâcib'in Kutadgu Bilig'de söylediği "İnsan her işe başlarken bilgi ile başlar ve akıl ile sona erdirir." sözünü burada bize söyledi. Ben de Sayın Bakana binaen bir Hint düşünürü Beydeba'nın güzel bir sözünü Sayın Bakana ithaf etmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

Beydeba hükûmete der ki: "Hükûmetlerin en kötüsü suçsuzu korkutandır." AKP Hükûmeti muhaliflerini korkutmak, farklı sesleri susturmak, yolsuzlukları gizlemek, değişik toplumsal kesimleri baskı altına almak için elindeki bütün kamu gücünü, güvenlik kuvvetlerini, yargıyı, hatta Maliyeyi bile tetikçi olarak kullanıyor.

İktidarın hoşuna gitmeyen, çok az bir eleştiride bulunan iş adamlarının sahip oldukları şirketlere Maliye tarafından düzenlenen şafak baskınlarını dehşetler içerisinde izliyoruz. Bu manzaraları izleyen medya organlarını susturabilmek ve yandaş hâle getirmek için yazılan milyarlarca liralık vergi cezalarını gören hangi yatırımcı bu ülkede yatırım yapmak isteyebilir değerli arkadaşlar?

Cumhurbaşkanının mevduat toplamaya ve kredi vermeye devam eden bir bankayı "O banka zaten batık." diyerek batırmaya çalıştığı bir ülkeye bundan sonra kim gönül rahatlığıyla yatırım yapmaya gelebilir arkadaşlar? Kamu ihalelerini yandşa peşkeş çekmek için Kamu İhale Kanunu'nu on iki yılda 32 defa değiştiren bir ülkeye hangi yatırımcı güvenerek gelir de yatırım yapabilir değerli arkadaşlar?

Sayın Bakan Türkiye ekonomisinde büyümeyi destekleyen unsurları sayarken ilk sırada siyasi istikrarı gösterdi. Gerçekten de büyümek için siyasi istikrar çok önemlidir ve şarttır arkadaşlar. Ancak, bir partinin tek başına iktidar olması siyasal istikrar için yeterli bir neden değildir ve asla da kabul edilemez. Hele hele AKP gibi elindeki siyasi gücü kurumlarıyla kavga etmek, onların bağımsızlığını yok edip doğrudan kendisine bağlamak için kullanırsa siyasal istikrarsızlığın ana nedeni bile olabilir.

Türkiye'de siyasal istikrar giderek yok oluyor. Siyasal iktidarın kurumlarla kavgalı olması, ülkeyi hukuk devleti olmaktan uzaklaştırması, elindeki gücü Anayasa ve yasalara aykırı kullanması ciddi bir siyasal istikrarsızlık yaratmaktadır ve yaratmaya da devam edecektir. AKP iktidarının yargıyla, sivil toplum kuruluşlarıyla, diğer bir ifadeyle önüne gelen herkesle kavga etmesi, kendisi dışındaki herkesi vatan haini ilan etmesi ciddi bir siyasal istikrarsızlık oluşturmaktadır.

AKP Hükûmetinin Irak ve Suriye'deki terör örgütleriyle olan ilişkileri, bölgedeki mezhepçi tutumu, buradaki kanlı örgütlere yardım ettiğine ilişkin görüntüler ve bölgede sergilediği samimiyetsiz tavır Türkiye'yi çağdaş dünyanın gözünde güvenilmez bir ülke konumuna sokuyor ve bunun bedelini hep birlikte, hepimiz ödüyoruz değerli arkadaşlar. Türkiye'yi giderek Batı'dan uzaklaştıran bu dış politikasıyla AKP Türkiye'deki siyasi istikrarı kendi elleriyle yok ediyor.

2001 krizinden sonra uygulanan programın etkisiyle Türkiye'deki temel bazı ekonomik büyüklüklerde elbette iyileşmeler sağlandı. Türk halkı o krizde çok büyük fedakârlıklarda bulundu, büyük bedeller ödedi; o bedellerin bir karşılığı olarak da kamu açıkları, borç stokları ve benzeri göstergelerde olumlu gelişmeler oldu.

İktidar mensupları, genel devlet açığı, kamu borç stoku gibi göstergeleri gözümüze sokarak "Bakın, Maastricht Kriterlerini tutturuyoruz, AB ülkelerinden bile iyi durumdayız." diye övünüyorlar. Sayın Bakan da bütçe sunuşunun 15'inci sayfasında bunu grafiklerle gösterdi ve Türkiye'nin brüt kamu borç stokunun millî gelire oranının, Estonya, Bulgaristan ve Lüksemburg'u saymaz isek, 28 AB ülkesinden düşük olduğunu anlattı bizlere.

Borç stokunun, kamu açıklarının düşük olmasının en önemli kazancı borçlanmaya daha düşük faiz ödemek olmalıdır. Borç oranı Türkiye'den yüksek olan bazı ülkelerle Türkiye'yi karşılaştıralım. Türkiye'de son dönemde hazine borçlanma faizi yüzde 8-10 civarında seyrediyor. Mesela borç oranı bizden çok yüksek olan euro bölgesindeki ülkelere Almanya, on yıl vadeli borçlanmayı yüzde 0,86'yla yapıyor, yüzde 1 bile değil arkadaşlar. Fransa'da yüzde 1,29'la, İtalya yüzde 2,52'yle, krizden çıkmayan İspanya yüzde 2,23'le, Avusturya yüzde 1,1'le yapıyor, borç krizi yaşayan Yunanistan yüzde 7'yle borçlanıyor değerli arkadaşlar. "Borç oranları, genel devlet açığı bizden yüksek." dediğiniz bütün ülkeler bizden daha düşük faiz oranlarıyla borçlanabiliyorlar. Almanya 100 euro borçlanınca yılda 86 eurocent, Fransa 1 euroya 29 eurocent ödüyor, ABD 100 dolar borçlanınca yılda 2,24 dolar ödüyor, Türkiye ise hâlâ 100 liralık borç için yılda 10 lira ödüyor.

Baktığınız zaman neredeyse Avrupa'da faiz kalmamış, hatta dünyada faiz kalmamış, negatif faizlerin konuşulduğu bir dönemden geçiyoruz. Peki ama bizim ülkemiz niçin hâlâ hatırı sayılır oranlarda faiz ödüyor?

Türkiye, hukuk devleti olmaktan uzaklaştığı, yolsuzlukların üzerini örttüğü, rüşveti "hediye" diye meşrulaştırdığı, ihaleleri yandşa peşkeş çektiği, yargıyı Başbakanlığa bağlı bir genel müdürlük seviyesine çektiği sürece faiz oranlarını asla düşüremeyiz değerli arkadaşlar.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, ek süre veriyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Lütfen.

AKP döneminde yoksullardan zenginlere doğru muazzam bir servet transferi yapıldığını görüyoruz ve izliyoruz, Türkiye'nin servetinin giderek küçük bir azınlığın elinde toplandığını izliyoruz. Aslında bunu görmek için böyle büyük araştırmalar yapmaya da gerek yok. Özelleştirilen kamu varlık ve imtiyazlarının, batık bankalar nedeniyle el konulan özel sektöre ait varlıkların kimlere satıldığını, kamu yatırımlarına ilişkin ihalelerin bu dönemde kimlere verildiğini göz önüne getirirsek bir kesime yapılan o servet transferinin nasıl bir muazzam büyüklük oluşturduğunu hep birlikte görürüz değerli arkadaşlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

Bu araştırmanın dikkate değer sonuçlarından biri de Türkiye'deki orta direğin yıkılmakta olduğunu ortaya çıkarmasıdır.

Yani devriktidarınızda orta direğin serveti kaymak tabakaya doğru akıyor. Nasıl mı akıyor? En temel ihtiyaç maddelerinden, sağlık, eğitim, ulaşım gibi en hayati hizmet alımlarından aldığınız KDV, ÖTV gibi dolaylı vergilerle aldığınız vergileri, kamu varlıklarını ve imtiyazları belli gruplara "özeleştirme" adı altında peşkeş çekerek, TMSF aracılığıyla el konulan varlıkları alavere dalavere yaparak belli sermaye gruplarına aktararak, büyük kamu ihalelerini belli gruplara vererek akıtıyorsunuz. Peki, bu kaynağı kimden alıyorsunuz da onlara aktarıyorsunuz? 13 Mayıs 2014'te Soma'da, 6 Eylül'de İstanbul Mecidiyeköy'de, 28 Ekim 2014'te Ermenek'te, 8 Ocak 2013'te Kozlu'da, 7 Temmuz 2010'da Keşan'da, 10 Temmuz 2010'da Karadon'da, 23 Şubat 2010'da Dursunbey'de, 10 Aralık 2010'da Mustafakemalpaşa'da, 8 Eylül 2004'te Küre'de, 22 Kasım 2003 tarihinde yine Ermenek'te yer altında ekmek parasını kazanırken ve burada saymadığım, hemen her gün yaşanan iş kazalarında hayatını kaybeden emekçilerden alıyorsunuz. Peki kime aktarıyorsunuz? Milletin parasını çalmakla doymayıp bir de anasına göz diken holding sahiplerine ve iş adamlarına aktarıyorsunuz.

Siz de bu tezgahta, gerek vergi politikalarıyla, Sayın Bakan, gerekse de özelleştirmeyle köprü görevi görüyorsunuz. Sayın Maliye Bakanının buna alet edilmesinden de büyük bir üzüntü duyduğumuzu da ayrıca söylemeden geçemeyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen toparlayınız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, 5-6 sayfa kaldı, bitiriyorum.

BAŞKAN – Söyle, söyle, kulağa hoş geliyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Son konuşma zaten.

Evet, sizi de inşallah gelecekte o kabinde görürüz. Sayın Cumhurbaşkanının en kadim, en yakın arkadaşısınız, elbet size de bir gün talih konacaktır yani.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çok uzağa gitmeye gerek yok, günün her saatinde Ankara'nın ve Türkiye'nin bütün sokaklarında gece yarısı ve gündüz olmak üzere kâğıt toplayan çocukları görürsünüz. Çocuklar çok sağlıklı koşullarda üç beş kuruş ekmek parası kazanmak için çöp bidonlarına dalıp kâğıt, plastik ve daha ne bulurlarsa ayıklarlar. Bu insanlar yaptıkları işlerden kuruş kuruş paralarını kazanırlar. Bu insanların kazandığı kuruşlarla aldığı ekmekten devlet yüzde 1 oranında KDV alır. Yani 75 kuruşluk ekmekten 1 kuruştan daha az bir KDV alır. Bu insanlardan topladığı kuruştan daha küçük paraları bir araya getirip milyar liralara halinde birilerine aktarmak hangi vicdana sığar değerli arkadaşlar? Önümüze getirdiğiniz 2015 yılı bütçesine bakıyoruz, Cumhurbaşkanlığı için önerdiğiniz ödenek 397 milyon lira, çöpten ekmeğini toplayan binlerce insanın yüzyıllarca çalışarak kazanamayacağı bir paradan söz ediyoruz. Cumhurbaşkanlığına 2014 yılında 199,5 milyon lira ödenek ayrılmış, 2014 yılına göre artış yüzde 98,9 ediyor. Bu oran yandaş ya da merkez medyada değil de sayıları oldukça azalan kahraman medyada haber olunca Cumhurbaşkanlığından bir açıklama yapıldı, "Artış yüzde 98,9 değil, yüzde 48,97." denildi. Buradaki aymazlığa bakar mısınız arkadaşlar? sanki yüzde 48,97 artış azmış. Öylesine suçüstü yakalanmış vaziyette yapılmış bir açıklama ki oranı yuvarlayıp yüzde 50 bile diyememişler. Açıklamadan anlıyoruz ki 2014 yılı için Cumhurbaşkanlığına verilen 199,5 milyar lira yetmemiş, yedek ödenekten 67 milyon lira daha aktarılmış.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen toparlayalım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum.

Türkiye'nin yüzde 3,3 oranında büyüdüğü bir dönemde, Cumhurbaşkanlığının bütçesi yüzde 50 büyümüş değerli çalışanlar, kamu çalışanları. Sizde yüzde 3,3; Cumhurbaşkanlığına yüzde 50. Hem de memura, işçiye yüzde 3 zammı çok gördünüz, enflasyon farkı ödemediniz bu memurlara, kamu çalışanlarına. Ölümçül hastaların ilaç paralarını ödememek için bin takla attığınız bir dönemde hiç sorgu sual etmeden 67 milyon lirayı Cumhurbaşkanlığı bütçesine nasıl aktardınız Sayın Bakan? Ne zaman aktardınız? Cumhurbaşkanlığı bütçesine yedek ödenekten bu aktarımı hangi tarihte ve neden yaptınız Sayın Bakan? Yaptığınız bu işlemin yasal dayanağı nedir? Türkiye Büyük Millet Meclisi size böyle bir yetkiyi verdi mi? Sizin, istediğiniz kuruma istediğiniz kadar para aktarmak gibi bir yetkiniz mevcut mudur? Bu soruların cevabını tüm ayrıntılarıyla verirsiniz çok sevineceğiz.

Değerli arkadaşlar, aynı zamanda Atatürk Orman Çiftliğindeki yeşil alanları yok ederek kurduğunuz, çatısı akıtan "kaçak saray"ın Türk halkına kaç liraya mal olduğunu da net olarak açıklamak zorundasınız ve bizler de vatandaş olarak, vergi veren vatandaşlar olarak bunları bilmek zorundayız. Kuruştan daha küçük paralar hâlinde topladığınız vergileri böylesine hoyratça harcamak vicdanınızı sızlattırmıyor mu acaba Sayın Uğur Kardeşim?

2015 yılında Cumhurbaşkanlığına ayırdığınız bütçe 97 üniversitenin bütçesinden fazla değerli arkadaşlar. Sabah kahvaltısı yapacak para bulamayan, bütün bir günü bir simitle geçiştiren üniversite öğrencilerinin olduğu ülkede, tek hayali sarayda yaşamak olan bir cumhurbaşkanına bu kadar bütçe ayırmak hangi inanca uygundur, bunu da öğrenmek isteriz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesine ilişkin listede ilk sırada yer alan Cumhurbaşkanlığı bütçesinin bu büyüklüğünü gördükten sonra gerisine bakmanın, üzerinde konuşmanın çok anlamlı olduğunu da düşünmüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (İzmir) – Bütçede "gizli hizmet giderleri" diye isimlendirilen, kamuoyunda örtülü ödenek olarak bilinen kalemden...

BAŞKAN – Sayın Çam, 3 kere uzattım. Bakın, kayda alınmıyor artık, bu 4'üncü.

Yarın da Cumhurbaşkanlığı bütçesi görüşeceğiz, orada konuşursunuz bunları.

MUSA ÇAM (İzmir) – 4 sayfam kaldı, bitiyor.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, yarın devam etsin, olmaz öyle.

BAŞKAN – Hayır, yarın. Olmaz yani.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yarın devam etsin, lütfen ya!

BAŞKAN – Diğer arkadaşların...

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, kaldığı yerden yarın devam etsin.

BAŞKAN – Yarın devam etsin.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yarın başka şeyler söyleyecek.

BAŞKAN – Son bir dakika.

Lütfen...

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, son bir dakika olmaz.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ama 3 kere uzattım, altı dakika uzattık ya.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakanın asgari ücretle ilgili ve memur maaşlarıyla ilgili söylemiş olduğu bir şey var.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yarın devam etsin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yarın başka şeyler söyleyeceğiz arkadaşlar.

BAŞKAN – Son iki dakika.

MUSA ÇAM (İzmir) – Arkadaşlar, Sayın Bakan iki saate yakın konuştu ve büyük bir keyifle dinledik, büyük bir keyifle dinledik gerçekten kendisini...

BAŞKAN – Son iki dakika, sürenden geçiyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Vedat Bey, iki dakika, hayır.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Burada konuşma sınırı niye konuldu?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Konuşma sınırını konuştuk ya sabahleyin. Daha önce bakan konuşurken öncesinde de...

RECAİ BERBER (Manisa) – Aşılmak üzere, olmaz, aşılmak üzere.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Yirmi dakika olmak üzere diye konuşulmadı mı?

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ya, arkadaşlar, bir şey demiyoruz. Zaten konuşma bitecek...

BAŞKAN – Son iki dakika.

MUSA ÇAM (İzmir) – Son dört dakika, bitiriyorum.

BAŞKAN – Hayır, olmaz o.

MUSA ÇAM (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bütçede... (Gürültüler)

BAŞKAN – Evet, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ya, 24'üncü dönemin son bütçesini görüşüyoruz, burada birbirimize tahammül edip beş dakika fazla konuşsak, on dakika fazla konuşsak ne olur? Siz konuşun, biz de dinleyelim. Son bütçe, belki bir daha da karşılaşmayacağız bile yani. Ne var bunda, beş dakika, on dakika fazla konuşsak ne var bunda yani, niye rahatsızlık duyuyorsunuz yani, neden rahatsızlık duyuyorsunuz? Yapmayın.

RECAİ BERBER (Manisa) – Konuyla ilgisi yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Konuyla ilgisi değil...

RECAİ BERBER (Manisa) – Yarın...

MUSA ÇAM (İzmir) – Yarın farklı, Sayıştay var, Türkiye Büyük Millet Meclisi var, Maliye Bakanlığının bütçesiyle ilgili konuşuruz. Yapmayın arkadaşlar ya!

Arkadaşlar, bütçede gizli hizmet giderleri diye isimlendirilen, kamuoyunda örtülü ödenek olarak bilinen kalemden 2010 yılında 706 milyon, 2011'de 951 milyon, 2012 yılında 1 milyar 175 milyon, 2013 yılında 1 milyar 248 milyon lira, Ocak-Eylül 2014 döneminde de 848 milyon lira harcandı. Bu yıl sonuna kadar yapılacak harcamayla son beş yılda yapılan toplam örtülü harcama da 5 milyar lirayı aşıyor değerli arkadaşlar. Bu paralar nereye gidiyor, kim harcıyor, ne oluyor ne bitiyor? Bununla ilgili hiç kimsenin haberi yok arkadaşlar.

Sayın Bakan, konuşmasında, bütçe sunumunda -atlıyorum konuşmalarımı- diyor ki: "Memur maaşlarıyla ilgili 75, 76 ve 77'nci sayfalarda memur maaşlarıyla ilgili ve asgari ücretlerle ilgili bir değerlendirme yapıyor ve Sayın Bakan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

diyor ki -her iki rakamı da Sayın Bakanın bütçe konuşmasından aldım- “En düşük maaşıyla 2013 yılında 650 kilo ekmek alınabiliyor.”, Sayın Bakanın sözleri. 2014 yılında 621 kiloya düşmüş değerli arkadaşlar. Sizin verdiğiniz rakamlar. En düşük memur maaşıyla 2013 yılında...

RECAİ BERBER (Manisa) – 2002’de ne alıyormuş? Bir de onu söyle.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hep 2002’yi kastediyorsunuz, çok panoramik, müthiş bir pembe tablo çiziyorsunuz. Ya, 2002’yle mukayese etmeye gerek yok.

RECAİ BERBER (Manisa) – Niye?

MUSA ÇAM (İzmir) – 2013 yılıyla mukayese ediyorum.

Bakin, Sayın Bakan, en düşük memur maaşıyla 2013 yılında 394 kilo pirinç alabiliyormuş memurlar, 2014 yılında 307 kiloya düşmüş. En düşük memur maaşıyla 2013 yılında 790 kilo makarna alınabiliyormuş, 2014 yılında 738 kiloya düşmüş. En düşük memur maaşıyla 2013 yılında 73 kilo dana eti alınabiliyormuş, 2014 yılında 67 kiloya inmiş arkadaşlar.

Aynı şey asgari ücret için de geçerli. Asgari ücretli 2013 yılında 277 kilo ekmek alınıyormuş, 2014 yılında 273 kiloya düşmüş. Asgari ücretle 2013 yılında 168 kilo pirinç alınıyormuş, 2014 yılında 135 kiloya düşmüş. Asgari ücretle 2013 yılında 343 kilo makarna alınıyormuş, 2014 yılında 325 kiloya düşmüş. Asgari ücretle 2013 yılında 31 kilo dana eti alınıyormuş, 2014 yılında 29 kiloya düşmüş Bu örnekleri istediğimiz kadar çoğaltabiliriz.

Başka alanlar için bol keseden para harcadınız, 2014 yılında memuru, emeklileri, ücretli çalışanları enflasyon altında ezdiniz. Bunu Hükümet güdümünde kurdurduğunuz bir sarı sendikayla el ele vererek yaptınız. 2014 yılında en düşük memur maaşına yılbaşında yüzde 7,3 zam yapıldı. Yıl sonunda enflasyonun yüzde 9,5 civarında olacağını dikkate alırsak, memur maaşlarının geçen yıl reel olarak yüzde 2 civarında eridiğini görüyoruz. Aynı eğilim 2015 yılında devam edecek. Bu yılbaşında yapılacak olan yüzde 3 oranındaki zam bu yılın enflasyon farkını bile belki karşılayamayacak değerli kamu çalışanları. Uyguladığınız bütçe politikaları yüzünden memurlar, emekliler, ücretliler artan refahtan pay alamadıkları gibi, satın alma güçlerini de koruyamıyorlar

Az önce bir kaynak transferinden söz etmiştim, işte o kaynak transferini bu politikalarla yapıyorsunuz, Memurdan, emekliden, ücretliden esirgediğiniz parayı küçük bir kesime transfer ediyorsunuz.

Sözlerime son verirken, bütün olumsuzluklarına rağmen 2015 yılı bütçesinin ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum ve burada söylediğimiz gibi “Vergilerimiz TOMA’ya, biber gazına değil, Soma’ya Ermenek’e” ve “Sağlığa, eğitime, çalışana bütçe” diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hem Sayın Divanın hem de çok değerli konuklarımızın sabrına da çok teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Hepinize iyi akşamlar.

BAŞKAN – Sayın Çam’a teşekkür ediyoruz.

Nice nice bütçelerde inşallah sizi gene dinleriz, temennimiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, temenniniz için çok teşekkür ederim. Siyasi partilerde demokrasi yok. Demokrasi siyasi partilerde ön seçim mekanizmasıdır. Gideceğiz, seçim bölgelerimizde parti üyelerimiz, delegelerimiz oy kullanacak, milletvekilini seçecek. Yukarıdan atamalarla bu işler olunca burada parmaklar kaldır-indir şeklinde oluyor. Bu demokrasi değil arkadaşlar. Yedi ay sonra gideceksiniz, orada oy vereceksiniz ama kime oy verdiğinizi hiç bilmeyeceksiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Berber, buyursunlar.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Çam, gerçekten bu nutku biraz önce haklarını savunduğunuz ve bütçenin kendilerine bir şey getirmediğini, haksızlık getirdiğini söylediğiniz kişilere söyleseydiniz, onlar dinliyor olsaydı size en güzel cevabı onlar verirdi çünkü...

MUSA ÇAM (İzmir) – Verecekler.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Gerçekten sabahdan bu yana çok yoğun bir çalışma oldu ve bütçenin geneli üzerinde görüşmeler çok sağlıklı bir şekilde yürüyor. Tabii ki makro dengeler açısından, özellikle Maliye Bakanlığının maliye politikaları açısından çok fazla eleştirilecek bir şey bulunamayınca detaylar üzerinde yoğunlaşıyor. Detaylar üzerinde aksaklıklar... Özellikle son beş yıldır, 2008 yılındaki krizden bu yana, dünyanın ve çevremizdeki ülkelerin hem ekonomik hem siyasi bakımdan bulunduğumuz ortamı hiç dikkate almadan, yani Türkiye’yi mesela bir Kuzey Amerika ülkesi ya da Orta Avrupa’daki bir ülke, Kuzey Avrupa’daki bir ülke gibi görerek değerlendirseniz, buna rağmen biraz daha insafli olunabilir.

Bakin, daha geçtiğimiz hafta Yunanistan’daydım -küçük bir anekdot- orada bize rehberlik eden Türkiye’den gitme eski bir Rum arkadaşın eşi belediyede çalışıyor. Bana söylediği şu: “1.200 euro alıyordu, şimdi 720 euroya düşürdüler maaşları.” Yani Yunanistan’da son üç yıldır, dört yıldır hükümet yok. Aynı bizim belli dönemlerde olduğu gibi geliyorlar, üç ayda bir “Şunları şunları yapacaksın, yapmadıysan, ondan sonra borç yok, erteleme yok.” Borç zaten yok da, erteleme yok.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

İtalya'daydık, İtalya'da (Gürültüler)

Bakın, hayır, ben gerçekten şunu söylemek istiyorum: İtalya, İspanya, Yunanistan; bizim Akdeniz kuşağındaki ülkelerin hepsinin şu anda işsizlik oranları yüzde 20'lerin üzerinde, 26'larda. Genç işsizlik oranı yüzde 50'lere dayanmış. Yani Avrupa'da 2008 krizinden bu yana değişmeyen bir tane hükümet gösterin Almanya haricinde. Hepsi gitti.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Demokrasi var orada.

RECAİ BERBER (Manisa) – Demokrasi var çünkü oradaki yönetimler halkına bir şey veremedi. Krizi yönetemedi.

Bakın, 2008 krizinden...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yunanistan'da kişi başına millî gelir senin 3 mislin.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, bir gidin bakalım, siz gidin, bir görün krizin ne olduğunu.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Gördüm ben, çok gördüm.

RECAİ BERBER (Manisa) – Türk Hava Yollarında çalışan Yunanlı pilot sayısı 100'ü geçtiği için seviniyorlar yani, bunu biliyor musunuz? Değerli arkadaşlar, Türkiye'de iş bulmak için Türkçe öğrendiklerini, yarışa girdiklerini biliyor musunuz Balkanlardaki ülkelerdeki insanların. Türkiye'deki şirketlerde ya da orada bulunan Türk şirketlerinde işe girmek için bunlar yapılıyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Kötü emsal mi olur?

RECAİ BERBER (Manisa) – Ne kötü emsali, bundan daha güzel emsal mi olur?

Ben size sadece şunu söyleyeyim değerli arkadaşlar: Bakın, düne kadar burada ekonomiyi makro açıdan değerlendiren arkadaşların hepsi... Maastricht kriterleri... Türkiye'nin en büyük sıkıntısı Avrupa Birliği. Avrupa'nın birtakım kriterleri var. Borçluluk, bizim şu anda arkadaşlarımız tutturdu "Türkiye'nin borcu şu." Ya Maastricht kriterlerini tutturamayan Avrupa'da bir tane ülke kaldı mı Türkiye'den başka? Söyleyin lütfen ya. Deyin ki: "Millî gelirinin yüzde 60'ının altında borcu olan şu ülke kaldı." Türkiye'nin haricinde kim var? Hâlâ bizim bir yandan... Bakın, çelişkiler o kadar şey ki. Ya, borçluluğumuz çok azaldı. "Niye büyüme için borçlanarak birtakım yatırımlar yapmıyorsunuz?" diye eleştiriler geldi arkadaşlarımızdan. Sayın Günel'dan veya başka arkadaşlardan. Ya, bu borç oranları hazır düşmüşken Türkiye'nin büyümesi için biraz bütçe...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Halkın borcunu katmıyorsunuz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Halkın borcunu da katıyorum. Halkın borcu da çok açık, Avrupa Birliği ortalamalarının çok altında hane halkı borçluluğu.

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakana soracağız.

RECAİ BERBER (Manisa) – Soracaksınız.

Bakın, değerli arkadaşlar, gerçekten eğer Türkiye'nin zaten yatırım yapılabilir reytingine ulaşması, kolay olmadı bugünlere gelmesi. Bu krize rağmen o puanını hiç düşürmeden, tam tersine kriz ortamında artırarak yatırım yapılabilir hâle geldi. Bunu niye unutuyoruz? Eğer Türkiye 2009 yılında dünyanın ve bütün bölgenin çakıldığı dönemde hemen 2010 yılında, akabinde Çin'den sonra en fazla büyümeyi gerçekleştirdiyse aldığı önlemler sayesinde oldu. Kriz Türkiye tarafından fırsata dönüştürüldü. Türkiye'nin en büyük...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yatırım yapılabilir bir ülke değil, sadece borç verilebilir, kamuya borç verilebilir bir ülke...

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır yatırım yapılabilir bir ülke puanımızla.

Şimdi, bakın, ben özellikle arkadaşlarımızın...

Yani Sayın Kuşoğlu, siz maliyeyi çok iyi bilen bir arkadaşımızsınız. Şimdi, 2002 yılı öncesinde, o dönemde restorasyon yapılırken fonlar kaldırıldı vesaire. Şimdi o fonlarla bizim bütçemizden özel hesap vasıtasıyla bazı bakanlıklarımızın bazı ödemelerini –ki onların detaylarını biraz sonra dinleriz- ikisini nasıl karıştırırsınız?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz de iyi bir maliyecisiniz, bunun karışmadığını çok iyi bilmeniz lazım.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben de şunu söylüyorum: Bakın, bütçe dışı bir gider yapılabilmesi için önce o gelirin bütçe dışı olması lazım yani bütçeye gelir kaydedilmiş bir kalemden çıkarılarak harcanamaz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 35-36 milyarın Maliye tarafından istenildiği gibi kaydedildiği bir durum var, onun bütçe içinde olduğunu söylemeyin.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, sadece orada harcama yöntemi farklıdır, 5018 kapsamında olmaması ondan ibarettir, yoksa eğer şöyle olsaydı...

Türkiye en şeffaf bütçeye sahip, bizim Türkiye'nin bütçesi gerçekten... Teslim edelim Sayın Bakana, Bakanlığımıza, çok başarılı bir mali yönetimle, sıkı bir duruşla bugün Türkiye o krizli ortamı, dünyanın yaşadığı krizi en az zararla atlattı bugünlere geldiyse ve önümüze biz daha güvenle bakabiliyorsak bugün bunun iki tane önemli şeyi var. "Bütün çıpalardan vazgeçtiniz." diyorsunuz. Ya Allah'ınızı severseniz hangi çıpadan vazgeçildi? Yüzde 1'lerin altına düşen bir bütçe açığıyla hangi ülke kalmış? Yani bu sıkı para politikası, maliye politikasıyla ve bankaların... Şu anda biliyorsunuz BDDK "Yüzde 8." diyor, sermaye yeterlilik rasyosu şu anda bizim yüzde 16. O zaman dememiz lazım ki: Arkadaşlar, kârlarınızı dağıtabilirsiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Arjantin iki kere iflas etti, halk bizden daha iyi vaziyette. Bunlara bakmayın sadece.

RECAİ BERBER (Manisa) – Peki, şimdi, bakın, bunlara bakmayalım, Türkiye'nin büyümesine bakmayalım, hiçbir şeye bakmayalım ama biraz önce Sayın Çam'ın söylediği gibi sabah simit, akşama kadar ekmek isteyen üniversite öğrencilerine bakalım. Gitsin sorsun: Bugün 500 binden fazla üniversite öğrencisine bundan on yıl önce 40 lira, sadece 40 lira verilen burs bugün 300 lira.

MUSA ÇAM (İzmir) – Lütuf mu, lütuf mu?

RECAİ BERBER (Manisa) – Lütuf değil ama “Yok.” diyorsun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sosyal devlette olması gereken şey o, yapacaksın.

BAŞKAN – Sayın Çam, hatibi dinleyelim lütfen.

RECAİ BERBER (Manisa) – Biraz önce söylediklerin ne oldu, onlar ne oldu?

Değerli arkadaşlar, bakın, ben size biraz önce... Artık demek ki böyle açık yakalamak için “2013'te şöyleydi, 2014'te böyle oldu.” bir yılla bir yılı...

MUSA ÇAM (İzmir) – İfade bir sürekli 2002'yle mukayese ediyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 2002'de iktidara geldik ya Sayın Çam.

RECAİ BERBER (Manisa) – 2002'yle yapalım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yaptık işte, yaptık, pirinçle yaptık, ekmekle de yaptık, makarnayla da yaptık.

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakın, Türkiye sağlıklı bir noktaya geldi, lütfen bunları gözardı etmeyelim. Bugün esnaf için, vesaire için söylüyoruz, esnaf emeklisinin, BAĞKUR emeklisinin emekli maaşı diye bir şey yoktu, çay parasıydı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yapma ya, millet aklıktan sürünüyordu o zaman. Ne yapıyorsunuz öyle ya? Şu anda ne kadar alıyor BAĞKUR'lu? Yapmayın ya.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, ben size söyleyeyim: BAĞKUR emeklisi o zaman kaç lira alıyordu biliyor musunuz? Sadece 66 lira, BAĞKUR emeklisi.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi ne kadar alıyor, alım gücü ne oldu?

RECAİ BERBER (Manisa) – 849 lira alıyor, alım gücü sadece yüzde 150 arttı.

MUSA ÇAM (İzmir) – 66 lirayla daha insanca yaşıyordu.

BAŞKAN – Sayın Çam, herkes sizi dinledi, dinlemeyenleri de ikaz ettiniz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Çam, biz iktidarız ve bizim de eksiklerimiz var. Ancak bunca yapılandıktan sonra vatandaşın yaşadığı şeyleri “Arkadaş, sen bunları yaşamıyorsun, sen bunları görmüyorsun.” dediğiniz zaman sizin doğru söyledikleriniz de güme gidiyor. Burada açıkçası iktidar olarak tabii ki biz yaptıklarımızı anlatıyoruz, siz de bizim eksiklerimizi anlatın ama yiğidi öldürün, hakkını teslim edin. Eğer siz gidip vatandaşın yüzüne “Arkadaş, sen bu otoyollarda, duble yollarda gidiyorsun ama onlar hayalidir, olmadı öyle bir şey, yok.” dersiniz o insan size sadece güler. Üniversite öğrencilerine dersiniz ki: “Ya, hiçbir yurt falan yapılmadı, ondan sonra, size burs falan verilmiyor.” daha her ay aldığı bursu size söylediği zaman buna inanır mı? Bari inanılacak gerçekleri söyleyin.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, 55 milyar lira özelleştirme yaptın, 55 milyar lira varlığını da sattın, bırak o otoyolları da 55 milyar cumhuriyet birikimini de sattın hovardaca.

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, ya, lütfen yani.

Türkiye bugün borç seviyesini bu noktaya düşürmeseydi, reel faiz... Şimdi, diyor ki arkadaşımız: “Avrupa, Almanya şöyle borçlanıyor. Biz niye hâlâ Türk lirası yüzde 10'la borçlanıyoruz?” Türk lirası olarak 2002 yılında yüzde 25 reel faiz ödediğimizi ne çabuk unuttuk ya? Reel faiz şimdi neredeyse 0'lara düşmüş, şimdi, bizim en çok belki de ülke olarak gurur duyacağımız, övüneceğimiz şey Türkiye'de... Siz bir kere emekten yana bir insan olarak Türkiye'de gayri safi millî hasıladan toplam olarak faizlerin ne kadar aldığını biliyor musunuz 2002 yılında? Gayri safi millî hasıladan aldığı pay yüzde 20'lerin üzerindeydi. Şu anda yüzde 8'lerde biliyor musunuz? Bu paylaşımı kim gerçekleştirdi?

MUSA ÇAM (İzmir) – Tek başınıza mı? Bu ülkenin insanları fedakârlık yaptı.

Sayın Başkan, soruyor, cevap veriyorum, laf atmıyorum yani.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, Türkiye'deki insanlar pay alarak fedakârlık yaptı, Türkiye'deki emekçiler, Türkiye'deki çalışanlar gelirlerini arttırarak fedakârlık yaptı. Başka yerlere giden paralar, ranta, faize giden paralar bugün daha adil bir şekilde dağıtılıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yatak odalarındaki para makinaları, ayakkabı kutuları, ne olacak onlar?

BAŞKAN – Soruşturma safhasında, yapmayın ya.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, bakın, eğer o konuda da Birleşmiş Milletlerin bu konuda yayınlamış olduğu uluslararası yayınlara bakarsanız arkadaşlar, bunların gerçekçi olmadığını görürsünüz. Türkiye'de biz 2002 yılından bu yana bir sürü mafyayla, çeteyle, vesaireyle savaşa savaşa bugünlere geldik, siz bunu biliyorsunuz. (Muhalefet sıralarından “Vay vay” sesleri) Evet, Türkiye bir zamanlar neydi, hepimiz bunu biliyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 85

Her şeyden önce arkadaşımız memurlara dönüyor, diyor ki... Ya, arkadaşlar, siz 2002 yılında en düşük devlet memurunun ne aldığını bilmiyor musunuz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Çok iyi biliyoruz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, biraz önce örnek verdiniz. O zaman sadece 386 ekmek alabilirken reel olarak, bugün 621 alabiliyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Geçen sene ne kadar alıyordu? Geçen sene ne kadar alıyordu, bu sene ne kadar alıyor? Düştü.

RECAİ BERBER (Manisa) – En çok artış yaptığı... Bizim ithal olduğunu bildiğimiz elektrikten bahsedeyim ben size. Bakın, o zaman, o günkü bir devlet memuru, en düşük maaş alan devlet memuru 1.000 kilovatsaat elektrik alırken bugün 1.800 kilovatsaat alıyor yani üçte 1 oranında artmış.

MUSA ÇAM (İzmir) – Geçen sene ne kadar alıyormuş?

RECAİ BERBER (Manisa) – Geçen sene de 1.800 alıyormuş.

MUSA ÇAM (İzmir) – Almıyor işte, düşmüş, bugünü konuşuyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Çam, 2013'te de sen bizi övmedin, gene övmedin o zaman bizi. 2013'te teşekkür ettin mi?

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, bakın, sayın vekilim geldi, diyor ki: "Eğitime yüzde 11'lik artış ne ki?"

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peşini söyle.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ben de söylüyorum: 2005 yılından önce, bizim dönemimiz de dâhil olmak üzere Türkiye'de eğitim harcamaları hiçbir zaman birinci sırada olmadı, 2005 yılından bu yana Türkiye bütçesinin en önemli kalemini, birinci kalemini eğitim alıyor, ikinci sırayı sağlık alıyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, bu görüşleri açıkladıktan sonra oraya çıkıp bir de tarafsız mı olacaksınız?

RECAİ BERBER (Manisa) – Elbette. Ne demek? Orası yönetim, ben tarafsız bir şekilde yönetiyorum. Biraz önce Sayın Çam'ın nutkundan sonra...

BAŞKAN – Sayın Sarı, lütfen.

Hatibi dinleyelim lütfen, gerçekten bu şekilde sürdürülebilir bir şey değil.

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Çam, Türkiye'de ben tersaneler için araştırma komisyonunda da yer aldım, bütün Türkiye'deki iş kazalarıyla ilgili Meclisteki çalışmaları da geçen dönemden bu yana hepsini çok yakından takip ediyorum ve gerçekten de biz özellikle çalışma hayatıyla ilgili olarak 2012 yılında çıkardığımız yasa olsun... Sadece belli bir sektörle ilgili, madencilikle ilgili İş Güvenliği Yönetmeliği var bu memlekette.

MUSA ÇAM (İzmir) – Madencilikle ilgili çıkana kabul ettiniz mi?

RECAİ BERBER (Manisa) – O Bakanımız geldiğinde burada açıklayacaktır ancak ben şunu size söylemek istiyorum: Eğer sadece yasa ve yönetmelik çıkarmakla bu işler düzelseydi zaten düzelmiş olurdu. Diyorsunuz ki: "Getirin bir kanun daha çıkaralım." İsterseniz 10 kanun daha çıkaralım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – İşletin.

RECAİ BERBER (Manisa) – İşletiliyor, bu bir zihniyet.

Değerli arkadaşlar, bakın, ben sanayicilik de yaptım, sanayi yönetiminde de bulundum ama insanlarda işletme körlüğü denilen birtakım hastalıklar var. Siz oraya gidip dışarıdan bir gözle denetim yapmadığınız takdirde iş kazalarını önleyemiyorsunuz. Soma'daki madene girdik, 1.700 metreye ben de girdim, arkadaşlar da girdi. Daha o bandın üzerine bindiğim anda bir uyarıda bulundum çünkü ben de aynı anda iş kazasına uğruyordum. Dedim: Bu böyle olmaz ya. Nasıl oluyor bu? Anında bizim parmaklarımız gidecekti çünkü bandın yanlarında herhangi bir tutacak yer yoktu ve eğer oraya tutunmuş olsanız biraz sonra makaranın üzerinden eliniz geçerken parmaklarınız gidecek, al, buyurun, iş kazası. Bunu niye göremiyor insanlar? Çünkü o işletmede çalışanlar o işletme körlüğü nedeniyle birtakım şeyleri göremezler. Dışarıdan tarafsız gözün gidip buradaki aksaklıkları, eksikleri görmesi gerekiyor. Sadece bakanlıkların denetimi de değil, bunlar sigorta şirketleri tarafından dünyada denetleniyor, mutlaka iş kazalarının önüne geçmek için ayrıca bir sigorta sistemiyle dışarıdan bir gözle denetlenmesi gerektiğini düşünüyorum. Bununla ilgili Çalışma Bakanlığının bu önlemlerle ilgili ciddi çalışmaları var. Onun için, arkadaşımız burada... "İşte, şuraya harcanmasaydı, Soma'daki güvenliğe harcarsaydı veya başka yerdeki güvenliğe harcarsaydı." Bunlarla ilgili tabii ki yapılması gerekenler var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Altı gündür şu Ermenek'te ne kadar para harcanıyor?

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşım, biliyorum, keşke 10 katını daha önce harcarsaydık.

MUSA ÇAM (İzmir) – Harcarsaydık, evet, mesele bu.

RECAİ BERBER (Manisa) – Ama bakın, onu harcayacak olan kamu kurumu veya devlet bütçesi değil, özel sektör.

MUSA ÇAM (İzmir) – Her yeri özelleştirirsen böyle olur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 86

RECAİ BERBER (Manisa) – Özel sektör yapacak, özel sektörün yaptığı tersanelerdeki kazaları gördünüz. Onun için, bakın, burada uyarılarınıza tabii ki biz de katılıyoruz, daha fazlasının, Daha hararetle bir şekilde bunlarla ilgili düzenlemeler yapılması, denetimlerin sıklaştırılması konusunda hemfikiriz, bunları zaten savunmayacak kimse yok. Ancak, burada sanki bir kasıt varmış gibi “Parayı, bütçeyi şuraya harcamasaydınız.” Bugün bizim bütçemizin sizin tarafınızdan en önemli eleştirilecek hususu ne? “Ya sosyal harcamalara bu kadar para harcadınız...” Bakın, benim ilçelerimde, Sayın Bakanım da bilir, bölgemizin milletvekili arkadaşlarım da, Salihli’de, Alaşehir’de şu anda biz sigortalı işçi bulamıyoruz, sigorta yaptırmıyorlar aynı Avrupa’daki gibi. Neden biliyor musunuz? Çünkü sosyal yardımları kesilecek diye sigorta yaptırmıyor vatandaş. Yani “Ben sigorta yaptıracam, gelin.” diyor, ilk günden bildirecek... Vahap Bey burada, biraz önce, şimdi, yanında arkadaşımız vardı, ikinizin konuşmalarını birbirinize anlatsanız çok daha iyi olacak. Biraz önce arkadaşımız diyor ki: “Çalışanlardan, gelir vergisinin yüzde 50’den fazlası stopajdan oluşuyor.” Siz de diyorsunuz ki: “Yüzde 46’ya çıktı, sigorta artı vergi, toplamı işverenin yükü.” Peki bu vergiyi, sigortayı işçi mi ödüyor, çalışan mı ödüyor, yoksa işveren mi ödüyor? Bunun toplam maliyeti, bizim işçilik ücretlerimizin geçmişe göre arttığını söylemiyor musunuz? Bu işçilik ücretleri artıyorsa bunun herhâlde reel olarak bir kısmı işçiye gidiyor, bir kısmı da vergi olarak gidiyor değil mi?

VAHAP SEÇER (Mersin) – Vergi yükünün arttığını söylüyorum.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bakın, vergi yükü artmadı, gelir arttı. Bugün asgari ücretten bile beyan ettiği zaman yani o diyor ki şu kadar milyon insan asgari ücretle çalışıyor. Biz de biliyoruz, siz de biliyorsunuz ki onlar asgari ücretle çalışmıyor, asgari ücretle çalışıyor gösteriliyor. Öyle değil mi? Yani bu bir realite. Yani şimdi denetimlerle bunu düzeltmeye çalışıyor Bakanlık. Aynı şekilde Sosyal Güvenlik Bakanlığımız sigorta tavanı var ama gelir, ücrette tavan yok.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Recai Bey, istisnaları getiriyorsunuz Genel Kurula...

RECAİ BERBER (Manisa) – Hangi istisna?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Gidin, her tarafta asgari ücretli çalışıyor, yapmayın ya. Biraz insaf edin ya.

RECAİ BERBER (Manisa) – Neden ama bakın, biz asgari ücretten vergiyi sıfırlamışız. Bakın, Sayın Keskin, şu anda asgari geçim indirimi nedeniyle asgari ücret üzerindeki vergi sıfırlanmış. Bu nedenle asgari ücretten gösterirse vergi vermiyor adam. Hâlbuki gerçek ücreti o değil. Bugün biz asgari ücreti vergi dışı bırakalım tamamen, hani geçenlerde Anayasa’da mutabakat... Bu ne olur biliyor musunuz? Asgari ücrete herkes birden gelmiş olur, hiç kimse vergi ödememek için bu yola başvurur. Onun için, eğer biz... Şunda haklısınız: Beyannameli vergilerde artması için Bakanlığımızın çalışmalarını, tabii ki Parlamento olarak bunu artıralım, bunun üzerinde çalışalım ama asgari ücrette veya ücretlerden yapılan tevkifatları, bugün, Vahap Bey siz diyorsunuz ki: “Bu iş verenin yükü.” Öbür arkadaş diyor ki: “İşçilerden bu kadar vergi alınır mı?” Şimdi, demek ki burada bir realite var, bu ücretler eğer daha fazla artırılsa daha yüksek ücretler verilirse o zaman denge tamamen bozulur ve biz ne yaptık burada mesela? Geçtiğimiz torba kanunla beraber iki kat yer altında çalışanlarla ilgili imkânlar getirdik. Ondan sonra ne oldu gördünüz işte, birtakım madenler kapanmaya başladı değil mi? “Ekonomik olarak bunlar çalışamaz.” Ben de kapanmasından yanayım. Eğer bu ücreti veremiyorsa bu güvenlik önlemlerini alamıyorsa demek ki bu işletme ekonomik değil. Ekonomik değilse o zaman çalışmasın, bu kadar basit. Ne yapacağız, mecburen belki 80 dolara bugün dünyada...

MUSA ÇAM (İzmir) – Kapansın, kamu yapsın.

RECAİ BERBER (Manisa) – Arkadaş kamu yaptığı zaman TTK... Siz KİT Komisyonunda görev aldınız mı Sayın Çam? KİT Komisyonunda görev aldınız mı?

MUSA ÇAM (İzmir) – Önümüzdeki dönem inşallah.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi önümüze Hazinesin bütçesi gelecek.

Biraz orada da görev yapsaydınız... Sayın Çam, TTK, 250 liraya mal edilmiş kömürü 90 liraya satmak suretiyle her yıl 250 milyon dolar zarar ediyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yanlış tabii.

RECAİ BERBER (Manisa) – Buyur o zaman, bunda mutabık mıyız, yanlış mı? Yanlış.

MUSA ÇAM (İzmir) – Özel sektör daha fazla kâr yapacağım diye insanların hayatıyla oynayamaz.

RECAİ BERBER (Manisa) – “Kamu işletsin.” dediğin zaman bu olacak. “Kamu işletsin.” dediğin zaman senin benim cebimden çıkan bu paraları toplayıp götürüp onlara vereceğiz. Bunun, ne ülkeye ne orada çalışanlara, hiç kimseye bir yararı yok. Onun için, aklın yolu bir. Bugün Vahap Bey’in söylediklerinin altına imza atıyorum ama yanı başındaki arkadaş, siz, oradan onunla taban tabana zıt şeyler söylüyorsunuz. Niye? Birisi hayatın gerçeklerinden, piyasadan geliyor, diyor ki: “Bu gerçektir.”

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben nereden geliyorum? Ben uzaydan mı geliyorum?

RECAİ BERBER (Manisa) – Vallahi söylediklerinize göre ben Türkiye’de...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben sokaktan, tınaklarım kızıya kazıya geliyorum buraya.

BAŞKAN – İzzet Çetin Bey söyledi. (CHP sıralarından gürültüler)

RECAİ BERBER (Manisa) – Pardon Sayın Çam.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 87

Sayın Çam, siz nereden geliyorsunuz bilmiyorum ama ben de üniversiteyi bitirinceye kadar tütün tarlasından geliyorum. Gece sabahlara kadar...

MUSA ÇAM (İzmir) – Siz sınıf değiştirmişsiniz, sınıf, sınıf!

RECAİ BERBER (Manisa) – Biz sınıf falan değiştirmedik. Biz o insanlar için ne kadar, on iki yıllık bütçelerimiz...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz dayıbaşıymışsındır...

RECAİ BERBER (Manisa) – Öyle değil, tam tersine. Siz karık çektiniz mi hiç tütün tarlasında, biz “karık” diyoruz ona.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz de pamuk...

RECAİ BERBER (Manisa) – Aynı şekilde, pamuk topladınız herhâlde.

Şimdi, şunu söyleyeyim: Değerli arkadaşlar, bizim bütçemizin eğer on iki yıldır eleştirilecek bir yanı varsa, gerçekten, tabii eleştirilemeyecek, işçiye sosyal demokrat bir bakış açısıyla baktığında bu...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Eleştirdik sabahtan beri.

RECAİ BERBER (Manisa) – Evet, eleştirdiniz de “Bu bütçe neden bu kadar sosyal yardımlara, neden bu kadar personel giderlerine, cari harcamalara para harcıyor?” diye belki olsa olsa buradan eleştirmeniz lazım. Eğer gerçekçiyse, Türkiye’nin... Ben gerçekçi olarak diyorum ki gerçekten, biz bu personel harcamalarındaki bu kadar yüksekliği biraz frenlememiz lazım Sayın Bakanım. Yani tabii size düşüyor, diğer bütün bakanlıklarımıza da düşüyor ama sonuçta biz sosyal ve bu tip transfer harcamaları sonucunda yatırım bütçemizi kısıtlıyoruz. Eskiden, faize çok fazla, bütçenin yüzde 80’ini faize veriyorduk, bunun bir kısmını anapara, enflasyon nedeniyle yükseltti filan ama sonuçta şimdi de onun yerini eğer sosyal harcamalar alacaksa, bakın biraz önce söylediğim tehlike önemli bir tehlikedir. Bugün Batı Avrupa’da bu duraklamanın, krizin temel yapısal sorunlarından biri de sosyal yardımlardır. Sosyal yardımlar hem bütçe açıklarına yol açtı hem de insanlar sosyal yardım almak için resmî yerlerde çalışmak istemiyor. Kaçak çalışıyor ya da sosyal yardım almaya devam ediyor. Bir yıl çalışıyor, iki yıl işsizlik yardımı alıyor. Şimdi, bizim de aynı noktaya gelmememiz lazım yani sosyal yardımların dengesi çalışmayı tökezletecek, çalışmadan soğutacak, uzaklaştıracak noktaya gelmemeli.

Onun için de ben açıkçası 2015 bütçemizin de kalkınmamızı, Türkiye’nin büyümesini destekleyen bir bütçe olduğuna inanıyorum. Eğer bütçe açıkları daha fazla olsaydı, o zaman gerçekten sıkıntı olacaktı. Çünkü iki açık vermemiz doğru değil. Biz cari açığı bir yandan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECAİ BERBER (Manisa) – Herhâlde çok geçti ama...

BAŞKAN – Devam edin.

RECAİ BERBER (Manisa) – Tamamlıyorum.

İki açığı vermeyelim diye bütçemizi sıkı tutuyoruz. Eğer hükümetlerimiz, cari açığı daha makul seviyelere düşürürsek, yüzde 5’ler büyüme, yüzde 5, 5, 5 yani 5x5 yapabilirsek bu bizim için ideal bir noktadır. Neden? Çünkü yüzde 5 cari açık, yüzde 5 enflasyon, yüzde 5 büyüme bizim için ideal bir nokta. Bunu tabii, herhâlde hatırlarsınız, bundan birkaç ay önce “4, 4, 4 mü olsun, işte 5, 5, 5 mi olsun?” derken Kemal Derviş ta uzaklardan “5, 5, 5” dedi.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Hedefler tutmuyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tarihteki ortalamamız kadar büyüme.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, bakın ama dünya ortalamasıyla da karşılaştırmak lazım. Konjonktür...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama paralar gelirken yararlanmamışsınız, giderken...

RECAİ BERBER (Manisa) – Yararlanmışız, o dönemde yüzde 6 civarında büyümüşüz 2007’ye kadar, yapmayın.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Gelişmekte olan ülkeler kaç büyümüş?

RECAİ BERBER (Manisa) – Neyse şimdi bakın. Tamam, şimdi geçmiş konuşmayalım, geleceği konuşalım. Gelecekte Türkiye’nin bu şekilde bir performansı yakalaması, yapısal reformlara bağlı, teşviklere bağlı.

Değerli arkadaşlar, “Bir şey yapılmadı.” diyor. Ya son iki yıldır uygulanan teşvik sistemi, Türkiye’nin belki Cumhuriyet tarihi boyunca uyguladığı en rasyonel, en teşvik edici teşvik sistemi. Hem bölgesel itibarıyla hem stratejik olarak hem de büyük yatırımlar olarak son derece isabetli teşvikler var. Ben burada daha farklı hususlarda eleştirilerin gelmesini bekliyordum. Şimdi, oradan Sayın Çam diyecek ki: “Özelleştire özelleştire bıkmadınız.” Ben diyorum ki: Sayın Bakan, ne zaman lojistik, Devlet Demiryollarının hizmeti özel sektöre açılacak?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Eyvah!

RECAİ BERBER (Manisa) – Biz bununla ilgili kanun çıkardık. Bunu yapmazsak, inanın biz lojistikte bu maliyetlerle gidersek ürettiğimiz ürünü limana götüremeyiz, ürettiğimiz ürünü satamaz noktaya geliriz. Bakın, bir örnek vereceğim ben size, bunu bizim kendi aramızdaki tartışmalarda da hep dile getiriyorum: Brezilya’dan ya da başka bir yerden ya Afyon’dan, bir yerden limana, İzmir’e mal götüreceksiniz, mesela mermer ya da başka bir ürün, 20 ya da 25 dolar veriyorsunuz; bu mal, Avrupa’nın en uzak, Hamburg Limanı’na ya da başka bir yere gidecek, 8 dolar veriyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 88

Brezilya'dan mal geliyor 15 dolara ama benim Sivas'tan, Malatya'dan, buradaki demir çelik fabrikasına 35 dolara gidiyor. Ben bu malı kullanabilir miyim Vahap Bey, sana soruyorum? Rekabet şansı var mı? Onun için bunun derhâl ve gecikmeden...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Partiyle aramı bozacaksın.

RECAİ BERBER (Manisa) – Yani transfer etmeye çalışıyorum seni seçim yaklaştı ya.

Yani o kadar aynı şeyi söylüyoruz ki. Aslında Sayın Çam'la da aynı şekilde düşünüyoruz ancak, şunu söylemek istiyorum: Arkadaşlar, eleştireceksek eksiklerimizi söyleyin, yaptığımız düzgün şeyleri eleştiriyorsunuz ben ona hayret ediyorum. Yani bunları gidip o insanlara söylediğiniz zaman onlar bile inanmıyor. Eksiklerimiz yok mu? Var. Bunları burada tartışalım, konuşalım, düzeltelimiz şeyleri yapalım.

Ben tekrar yani böyle söz alma ihtiyacı hissettim. O nedenle, sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum. Başta Maliye Bakanlığımızın bürokratları ve bütçeye emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Berber'e biz de teşekkür ediyoruz.

Sayın Yavilioğlu, buyursunlar.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar, değerli basın mensupları; tartışma biraz sağlıklı yürüyor. Sağlıklı olmasının nedenini Recai Bey anlattı, son cümleleri ona aitti.

Şimdi, Türkiye'de eğer bugünü mukayese ederseniz, geçmişe dönük neler yapıldığını da biraz dillendirmek lazım, konuşmak lazım. Geçmişte neler vardı, bugün nedir, gelecekte ne olması gerekir?

Bir kere, muhalefetin şu yönüyle muhalefet etmesi muhalefet açısından çok faydalı bir şey değil diye düşünüyorum, o da şu: Hükümetin en güçlü olduğu alan bütçe yani mali disiplin. Dolayısıyla, bu alanda sizin geçmişle mukayeselerinizin bugünü anlamak açısından çok fazla bir karşılığı yok. Daha fazla ne olabilir? Bugünkü bütçe disiplini gelecekte bozacak olan alanlar ne olabilir, bunu aslında sorgulamak lazım. Doğrusu, benim biraz da sizden beklentim - arkadaşların bir kısmı anlattı bunu, benim de katıldığım noktalar var- bu alanda reel sektör başta olmak üzere nelerin yapılabilirliği üzerinden konuşmak lazım. Özellikle Musa Bey'in eleştirilerinin bir kısmı gerçekten çok haksız. Kendisi çok sevdiğim bir ağabeyimdir, çok severim kendisini.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hocam, siz de kendi düşüncelerinizi söyleyin.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Mesela, kamu sektörü borçlanma ihtiyacı itibarıyla 1988'e baktığınızda, gayrisafi millî hasılaya oranı itibarıyla yüzde 4,8; 91'de 10,2; 93'te 12,1; 99'da 15,1. Bu oran günümüzde yüzde 2 civarlarında seyrediyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Benim verdiğim rakamlarda bir yanlışlık var mı?

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Devlet iç borçlanma senetlerinde oluşan reel faiz oranları 94'te yüzde 20, 95'te 30, 99'da yüzde 36,8. Bu sarmalın nasıl büyüdüğünü... Yine devletin kamudan borçlandırılması, borçlanması, dışarıdan borçlanması, faiz oranlarının yükselmesi, yeniden borçlanması şeklinde bir sarmala dönüşüyor.

Geçen konuşmamda 2002'yi esas alarak konuştuğum için özür dilemiştim sizden çünkü bir kriz dönemi karşılaştırmasını çok doğru bulmuyorum, kriz dönemi ile normal dönem karşılaştırmasını çok doğru bulmuyorum. Onun için geçmişe yönelik şeyleri de dikkate alarak anlatmaya çalışıyorum. Mesela, 94'te faiz ödemeleri gelirler toplamının neredeyse 4 katı. 96 yılında toplam gelirlerin yüzde 55'i, 98'de 52'si, 2000'de yüzde 61'i, 2001 yılında yüzde 80'i vesaire, bu şekilde devam ediyor.

Yine, bu dönem için eleştirilen yani "Sosyal harcamalara yatırımlar yapılmıyor ki..." Doğrusu, gelirlerle orantılı bir şekilde sosyal harcamaların artması gerektiğine inananlardan birisiyim. Yani, bütçe denkliliğini, bütçe disiplini bozacak olan alanlarda nereden kaynak üreteceğinize bakarak ancak sosyal harcamalarınızı artırabilirsiniz çünkü diğer ülkelerde bu sorun oluyor. Bunu biraz sonra anlatacağım. Türkiye'deki sosyal harcamalar nedeniyle ortaya çıkan sonuçları da göreceğiz. Mesela, dönemlerde gelirlerin nasıl harcandığına veya sadece kamunun gelirlerini faizler dâhil olmak üzere nasıl harcadığına değil, bir de kamu dışı sektörlerin yani özel sektörün kazançlarını nasıl elde ettiklerini de burada yine mukayeseyle görelim.

ISO 500 şirket içerisindeki şirketlerin faaliyet dışı gelirleri, bilançoları içerisinde 90'da yüzde 33, 96'da yüzde 52, 99'da yüzde 219'a yükselmiş. Şimdi bunlar önemli mi? Evet, önemli yani bir karşılaştırma yaparsanız bunlar önemli.

Başka şey: Yine bazı arkadaşların özelleştirmeler üzerinden yapmış olduğu eleştiriler, benim bugünlerde biraz özelleştirmeler, daha doğrusu, özel sektör-devlet ilişkisinin nasıl olması gerektiği üzerine neoliberal politikaların 2008-2009 krizinden sonra eksikliklerini dikkate alarak üzerinde çok düşündüğüm bir alandır. Yani, devlet özel sektörle ilişkilerini hangi düzeyde tutmalı? Özellikle kriz dönemlerinde devletin elindeki argümanları yok edici politikaların sonraki dönemlerde ortaya çıkaracağı sorunların ne olabileceğini düşünüyorum doğrusu yani ne olabilir? Ben Özelleştirmede uzun yıllar çalışmış bir insanım yani 2011 yılından önce Özelleştirmedeydim, özelleştirmeye ilgili çalışmalar da yaptım ama bugün geldiğim noktada bunu kısmen sorguluyorum yani ne olabilir çünkü kriz dönemleri yaşıyoruz. Gelişmiş ülkelerin kriz dönemlerinde iflas etmiş olan özel sektörün elindeki varlıkları, hele hele merkez bankaları aracılığıyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 89

hisselerini satın aldığı bir dünyayı yaşadık. O hisselerin bir kısmı ellerinde duruyor müdahale edebilecek bir durumda. Ama, kalkıp da özelleştirmelerin yapıldığı dönemlerde "Peşkeş çekildi." argümanı ile yaklaşsanız haksızlık etmiş olursunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hocam, yok mu? Yapmayın ya! Balıkesir'deki SEKA ya, yapmayın ya!

CENGİZ YAVILIOĞLU (Erzurum) – Musa Bey, bakın, bunların yargıda olan... Ben özellikle bu alanlara girmedim. Müsaade ederseniz, kendi disiplinim içerisinde bunu bitireyim.

Şimdi, özelleştirmeler aracılığıyla elde edilen gelirler ne oldu? Gelirlerin yüzde 70'i hazineye aktarıldı. Yaklaşık yüzde 28'i finansman açıkları olan, özelleştirme kapsam programında olan portföydeki şirketlerin açıkları için kullanıldı, yüzde 2 civarı da Özelleştirme İdaresinin giderleri için kullanıldı. Peki, özelleştirilen şirketler özelleştirildikten sonra ne oldu? Bu çalışmayı bizatihi yaptım. Eksiklikler olabilir yani bunu Bülent Ağabey ile de biraz konuştuk, çalışmanın eksiklikleri de olabilir. Bu eksikliklerden mesela birkaç örnek vereyim: Bilanço verileri sağlanan şirketlerden yüzde 80'inin özelleştirme sonrasında net kârlarının arttığını görüyorsunuz. Yine, bu şirketlerin yüzde 88,3'ünün üretime devam ettikleri, sadece yüzde 4'ünün kapandığını görüyorsunuz. Bu değerli mi? Evet, değerli. Yani, nihayetinde özel sektörde de olsa, kamuda da olsa önemli olan yaratılan katma değerdir. Yani, yarattığı katma değer ölçüsü nedir? Nihayetinde onların ürettikleri de, elde ettikleri kârlar da bu ülkede kalıyor. Bu yönüyle bir şeyiniz olacaksa şayet, bakın, geçmiş dönem, yine bunları şey etmedim yani bir karşılaştırma olmasın yani olayın kendisi üzerinden bir değerlendirme yapılınsa düşüncem vardı. Sadece başlıklarla geçeyim. Mesela, ORÜS'e bağlı olan şirketler 20 tane. Kapananların önemli bir kısmı AK PARTİ dönemi öncesinde kapandı. Yine bunlar içerisinde SEKA'ya ait şirketlerin önemli bir kısmı AK PARTİ öncesinde kapandı. Yine bunlar içerisinde -eğer eleştirecekseniz- Sümer Holdinge ait 21 şirketin önemli bir kısmı AK PARTİ öncesinde kapandı. Eğer "Niye özelleştirildi et ve balık kurumları?" dersanız, yine bu et ve balık kurumlarının burada detayları var. Et ve balık kurumlarının önemli bir kısmı AK PARTİ öncesinde özelleştirildi, vesaire yani SEKA da dâhil olmak üzere. Ben bunların detaylarını şey yapmayayım, mesele bundan şey olmasın.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Tekelin özelleştirilmesinde neler oldu?

CENGİZ YAVILIOĞLU (Erzurum) – Şimdi, lütfen yani burada, mesela istihdam da dâhil olmak üzere yani istihdamda da sıkıntılar var. Evet, özlük hakları itibarıyla -bunu Musa Ağabeye söylemiştim- gelirlerde kısmi azalmalar olabilir ama toplamda istihdam seviyesi itibarıyla bu da konuşulacak meselelerden birisi.

Değerli arkadaşlar, başka bir şey de Türkiye'nin son dönem yani 2002 sonrası öncesinde mukayese edildiğinde, Türkiye'nin genel Hükümet brüt borç stoklarının gayrisafi millî hasılaya oranları, avro bölgesi başta olmak üzere Türkiye bunların altında bir durumda, daha iyi bir durumda. Dünya borç stoklarının yine gayrisafi millî hasılası itibarıyla mesela gelişmiş ülkeler ortalaması 2013 yılında yüzde 106,3. Yükselen piyasaların -bakın bununla mukayese edelim- oranları nedir? Evet, yükselen piyasalar bizim içerisinde olmuş olduğumuz piyasalardır yani kendimizi oraya hemen hemen neredeyse eşit durumda yani bazı dönemlerde 1 puanlık azalma, bazı dönemlerde 1 puan, 2 puan yükselmeler var. Yani, mesela Türkiye'nin 2013 yılında yüzde 35,8 brüt borç stoku varken, dünya borç stoklarının gayrisafi millî hasılaya oranı yüzde 35 civarında. Diğer ülkelerin, gelişmiş ülkelerin yüzde 106, gelişmekte olan ülkeler ve yükselen piyasaların da 34,5.

Yine aynı şekilde işsizlik oranlarına baktığınızda, evet, Türkiye'de bir işsizlik sorunu var, yani bu bir sorun, özellikle şunu söyleyeyim, yani bu büyümeyle, yani yüzde 3'lük, 4'lük, 5'lik büyümeyle işsizlik oranlarını azaltma ihtimalimiz yoktur. Yani daha fazla büyümemiz lazım. Çünkü 700 bin civarında yıllık 700 bin kişi iş alanına taşınıyor, bunların absorbe edilebilmesi için bizim en az yüzde 5-6 civarında büyümemiz gerekiyor. Bu bir sorun. Bu sorun reel alandaki bir sorun ve bunu çözmek gerekiyor ama eğer siz dünyayla bunu mukayese ederseniz, yani dünyada ne var dersanız, normal işsizlik oranlarına baktığınızda Avrupa ülkeleriyle mukayesanızda Türkiye'nin durumu çok iyi ama genç nüfustaki işsizlik oranlarına baktığınızda yine Türkiye'nin durumu -Almanya hariç- Avrupa ülkelerine göre gayet iyi bir durumda. Yine...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Avrupa'yla niye kıyaslıyorsunuz? Krizde çünkü orası.

CENGİZ YAVILIOĞLU (Erzurum) - Onu da yapacağım, yani diğer ülkelerdeki durumumuzu da anlatacağım, müsaade ederseniz.

Yine Türkiye'nin uluslararası kuruluşlardaki temsilcileri, durumu itibarıyla daha iyi bir durumdayız son dönem itibarıyla. Küresel ekonomide değişen roller. Çünkü küresel ekonomide aynı zamanda roller değişiyor. Gelişmiş ülkelerin rolleri küresel ekonomide azalırken gelişmekte olan ülkelerin rolleri yükseliyor. Yani bu değişen roller içerisinde Türkiye'nin de burada rolü değişiyor. Bunun IMF'deki satın alma gücü paritesine göre oluşan oranları, vesaire var.

Yine büyüme oranları itibarıyla, değerli arkadaşlar, şu var, yani şunu teslim edelim: Yani dünyada gelişmekte olan ülkeler dâhil büyüme oranları revize ediliyor, yani bir durgunluk var. Bu sadece Türkiye'nin problemi değil, bütün dünyanın problemi. Hem gelişmiş ülkeler revize ediyor hem de gelişmekte olan ülkeler revize ediyor. Türkiye'nin bu anlamda bir de farklı bir problemi var. Evet, Türkiye'nin bu anlamda farklı bir problemi var. O da yanı başında, Suriye-Irak bölgesi başta olmak üzere yaşanan problemler, savaşlar, çatışmalar, vesaire. Türkiye, 2011 yılında Irak'tan almış olduğu petrol üçüncü sıradayken -bu petrol ithal eden işletmelerden elde etmiş olduğumuz verilerdir, isterseniz onların tam

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 90

şeylerini verebilirim- 2011 yılında Irak'ın payı toplam ithalat içerisinde yüzde 17'ye 2013 yılında yüzde 32 düzeyine geldi ve dolayısıyla birinci sıraya yükseldi ve Irak hakeza aynı şekilde Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı ikinci ülke. Suriye'yle olan problemler hakeza var. Şimdi bir IŞİD problemi var, Kobani problemi var ve bu bizim çok ağır bir şekilde, önemli bir şekilde ticaret yapmış olduğumuz alanda ortaya çıkan problemlerdir. Hiç şüphesiz bu alanların problemlerini biz yaşıyoruz. Bu da normal bir şeydir. Yani ekonomi, salt ekonomik alandaki olaylarla anlayıp sonuçlandırabileceğimiz bir yapı da değildir. Ekonomi sosyal bir olaydır, sosyal olaylardan etkilendiği kadar siyasal olaylardan da etkileniyor, savaşlardan da etkileniyor. Böyle baktığınızda, Gezi olaylarının ortaya çıkarmış olduğu maliyetler var, 17-25 Aralık olaylarının ortaya çıkarmış olduğu problemler var. Biz bu problemlerle birlikte bugünü yaşıyoruz. Yani bu noktada da bir hak teslimiyeti içerisinde olmak lazım, olunmak lazım.

Böyle bir durumda, değerli arkadaşlar, bunu dikkate alarak tekrar başa dönüyorum. Yine gelişmekte olan ülkelerle, yani bu MIST, MINT, Şanghay, BRICS ülkeleri de dâhil olmak üzere bunlarla mukayesesine baktığınızda büyüme oranları itibarıyla Türkiye'nin, yani bunları eğer şey yaparsanız, Brezilya, Endonezya, Hindistan, Güney Afrika, Meksika, Güney Kore, Nijerya, Çin, Rusya'yla birlikte değerlendirdiğinizde doğru bir yere, karşılaştırmada doğru bir yere oturmuş olursunuz.

Yine buradan farklı yerlerden almış olduğum bilgileri ben bir araya getirdim. Büyüme oranlarında, mesela Brezilya'yla büyüme oranlarında bir benzerlik var. Yine mesela Hindistan'dan bazı dönemlerde daha iyi olduğumuz durumlar var ama Çin, Rusya... İşsizlik oranlarında bu ülkelerden daha kötü durumdayız. Yani bazılarından daha iyi bir durumdayız ama bir kısmından daha kötü durumdayız ama kamu dengesi itibarıyla, kamu dengesinin gayrisafi millî hasılaya oranı itibarıyla çok daha iyi durumdayız, kamu borç stokunun gayrisafi millî hasılaya oranı itibarıyla daha iyi durumdayız. Yine bakanlarımızın buraya gelip açıklıkla söylemiş oldukları cari dengenin gayrisafi millî hasılaya oranı itibarıyla iyi durumda değiliz. Bunları söylüyoruz zaten. Şimdi böyle baktığınızda, bir de gelip yıllar itibarıyla bir değerlendirme yaptığınızda mali finansal araçlar itibarıyla yerli yerine koyacağınız bir tabloyu bulmuş olursunuz. Gayrisafi millî hasıla itibarıyla karşılaştırmada dahi iyi, kişi başına millî gelirden, enflasyondan, faizden, DİBS göstergeleri itibarıyla, büyüme oranları itibarıyla kendi içimizde dönemler itibarıyla değerlendirmeyi söylüyorum. İşsizlikte daha iyi durumda değiliz ama nüfus katılımı, köyden kente göçü de dikkate alarak bunu doğru değerlendirebiliriz ancak. Burada doğru oranları ancak bu şekilde bulabiliriz çünkü köyden kente göç hızlandı bu dönemde. Faiz dışı denge itibarıyla sıkıntımız var. Daha kötü durumdayız. Cari denge itibarıyla, cari dengenin gayrisafi millî hasılaya oranı itibarıyla, hakeza bunlarda sıkıntılar var. Yine toplam brüt dış borç stokunun gayrisafi millî hasılaya oranı itibarıyla baktığınızda burada bir azalma var. Yani gayrisafi millî hasıla arttığında artan dış borçların gayrisafi millî hasılaya oranı itibarıyla daha iyi bir durumdayız ama teker teker aldığınızda, yani kamu dış borç stokunu, özel sektör dış borç stokunu aldığınızda büyüklükler itibarıyla baktığınızda iyi durumda değiliz ama gayrisafi millî hasılaya oranladığınızda daha iyi bir durumdayız. Yine faiz harcamalarının gayrisafi millî hasılaya oranı, yine kredilerin takibe düşüş oranları, vesaire, baktığınızda geçmiş dönemle mukayesede daha bir durumdayız. Yoksullukla mücadelede, eğer yoksullukla mücadeleyi kişi başına günlük 4,3 doların altında olan şekilde düşünüyorsanız, Musa Bey, bu durumda biz geçmişe göre daha iyi bir durumdayız ama daha iyi olmalı mı? Evet, daha iyi olmalı. Yani fotoğrafı bu anlamıyla net koyduğumuzda ortaya nerede sıkıntılarımız var, ne yapabiliriz? Şimdi ben şunu beklerdim. Yani bu alanlarda bizim iyiliklerimiz de sıkıntılarımız da ortada. Evet, şöyle bir şey yaparsanız eğer -bunu da açıklıkla söylüyorum- imalat sektörünün gayrisafi millî hasıla içerisindeki etkisi, büyüklüğü azalıyor, kullanılan krediler itibarıyla da azalıyor. Burada bir sıkıntı var. Bunu çözmemiz lazım. Hükümetimizin bu alanda çözüm üretme adına belirlemiş olduğu, yapısal değişikliklerle alakalı belirlemiş olduğu alt kırılımlar var. Bunları önümüzdeki dönemde uygulayacağımız alanlar, bizde bu noktada bugüne kadar finansal alandaki, mali alandaki disiplinimizi üretim sektöründe de geliştirmek için gayret sarf ediyoruz ve göreceksiniz 2015 sonrasında en önemli çalışma üretim sektöründe olacak. Ben bunları şahsen görüyorum. Mesela bölgesel problemlerimizin olduğunu biliyorum. Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanan problemleri biliyorum. Teşvikler de problemler arasındadır. Teşviklerde de problemler vardır. Daha iyisi olmalı. Yani bunlar içerisinde orta gelir tuzağına düşmeme gibi dikkatli davranacağımız bir alan var. Bu da sıkıntılı bir alandır. Yatırımlarla tasarruflar arasındaki oranlarda sıkıntılarımız var. Dikkat ederseniz, bunların hepsi reel sektörle alakalı ve ciddi manada çalışma yapmamız gereken alanlar. Uzun dönemli yatırımlar 2011 sonrasında düşüyor, bunları dikkate almamız lazım, vesaire.

Şimdi, değerli arkadaşlar, fotoğrafı doğru koymak lazım. Yani biraz önce Recai Ağabeyin de söylemiş olduğu, yani beklenti, eleştiri muhalefet hangi alanda olmalıyı doğru koymak lazım. Eğer bu bizim gerçekten başarılı olduğumuz bütçe...

MUSA ÇAM (İzmir) – Hocam, ne konuşacağımıza da siz karar vermeyin lütfen, rica ederim.

CENGİZ YAVILIOĞLU (Erzurum) – Ya rica ederim, estağfurullah. Ben sadece bir doğru tespiti iktidar açısından...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ne konuşacağımıza biz karar verelim muhalefet partisi olarak.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani bizi burada tahakküm altına alıp böyle. Olur mu öyle şey?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 91

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen...

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Bunu yapmayacağımı bilirsiniz. Böyle bir şey değil.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bilirim ama yani yapmayın, o kadar da olmaz.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen...

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Yani bu alanın daha doğru bir alan, tartışılacaksa bizim için de tartışmaların daha da verimli olacağı alan itibarıyla söylüyorum. Yoksa ne konuşacaksınız siz bilirsiniz onu. Benim buna söz söyleme hakkım asla olamaz yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yapmayın. Bu kadar da olmaz ama.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Burası tartışılan bir şey. Lütfen... Öyle bir şey değil söylemiş olduğum şey.

Bir şey de arkadaşlar, yine, bu alanın, ekonomi alanının sosyal alan ve siyasal alandan bağımsız olmadığını söyledim. Bu alanda Türkiye’de, yine, bunlarla alakalı neler yapıldı sorusunun cevabına iyi bakmak lazım.

Bu dönemde gerçekten sorunlu alanları da biliyorum Musa Bey, gerçekten sorunlu alanları ve öncelikli alanların ne olduğunu biliyorum. Bir kere devletin her vatandaşla hiçbir ayırım yapmaksızın, bu inanç olsun, etnik yapı olsun, ne olursa olsun devletin hak ve hürriyetler, demokrasi, eşit vatandaşlık alanının dışında başka bir akıl ile başka bir fikir ile bakma hakkı ve yetkisi olmadığına inanıyorum. Yani çıkış noktam burasıdır.

Dolayısıyla bütün özgürlüklerin vatandaşlık temelinde, hak ve hürriyetler temelinde olacağını, olması gerektiğine inanıyorum. Hangi alan olursa olsun...

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki, Cumhurbaşkanlığı seçim kampanyasında ne dedi Sayın Erdoğan? “Ben Sünni’yim. Sen nesin, onu söyle.” dedi.

BAŞKAN – Sayın Yavilioğlu, siz devam edin.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – 2002’den itibaren bu alanda yapılan çalışmaları gördüğünüzde hak verirsiniz eksiklikleriyle beraber. Ama biz sırtımızda bütün bu bagajı, yani darbeler döneminin oluşturulan mevzuatları ve uygulamaları da dâhil olmak üzere bütün bu bagajı sırtımıza yüklenip 2002’den sonra iktidar olduk ve yapmış olduğumuz bu alandaki demokratikleşme çabaları da ortadadır.

Bu niye önemli? Çünkü ekonomi alanı beklentiyi yönetme alanıdır değerli arkadaşlar. Beklentiyi nasıl yöneteceğinizin hesaplandığı yerdur. Bu beklentinin ana unsuru da güvendir. Ana unsurun güven olduğu bir yerde de bunu oluşturan bir şey, bir alan, bir argüman, bir araç ekonomiyse, diğer alan da siyasettir, özgürlüklerdir. Bunu ikisi bir araya -sosyal alan da dâhil olmak üzere- bu alanların hepsi bir araya gelmediği takdirde ekonominin iyileşmesi de düşünülemez. Çünkü sosyal, siyasal alandaki krizlerin maliyeti ekonomik alanda ortaya çıkar ve birbirini tetikler.

Ben hepinize teşekkür ediyorum.

Bütçenin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Yavilioğlu’na teşekkür ediyoruz.

Sayın Zozani, iki dakika...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Soru sormayacağım. Esasında benim teamüle ilişkin bir değerlendirme olacak.

Teşekkür ederim söz verdiğiniz için Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Komisyon Başkanının değerlendirmeleri, kendi alanındaki fikirleri elbette ki çok önemlidir, biz de kendisinden zaman zaman istifade de etmek istiyoruz, istifade de ediyoruz. Makamında da zaman zaman tartışmalarımız oluyor. Kendi görüşlerini ve fikirlerini ifade ediyor, bizimle paylaşıyor. Ancak bu Komisyonun kendisine göre teamülleri vardır. Komisyon Başkanının, Başkanlık Divanı sırasından inip üye sıralarına oturup Komisyon üyeleriyle polemige girecek nitelikte tartışmaların içerisinde olması, doğrusu, şahsen benim bu Komisyonda alışık olmadığım bir durumdur.

Komisyon Başkanı misyonu gereği Komisyon üyelerine eşit mesafede ve kendisine ait görüşleri ve fikirleri olmamalıdır şeklinde bir şey ifade etmiyorum. Ancak iktidar partisinin politikalarını burada bize tercüme edecek, anlatacak Divan üyeleri haricinde ayrıca 21 üyesi var.

MUSA ÇAM (İzmir) – Çok değerli...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Mesela biraz önce Sayın Yavilioğlu önemseydiğim bir değerlendirme yaptı. Diğer üyeler de görüşlerini ifade ettiler. Sayın Bakan Hükümet politikalarını zaten burada ifade ediyor. Komisyon Başkanının ayrıca, Sayın Berber’in buna ihtiyaç duymaması gerektiğini düşünüyorum. Bu, görüşlerini önemseydiğim anlamına gelmez. Görüşlerini elbette ki önemsiyorum. Ancak zaten bu görüşlerini bizlerle paylaşma fırsatı her zaman vardır. Hatta burada, ilk gün itibarıyla Komisyon Başkanı bütçe açılış konuşmasını yapsın, değerlendirmesini öncelikle ortaya koysun görüşü de muhalefet partisi milletvekillerinden geldi.

Görüşmeleri yaptığımız bu süreçte özellikle hem Başkanın hem de Divan üyelerinin sık sık kürsüden inip karşıya geçip bir şeyler söyleyip sonra tekrar Başkanlık Divanı kürsüsüne çıkmaları çok doğru bir tutum değildir. Bunları dikkatinize sunmak istedim.

BAŞKAN – Bugün artık çıkmayacak. Bir de belki son bütçesi olabilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 92

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bir de eleştirilere cevap vererek pozisyon alıyorsun Sayın Başkan. Böyle şey olmaz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

RECAİ BERBER (Manisa) – Değerli arkadaşlar, dediğinize katılıyorum. Benim bu değerlendirmeleri ya da kürsüden böyle bir açış veya değerlendirme konuşması yapmam doğru olmaz diye düşünüyorum.

Ben bu Komisyonun Başkanlık Divanında Başkan olarak görevimin yanında ben bu Komisyonun doğal bir üyesiyim ve bir milletvekili olarak da görüşlerimi söylemek benim en...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama Başkansınız.

RECAİ BERBER (Manisa) – Başkan olarak konuşmuyorum ki.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama Meclis Başkanı kürsüden inip de AKP sıralarından konuşuyor mu?

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır. Ama bir dakika...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz Başkansınız. Buraya gelince tarafsız, oraya gidince taraf mı oluyorsunuz?

RECAİ BERBER (Manisa) – Elbette ki.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz orada eleştirilere cevap veriyorsunuz, sonra çıkıyorsunuz “Ben Başkanım, tarafsızım.” Kim inanır buna?

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Sarı, bunun başında Sayın Kuşoğlu, Başkanlık Divanındayken Başkan olarak değerlendirme yapmamı talep etti.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Evet, görüşlerinizi açıklayabilirsiniz.

RECAİ BERBER (Manisa) – O daha yanlış bir şey bana göre.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama siz eleştirilere cevap veriyorsunuz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, ben eleştirilere cevap vermiyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Siz AKP’ye yönelttiğimiz eleştirilere cevap veriyorsunuz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır, ben kendi görüşlerimi söylüyorum bu konuda. Yapmayın.

Ben “Bu konudaki görüşlerim bunlardan ibarettir.” diyorum ve esasen...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Musa Bey’in söylediklerine karşı cevap veriyorsunuz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Bunun tarafsızlıkla bir ilgisi olmadığını düşünüyorum.

BAŞKAN – Konuşma sırasında soru soruyor.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, Divana mı soruyor, oraya mı soruyor?

RECAİ BERBER (Manisa) – Hayır hayır, ben şahsım olarak cevap veriyorum lütfen. Ben burada milletvekili olarak görüşlerimi belirtiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Siz de bu Komisyonun bir üyesisiniz, sizi de zevkle dinledik.

Teşekkür ederiz.

Demiröz, iki dakika...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bir tartışmaya herhangi bir şekilde mahal vermeden şunu söylemek istiyorum Cengiz Bey yok ama: 2004 yılında Tekelin alkol fabrikaları, 17 fabrika, Nurol, Limak ve Özaltın grubuna Mey İçkiye 292 milyon dolara satıldı. Bu Nurol, Limak, Özaltın, Mey İçkiyi 2006’da, iki sene sonra 810 milyon dolara Amerika Birleşik Devletleri’nden bir Teksas grubuna sattı. Daha sonra da bu Mey İçki 2 milyar 100 milyon dolara bir İngiliz şirketine satıldı.

Şimdi soruyorum: Yani özelleştirme burada başarılı mı dememiz lazım? 292 milyon dolar nerede 2 milyar 100 milyon dolar nerede...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 2004’le 2006’yı karşılaştırmamak lazım.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hayır, burada iş adamlarına soralım. 292 milyon doları...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İki yılda 10 kat öyle mi? Bundan savunulacak hiçbir şey yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Savunmuyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Olumsuz örnekler var, çok olumsuz.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hayır, “Özelleştirme çok iyi falan.” dediniz. “Bizim zamanımızda yapılan harika.” dediniz de onun için verdim bu örneği.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zamanında özelleştirme çok önemli. O zamanı yakalamak lazım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Şimdi, arkadaşlar, bakın, 200 küsur milyon dolara satıldıktan sonra iki yıl süre içinde yapılan iyileştirmeler veya özel sektörün...

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Hiçbir şey yapılmamış.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 93

RECAİ BERBER (Manisa) – “Hiçbir şey yapılmadı.” diyorsunuz. Peki, 800 milyon dolara o sattı. Alan, özel sektör değil mi? Özel sektör. Özel sektör iki sene sonra 2,8 milyara sattığında 800 milyon dolardan satan adam ne kadar zarar etti o zaman? Öyle bir baksanız. O da özel sektör.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Tamam. Onu söylüyoruz.

RECAİ BERBER (Manisa) – Özel sektör özel sektörü mü özelleştirdi o zaman?

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Ben devletten çıkan paraya bakarım. Recai Bey, yapma ya.

BAŞKAN – Evet, lütfen...

Peki, teşekkür ederiz.

Sayın Erdoğan, süreniz on dakika. Son konuşmacısınız.

Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Öncelikle bütçeyi bir model üzerinden eleştirmek gerekiyor. İktidar partisinin konuşmacılarının da belirttiği gibi liberal, neoliberal bir model üzerinden bir bütçe savunucusu söz konusu, bizimse sosyal demokratik bir çerçeveden eleştirilerimiz söz konusu olacak. İlk özelleştirmeyle başlamak istiyorum.

Özelleştirme meselesi bütün dünyaya 1980’li yıllarda ağırlıklı olarak giden bir modeldir ve özelleştirme savunucuları hep şunu söylediler: “Eğer özelleştirme yapılırsa fiyatlar düşecek, hizmet kalitesi artacak, istihdam artacak ve rekabet sağlanacak.” dediler değil mi? Şimdi, biz bu özelleştirmenin bu ilkelerini kendimize uyarlısak... Mesela TELEKOM özelleştirmesinden bakalım. TELEKOM özelleştirmesinden sonra teknolojik gelişmeye paralel olarak fiyatlar düştü mü? Hayır düşmedi çünkü özelleştirmenin bütün mantığının Türkiye’de çıktığını görüyorsunuz. Bütün teknolojik gelişmeleri de göz önüne almanızı rica ediyorum bu karşılaştırmayı yaparken. Hizmet kalitesi yükseldi mi? Hayır yükselmedi. Yükselmediği gibi de cep telefonu şirketleriyle rekabet edemediği için birçok insan ev telefonunu kapattı, 19 milyon abone neredeyse 13-13,5 milyon abone sayısına düştü. İstihdam arttı mı? Hayır artmadı. Bir dönem 70-75 bin çalışanı olan TELEKOM şu an 20-25 bin çalışanıyla hizmet etmektedir ve istihdam düşmüştür. Peki, rekabet arttı mı? Yine TELEKOM üstünden söylersek sabit telefonda yine bu ilgili kurumların, İletişim Başkanlığının raporlarına bakarsanız yüzde 80’in üzerinde hâlâ TELEKOM bir tekel olma özelliğini devam ettiriyor. Türkiye’nin en büyük özelleştirmesi üzerinden baktığınızda aslında özelleştirmenin bütün mantığının Türkiye’de çıktığını görüyorsunuz. Peki, elektrik ve doğal gaz şirketlerinin özelleştirmesinde durum farklı mı? Mesela, ben bir tüketici olarak Ankara’da başka bir elektrik şirketinden satın alabiliyor muyum? Çünkü özelleştirilirken benim gibi tüketicilere bunu söylemişsiniz, “Burada rekabet artacak.” demiştiniz. Hayır alamıyorum çünkü 135 megavatın altında tükettiğim söyleniyor ve EPDK bunu yıllardır düzeltmiyor. Demek ki bir rekabet yok. Peki, özelleştirme sonrasında bu durumda ne olmuş oluyor? Tekel olan sektörlerde tekel kârı devletten alınarak şüpheli özelleştirmelerle bazı iş adamlarına aktarılmış oluyor. Şimdi, özelleştirme mantığını sadece –sürem daralmış olduğu için- değerlendirme mantığı üzerinden gidelim. Sayın Bakan da çok iyi biliyor ki özelleştirme yapılmadan önce ne yapılması gerekiyor? Değerleme yapılması gerekiyor. Ne demek? “Kabaca bu kurum ne kadar eder?” demek değil mi? Bunun çeşitli yöntemleri var, üç beş yöntemle değerlendirme yapılabilir. Peki, kanunda ne vardı? Deniyordu ki: “Özelleştirme yapıldıktan sonra değerlendirme raporları kamuya açıklanır.” Hükümet ne yaptı? Kanunu değiştirdi ve değerlendirme raporları artık açıklanmıyor. Bu ne demek? Mesela TELEKOM üç değerlendirme yöntemiyle ne kadar eder? Bir söylentiye göre 40 milyar dolar ettiği söyleniyor 11,5 milyar dolara satılan TELEKOM’un. Ama biz hâlâ Hükümet bunu açıklamadığı için hiçbir kurumunu... Çünkü o bana ait, buradaki insanlara ait bir kurum, siz kendi özel mülkünüzü satmıyorsunuz; bizlere ait, 75 milyon insana ait bir kurumu satıyorsanız ben onun değerlendirme raporunu görmek, sağlıklı olduğu üzerine bir fikir oluşturmak zorundayım. Bu açıklandı mı? Açıklanmadı. Peki, değerlendirme raporları gibi bir sürü işlem var ihale süreçlerinde yaşanan. Sonuçta ne oluyor? Demin İlhan Bey anlatmaya çalışıyordu, 280 milyon dolara, 292 milyon dolara satılan bir TEKEK İçki, ondan sonra yaklaşık bir buçuk iki yıl sonra yüzde 80’i 800 küsur milyon dolara satılıyor. Şimdi arkadaşlar neyi düşünüyor? Diyor ki: “İki yıl içerisinde değer kazanmış.” Bana dünyada iki yıl içerisinde yüzde 400 getiri sağlanmış bir şey gösterin. Mesela, o sırada TEKEK İçkinin depolarında ne kadar stok vardı? Sayıştay raporu çok yüksek olduğunu söylüyor, 100 milyon dolara yakın olduğu söyleniyor. Şimdi, siz bizim malımızı satıyorsunuz, sizin de malınızı satıyorsunuz. Biz bu raporu görmek zorunda mıyız? Görmedik, sonuçta böyle bir şeyle karşılaştık mı? Oradaki sayın milletvekili diyor ki: “Ama öbürü de sattı.” Başkası üzerinden biz kendimizi algılamak zorunda değiliz. Eğer bu mal 1 milyar dolara satılıyorsa 1 milyar dolara satılmalıydı çünkü aradaki 800 milyon dolarla, 700 milyon dolarla bu millete çok şey yapılabilirdi. Burada kalıyor mu? Yine TELEKOM özelleştirmesine bakalım. TELEKOM Türkiye’nin en çok kurumlar vergisi ödeyen şirketi 2005 yılında, yüzde 30 kurumlar vergisi ödüyor ve bütün yatırımcılar tekliflerini yüzde 30’a göre ayarlarken altı ay sonra kurumlar vergisi yüzde 20’ye düşüyor. 4 milyar lira kârı olan bir kurum için yıllık 400 trilyon bu yaptığı hesaplardan ek kaynağı cebine koyması demek değerli arkadaşlar.

Mesela, yine TELEKOM’dan... TELEKOM imtiyaz değil mi? Danıştay kararı var, Hükümet de bunu böyle kabul etti, Cemil Çiçek’in konuşmaları, dönemin bakanının konuşmaları var: “TELEKOM satılmadı, kiralandı.” Peki, Sayın Bakan, kiralanmış bir mülkün gayrimenkulleri nasıl satılabilir? Her gün gazetelerde biz TELEKOM gayrimenkullerinin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 94

satıldığı ilanını nasıl görebiliyoruz, buna nasıl izin verebiliyorsunuz? Ben sizden soru olarak da şunu rica ediyorum: TELEKOM'un toplam ne kadar gayrimenkulü satılmıştır? Yerleri nelerdir? Bedelleri nelerdir? Karşılığında ne kadar gayrimenkul alınmıştır? Artı Telekom'a ne kadar yatırım öngörülmüştü? Biz TELEKOM satılırken hizmet kalitesi artacak sanıyorduk, Türkiye'nin dört bir tarafı fiber ağlarla kaplanacak sanıyorduk, yapılmadığını görüyoruz. Yapılmadığı gibi cumhuriyet yıllarında hepimizin vergileriyle bakır kablolar döşenmişti onlar sökülüyor, sadece bir vilayetimizden çıkan bakır kablo 80 trilyon, yerine beşte 1 maliyetine fiber optik kablolar döşeniyor. Yani yapılan yatırımlar toplanan kablolardan çok daha az bir durumda.

Bir de TELEKOM'un mevcut borç yapısını öğrenmek istiyorum. TELEKOM'un borçları ne kadardır, yabancı kaynakları ne kadardır? Son bilançosunu bir görmek istiyorum çünkü TELEKOM'un çok borçlandırıldığına yönelik şikâyetler var. Benzer durum Eti Maden için söz konusu, SEKA için söz konusu, eleştiriler bu yönde. Yani liberal bir ahlakla özelleştirme yapılacaksa genel ahlaka da uygun olması lazım. Bunlar bizi son derece rahatsız eden şeyler. Türkiye Taşkömürü bir yürek yarasıdır bu ülkede. Kamu işçilerinin çalıştığı ama sürekli zararın üzerinden neoliberal, kısmen de vahşi kapitalist bir saldırı altındadır Türkiye Taşkömürü. Oysaki Türkiye Taşkömürünün en kıymetli madenleri yine şaibeli ihalelerle –ben söylemiyorum Sayıştay söylüyor- özel sektöre devredilip sadece masrafları Türkiye Taşkömürünün üzerinde kalmıştır. Ama bu özelleştirmelerin Soma'da, Kozlu'da, Elbistan'da nasıl işçi katliamına dönüştüğünü gördük biz. Bakın, Soma'da maden kamudayken bir işçi bile ölmüyor, özelleştirildi 301 işçi... Elbistan'da özel sektörün elinde gittiler. Üzülmeyin özel sektörün elinde gittiler bu işçiler. Onun için, böyle, özelleştirmeyi kutsamayın, sonuçta bu şekilde karşınıza çıkabiliyor.

Bir de sosyal yardımlar üzerine konuşuldu, onun da bütçe eleştirisine sizin başlıklar üzerinden gitmek zorundayım. İki tip sosyal yardım var temelde baktığınızda: Nakdî yardımlar, aynı yardımlar. Nakdî yardımlarla kastımız ne? Kamuoyunda çok konuşulan kömür yardımı, makarna yardımı, gıda yardımı şeklinde yardımlar. Aynı yardımlar ne? İşte, bu şartlı nakit desteği sizin uygulamanız, bizim de ileri sürdüğümüz aile sigortası nakit olarak yoksula yapılan yardımlar. Dünyanın bütün literatürü diyor ki: Nakdî yardımlar aynı yardımlara göre üstün, etkili ve verimlidir ama Hükûmet ağırlıklı olarak hangi yardımları kullanıyor? Aynı yardımları. Neden kullanıyor? Kömür yardımlarında –defaten size anlattım- memlekette nasıl bir düzen kurulduğunu ve nasıl bir yolsuzluklar yapıldığını, nasıl fahiş fiyatlarla alma olduğunu Sayıştay raporlarıyla, kamu belgeleriyle hepsini defaten anlattım çünkü onlar da, literatür de öyle diyor. Diyor ki: "Aynı yardımlar suistimale açıktır." Başka aynı yardım ne mesela? Gıda yardımı. 2 tane örnek vereyim size. Birincisi, KİT Komisyonundan, bizim de Komisyondan üyemiz Harun Karaca milletvekili olmadan önce İstanbul'da gıda yardımlarının ihalesini veriyordu ve aynı sırada da belediye şirketlerinin yönetim kurulu üyesiydi. Bana göre doğru değil, etik olarak söylüyorum doğru değil.

İkinci mesele ne? Yani iktidar partisinin MKYK üyesi bir hanımefendinin eşi Ankara'da yardımları veriyor. 200 trilyonun üzerinde arkadaşlar ve çok ciddi Sayıştay sorguları var. Yani Migros'tan veya işte Carrefour'dan veya zincir mağazalardan alınan peynirden daha pahalı olarak tonlarca peynir satılmış. Beyefendiye sormuşlar: "Geç ödeme olduğu için böyle." demiş. Aynı şekilde TOKİ'yle de bağlantıları -siz de biliyorsunuz Vedat Bey- bir sürü yönden devam ediyor. Sonuçta ne oluyor? Nakdî yardımlarda öngörülen risklerin tamamı Türkiye'de gerçekleşmiş oluyor. Nakdî yardımlarda bir diğer mantık neydi? Hak kavramı ile yardım kavramı arasındaki farktı, sadaka kavramı arasındaki farktı. Medeni ülkelerde ve bizim önerdiğimiz sosyal demokrat sistemde sosyal yardımlar bir haktır çünkü kamunun yoksullarına böyle bir yardım etme zorunluluğu söz konusudur ama neoliberal modellerde bu bir sadaka mantığına dönüştürülür. Nasıl dönüştürülür? Devletin hak olarak yapması gereken yardımlar şirketlerin ve bazı kurumların vergi avantajlarıyla diğer devlet avantajlarıyla yurttaşlara verdiği bir sadakaya dönüştürülür ve son dönemdeki modele baktığınızda ciddi şekilde bu yardımların hak kavramından çıkılıp sadaka kavramına geçtiğini düşünüyoruz ve bunun en acı örneğini Deniz Feneri davasında görüyoruz. Deniz Feneri diğerleri gibi kapatıldığı için tabii yani kesin bir hükme vararak söyleyemiyoruz ama sonuçta Türkiye'de olan sorun şudur: Türkiye'de ne yazık ki güçlü oyuncuların dayattığı ve kendi çıkarlarına göre dayattığı bir neoliberal sömürgeci anlayış söz konusudur ve bu en sonunda işçimizi, çiftçimizi, esnafımızı sömüren bir model hâline gelmektedir. Demin konuşmacı -son şeye girdiğim için hızlı söyleyeceğim- ekonomik durgunluğu ve bu son dönemde gelişen kötü ekonomik tabloyu üç olaya bağladı:

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Hemen bitiriyorum Sayın Başkan.

"Birincisi, dış politikadaki gelişmeler; ikincisi, Gezi olayı." dedi, üçüncüsüne de 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarını koydu. 3 olayı da kısaca anlatayim.

Dış politikadaki gelişmeleri siz biliyorsunuz. Bu, Arap Baharı'yla başlayan süreç, Hükûmetin değişen tavırları - önce "Ne işimiz var!" deyip sonra Libya'ya giden- oradaki hükûmetler yıkılınca Suriye'nin de bir anda yıkılacağını hesap edip, uzakta kalmamız, tavsiyelerde bulunmamız, yardım etmemiz gereken bir savaşın içine girmemiz ve Suriye ve Irak'ın durumu, şu an duran bir ticaret güneyimizde ve bize gelen 2 milyon tane Suriyeli. Yani baktığınızda aslında sebep gösterdiğiniz şey sizin sebep olduğunuz bir şey.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 95

İkinci mesele, Gezi meselesi. Sürekli kriminalize etmeye çalışıyorsunuz, “Gezi darbedir...” Ya Gezi’deki şeyleri gördünüz arkadaşlar. Gezi’de o kadar polis olayına rağmen, gençler sadece esprileriyle mücadele etti, gençler yaratıcılığıyla mücadele etti, içlerine sızmış birkaç grup dışında. Bu insanlar bu ülkeye bir umut verdi, demokratik bir ülke olduğumuzu, böyle bir direnişte şiddet olmadan, kan akmadan bir şey olabileceğini gösterdi; bütün acılar ortaklaştırıldı ve aslında Türkiye’nin geleceğini ortaya koydular o parkta. Kürt’ü, Türk’ü, ulusalcısı, bütün grupların birlikte yaşayabileceğini gösterdi.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Ne alakası var ya? Ne alakası var?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Alakası yoksa siz söyleyin, ben de anlatmaya çalışayım, ben oradaydım.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – O kadar masum değil. 5 bin iş yeri tahrip edildi, neresi masum o işin?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bir yolsuzlukta tahrip edilen değerlerin yüzde 1’i bile değildi.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Kim yolsuzluk yaptıysa Allah belasını versin!

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bence de, o konuda size katılıyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, devam edin lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Devam ediyorum.

Diğer mesele, 17-25 Aralık meselesi değerli arkadaşlar. Partiniz ve Hükümet bunu bir darbe olarak görüyor. Bizse karşıdan baktığımızda şunu görüyoruz: Eğer darbe görüyorsanız bize delillerini göstermek durumundasınız. “Şu şu şu sebepler dolayısıyla bu bir darbe girişimidir.” Ama aynı zamanda şunu açıklamak zorundasınız: O ayakta kutularındaki paralar nedir? O çelik kasalardaki paralar nedir? Bu konuşmalar nedir? Çünkü bu, orada geçen miktarlar benim de vergim, benim de yurdumun varlığı, benim de varlığım. Biz bunları öğrenmek istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Son bir şey söyleyeceğim. Bir gün bir taksiye bindim İstanbul’da, Giresunlu bir taksici, yani iktidar partisine destek veriyor. Konuşuyorduk, anlattı, böyle yol yapıyor, şöyle, heyecanla da savunuyor. Dedim ki: “Yolsuzluklar hakkında ne düşünüyorsunuz?” Dedi ki: “Ağabey, o paraları polisler koymuş.” Şöyle baktım, üzülüm. “Peki, polisler koymuşsa seninkiler niye geri istiyor?” dedim, öyle bir hüzünlendi ki... Bunu kendi seçmeninize de yaşatmamalısınız bence, bunu bize de yaşatmamalısınız. Bu olayın üstüne gidin, kapatmakla bir yere varılmaz. Yarın öbür gün gene açılacak, gerçekten gene açılacak çünkü eğer kapanırsa yolsuzluk suç olmaktan çıkar, o zaman toplum çöker, bağımsızlığımız gider, vatanımız gider. Bu yargılanacak, bence bunu sizin zamanınızda yapın, siyasetin üstünde bu leke kalmasın.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Evet, değerli Komisyon üyelerimiz; Bütçe ve Kesin Hesap Kanun Tasarısı’yla Sayıştay tezkerelerinin tümü üzerindeki konuşmalar sona ermiştir.

Şimdi soru-cevap...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kesin hesap değil, onun için ayrıca şey açacağız Sayın Başkan.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayıştay üzerine düşüncelerimizi söylemiştik.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani onu konuştuk, soru-cevaptan sonra bir Sayıştay kısmı açacağız. Sayın Başkanla konuştuk onu, haberi var. Bak, burada duruyor, bizim...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Konuşmuştuk Başkan, biliyorsunuz, söylemiştik.

BAŞKAN – Kaçar dakika konuşacaksınız?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bilmiyorum yani.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani şey değil, bir kısmı konuşuldu.

BAŞKAN – Soru-cevapla birlikte belli bir süre koyalım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Soru-cevaba geçelim ondan sonra ya da böyle, Sayıştaya gidip sonra soru-cevaba geçelim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani Sayıştayla ilgili düşüncelerimizi hiç açıklamadık daha, raporlarla ilgili.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tabii, konuşmadık.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Sayıştay’ı da konuşalım, ondan sonra soru-cevaba geçelim.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Tamam, olur, Sayıştay’ı konuşalım o zaman.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Eğer öyleyse öyle yapalım.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayıştay temsilcileri de burada, tamam.

BAŞKAN – Sayın Türel, siz mi söz alacaksınız? Sayın Oral, siz düşünür müsünüz?

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayıştayla ilgili ben başlayayım isterseniz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu, özel hesapla ilgili cevap verilecekti, onu da alalım, ona göre tekrar konuşalım. Benim konuşmamda sorularım vardı, cevap vermişlerdi.

BAŞKAN – Artık hepsini toplu olarak cevaplasın Sayın Bakanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 96

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, ona ayrıca cevap verecekti.

RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayıştaydan istedik. Hem Maliyeden hem Sayıştaydan özel hesapla ilgili şeyleri istedik değil mi, iki taraftan da? Yarın bekliyoruz. Hangi bakanlıklarda var? Ne nedir? Onunla ilgili ayrıntıyı alırsak bu konu üzerinden tartışmayı yarın yürütürüz. Bugün Sayıştay raporları üzerine...

BAŞKAN – Sayın Zozani, yirmi yedi dakika konuşmuşsunuz daha önce, beş dakika yetiyor galiba.

Buyursunlar.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Daha erken özetlemeye çalışacağım.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, elimizdeki Sayıştay raporlarını rapor olarak değerlendiremeyeceğim için çok ayrıntısına girmeyeceğim. Bizim bu sorunu kökten çözmemiz gerektiğine ilişkin görüşlerimi ifade etmeye çalışacağım.

Şimdi, mevcut durumda bizim idari ve siyasi yapımız, ne kadar zorlarsak zorlayalım, nihayetinde bize sağlıklı veri elde etme imkânı sunmuyor. Bütçe yapma yetkisiyle bütçeyi yönetme yetkisini aynı elde birleştirdiğiniz zaman, sistemin adına ne dersiniz deyin, bu sistemi denetleme imkânına sahip olamazsınız.

İki yıldır tartışıyoruz; Sayıştayın bize verdiği, bize ilettiği raporları rapor olarak değerlendirelim mi, değerlendirmeyelim mi? Gerçeği yansıtıyor mu, yansıtmıyor mu? Bu tartışmayı geçen sene çok yaptık, gene yapacağız, Komisyon üyeleri bu konuda fikirlerini, görüşlerini ifade edecekler ama bundan farklı olarak, ben esasında genel değerlendirme yaptığım bu fasılda bu raporların hiçbirinin ayrıntısına girmeme görüşündeyim, şundan dolayı: Mevcut yapıda sağlıklı sonuç elde etme imkânına sahip değiliz çünkü bütçeyi yapan mekanizma ile bütçeyi uygulayan mekanizma aynı. Hâliyle Meclis adına denetleme fonksiyonunu da yerine getiren Sayıştayın da yapısal sorunları itibarıyla sağlıklı -ve cesaretli diyeceğim ama galiba tarafsız biraz daha uygun olur- denetleme yapma şansı yoktur. Hangi açıdan değerlendirirseniz değerlendirin bu noktaya varacağız, bu işin özeti bu. Bunu söylerken Sayıştay üyelerini, Başkanını, yönetimini töhmet altında bırakmak için bunu ifade etmiyorum. Bu sıralarda oturan hükümet kim olursa olsun benzer bir tabloyla karşı karşıya kalırız. Sonuçta istatistik dediğiniz şey bir rakam oyunudur. Sizin çok pozitif olarak değerlendireceğiniz bir rakamı ben tersinden okuyarak, farklı bir boyutuyla bakarak negatif olarak okuma imkânına sahibim burada. Burada gördüğümüz şey, okuduğumuz tablo bize bunu gösteriyor.

Niye Sayıştay raporlarını önemsiyoruz? Biz bir kere bütçe yaparken uygulamayı konuşamıyoruz. Bütçe yapım aşamasında Meclis olarak bizim bir etkimiz yok. Devletin teknokratik yapısının önümüze koyduğu veriler üzerinden değerlendirme yapıyoruz. Dört yıldır bu Komisyonda ben de bütçe tartışmalarına tanıklık ediyorum. Burada daha değişiklik yaptığımızı dair, yani bütçe rakamlarında oynama yapabildiğimize dair bir örneği hatırlamıyorum, varsa da ben kaçırmışım ya da ben hatırlamıyorum ama yok, buraya gelen rakamlar ne ise üzerinde saatlerce, günlerce tartışma yapmışız ve o şekilde geçip gitmiş. Şimdi, planlamasını ben tartışmadığım zaman, planlamasına yasa yapıcı eğer dâhil değil ise nihayetinde bunun nasıl uygulanacağına dair bir kanaat de geliştirme imkânına sahip olamaz. Doğrusu, bütçe yapma yetkisi ile yani bütçe yapma hakkı ile uygulamayı birbirinden ayırtırmak gerekir; bu da yapısal bir sorundur. “Reform” diyorsunuz ya, reform olacaksa burada olur. Siz Hükümet olarak uygulayıcısı olursunuz bütçenin. Eğer bu Meclis bütçeyi... Yani nihayetinde şu anda sistemimizin adı, bütçeyi yapıyoruz, şu anda Plan ve Bütçe Komisyonu bütçeyi yapıyor. Oysaki yapmıyoruz ki, bütçe yapmakla ne alakamız var? Bütçe geliyor. Kim hazırlıyor? Devletin teknokratik yapısı hazırlıyor, önümüze koyuyor. Burada birilerimiz eleştiriyor, birilerimiz savunuyor, çekip gidiyoruz. Esasında, bir ay kendimizi yormak dışında başka bir şey yapmıyoruz, sadece sinirlerimizi tahrip ediyoruz. Yöntem yöntem değil.

İki saat daha Sayıştay raporlarını konuşacağız. Ben aslında çok anlamlı bir şey olarak değerlendirmiyorum. İşin açıkçasını ifade edeyim, yani şu anda, şu saat itibarıyla bu konuda Sayıştay raporları üzerine yapacağımız değerlendirmeyi çok anlamlı bulmuyorum. Önemsemediğimden değil, çok da önemsiyorum. Elbette ki denetim yetkimizi kullanacağız, kullanma arzusu içerisindeyiz ama o imkânım yok, bir milletvekili olarak öyle bir imkânı sahip değilim, hiçbir milletvekili buna sahip değil. İktidarı muhalefeti fark etmeksizin durum böyledir. Karşı sırada oturan bir milletvekili de bu yetkiyi kullanma arzusu içerisinde olursa buna şans yok, mümkün değil.

Geçen seneki tartışmalarımızda somut, net öneriler ortaya koyduk, dedik ki: “Bu sene böyle geldi, bari önümüzdeki seneye ilişkin olarak daha sağlıklı işler yapabilmemiz için şunları, şunları, şunları yapalım.” Ne yaptık? Geçen sene yaptığımız tartışmaların hepsi orada kaldı, bir arpa boyu yol alamadık. “İlkini görüşüyoruz.” dedik, “Bu yıl itibarıyla yapacağımız her türlü uygulama teamül niteliğinde uygulama olacağı için daha dikkatli davranalım.” dedik, “Önümüzü açacak önerileri buradan geliştirelim.” dedik ki nihayetinde, o tartışmaların sonunda bazı öneriler de ortaya çıktı, iş ki o önerileri hayata geçirmek. Dünyada bunun örnekleri nasıldır? Bizde nasıl olmalıdır? Karşılaştırmasını yapın. Plan Bütçe Komisyonu bu örnekleri incelemek için bir yurt dışı seyahati gerçekleştirdi. Gittik, baktık, pek çok Komisyon üyesi vardı o seyahatte.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen, yedi dakikayı geçti.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Bir cümleyle ifade edeyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

Ama nihayetinde biz bir sonuca ulaşamadık.

Şimdi, yarından itibaren başlayacağız, onar dakika bakanlıkların bütçelerini konuşacağız. Yarın, bakıyorum, müsaadenizle, ifade edeyim. Yarın kaç kurum konuşacağız? 11, en az kurum konuşacağımız gün, 11 kurum konuşacağız yarın. 11 kuruma ait de Sayıştay raporlarını talep edeceğiz. Tamamını on dakika içerisinde ben değerlendireceğim. Nasıl değerlendireceğim? Her bir kuruma bir dakika bile düşmüyor. Nerede Sayıştay raporuna gireceğim, nerede değerlendirmesini yapacağım? Dolayısıyla zevahiri kurtarma arayışı içinde olacağız. Doğru yöntem bu değil. Bütçe yapma yetkisiyle uygulama yetkisini ayırtırmadığımız sürece burada demokratik bütçe yapma uygulamasını gerçekleştiremeyeceğiz.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Zozani.

Sayın Kuşoğlu, ilk talep sizin.

Buyursunlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben demin Sayın Değerli Yavilioğlu'nun bıraktığı yerden başlayayım. Dedi ki: “Bu Hükûmetin, bu iktidarın en kuvvetli olduğu alan bütçedir, bütçe disiplindir, mali disiplindir.” Mali disiplini sadece bütçe açıklarının gayrisafi millî hasılaya oranı olarak alırsak ya da kamu borcunun oranı olarak alırsak doğru olabilir, onunla ilgili olarak da tartışabiliriz tabii ama mali disiplini veya bütçe disiplini şöyle düşünmek lazım, bir de şu yönü var: Sabahki konuşmamda anlattım. Bu bütçe içerisinde, bu, kesin hesabıyla uğraştığımız 2013 bütçesiyle ilgili olarak 36 milyar liraya yakın bir yedek ödenek söz konusu ve 9,5 milyar liralık da ödenek üstü harcama söz konusu. Bunları bir arada değerlendirdiğiniz zaman, aslında Maliye Bakanlığının 2013 için ilave bir tamamlayıcı ödenek istemesi, yani ek bütçe istemesi gerekiyordu. Bunları yapmamışız. Yani Maliye Bakanlığı bizim adımıza bütçe yapmış, harcama yapmış, ödenek koymuş, ödenekleri dinlememiş, kendi adına istediği şekilde, istediği yere tahsisat yapmış. Yani bütçenin sekizde 1'ini Maliye Bakanlığı yapmış zaten, sizin elinizden bunu almış. Burada disiplin yoktur, mali disiplin de yoktur, bütçe disiplini de yoktur bu tarafından bakarsanız. O zaman da bütün bu hesaplamaların ne kadar doğru olduğuyla ilgili kocaman bir soru işareti oluşuyor. Onun için bu konu çok önemli.

Bakin, evvelki sene hiç rapor yoktu, ondan önceki sene de rapor yoktu. Geçen sene dış denetim genel değerlendirme raporu yoktu, faaliyet genel değerlendirme raporu yoktu ve mali istatistikleri genel değerlendirme raporu yoktu. Bu sene bu raporlar var ama bu sefer de Sayıştay raporlarının içerikleri yetersiz ve şu genel uygunluk bildirimine bakıyorsunuz, bu çok önemlidir, genel uygunluk bildirimine bakın, Sayıştay çok nezaketli, diplomasiyi de aşan bir üslupla yanlışlıkları, eksiklikleri anlatmış ama “Takdir Meclisindir.” demiş, Meclisin takdirine sunuyor. Ya, bu kadar ödenek aşımı var, yedek ödenek kullanımı var, keyfî bazı uygulamalar var, bütün bunları nasıl görüyorsunuz da bu kadar nazik bir ifadeyle anlatıyorsunuz, ondan sonra da “Uygundur.” diyorsunuz. Uygun olmama hâli nasıl olabilir bir bütçenin? Uygun olmama hâlini ben o zaman anlamıyorum. Yani bir bütçede ek bütçe yapılma zorunluluğu olsun da o bütçeye Sayıştay tarafından uygunluk verilsin, bunu anlayamıyorum, onun için ben Sayıştay'ı eleştiriyorum.

Ayrıca, biz kamunun performansını hiçbir zaman, şu dört sene içerisinde, ölçemedik. Kamunun performansı - iktidar milletvekilleri veya muhalefet, fark etmez- nasıldır, nasıl çalışmıştır, ne kadar verimli olmuştur? Bu kurumlarla ilgili, biraz önce Adil Bey'in söylediği kurumlar önümüze geldiğinde “Ya, bu kurum hakikaten bak, Sayıştay raporuna göre çok verimli çalışmış, çok üretim yapmış, hedefleri doğrultusunda, kurumun amaçları doğrultusunda çok güzel çalışmalar olmuş.” diyebileceğimiz tek bir rapor gelmedi önümüze veya “Yasaya, hukuka aykırı işler yapılmış ve buradaki yöneticilerde de cezalandırılmış.” diye bir rapor da gelmedi. Bazı raporlar var, mahkemeye verilmiş ama sonucunu bilmiyoruz. Sadece “Uygundur.” deyip geçiyor. Yani Sayıştay denetiminin hiçbir anlamı kalmadı artık. Böyle bir denetim olamaz, böyle bir bütçe hakkı olamaz, böyle bir...

Yurt dışına da gittik, bir çoğunu gördük. Biraz önce buradaydı, Recai Başkanla beraber biz INTOSAI'nin toplantısına katıldık geçen sene. O küçücük ülkeler, daha yeni devlet olmuş ülkeler bizden daha iyi yapıyor bütün bunları. Ben utandım. Gerçekten bu işleri bizden çok daha iyi yapıyorlar. Bizim bu yaptıklarımızın hiçbir anlamı yok. Yani burada bu kalabalık gece yarılarında kadar toplanıyoruz bir ay süresince, sonra da Genel Kurulda bütün bu işleri yapacağız ama hiçbir anlamı yok. “Bütçe hakkı” diye bir kavram yok, “denetim” diye bir şey yok. “Bize şimdiye kadar şu kurumların ne kadar verimli çalıştığını Sayıştay raporları anlatmıştır. İyi oldu, görüyoruz, öğrendik.” diyebileceğimiz bir durum var mı? Yoktur. Ne sizin için ne bizim için böyle bir durum söz konusu değil. Üzerinde tartışabileceğimiz bir Sayıştay raporu var mı? Hiçbir zaman olmadı. Oturacağız, tartışacağız, o kurumun performansını ölçeceğiz. Böyle bir şey katien olmuyor.

Dolayısıyla da Sayıştay denetiminin de bir anlamı yok, bu sistemin de bir anlamı yok, bütçe hakkının da bir anlamı yok, artık kalmadı. Onun için biz bu kurumu eleştiriyoruz ki biz bir de ilave olarak -cevabını da bekliyorum- birkaç seneden beri E cetveli içerisinde bütçe dışına alınan bazı şeyler var, yani daha önceki fon uygulamaları gibi, bütçe dışı fonlar gibi özel hesaplar oluşturuluyor, maalesef bazı, 7-8 tane bütçeyle ilgili olarak belli meblağlar –Sayın Müsteşar anlattı- bütçenin dışında bir şekilde harcanıyor. O zaman İçişleri Bakanlığına da parayı verelim buradan geçtikten sonra, “Al

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 98

sana şu kadar bütçe, kendin harca kendi bildiğin usullerle.” diyelim, Dışişleri Bakanlığına, Tarım Bakanlığına. Yani bunun çok istisna olarak 8-10 kurumda yapılmasıyla bütün hepsinde yapılması arasında bir fark yoktur. Bu, bütçe prensiplerine bütün dünyada aykırıdır. Bu fon bütçenin istisnai bir durumu, çok anormal bir durumu. Bunlar bütçe disiplini göstermiyor, tam tersine bir disiplinsizlik olduğunu gösteriyor.

Bir de, Cengiz Bey size söyleyeyim: Şimdi, o dönemlerde, gerçekten, dediğiniz kadar rezalet bir durum vardır kamu için ama o dönemlerde kamu için, o sıkıntıların olduğu dönemlerde, cumhuriyet tarihinin en büyük krizinde bile vatandaşın durumu bu kadar kötü değildi, 2,5 milyon insan kredi kartı borçlusu değildi, sürünmüyordu. Şimdi vatandaşın, özel sektörün durumu kötü, hiç kimse yarınını iyi gözle bakamıyor ama kamunun durumu iyi. Biz de onla övünüyoruz. Bu durumdayız maalesef.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Henüz bu raporları, “rapor” denilen evrakları geçen yıl inceleme fırsatı bulduk. Yalnız şimdi bu Sayıştay raporları özet çalışması, genel uygunluk bildiriminden bir şey çıkarmak da mümkün değil.

Şimdi, Sayıştay denetimi sağlıklıysa mali sistem de sağlıklı işliyor demektir. Sabahki konuşmamda da ifade ettim, devletin, ülkenin kurum ve kurallarıyla yönetilmesi gerekir. Eğer bir mali sistemin denetim ayağı sakatlanmışsa iyi yönetilmiyor demektir ülke ve şeffaflık, hesap verilebilirlik gibi ilkeler, hepsi boşlukta ve havada kalıyor. Özellikle Sayıştay denetimleri ülkemizde demokrasinin gelişimi, yolsuzluğun önlenmesi bakımından da önem arz ediyor ve demokratik yönetimin en önemli ilkesi idarenin her türlü eylem ve işlemlerinin halkın denetimine açık olmasını gerektiriyor. Bundan da Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Sayıştay denetimi de büyük önem kazanıyor. Ancak mevcut iktidarın daha ilk yıllardan itibaren kesinlikle denetim kavramına ne kadar soğuk, mesafeli ve hatta, zaman zaman da düşmanca yaklaştığını gayet iyi biliyoruz. Yani “Yolsuzluklar tespit edilmesin.” anlayışı var.

Şimdi, denetimden kaçmak için elinden geleni iktidar yapıyor. Bu mevcut uygulamalarıyla, kendi çoğunluğuna dayanarak çıkan kanunlara uymuyor; ne Sayıştay Kanunu’na uyuyor ne Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ne Anayasa’ya ne diğer kurallara.

Şimdi, şunu anlıyoruz ki kamu harcamalarını tespitinde ve bunların kamuoyuna açıklanmasında iktidar sahiplerinin çekindiği bir şeyler var. Meclisi Sayıştay raporlarından mahrum bir şekilde bütçe görüşmelerine zorlayan yine mevcut iktidar. Meclis Başkanı da maalesef buna alet olmaktadır. Bu da millet iradesine bir saygısızlık ve darbedir. Açıkça ifade etmek lazım.

Şimdi, eski Grup Başkan Vekili Nurettin Canikli Sayıştay raporlarının Meclise gelmesiyle ilgili olarak “İyi ki gelmedi.” diyor yani kendisi de inkâr etmediği için burada ben ifade ediyorum. Yani “Hayır, ben böyle bir konuşma da yapmadım, böyle bir ifadede de bulunmadım.” dese ben bunu söylemem ama kendisi ikrar etti doğrudan veya dolaylı. “İyi ki gelmedi çünkü raporlar çok berbat.” diyor. Yani raporların içeriği berbat değil esasında da Hükûmeti berbat edecek, sorumluları berbat edecek. “Yani Hükûmeti ciddi anlamda sıkıntıya sokacak. Bizi duman edecek raporlar söz konusu.” diyor. “Beyefendi talimat verdi. Şimdi, var ya bu raporlar gelmiş olsaydı Hasan Bey...” diyor. “Beyefendi” dediği kim? Dönemin Başbakanı, şimdiki Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan. Ya, biz demedik mi, kardeşim, her şeye böyle müdahale, şahsi ve keyfî yönetim olur mu? Niye Beyefendi talimat veriyor, Sayıştay denetimlerine, raporlarına müdahale etme gereği duyuyor?

Gezi olaylarında Emniyet Müdürü, Vali, Belediye Başkanı. Maden kazası oluyor. Vatandaşlara “Ya, bir mektup gönderseydiniz bunlar olmazdı.” diyor. Yani şahsi ve keyfî bir yönetim söz konusu. İşte Sayıştay denetimleri de bu şahsi ve keyfî yönetime de mali bakımdan engel olur.

Şimdi bu sorunlar hâlen devam ediyor. Hükûmetin önce kendisiyle yüzleşmesi, hesaplama ve kendisini bir muhasebeye ve murakabeye tabi tutması gerekmektedir ve Hükûmete düşen en önemli görev de Türkiye Büyük Millet Meclisinin mali denetim hakkının güvence altına alınmasıdır. Sayıştayın Bağımsızlığının mutlak surette sağlanması gerekir diyorum.

Şimdilik teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Türel, buyursunlar.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; sabah usul üzerine yaptığımız tartışmada aslında bu konuyu biraz konuştuk gene ama ben de düşüncelerimi, bu konuda, Sayıştay raporlarına ilişkin düşüncelerimi belirttim. Onları tekrarlamak istemiyorum.

Burada, tabii, sınırlı zamanımız içinde raporlara bir göz attık. Baktık, ne oluyor. O arada bütçedeki arkadaşlarımızın hazırladığı raporlar da güzel bir özet olmuş. Kendilerine de teşekkür ederiz. Yani hiç olmazsa elimizde o kadar geniş raporları özetleyen bir kısım evraklar bulunmuş oluyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 99

Tabii, bu, özellikle genel uygunluk bildirimi üzerindeki eleştiriler, işte yedek ödenek, ödenek üstü harcamalar, ek ödenek; onları arkadaşlarımız söyledi. Onları da tekrarlamayacağım.

Ben, Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu üzerinde durayım istiyorum. Oradaki tespitleri burada bir paylaşalım sizlerle ve o konuda Maliye Bakanı olarak da sizin görüşlerinizi almak istiyorum.

Şimdi, bu Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu'nda diyor ki -Sayıştaydan okuyorum, biraz grameri bozuk ama ben de öyle okuyacağım yani, cümle bozuk olmuş- "Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi, kullanılması, muhasebeleştirilmesi, raporlanması ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasına katkı sağlayan önemli bir araçtır." Yani aslında kamu mali yönetim sistemini tam da omurgasından yakalayan, kamu kaynağının bütün aşamalarında hukuka uygunluk var mıdır, usulüne uygun olarak, belli standartlara, normlara uygun olarak yapıyor mu, ona bakıyor.

Şimdi, tabii, bu 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu Türkiye'de büyük iddialarla çıktı biliyorsunuz, 2003'ün sonunda ve 2005'in başından itibaren de yürürlüğe girdi. Neydi buradaki amaç? Uluslararası standartlar ve AB uygulamalarına uygun şekilde kamu sisteminin, kamu mali yönetim sisteminin yeniden ele alınmasıydı. Buna uygun olarak stratejik planlama gibi, iç kontrol sistemleri gibi, performans esaslı bütçeleme gibi birçok da yenilik içeriyordu. Ancak bunun içinde zaten biz ciddi anlamda eksiklikler olduğunu biliyorduk. Şimdi baktığımız zaman bu Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu buradaki eksikliklerin aslında, bizim de sandığımızın bir anlamda, çok daha ötesinde olduğunu görüyoruz. Çünkü çok ciddi eleştiriler var bunun içinde. Yani bir kere, tabii, iç kontrol sistemi çok önemli çünkü yeni bir sistem yaptık. Yani denetimi daha çok artık iç kontrol, iç denetim üzerine kurgulayan bir yapının içine girdik ama raporda diyor ki -birkaç husus paylaşmak istiyorum- "İç kontrol standartlarına uyum eylem planlarının, mevzuatın öngörülmesi şeklinde hazırlanmadığı ya da hazırlanmakla birlikte planda öngörülen faaliyetlerin yerine getirilmediği, bazı kamu idarelerinde iç denetim birimlerinin oluşturulmadığı, iç denetim birimleri oluşturulan bazı kamu idarelerinde yeterli sayıda atama yaptırılmadığı veya iç denetim birimlerinin etkin çalıştırılmadığı, bazı kamu idarelerinde ön mali kontrol biriminin kurulmadığı, denetimler sonucunda kurum iç kontrol sistemlerinin yıllık olarak değerlendirilmediği, kurum içi ve kurum dışı risklerin ve bu risklere ilişkin gerekli analizlerin yapılmadığı ve alınacak kurumsal tedbirlerin belirlenmediği tespit edilmiştir." Tabii, bütün kamu kurumunun raporlarının hepsinden süzülen bir rapor bu ama bu anlamda baktığımız zaman ciddi eksiklikler olduğunu görüyoruz yani bu sistem oturmamış Sayın Bakan. O zaman nasıl biz 5018'i uyguluyoruz? Zaten yani bu takvimlere uyulmadığı falan gibi birtakım şekil açısından uyulması gerekenlere uyulmadığını söylüyorduk ama öz anlamında sistemin esasını oluşturan bir uluslararası standart sisteminin getirilmesinde de çok ciddi problemler var.

Bir taraftan stratejik planlamaya başladık, biliyorsunuz, büyük iddialarla, önce pilot başladı belli kurumlarda, sonra bütün kurumlara yayıldı, onun arkasından da performans esaslı bütçeleme gelecekti. Şimdi, oraya da baktığımız zaman oradaki tespitler de dehşet verici yani nasıl söylüyor, söyleyeyim: "Stratejik plan performans programı ve faaliyet raporu ilişkisi tam olarak kurulamamış, aralarında uyum sağlanamamıştır." Yani plan performans programı ona uyacak, faaliyet raporu, bunların hepsi birbirini aslında izleyen, bir anlamda da daha öncekinin belli uygulamalarını biraz daha netleştiren, belki onu açan uygulamalar. "Performans programları stratejik planda yer verilen amaç ve hedeflere uygun olarak hazırlanmamakta, performans programlarında ilgili ve ölçülebilir hedef ve göstergeler belirlenmemektedir. Kamu kurum ve idarelerinde stratejik planın başarılı bir şekilde uygulanması için gerekli olan veri kayıt sistemi performans bilgisinin tam ve doğru üretilmesini sağlayacak yeterlilikte değildir. Kamu idarelerinin bütçelerinin bir bölümü herhangi bir stratejik plan ve performans hedefiyle ilişkilendirilememektedir. Kamu idareleri için stratejik planlama kılavuzu gereğince stratejik planda yer alması gereken temel unsurlar arasında sayılan ve kamu idarelerinin stratejik planlarıyla bütçeleri arasındaki bağı güçlendirmeyi amaçlayan beş yıllık tahmini maliyet tablosu stratejik plan belgelerinde yer almamaktadır." Biz neyi getirmiştik stratejik planı getirdiğimiz zaman? Aşağıdan yukarıya doğru bir akış olacaktı, kurumlar kendileri bir araya geleceklerdi, ilgili kurumlarla, paydaşlarıyla bir araya gelip tartışacaklardı, swot analizleri yaparak, güçlü taraflar, zayıf taraflar, tehditler, fırsatlar ve bunun üzerinden belli birtakım şeyleri, öncelikleri belirleyeceklerdi, vizyonlarını, temel amaçlarını, hedeflerini, bunu nasıl raporlayacaklar, hepsi bunun bir biçimde şey olacaktı ve bunlar aynı zamanda da bizim makro plan dediğimiz sisteme de bir "input" girdi sağlayacaktı hem kalkınma planlarına, orta vadeli programlara, yıllık programlara ama ne yazık ki öyle bir şey yok. O zaman baktığımız zaman görüyoruz ki sistemin işleyişinde de ciddi sıkıntı gözüküyor. Gene "Faaliyet raporlarında gerçekleşen faaliyetler ile kamu idarelerinin bütçeleri arasında tam bir ilişki kurulamamakta, bütçe hedef ve gerçekleştirmelerinde ve bütçe hedeflerinde meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verilmemektedir." Bu da çok ciddi bir tespit. Sayın Bakan, yani burada Maliye Bakanı olarak siz burada tabii, bütçenin uygulanmasından sorumlusunuz ama Sayıştayın yani aslında bir anlamda diplomatik bir dille yazdığı -Sayın Kuşoğlu da söylemişti- çok ciddi eleştiriler var.

Gene, taşınmaz mallara ilişkin çok ciddi eleştiriler var. 2006'da bütün kayıt sisteminin bitmesi gerekirken bitmemiş, uzatılmış ama hâlâ tamamlanmamış 2014 yılında, 2016'ya uzatılmış, hâlâ tamamlanamamış ve burada muhasebe kayıtlarına düzgün biçimde alınmadığı söyleniyor, mali tablolara doğru biçimde yansıtılmadığı söyleniyor yani

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 100

devlet aslında taşınmazının gerçek tutarını, ne olduğunu, değerini bilmiyor. Yani bırakın, değerlemeden meğerlemeden vazgeçtik, mevcut değeri bile bilmiyor çünkü muhasebeleştirilmesinde ciddi problem var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Gene burada başka bir tespit: "3194 sayılı İmar Kanunu'na göre park ve yeşil alan olarak kullanılması amacıyla belediyelerle ilgili bedelsiz terk edilen hazine taşınmazlarından bazılarının terk amacına aykırı olarak ticari amaçla kullanıldığı, bu durumun tespiti hâlinde ise herhangi bir yaptırımın uygulanmadığı tespit edilmiştir." Bunlar çok ciddi hukuka aykırılıklar. Gene aynı şekilde döner sermaye sisteminin hâlâ 5018 kapsamına alınmamış olması. Biliyorsunuz yani orada sonuçta sayılıyor nelerin olduğu 12'nci maddede, ilgili cetveller var. O cetvellerin yani döner sermayenin çoktan o sistemin içine alınmasına ihtiyaç vardı. Bugün kamu kurum bütçelerinde, özellikle bazı bakanlıklarda, harcamacı bakanlıklarda döner sermaye sistemi var ama iki taraftan da giderler yapılıyor, net olarak biz nerede ne yapıldı, ne harcandı, bunu görme şansına sahip değiliz, o zaman bütçenin performansını da ölçemiyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) - Yani kamu kurumu bütçesinin de ilgili bakanlık bütçesinin performansının ölçülmesinde de döner sermayenin son derece yanlış yönlere götürücü hem analiz olarak -yani sorunu tespit etmek olarak- hem de uygulama açısından ciddi problemleri var yani böyle iç içe geçmiş bir yapı. Gene mahalli idarelere ilişkin hususlarda da -hep söylüyorum- tahakkuk esasına göre kullanılması gereken hesaplar nakit esasına göre yani muhasebeleştirilmenin nakite göre yapıldığını söylüyor ve diyor ki devamında da: "Muhasebe kayıtlarında bununla ilişkili dönemsellik ilkesine uyulmadığı belirlenmiştir. Bu kapsamda belediyelerin muhasebe kayıtlarında dönem ayırıcı hesap gruplarının kullanılmadığı, gelir veya giderin ilgili olduğu yıl veya yıllarla ilişkilendirilmeksizin doğrudan içinde bulunan yıl gelir ve gideri olarak muhasebeleştirildiği..." Yani belediyenin de durumunu görmüyoruz aslında yani tahakkuk etmiş bir şey ama siz onu almadığınız, nakite göre aldığınız zaman gelir ve gideri de göremiyorsunuz. Yani belediye aslında belki de borçlu, giderleri ve gelirleri arası çok büyük fark var ama onu göremiyorsunuz, sonra bir bakıyorsunuz, birdenbire önünüzde bomba gibi patlamaya hazır bir şey, çok büyük bir yük görüyorsunuz. Türkiye kamu mali yönetim sisteminde gördü, bir dönem tasarrufçu KİT'ler, kamu bankaları alınmamıştı kamu kesimi borçlanma gereği hesaplamalarında, 94 krizinden sonra bir patladı, birdenbire bir çıktı ki ortaya aslında kamu kesimi borçlanma gereği bizim öngördüğümüzün veyahut da bürokrasinin öngördüğünün 2 katıymış ve birdenbire...

BAŞKAN – Lütfen toparlayın.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Bitireceğim, son birkaç şeyi kullanıyorum.

Gene, bu şekilde genel tespitler var sisteme ilişkin bir de ayrıca özel tespitler. Bu da bir özel tespit, diyor ki: "Bazı kamu idarelerinin uygulamalarında imar planı gereğince kamu idarelerine tahsis edilen alanların süresi içinde kamulaştırılamaması nedeniyle taşınmaz sahiplerinin açtıkları kamulaştırmasız el atma nedeniyle tazminat istemli davaların kaybedildiği, bu nedenle kamulaştırma bedellerine ek olarak tazminat dava ve vekalet giderleri ödendiği tespit edilmiştir." Yani bir taraftan kanun çıkartıyorsunuz, belli bir kanun, onun dışında başka kanunlar da var, ilgili kamulaştırma kanunları falan ama burada uygulamada ciddi problemler gözüküyor Sayın Bakan.

Yani ben açıkcası merak ediyorum yani diğer raporlar var genel uygunluk diye, tekrar konuşacağız, yarın Sayıştayda da konuşacağız, ilgili bütçeler geldiği zaman da konuşacağız ama şu anda bu sınırlı zamanda ancak bu dış denetim genel değerlendirme raporunu ele aldım ama burada yer alan tespitler aslında kamu mali yönetim ve kontrol sisteminin hiçbir şekilde oturmadığını, son derece verimsiz olduğunu, hesap verilebilir olmadığını ve bize gerçek sonuçları göstermekten uzak olduğunu açık ve net biçimde ortaya koyuyor. Bu konunun bir netleştirilmesine ihtiyaç var, Sayıştay temsilcilerinin de belki burada tekrar görüşleri alınabilir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Türel.

Sayın Keskin, buyursunlar.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sayın Başkan, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin pek çoğunun 81 il ve ilçelerde teşkilatı var. Raporlarda bütün bu taşra teşkilatında inceleme yapılmış gibi bir algı yer almakta ama bizim öğrendiğimize göre böyle bir çalışma söz konusu değil. Genel bütçe kapsamında kaç tane muhasebe birimi vardır, bunların kaçında denetim yapılmıştır, denetim yapılan il, ilçe veya bölgelerin isimleri nedir?

İki: Özel bütçeli kurumların da kaç tanesinde inceleme yapılmıştır, inceleme yapılan kuruluşların tüm bölge teşkilatlarında inceleme yapılmış mıdır? Örneğin Orman Genel Müdürlüğü'nün 27, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 25, Devlet Su İşlerinin 26, Kredi Yurtlar Kurumunun 20, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 18 bölge teşkilatı vardır. Bunların tümü incelenmiş midir, tümü incelenmemişse inceleme yapılanların isimleri nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyursunlar Sayın Erdoğan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 101

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Öncelikle Sayın Bakana bir not ilettim, deminki görüşme onunla ilgili, açıklayamayacağımız bir şey ama insanların hayatıyla ilgili olduğu için bir şeydi, Sayın Bakan gereğini yapacağını söyledi. Teşekkür ediyorum.

Şimdi, konuştuğumuz konu Sayıştay değerli arkadaşlar. Sayıştaylar, bütün dünya demokrasilerinde şu amaçla vardır: 3 tane temel anayasal erk vardır veya kurucu erk vardır, yasama, yürütme, yargı. Yasama erkinin görevi, aynı zamanda yürütmeyi denetlemektir ama yasama erkinin bu konuda fonksiyonları yeterli olmadığı için ve koskoca bir yürütme organını denetleyemeyeceği için de Sayıştay kurumları getirilmiştir. Üst denetim kurumları denir, bütün ülkelerde vardır Sayıştaylar ve Sayıştaylar benzer işleri yaparlar. Benzer işleri yaptığı için de bu işler standartlaştırılmıştır ve Uluslararası Denetim Standartları diye en detaylı şekilde ortaya konulmuştur. Bu standartlar içerisinde bizim de Sayıştay Kanunu ve diğer kanunlarla kabul ettiğimiz, uygulayacağımız standartları kabul ettik. Demin muhalefet milletvekilleri, Sayın Zozani, Sayın Türel, Erkan Bey, hepsi bu konuya atıfta bulundu. Sayın Zozani dedi ki: "Ben bunları yeterince denetlemiyorum." Sayın Zozani şunu bilmeniz gerekiyor ki siz bir muhalefet milletvekili olarak anlayamadığınız herhangi bir konuda, anlaşılmayan herhangi bir konuda dosyayı bile isteyebilirsiniz, o dosya hakkında bilgi alabilirsiniz ve o dosyadan örnek alma hakkına sahipsiniz. Çünkü, denetimin asli hakkı sizsiniz, Sayıştay denetçileri sizin adınıza, tıpkı iktidar milletvekillerinin de olduğu gibi, sizlerin adına denetim yapıyor. Denetim erkinin sahibi sizsiniz. Bu ne demek? Bütün millet, bir kısmına iktidar yetkisi vermiş ama iktidar sadece kendi seçmeninin hakkını korumuyor.

Demin on dakika vermiştiniz, bu sefer beş dakika verdiniz anlayamadım ben.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Herkese beş dakika...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben anlatmaya devam edeyim elimden geldiğince. Çok hızlı anlatmaya çalışacağım ama anlattığım konular hepimizi ilgilendiren konular.

Türkiye'de iyi bir Sayıştay Kanunu çıktı, iktidar partisi çıkardı, tabii uluslararası kuruluşların bunlara telkinleri vardı, IMF'nin, Dünya Bankasının, o teknik detaya girmiyorum. Peki ne oldu da Sayıştay bugün bu hâle geldi? Bütün kolu kanadı kırıldı, Anayasal yetkilerini yerine getiremiyor, Sayıştayın üst düzey yöneticileri görevi suistimal iddiasıyla karşı karşıya ki ben eğer bu sistemi biraz biliyorsam muhakkak yargılanacaklarını düşünüyorum. Umarım ki yargılanmazlar ama ne oldu, bu noktaya geldi? Bana gelen bilgilerden -ki Sayın Bakandan bunun teyidini de istedim- bu noktaya gelmesinin temel nedeni: Sayıştayın Maliye Bakanlığında yaptığı bir denetim, denetim içerisinde sorduğu zor sorular. Zaten Sayıştayın bağımsızlığı nasıl ölçülür? Eğer Sayıştay yürütmeye zor sorular soruyorsa, denetlemek istemediği bir alanı denetliyorsa, bilinmesini istemediği bir alanı Parlamente'ye sunuyorsa o kurum bağımsız demektir. Sayıştay neyi sormuş? Tarhiyat öncesi uzlaşmaları sormuş. Nasıl sormuş bu tarhiyat öncesi uzlaşmaları? 4 tane de şirketin adı ver mesela. Şirketlerle hiçbir problemim yok, bunu sadece konuyu anlatmak için söylüyorum. Mesela Elektromed Sanayi Ticaret Limited Şirketinin, vergilerinin aslının 57 milyon liradan -küsüratı var- 5 milyon liraya indirildiği, cezalarının 81 milyon liradan sıfırlandığını iddia ediyorlar ve bununla alakalı detay bir şey var, bunun mümkün olmadığını söylüyor bu işi bilenler ve anladığım kadarıyla bu işi yapanlar.

Sadece bununla kalmıyor, mesela Türkerler İnşaat, bu şirket, mesela nereden tanıyoruz, özellikle TOKİ ihalelerinden, özelleştirmelerden tanıyoruz. Sayın Bakan şunu söylüyor: 23,9 trilyon vergi borcunun aslı 6 milyon liraya indirilmiş, 35 milyon liralık cezanın tamamı sıfırlanmış.

Sadece bununla kalmıyor mesela söylediği, Hedef Ecza Deposu, bildiğim kadarıyla Ethem Sancak sahibidir, onunla alakalı benzer şeylerin olduğu; hatta en sonunda ta sınavlarda bile büyük usulsüzlükler yapıldığını söyleyen biri var. Diyor ki: Sayıştay bunu incelemek istedi ama bu konuda şey sağlanamadı. Sizden teyit etmenizi istiyorum bu bilgilerin, bu konuda bunları incellersiniz, incelemesiniz yetki tartışması oldu ki Sayıştayın bunu inceleme yetkisinin olduğu açıktır, Anayasalıdır, kanunlarla açıktır. Sayıştayın bunu inceletmediğini söylüyor. Ve Sayıştay, daha önce gönderdiği, bu yıllarda göndermediği raporlarda makro bir şey koyuyor ortaya, diyor ki, 2 tane uzlaşma komisyonu var, herkesin bildiğini düşünerek anlatmıyorum, tarhiyat öncesi uzlaşmada, bir, merkez uzlaşma, büyük mükelleflerle ilgili, bir de taşra uzlaşma. Sayıştayın raporu şöyle diyor: Merkez uzlaşma komisyonunda toplam başvuru 1,4 katrilyon, uzlaşılın tutarın ise 160 milyon lira olduğu ve yüzde 11,3 olduğu, büyük mükelleflerde 1,4 katrilyon başvuru, 160 trilyona bağlanılıyor yani verginin yüzde 11'inde uzlaşıyor. 1,115 katrilyon cezanın da 1 milyon 113 bin liraya yani binde 9'a, sıfırlandığını söylüyor. Aslında yüzde 11'e indirilmiş cezalar, faizleri de tamamın sıfırlanmış, büyük mükellefler.

Peki küçük mükelleflerde ne olmuş? Kasap, bakkal, manav, işte küçük boy işletmelerde ne olmuş? Burada da diyor ki 2010 yılı için, 249 milyon lira vergi aslını 145 milyon liraya indirmişler yani yüzde 58'i. Diğerinde yüzde 11'ini alıyordu büyük mükelleften, küçük mükelleften tarhiyat öncesi uzlaşmada yüzde 58'ini alıyor. Cezalarında ise yüzde 5'ini alıyor. Her halükârda büyük mükellef, küçük mükelleften onda 1 oranında ödüyor yani küçük mükellef, büyük mükellefin on katını ödüyor ve bunlara baktığınızda kim çıkıyor mesela bana gönderilen şeylerde Cengiz İnşaat. Cengiz İnşaatı nereden hatırlıyoruz? Bir sürü iddia var hakkında 17, 25 aralıkta, ondan öncesi benim belgeleriyle ortaya koyduğum, 400 trilyon vergisi çiziliyor, bu şekilde tarhiyat şeyinde ve aynı tarihte 90 trilyona bir uçak alıyor bu beyefendi, Falcon FX diye. Yani biz vergi cezasını sildiğimizde bu şirketin sahibinin Falcon FX uçak alması bu ülkenin düştüğü hâli gösteriyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 102

Sayın Bakan biliyorum ki siz şeffaf bir sistemin ne olduğunu biliyorsunuz, Sayıştayın da ne demek olduğunu biliyorsunuz. Siz, şimdi büyük bir ihtimalle "Vergi mahremiyeti" diyeceksiniz. Ben de size diyeceğim ki verginin bir aleniyeti vardır aynı zamanda, bu da bir ilkedir. Eğer bu şekilde bir olay söz konusuysa, eğer burada yazılan iddialar kabataslak doğruysa bütün Parlamentonun önünde bunu teyit etmenizi istiyorum. Bu şirketler, tarhiyat öncesi uzlaşma komisyonuna girmiş midir? Bu şirketlerin vergi asılları ve cezaları silinmiş midir? Silinmişse hangi gerekçeyle silinmiştir? Çünkü bugün, yüzde 10 bütün vergileri artırdınız. Bir sürü yoksul insan yüzde 10 yeni vergi ödüyor ve bu soruyu size sormak durumundalar, ben de size sormak durumundayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, üçüncü kez uzatıyorum, toparlayın.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam bitiriyorum Sayın Başkan.

Size iyi niyetli tavsiyem şu Sayın Bakan: Bakanlıklar geçer, hükümetler geçer, iktidarlar geçer, neler geçti. Ben sizin yerinizde olsam bu konunun üstüne giderim. Bedeli, bakanlıktan alınmanız olsa dahi bu konunun üzerine giderim. Çünkü bu milletin bunun üzerine gidecek milletvekillerine ve bakanlara ihtiyacı var. Yazıktır, günahıdır. Eğer bu işlerin talimat vereni değilseniz, ortağı değilseniz, şeriki değilseniz bu işin üzerine gidin. Gelecekte diyeceksiniz ki: "Bir CHP milletvekili bunu bana tavsiye etti, uydum ve doğru yaptım."

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yalnız tabii ifadelerde sübjektif olarak inceleme elemanının yapmış olduğu bir rapor, "Kesinleşmiş vergi gibi addederek cezayı sıfırladınız." diyorsunuz, aslında o raporlar henüz kesinleşmemiş olanlardır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Kesinleşenlerde de var, tamam ben öncekinde de söyleyeyim, bunda da...

BAŞKAN – Neyse, tamam yani ifadeler çok doğru değil, tamam vergisel ifadelerde farklılık vardır, kesinleşmemiştir o cezalar, sübjektif yazılmıştır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben kesinleşenleri söylüyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Onların ifadelerinin karşılıkları verilmiştir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – ...biri kesinleşmiş...

BAŞKAN – Hayır, tarhiyat öncesi uzlaşma diyorsunuz zaten. İhbarname bile düzenlenmemiş bakın...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Öyle bir şey yok, denetim kurulu raporuna bak...

BAŞKAN – Evet, tarhiyat öncesi uzlaşmada ihbarname bile düzenlenmemiştir, sadece rapor üzerinden konuşulur. Neyse, onun açıklamasını zaten Sayın Bakanım, yetkililer cevap vereceklerdir.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Rapor doğru değilse niye anlaştınız o zaman?

BAŞKAN – Efendim?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Niye uzlaşmaya girdiniz?

BAŞKAN – Hayır, rapor yazılmış olabilir, sübjektif bir inceleme elemanı yazar. Onun doğruluğu savunmadan önce, hayır, yargıdan da önce kesinleşmemiştir. İhbarname bile düzenlenmeden önce tarhiyat öncesi uzlaşmaya gidilir, orada anlaşmayla bakılır, bu hatalı yani inceleme elemanlarının hep yaptığı doğru değil yani.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Vedat Bey, burada maliyeciler, bak emin ol senden daha iyi biliyor. Bırak, açıklayacaksa Bakan açıklasın.

BAŞKAN – Tamam, peki.

Sayın Sarı, buyursunlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, vakit bir hayli ilerledi. Şimdi, öncelikle şunu söylemek isterim: Biz burada iki iş yapıyoruz bugün ve bu iki iş, önem derecesi olarak birbirinden farklı değil. Birincisi, 2015 yılı bütçesine ilişkin bir değerlendirme yapıyoruz, ikincisi de 2013'ün kesin hesaplarını görüşüyoruz. Dolayısıyla, ilk kısma ne kadar önem verdiğimiz, değer verdiğimiz ikinci kısım da en az bu kadar önemli ve değerli hak ediyor. Yani "Bir oturum daha yapalım, yapmayalım, yok beş dakika söz verdim, üç dakika söz verdim. Yok yapmıştık da, işte söylemiştik de olmadı." biçiminde bir değerlendirmeyi ben doğru bulmuyorum.

BAŞKAN – Ben sabahki oturumda olmadığım için nasıl anlaştınız bilemedim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, öyle anlaştık ama geçen sefer de böyle oldu, önceki seferler de böyle oldu sanki Sayıştay raporları önemli değilmiş gibi, kesin hesap önemli değilmiş gibi.

Şimdi ben merak ediyorum, mesela burada bir oturum daha açtık ve Sayıştay raporları üzerinde konuşuyoruz. Belki iktidar partisine mensup arkadaşlarımız tek bir söz bile etmeyecekler bu konuda. Ben merak ediyorum, onların Sayıştay raporlarına ilişkin bir tek sözleri, bir tek cümleleri yok mu, bir tek görüşleri yok mu? Yani, biz bütçe hakkı çerçevesinde bu meseleyi değerlendiriyoruz ve Parlamentonun en önemli işini yerine getiriyoruz. Yani, 1215 Magna Carta'dan tutun, 1648 Etajenero'ya kadar dünyadaki bütün anayasal gelişmeler bütçe ve vergi hakkı ve bütçe hakkı üzerine kurulur. Bu hak Parlamenta verilmiştir ve Parlamenta denetlenir yani Hükümete verilen yetkinin gereği gibi kullanılıp kullanılmadığı Sayıştay aracılığıyla denetlenir. Dolayısıyla, bu yaptığımız iş aslında bizim yaptığımız en önemli

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 103

iş. Yani, bunu önemsizmiş gibi göstermek, önemsizmiş gibi davranmak “Üzerinde az konuşalım, vakit çok ilerledi, arkadaşlar da çok yoruldu, bunu bırakalım, işte soru-cevap kısmında değerlendirip değerlendirmeyelim.” biçiminde bir anlayış ve bakış açısı var ve ben bunu çok yadırgadığımı belirtmek istiyorum. Bakın, iki dakikam geçti bile sırf bunu söylerken. Yani, buna lütfen önem verelim. En başta Komisyon Başkanının görevidir bu. Yani, bu Komisyonunda Divanı teşkil eden arkadaşlarımızın görevidir ve biz Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin görevidir diye düşünüyorum.

Şimdi, ben iki sayfaya yakın not aldım ve bunların hepsini tartışmak istiyorum mesela. Burada çok önemli iddialar var ve ben bu iddiaları gündeme getirmek istiyorum ve cevaplarını bulmak istiyorum bir Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak ama oraya geçmeden önce şunu söylemek isterim: Geçen sene biz buna ilişkin değerlendirmeler yaparken çok ciddi rapor tartışmaları yaşandı burada. Orada hep şu söylendi: “Bu dile getirdiğiniz meselelerin bir kısmı yargıya intikal etti, yargıyla ilgili meseleler.” dendi ve üstü örtüldü. Şimdi ben soruyorum: Geçen sefer bu şekilde açtığımız ve tartıştığımız ve yargıya intikal eden bu durumlar ne oldu, yargı ne karar verdi bunlarla ilgili?

Sayın Başkan, dinliyorsunuz? Size soruyorum bu soruları.

Şimdi, geçen sefer yargıya intikal eden bu konularla ilgili yargının verdiği kararlar ne? Ben Plan ve Bütçe Komisyonu olarak bilmek istiyorum. Yani, Sayıştay raporlarında “Bunlar yargıya intikal eden konulardır, yargıya intikal eden konuları burada tartışmayalım, yargı buna karar versin.” dediğiniz bir sürü konu oldu geçen sefer. Şimdi bunların sonuçları ne? Bununla ilgili bir yargı kararı var mı, bununla ilgili verilmiş bir hüküm var mı, verilen hükümler varsa nedir? Bunları lütfen bir açıklayın.

Şimdi, ikincisi: Burada çok fazla ayrıntıya girmeden dört tane temel raporla ilgili, notlarla ilgili bazı sorular da sorarak düşüncelerimi açıklamak istiyorum. Şimdi, bunlardan birincisi genel uygunluk bildirimini. Genel uygunluk bildirimine ilişkin -sayın milletvekili arkadaşlarımızın da söylediği gibi- üç tane temel problem var. Bu üç tane temel problem bundan önce de vardı ve ben görüyorum ki bundan sonra da olacak. Çünkü, biz ne söylersek söyleyelim, bu konuda bir önlem alınmıyor ya da Hükûmette bu konuda bir farkındalık oluşmamış ki bütün eleştirilere rağmen, Sayıştayın söylemelerine rağmen ve muhalefetin dile getirmiş olmasına rağmen bu konuda bir pozisyon değişikliği ortaya çıkmıyor. Mesela, bunlardan birisi yedek ödenek meselesi. Yani, yedek ödeneklerle ilgili konulmuş yüzde 2’lik sınır. Çok açık bir hukuki düzenleme olduğu hâlde bu hukuki düzenlemenin yerine getirilmemiş olması ve neredeyse bunun 4 katı kadar bir yedek ödenek harcamasının yapılmış olması. Yani, burada Sayıştay raporlarında söylenen şeyi söylüyorum size: “Genel bütçeli idarelerin yedek ödenek miktarına getirilen yüzde 2’lik sınırlamanın...” diyor, işte açıklıyor “...yüzde 8,77’ye tekabül edecek şekilde kullanıldığı...” Burada bir hukuki sınır varsa bu hukuki sınıra niye uymuyoruz? Eğer uymayacaksak bu hukuki sınırı değiştirelim. Biz sürekli olarak bunları burada söylüyorsak ve sizde bir farkındalık meydana gelmiyorsa, o zaman ya Sayıştayın verdiği açıklamalar, görüşler doğru değil ya da biz muhalefet olarak işlevsiziz yani biz önemsenmiyoruz o zaman, bizim burada söylediklerimizin bir kıymetiharbiyesi yok. Ben buradan bunu anlıyorum.

İkinci mesele ödenek üstü giderler meselesi. Şimdi, Sayıştay bunu yine açık bir şekilde belirtmiş ve diyor ki: “Yüzde 99,5’i Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kullanılmak üzere yaklaşık 9,3 milyar liralık bir ödenek üstü gider var.” Şimdi, biz bütçede bir ödenek veriyoruz, Bütçe Kanunu’yla veriyoruz ve hangi kaleme ne kadar ödenek verdiğimiz belli. Bizim vermemiş olduğumuz bir yetkiyi Maliye Bakanı neye dayanarak kullanıyor? Açıkça mevzuata aykırı bir işlem söz konusu burada.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bütçe Kanunu...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Evet, biz Bütçe Kanunu’yla size bir yetki veriyoruz, diyoruz ki: “Şu kadar kalemlerden bu kadar harcama yapacaksınız.” Bakın, ne diyor Sayıştayın söylediği ödenek üstü giderlerle ilgili? Millî Eğitim Bakanlığını örnek vererek 9,200... Neyse, çok ayrıntıya girmeyeyim. “Tamamlayıcı ödenek verilip verilmemesi hususu Türkiye Büyük Millet Meclisi takdirindedir, bununla ilgili verilmiş bir yetki yoktur.” diyor. Verilmemiş bir yetkinin kullanılması söz konusu. Bunu niye yapıyorsunuz, buna niye gerek duyuyorsunuz?

Şimdi diğer raporlara geçiyorum, dış denetim genel değerlendirme raporu. Şimdi, arkadaşların bir kısmı değiştiler, ben de çok tekrara girmeyeceğim, vaktinizi çok almayacağım ama bazı noktaların altını çizmek istiyorum. Mesela, taşınmazlara ilişkin tespitler yani çok açık bazı tespitler var. Diyor ki: “Taşınmaz kiralamalarında mevzuata aykırı işlemlerle karşılaşmıştır.” Mesela, diyor ki: “3194 sayılı İmar Kanunu’na göre park ve yeşil alan olarak kullanılması amacıyla belediyeler lehine bedelsiz terk edilen hazine taşınmazlarından bazılarının terk amacına aykırı olarak ticari amaçlarla kullanıldığı, bu durumun tespiti hâlinde ise herhangi bir yaptırımın uygulanmadığı tespit edilmiştir.” Şimdi, bununla ilgili bir işlem yapacak mısınız? Biz bir sonraki şeyde bunu soruyoruz, yaptınız mı, yaptıysanız hangi sonuçlar alındı?

Yine, Kıyı Kanunu’na ilişkin şeyler var. Dediğim gibi, arkadaşlar söyledikleri için bunlara girmek istemiyorum. TMSF’nin sosyal güvenlik harcamalarına ilişkin çok ciddi hukuka aykırılıklar var. Döner sermaye işletmeleriyle ilgili söylenen şeyler yine çok yüksek yani diyor ki: “Döner sermaye işletmelerinin yapısı 5018 sayılı Kanun’da belirtilen temel ilkeler ve bütçe esaslarıyla uyumlu değildir. Mevzuatta yapılan değişiklik sonrası döner sermaye işletmelerinin yeniden yapılandırılmasına ilişkin işlemlerin 2010 yılı sonuna kadar tamamlanması gerekmesine rağmen, döner sermaye işletmeleri yeni kamu mali yönetim sistemine uyarlanacak yasal düzenlemeler henüz yapılmamıştır.” Niye yapılmadı?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 104

Yani, 2010 yılına kadar yapılmış olmasına rağmen ve 5018 sayılı Kanun'a tamamen uyumlu hâle getirilmiş olmasına rağmen bu niye getirilmedi mesela, bunu soruyorum, bunun cevabını istiyorum.

Mesela, bir başka şey üniversitelere ilişkin yani üniversitelerde tezsiz yüksek lisanslara ilişkin gelirlerin bilimsel alanlara aktarılmadığından tutun da -mesela şu çok ilginç- üniversitelerin ayrı tüzel kişiliği bulunmayan muhtelif birimler adına bankalarda hesap açıldığı ve bu hesapların üniversitelerin mali tablolarında yer almadığı ve bu hesaplarda muhasebe yetkilisi dışındaki kişiler tarafından işlem yapıldığı tespit edilmiştir. Çok ağır bir usulsüzlük bu. Bu ne oldu, bununla ilgili nasıl bir çalışma var, bu ne demek, bunlarla ilgili bilgiler istiyorum.

Sosyal tesislerle ilgili çok ayrıntılı şeyler var, onlara girmeyeceğim.

Mahallî idarelerle ilgili, mesela çok enteresan olduğu için, geçen raporda da bu vardı, bu raporda da bu aynen var. Geçen raporda söylenenlerin akıbeti ne oldu bu anlamda, bilmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mesela, diyor ki: “Belediyeler tarafından otopark bedellerinin tahakkuk ve tahsil ettirilmediği, tahsil edilen tutarların muhasebe kayıtlarında gösterilmediği, tahsil edilen otopark bedellerinin Otopark Yönetmeliğine aykırı olarak kullanıldığı tespit edilmiştir.” Şimdi, geçen seneki raporda da bu vardı, otopark bedelleri. Bu otopark bedelleri nereye gidiyor, bununla ilgili bir takibat var mı, bununla ilgili bir hukuki işlem yapıldı mı? Geçen seneden bu seneye hiçbir şey değişmemiş görünüyor. Geçen seneden bu seneye bir hukuki yaptırım söz konusu olmuş mu? Mesela, madenlerle ilgili enteresan bir şey var, çok güncel olduğu için onu da paylaşmak istiyorum. Maden işletmeciliği yapan firmalardan tahsil edilen devlet hakkı kapsamındaki İl Özel İdaresi payının il özel idareleri tarafından takibinin yapılmadığından bahsediyor. Takibi yapılmamış ve tahsilinde de sorunlar yaşandığından bahsediliyor. Mesela bu nedir, hangi madenlerdir? Soma'da ya da Ermenek'te kazaya, iş cinayetleriyle karşılaştırılan madenlerin sahiplerinin de bu devlet hakkıyla ilgili bir takibatı var mı üzerine yatılan, örtülen? Bunları bilmek istiyorum, öğrenmek istiyorum.

Şimdi Mali İstatistik Değerlendirme Raporu'na gelince: Mali İstatistik Değerlendirme Raporu'nda mesela tartışmak istediğim ve açıklanmasını istediğim birkaç tane önemli husus var. Mesela onlardan biri yerel yönetimlerle SGK alacağı arasındaki ilişki açısından. Diyor ki: “Örneklem yöntemiyle seçilen 16 büyükşehir belediyesi ve 13 adet il özel idaresi üzerinde yapılan incelemede, SGK'nın ilgili yerel yönetimlere ilişkin prim alacakları ile ilgili kurumların SGK'ya olan borçların karşılaştırılmasında söz konusu tutarların eşit olmadığı anlaşılmıştır.” Yani ne kadar bir fark var? Bu fark nereden kaynaklanıyor? Zaten eşit olması gerekmiyor mu? Yani bir tarafın alacağı diğer tarafın borcuyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Alacak ve borcun birbirini tutmuş olması gerekmez mi? Hangi belediyelerde problem var? Hangi belediyelerin hangi SGK alacaklarında problem var?

Mesela yine enteresan bir şey, kamu hastaneleriyle ilgili. “Kamu hastaneleri döner sermaye işletmeleri 2013 yılı denetim raporunda sağlık tesislerine verilen hizmetlerden doğan alacakların takip, tahsil ve muhasebeleştirilmesine ilişkin uygulama hataları sonucunda verilen hizmetlerin karşılığı olan tutarların döner sermaye işletmelerinin mali tablolarında yer almadığı tespit edilmiştir.” diyor. Tahsil edilen bunlar döner sermayeli işletmelerin tablolarında yer almıyorsa nerede? Bunların miktarı ne kadar? Bunlarla ilgili bir hukuki işlem var mı?

Şimdi gelen faaliyet raporuna gelince: Bu özellikle Sayın Maliye Bakanlığıyla ilgili. Burada özellikle “Personel giderleri, personel giderlerinde SGK primleriyle ilgili olan miktar, mal ve hizmet alımları kalemleri, bu kalemlerdeki sapmaların nedenleri açıklanamamıştır.” diyor. Şimdi biz de soruyoruz: Bu kalemlerdeki sapmaların nedenleri ne? Bunlarla ilgili bize bilgi verilmesini istiyoruz.

Önemli bir şey, son bir konu. Yani çok dikkatimi çektiği için ve anlamadığım için soracağım. O da görev ödeneği. Şimdi, Sayıştay diyor ki: “2013 yılında görev giderleri başlangıç ödeneği 752 milyon olmasına rağmen 1,9 milyar olarak gerçekleşmiş.” 2012 yılındaki başlangıç ödeneği de 707 milyonmuş. O yıl sonunda da 1,8 milyar, yani 3 katı olarak gerçekleşmiş. Bu sapmanın nedeni ne? Görev ödeneği nedir? Niçin 3 katı kadar sapıyor? Daha burada çok ayrıntı var ama çok fazla vakit de almak istemiyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama bu sorularıma doğrusu açıklayıcı cevap alabilirsem memnun olurum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Sarı'ya teşekkür ediyoruz.

Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Bakan, geçen yıl da burada Sayıştay raporlarıyla ilgili tartışmalar oldu. Orada bu konuyla ilgili siz aslında aksaklıkları kabul ettiniz. Yani Bakanlığın da bu konuda bir altyapı eksikliği olduğunu söylediniz ve “Bunları gidermek için de bir ekip oluşturacağız ya da bir komisyon oluşturacağız ve bunları zaman içerisinde ortadan kaldıracacağız.” dediniz. O konudaki gelişmeler nelerdir? Onu öğrenmek istiyorum. Çok detayına girmeyeceğim. Tabii burada birçok bakanlık, kurum raporlarda sıkıntılar, eksiklikler yer alıyor. Ben tersinden sorayım Sayıştay Başkan Vekiline: Sorunsuz kurum var mı, sorunsuz bakanlık var mı? Geçen yıl Sayıştay raporlarının güdük kaldığını, zayıf

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 105

kaldığını, çok önemli kurumların birkaç paragraflık değerlendirmelerle önümüze getirildiğini, bunun eleştirisini yaptık. Geçen yılki raporlar sonucunda sıkıntılı olan kurumlarla ilgili ne gibi gelişmeler oldu? Bu konuda sizlerin bilgisini istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Seçer’e teşekkür ediyoruz.

Bu konuşmalardan sonra görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

SORULAR VE CEVAPLAR

Şimdi Sayın Bakana soru sormak isteyen arkadaşlar sırayla butona basarlarsa...

Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi üç şıklı tek soru Sayın Başkan. Bütçe giderleri ve gelirleri bakımından soruyorum sorumu. Şimdi, faiz oranları geçen yılki OVP’ye göre 2014 için beklenenin 2 katı gerçekleşti. Bu faiz yükselişinin bütçe gelirlerine ve bütçe giderlerine etkisi ne olmuştur, ne kadar olmuştur? Herhâlde Maliye Bakanlığının bunun analizini yapmış olması gerekir. Yine kurun 2013 yılına göre yüzde 30 civarında artmış olmasının da gider ve gelirlere etkisi nedir? Yine, enflasyonda yüzde 5 hedefi yerine yüzde 9,4 olarak gerçekleşecek olması kamu gelirlerine ve giderlerine etkisi ne olacaktır diyorum.

Bir de bütçede 2014 yılı için, Türkiye’ye gelen Suriyelilerin maliyeti ne olmuştur? Başbakan farklı, Cumhurbaşkanı farklı rakamlar söyledi. Acaba bunlar bütçede hangi kalemlerde yer almıştır? Bu konuda da bilgi istiyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Demiröz, buyursunlar.

İLHAN DEMİRÖZ (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Konuşmamda sormuştum ama Sayın Bakana net olarak tekrar sormak istiyorum. Birinci sorum: Tarım alanlarının satışıyla ilgili Millî Emlak Genel Müdürlüğü’nün genelgesi ne zaman yayınlanacak?

İki: Sayın Bakanım, 11 Eylül 2014 tarihinde Dünya gazetesinde Ali Ekber Yıldırım, Tarım Bakanlığında 20.371 kişilik memur kadrosunun boş olduğunu ifade ediyor. Bu konuda sizden öğrenmek istediğim, bu kadrolara atama yapılabilmesi için Maliye Bakanlığından olur alınması mı gerekiyor, yoksa neden Tarım Bakanlığı bu kadroları boş tutuyor?

Buna ilave olarak da şunu sormak istiyorum: 70 bin kadronun 2015’te öngörüldüğünü ifade ettiniz basında. Buradan gıda güvenliği konusunda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında teknik eleman seviyesinde, ziraat mühendisi, veteriner, gıda mühendisi, su ürünleri anlamında ne kadar kadro vereceksiniz?

Teşekkür ederim.

(Oturum Başkanlığına Komisyon Başkanı Recai Berber geçti)

BAŞKAN – Sayın Zozani, buyurun.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım “Hükümet olarak uyguladığımız gelir politikalarıyla ekonominin rekabet gücünü artırmayı, istihdamı ve yatırımların teşvikini, bölgesel gelişmişlik farklarını azaltmayı ve daha etkin bir vergi sistemi oluşturmayı hedefliyoruz.” Bu cümle size ait, yanılmıyorsam. Şimdi, bunu gerçekleştirmek için bir veri vereceğim ve ondan sonra sorumu soracağım size Sayın Bakan. Türkiye son dönemlerde özellikle çok ciddi bir servet kaybı, ülkenin yüzde 99’u ciddi bir servet kaybı yaşıyor ancak bu yüzde 1’lik dilim içerisinde girenlerin bir servet kayıpları söz konusu değil. Türkiye’nin en zengin yüzde 1’lik kesimi ülke toplam servetinin yüzde 54,3’üne el koyuyor. Yani yüzde 1’lik kesim, ülke servetinin yüzde 54,53’ünü yönetiyor. Şimdi bu Rusya’dan sonra biz ikinci pozisyondayız çünkü Rusya’da bu yüzde 60,2 ama mesela işgal et hareketinin başladığı ülke olarak bilinen Amerika’da bu oran yüzde 38,4. Şimdi, bu kadar büyük bir uçurum var iken, siz, gerçekten, bu demin ifade ettiğiniz cümledeki iddialı hedefleri nasıl gerçekleştireceksiniz? Ne düşünüyorsunuz da bunu yapabileceksiniz? Bunu merak ediyorum.

İkinci olarak: Biraz önce Sayıştay raporlarıyla ilgili de gündeme getirdim ama bu konuda ben kesin bir kanaat sahibiyim. Elbette ki şunun bilincindeyim, bunu biliyorum, bir yere milletvekili olarak başvurduğumda belgeleri kavga gürültü oradan alabileceğimi biliyorum. Nihayetinde bu sistem içerisinde denetim yetkisini sağlıklı yapabilip yapamamaktan söz ediyoruz burada.

Mevcut yapı içerisinde siz gerçekten Sayıştayın sağlıklı denetimler yapabildiğine inanıyor musunuz? Üç döneminizi de tamamlamış bir milletvekili ve uzun süredir de bakan olan bir siyasetçi olarak...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Üç dönem değil.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – ...kanaatinizi, bizimle, parti veya Hükümet politikalarından ziyade, siz Sayın Şimşek olarak bu konuda ne düşünüyorsunuz bizimle net paylaşırsanız?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 106

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Sarı, buyurun.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, 4 tane somut soru soracağım. Bunlardan birincisi, 2023 hedefleriyle ilgili. OVP'nin mevcut durumu göz önünde bulundurulduğunda 2023 hedeflerini gerçekleştireceğinize inanıyor musunuz? Eğer inanıyorsanız 2023'e kadar Türkiye ekonomisi yılda kaç büyümeli, ihracat yüzde kaç artmalı? Bununla ilgili çalışmalarınızı, projeksiyonlarınızı bizimle paylaşır mısınız?

Bu yıla ilişkin enflasyon farkı 2015 yılı bütçesinde memura, çalışana ya da emekliye verilecek mi? Verilmeyecekse neden?

2014 yılındaki sermaye giderleri kalemindeki büyük sapmanın nedeni nedir? Siz bunu öngöremediniz mi, yoksa büyümeye ilişkin kaygıların ortaya çıkmasının kamu yatırımlarıyla telafi edilmesine yönelik bir politik tercih mi var? Eğer öngöremediyseniz öngörülerinizde bir problem mi var? Eğer bir politik tercih varsa bunu niye baştan getirmediniz?

2015 hedeflerine ilişkin olarak yine sermaye giderleri kalemindeki bu yüksek düşüşün sebebi nedir? Yine 2014'te olduğu gibi mi olacak? Personel giderleri –sunuşumun içinde de söylemiştim- kalemindeki enflasyonun ve büyümenin altındaki artışın daha aşağıda belirlenmiş olmasının sebebi nedir?

Bir de vergilerin, özellikle kurumlar vergisi ve dahiye alınan katma değer vergisinin enflasyon artı büyümenin üzerinde öngörülüyor olması ne anlama geliyor? Bir vergi oranı artışı mı söz konusu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bugün ekonominin geneli üzerinde konuştuk. Ülker en büyük satın almayı yapmış Türkiye tarihindeki. 3 milyar dolarla İngiltere'den bir firmayı satın almış. Tabii, bu güzel ama Türkiye'de bu kadar işsizlik varken böyle bir şeyin yapılması Türkiye içerisinde yatırımın tercih edilmemesi de maalesef iyi değil. Bilmiyorum bu konuda ne düşünüyorsunuz? Ama Türkiye'de yatırım yapsaydı -bu kadar doğrudan yatırım çekmeye çalışıyoruz- çok iyi olurdu. Maalesef üzücü bu yönüyle.

Diğer sorularım geçerli konuşmam sırasında ama ben özellikle bu sarayla ve uçakla ilgili harcamaların hangi tertipten karşılandığını ya da tertiplerden karşılandığını sormak istiyorum.

Bir de, biliyorsunuz, Millî Emlak Genel Müdürlüğü'nün bir prosedürü var, mevzuatı var. Buna göre bir kamu gayrimenkulünün nasıl tahsis edileceği, hepsinin bir prosedürü var. Bunlarla ilgili işlemler Millî Emlak mevzuatına uygun bir şekilde yerine gelmiş midir sarayla ilgili olarak?

Bir sorum da, geçen sene de sormuştum: Bir defaya mahsus gelir ve giderler 2014 için ne kadardır?

Bir de, 2015 merkezî yönetim bütçesi (E) cetvelinde 82'nci maddede yer alan tertip neyle ilgilidir? 2013 ve 2014'te ne kadar harcama yapılmış, 2015 için ne kadarlık bir ödenek konmuştur?

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kuşoğlu.

Sayın Seçer, buyurun.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sayın Bakan, 2015 yılında vergi artışı yok diyorsunuz ama toplanacak vergide hedeflenen miktar yaklaşık 10,8'lik bir artışa tekabül ediyor. Bu vergi oranlarını mı artırıyorsunuz, yoksa vergi toplamada daha randımanlı bir yıl mı bekliyorsunuz?

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı seçim sürecini tamamladık. O süreçte de çok eleştirdiğimiz bir konu vardı. O dönemin Sayın Başbakanı devlet imkânlarını kullanarak seçim sürecinde kampanyalarını yürüttü demiştik. AGİT'in de raporunda bu geçiyor "Başbakanın propaganda faaliyetleri çoğunlukla resmî devlet organizasyonlarıyla birleştirilmiş büyük çaplı organizasyonlardır." deniliyor.

Şimdi, bu süreçte devlet imkânlarının kullanılması, kaynak kullanımı miktarı tespit edilebilir mi? Bırakın bir Maliye Bakanı olarak, bir yurttaş olarak bunu doğru buluyor musunuz?

Ayrıca, yasa gereği de alınan bağış ve yardımlardan belirtilen limiti aşan miktar ile harcanmayan kısmın hazineye intikal ettirilmesi gerekiyor. Cumhurbaşkanı adaylarından böyle bir hazineye intikal ettirilecek miktar para var mı?

Sayın Bakan, Sayın Başbakan Davutoğlu şöyle diyor 2015 yılı bütçesiyle ilgili olarak bir demecinde: "Taşıttan bina kiralınmasına kadar israfa dönük olabilecek her türlü tedbiri alacağız." Çok güzel. Ancak Başbakan olmadan önce bir özel mülkiyet kiralınmıştı. Buranın kirasını öğrenmek istiyorum.

Ayrıca, bu doğrultuda, 2002 yılından bugüne kadar hangi bakanlığa ne kadar kira ücreti ödendi? İsrar sahibi olan kurumlar saptandı mı? Bu israfı gerçekleştiren, göz yuman kaç kamu görevlisi hakkında inceleme ve soruşturma yapıldı? Bunu öğrenmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 107

Meşhur TÜRGEV, bu da kamuoyunu son derece meşgul eden bir vakıf. Türkiye genelinde Millî Emlake ait, hazineye ait kimi arazilerin TÜRGEV'e tahsis edildiği iddiaları bulunuyor. Bu iddialar doğru mudur? Türkiye genelinde hangi illerde –eğer var ise- TÜRGEV'e ne kadar arazi ya da bina tahsis edilmiştir?

26/9/2011 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla TÜRGEV'e vergi muafiyeti tanınmış. 2002-2014 yılları arasında da 60 adet vakfa vergi muafiyeti tanındığı bilgisini açıklamıştınız. Bunlar hangileridir? Geline aşamada muafiyet tanınan yeni vakıf ya da vakıflar var mıdır?

Son yapılan düzenlemeyle, biliyorsunuz, 2/B arazileri satışa sunuldu. Bunun yanında, hazineye ait üzerinde tarımsal faaliyet yapılan alanlar da bu çerçevede, bu düzenleme içerisinde, hak sahiplerine satışa sunuldu. Bu konudaki son gelişmeleri sizden almak istiyorum. Ne kadar satış oldu, ne kadar tahsilat yapıldı?

Ayrıca, Mersin'in Silifke ilçesinde SEKA Kâğıt Fabrikası var biliyorsunuz. Bu Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla yat limanı olarak belirlenmişti ancak geçen sürede burası atıl bekliyor. Buranın akıbetini öğrenmek istiyorum. 2015 yılında vakfa personel alımı yapılacak mı? Yapılacaksa miktarını öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Seçer, başka soru var mı? Yani bütün arkadaşların sorularını sordunuz, tam beş dakika sürdü. Lütfen kısa soru sorarsak...

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, geçtiğimiz günlerde torba kanunda 40 bin öğretmen atamasıyla ilgili bir kanunu burada geçirdik fakat şu anda Türkiye çapında müthiş bir öğretmen açığı var ve atanamayan öğretmenler var ve bu nedenden dolayı da bunalıma giren, intihar eden öğretmen arkadaşlarımız var. Önümüzdeki günlerde yeni yılda tekrar öğretmen atamasıyla ilgili bütçeden bir kaynak aktaracak mısınız, aktarmayacak mısınız? Bununla ilgili ciddi anlamda bir beklenti var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, toplam kamu ihalelerinin, yapılan kamu ihalelerinin miktarını biliyor musunuz yıllık olarak? Sadece 4734 sayılı Kanun kapsamında sormuyorum, bu kanun dışında istisnalar dâhil devletin bütün alımlarının yıllık miktarı ne kadardır? Burada Kamu İhale Kurumu kapsamında yapılan toplam miktar ne kadardır? Bunu mümkünse bilmek istiyorum. Mümkünse de, şimdi olmazsa bile yani son yılı verirsiniz, son beş yıllık daha sonra da yazılı olarak da iletebilirsiniz.

Sayın Bakan, sizden daha önce kamu ihalelerine ilişkin, 1 milyon liranın üzerindeki alımlara ilişkin listeyi almıştım. Sizinle de bunu konuştuk. O listedeki rakamlarda hatalar olduğunu da size söylemiştim ve analiz yapamadığımı söylemiştim ve sizden tekrar bu rakamları güncelleyerek göndermenizi rica etmiştim. Siz de “Olur.” demiştiniz. Üstüne birkaç kere aradım, Bakan Yardımcınızı işaret ettiniz, onlarla görüştüm. Kamu İhale Kurumu Başkanıyla görüştüm ama bu kamu ihalelerine ilişkin listeyi bir türlü alamadım. Şimdi, kamu ihaleleri kanun gereği şeffaf olması gereken, hepimizin vergisiyle de yapıldığı için de benim de bilmem gereken bu kamu ihale listesini ben neden alamadım onu açıklamanızı rica ediyorum.

Demin sorduğum o vergi tarhiyatıyla ilgili sorular yine hâlihazırda cevap bekliyorum.

“Deprem vergileri” adı altında konulan özel vergilerde depremden sonra toplam ne kadar birikti? Yani bu vergileri ayrı bir kalemden tutarsak, deprem sonrası konulan özel vergiler –mesela özel iletişim vergileri gibi- toplamda depremden bu yana toplam kümülatif rakamını merak ediyorum.

Bir de memurlara –böyle bir çalışma yapıldığını biliyorum, biz de Hazineye yapıyorduk- cari koşullarda yüzde 1 veya yüzde 10 -hangisine göre hazırlandıysanız- zam yapılması hâlinde bütçeye ek yükü nedir? Bunu harcama yetkisi -tabii onlar da harcayıp vergi verecekleri için onları da hesaplamış olabilirsiniz- memur ve emekliye yüzde 1 ve yüzde 10 ek zam yapılmasının bütçeye yükü ne kadar olacaktır?

Bu özelleştirme değerlendirme raporlarından bahsetmiştim. Bunları ne zaman açıklayacaksınız kanun gereği açıklanmak zorunda olan özelleştirme değerlendirme raporlarını?

Bir de, seçime kadar herhangi bir torba yasayla veya başka bir düzenlemeyle, vergi, prim veya benzeri yükümlülüklerle bir af düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Bakana birkaç soru yöneltmek istiyorum.

Konuşmamızda daha çok makro çerçevede üzerinde durduk, burada biraz daha ağırlıklı olarak Sayın Bakanın bakanlık alanına ilişkin olarak sorular yöneltmek istiyorum.

Birinci sorum: Şimdi, Sayın Bakan, sunuşunuzun 20'nci sayfasında hane halkı yükümlülüklerin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 23 ile avro bölgesi ortalaması olan yüzde 64'ün oldukça altında olduğunu söylediniz. Şimdi, tamam yani bir uluslararası karşılaştırmalar yapılır ama bir taraftan da zaman serisi içinde neredeydi, şu anda nereye ulaştı, ona

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 108

bakmak lazım. Öyle baktığımızda hane halkı borçlarının harcanabilir gelirlerine oranı 2013 yılı sonunda yüzde 55. Bu siz iktidarı devraldığınızda yüzde 5'ti. Yüzde 5'ten yüzde 55'e çıkmış. Yani bunu önemsemiyor musunuz? Yani gidiyorsunuz AB ülkeleriyle finansal derinliği, sermaye piyasaları gelişkinliği farklı olan ülkelerle bizi kıyaslıyorsunuz.

Başka bir soru, vergi yükü konusu var. Kalkınma Bakanlığının verilerine göre sosyal güvenlik primleri dâhil vergi yükü 2002'de yüzde 22,3'müş, 2013 yılında yüzde 29'a yükselmiş, 6,7 puanlık bir artış var. Hariç tuttuğumuzda da gene vergi yükünde artış var yani vergi yükünde ciddi bir artış var. Bunu nasıl açıklıyorsunuz?

Kamu kesimi genel dengesi gene Kalkınma Bakanlığının verilerine baktığımızda dolaylı-dolaysız vergi ayırımı açısından vergiler 2002 yılında, vergilerin millî gelir içindeki payı yüzde 17,1'miş, 2013 yılında yüzde 20,6'ya yükselmiş ama dolaylı-dolaysız ayırımına baktığımızda şunu görüyoruz: 2002'de dolaysızın millî gelirdeki payı yüzde 6'yı, 2013'te yüzde 5,8'e düşmüş. Yani dolaysız vergilerin payı azalıyor ama dolaylı vergilerin payı yüzde 11,1'den yüzde 14,8'e yükselmiş. Yani tamamen... Ve bunun sonucunda da 2002 yılında dolaylı-dolaysız vergide indirim payları, toplam içindeki istihsal dağılımı yüzde 35, yüzde 65'ken yüzde 28, yüzde 72'ye ulaşmış. Yani bu da aslında çarpık yapının düzelmediğini, aynı şeyin devam ettiğini gösteriyor. Bu konudaki düşünceniz nedir?

Bir kıyaslama yaptınız maaşlarla, asgari ücretlilerin maaşları ve en düşük memur maaşıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – 2015 yılı yıllık programının 132'nci sayfasında burada bir net ele geçen ücretler tablosu vardır ve endeksler yapılmıştır. Endeks değerlerini söyleyeyim 94-100 bazlı endekse göre: Kamu işçilerinin endeks değeri 2002 yılında 89,2'ymiş, 2013 yılında 85,8'e düşmüş. Yani bir artış yok, tam tersi kümülatif olarak on bir yılda yüzde 3,8'lik bir azalış var. Gene aynı şekilde özel kesimde çalışan işçilerin de 94,3'müş endeks değeri, 2013'te 100,9'a yükselmiş sadece yüzde 7 on bir yılda. Baktığınız zaman yıllık yüzde yarıma düşüyor. Burada var zaten, 132'nci sayfada da. Yani bu açıdan da baktığınızda öyle özellikle işçi kesiminde ciddi bir artış gözüküyor. Onu, o konudaki yorumunuzu alayım.

Son olarak da şunu söylemek istiyorum: 2013, 2014, 2015 yıllarında bu sürekli olmayan bir defalık gelirler hariç tutulduğunda bütçe dengesi nasıl değişiyor? Çünkü bunların da bütçe dengesine ciddi anlamda etkisi olduğunu biliyoruz. Onları ayıkladığımız zaman bütçe dengeleri çünkü oralarda biliyoruz hem vergiyle ilgili şeyler var biliyorsunuz, vergi afları var; ondan sonra 2/B var, bedelli askerlik var. Böyle birçok bir defalık gelir diye tanımlanan, IMF'nin de aslında biliyorsunuz o şeylerde kabul etmediği gelirler. Bunlar ayıklandığı zaman nasıl bir sonuç elde ediliyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Demiroz, buyurun.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Sayın Bakanım, Diyarbakır, Şırnak ve Hakkâri gibi illerde, bilhassa üç ilde kaynaktan kesilen vergiler hariç ticari kazançlar üzerinden tahakkuk edilen vergilerde tahsilat oranı nedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, 2013 Gezi, 17-25 Aralık ve ayrıca Kobani bahane edilerek sokaklardaki eylemlerin, başta yerel yönetimler ve kamu olmak üzere sivil vatandaşımızın, esnafımızın, tüccarımızın uğramış olduğu mali boyutun ve ayrıca içeride ve dışarıdaki ekonomiye yansımaları nelerdir, onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun Yavilioğlu.

CENGİZ YAVILIOĞLU (Erzurum) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, bu bölgesel gelişmişlikle ilgili ciddi bir problem var mı, yok mu? Bu Doğu Anadolu Bölgesi'nin bizim 2023 hedeflerimiz içerisindeki katkısı, beklenti katkısı nedir? Şu anki uygulanan teşvikler itibarıyla vergi indirimlerini bir teşvik aracı olarak kullanmayı düşünür müsünüz Doğu Anadolu Bölgesi için? Çünkü bu bölgede diğer teşviklerin, aynı zamanda diğer teşviklerin verimliliği de nedir? Yani ortaya nasıl bir sonuç çıktı? Vergi indirimlerini bir teşvik aracı olarak kullanmayı düşünür müsünüz? Bu bölgenin ekonomik büyüklük itibarıyla Türkiye'deki payı yüzde 1 civarında. Sanki bu büyüklüğe göre vergi indirimlerinin bütçe içerisindeki etkisinin çok büyük olmayacağı gözüküyor. Doğrusu bölgeden böyle bir beklenti de var yatırımların oraya yönlenebilmesi için.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yavilioğlu.

Sayın Denizli, buyurun.

İLKNUR DENİZLİ (İzmir) – Sayın Bakanım, kamu harcamaları konusunda bütçe içinde ciddi bir disiplin olduğunu biliyoruz. Ancak önümüzdeki süreçte bu kamu harcamaları konusunda tasarruf dışında verimliliği artıracak birtakım yöntemlerle tasarrufu sağlama yolunda birtakım çalışmalarınız varsa bunu öğrenmeyi rica ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 109

Değerli arkadaşlar, sorular da tamamlandı. Şu anda on dört saate yaklaştı, biz anlatıyoruz...
ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Sayın Başkan, o sorum kayda geçsin diye... Sayın Demiröz demin çok haklı bir soru sordu.

BAŞKAN – Onu zaten Sayın Bakanımız şey yaptı.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Diyarbakır, Şırnak ve Hakkâri'nin ülke ekonomisine katkı mahiyetinde ödediği vergileri sordu. Ben de aynı 3 ilin kişi başına düşen gelir payı nedir, onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Bakanımıza söz vereceğiz. Tabii, bu kadar hem konuşmalar sırasında hem soru-cevap kısmında... On dakikalık soru-cevap kısmı yirmi beş dakika oldu. Dolayısıyla Sayın Bakanımızın bunların hepsine cevap vermesi sabaha kadar buradayız demektir. Ama Sayın Bakanım, kırk beş dakika, bir saat yeterli olur mu? Olmayan kısmını da herhâlde artık yazılı olarak verirsiniz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bu yazılı cevaplar hiç gelmiyor ama. Hep böyle diyorsunuz...

BAŞKAN – Sayın Bakanın özellikle yazılı cevaplar konusunda son derece titiz olduğunu ben biliyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hayır, Sayın Bakan için demiyorum. 4'üncü bütçemiz bu, hep "Yazılı cevap verilecek." deniliyor, bunların hiçbirisi gelmiyor. Şu ana kadar bana ulaşan bir yazılı cevap yok.

BAŞKAN – Evet, Sayın SARI, bana geliyor, bilmiyorum size...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bana hiç gelmedi.

BAŞKAN – Milletvekili olarak geliyor.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Sen iktidarsın, tabii sana gelir.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Siz soru sormadığınız hâlde nasıl cevap geliyor?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; evet, on üç saati aşkındır ben burada çok değerli Komisyon üyelerimizi dinledim; eleştirilerini, tespitlerini, değerlendirmelerini, önerilerini not aldım. Benim kötü el yazımla da 9 sayfalık soru var. Yani biraz kötü biliyorum ama yine de bayağı ciddi sorular var. Daha önceden soruları bilseydik biraz hazırlanıp bütün bu sorulara da cevap vermeye çalışırdım. Genelde prensip olarak o anda sorulara cevap verdiğimiz için sonradan yazılı cevap vermeye gerek kalmıyor. Ama müsaade ederseniz önce bazı değerlendirmeler üzerine ben de birkaç şey ifade edeyim, sonra da sorulardan hazır olanlarına, en azından benim bilgim yettiği kadarıyla cevap vereyim.

Bir kere, bütçe hazırlama takvimine ilişkin eleştiriler yani uyulmamasına ilişkin eleştiriler haklı eleştiriler. Doğrusu, hani bütçeyi Anayasa gereği zamanında biz tabii ki Meclise gönderiyoruz -son yıllarda biraz erken dahi göndermeye başladık, bu sene de iki gün erken gönderdik, geçen sene biraz daha erken göndermiştik- ama Orta Vadeli Program, OVMP yaklaşık bir ay, yirmi gün ile bir ay arasında bir gecikmeyle açıklanmıştır. Yani bahane uydurabilirim ama uyduramayacağım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Size de yakışmaz zaten Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bu Komisyon bir özü hak ediyor. Takvime uymamız lazım, hiçbir bahane bunu açıklamaz.

Hedeflerin tutmadığı eleştirisi var. Doğrusu, bu anlamda, müsaade ederseniz, tabii, 2014'ü konuşayım, 2013 kesinleşmiş rakamlar olduğu için oradan başlayayım sonra 2014'ü konuşalım. Şimdi, biz 2013 yılında büyümeyi başlangıç OVP'sinde yüzde 4 olarak öngörmüştük, sonradan bir miktar aşağı yönlü bir revize oldu 3,6'ya ama 4,1'le bitirmiştik. Yani üç aşağı beş yukarı tutmuş büyümede. İşsizlik yüzde 9,5 olarak öngörülmüş 2013 için, yüzde 9 olarak gerçekleşmiş; biraz daha iyi. Enflasyon yüzde 6,8 olarak en son revizede öngörülmüş, yüzde 7,4'le bitirilmiş. Cari işlemler dengesi eksi yüzde 7,1 olarak öngörülmüş; 7,9. Bütçe dengesi -genel denge açısından konuşayım- yüzde 1 olarak öngörülmüştü, biz yüzde 0,7'yle kapatmışız. Borç stoku yüzde 35 olarak öngörülmüş, yüzde 36. Buradaki...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama o 2013'ün hedefleri...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bir, 2013'ü, müsaade ederseniz...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 2013 OVP'sine göre mi?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Tabii, tabii, 2013 OVP'si.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama 2012'ye göre söylemeniz lazım.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – İşte 2012'de yapılan, 2013 için olan OVP'den bahsediyorum ben şu anda.

Dolayısıyla, bu rakamlara baktığınız zaman, 2013 yılı tamamlandığı için, rakamlar kesinleştiği için... Keşke imkân olsa ve şu anda bütün dünya ülkelerinin böyle bir analizi yapılsa ve sapma, dünyada IMF tarafından öngörüler ne kadar sapmış, Türkiye'de ne kadar sapmış, bütün ülkelerde ne kadar sapmış keşke değerlendirme yapabilseniz. O bayağı ciddi bir çalıştırma gerektiriyor ama şunu açık ve net olarak söyleyeyim, dünyayı biraz yakından takip eden biri olarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 110

IMF'nin de hem nisan ayında hem ekim ayında açıkladığı kapsamlı raporları da yakından takip eden birisi olarak şunu söyleyebilirim: En ufak sapmalar Türkiye'de olmaktadır, 2013 için bunu rahatlıkla söyleyebilirim.

Şimdi 2014'e gelelim. 2014'te orijinal OVP'de biz yüzde 4 olarak büyümeyi öngörmüştük, şu anda yüzde 3,3 olarak aşağı yönlü revize etmişiz. Tabii, burada revizyon 0,7 puan; IMF'nin gelişmekte olan ülkeler için yaptığı revizyona aşağı yukarı paralel ama gelişmekte olan ülkelerin çoğu bu bölgede değil. Bu bölgede şu anda jeopolitik gerginlikler var, hatta ana ticaret ortaklarımızdan bazılarında ciddi sıkıntılar var; mesela Irak'ta. Sadece Irak'ın etkisini dikkate alırsak, muhtemelen bu büyüme 3,5'un çok rahat üzerinde olur. Sadece Irak çünkü ayda net 1 milyar dolar ihracatımız var, hazirandan bu yana ciddi düşüşler var, yıl sonu ne olur bilmiyorum ama yani üç aşağı beş yukarı sadece bugüne kadar olan düşüşleri dikkate alırsanız onun etkisi net ihracat yoluyla çok açık ve net. Avrupa Birliği için IMF'nin bir öngörüsü vardı, o öngörünün çok altında bir büyüme gösterdi. Sadece Avrupa Birliği öngörülen kadar büyüseydi, Irak'ta şu anda öngörmediğimiz problemler yaşanmasaydı muhtemelen Türkiye yüzde 4 büyürdü. Cari açıkta...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Talep unsurları itibarıyla sapma var.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, ama şöyle... Müsaade edin artık...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Hayır, sordum da. Talep unsurları açısından çok müthiş bir sapma var.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Talep unsurları, arkadaşlar, şöyle: Çok açık ve net olarak söyleyeyim, nokta tahminlerini biz yıllarca yaptık. Yani ben yıllarca yaklaşık 2 düzine ülkeyi kapsayan nokta tahmini yapmaya çalışan önemli bir ekonomist ekibinin de başıydım. Yani Türkiye'ye gelmeden önce 1,4 trilyon dolarlık varlığı olan bir kurumun Orta Doğu, Afrika ve Avrupa Bölgesi Başkanıydım, makroekonomik araştırmalar. Altımda Güney Afrika'da, Rusya'da, Orta Avrupa'da, birçok yerde çalışan ekonomistler vardı. Nokta tahminleri tutmaz. Yani tutan çok istisnadır. Önemli olan, burada...

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Ama...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Hayır, hayır, açık ve net olarak, bugün IMF rakamları için bakın, hangi yıl Türkiye için veya gelişmekte olan ülkeler... Siz biliyorsunuz, nokta tahminleri tutmuyor, çok istisnadır. Bırakın o nokta tahminlerini, bir de altını tutturmak apayrı bir şeydir. Önemli olan burada, siz birtakım varsayımlar üzerine karmaşık bir dünyayı basitleştirmeye çalışıyorsunuz, bir model kuruyorsunuz, bu modeli basite...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tutmuyorsa yapmayın o zaman. Niye yapıyorsunuz ki?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Yapmak durumundasınız.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Madem tutmuyor niye yapıyorsunuz?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Aslında birçok ülke yapmıyor. Mesela Kanada gibi ülkeler yapmıyorlar. O an için piyasa beklentileri ne ise diyorlar ki "Biz bunu baz alıyoruz." Piyasa beklentileri de her ay değişebiliyor, her yıl değişebiliyor ama Orta Vadeli Program'ı siz her ay değiştirmiyorsunuz, planlarınızı her ay değiştirmiyorsunuz. Dolayısıyla, yapmamazlık da doğru olmaz ama önemli olan burada, birtakım varsayımlar üzerine siz karmaşık bir dünyayı basitleştiriyorsunuz ve birtakım nokta tahminleri koyuyorsunuz.

Şimdi, cari açıkta 6,4 olarak öngörülmüş gayrisafi yurt içi hasılaya oran olarak, yüzde 5,7'yle bitirmişiz. Bazı arkadaşlarımız dediler ki: "Enerji hariç bile açık var." Enerji hariç millî gelirin yüzde 1'i kadar fazla var on iki aylık bazda bakıldığı zaman. Bütçe geçen sene "Bu bütçe gerçekçi değil, bu hedefler gerçekçi değil." diye burada epey, tabii ki yorum yapıldı. Bütçe açığını merkezî bütçe için biz yüzde 1,9 olarak öngörmüştük, yüzde 1,4 ile kapatacağımızı ümit ediyoruz, yani öngördüğümüzden daha iyi bir noktada olacağız. Genel, devlet açısından baktığınız zaman, yüzde 1,1'lik bir açık öngörüydük, onu da 0,8'le kapatacağız, yani dünya ile karşılaştırılabilir rakam yüzde 0,8.

Enflasyonda önemli bir sapma var. Merkez Bankası gelecek, hesabını sorarsınız ama temelde son on üç yılın en kurak yazı yaşanmıştır. Bizde gıda hâlâ sepetin yüzde 25'ini oluşturuyor ve gıda fiyatları yaklaşık yüzde 14 civarında artmıştır. Son, bugün açıklanan rakama bakamadım, muhtemelen yüzde 14-15 civarında bir rakamdan bahsediyorsunuz. Sadece onun etkisi, yani o, gıda dışı kadar artsaydı muhtemelen enflasyon bugün yüzde 8'in altında çok rahat bir şekilde bir rakam olurdu, o bile ciddi sapmayı ifade ediyor. Dolayısıyla orada bir sıkıntı var, kur etkisi de var tabii ki.

İşsizlikle ilgili rakamlar çok konuşuldu. Doğrusu, istihdam sağlamada, istihdam yaratmada Türkiye'nin performansı hâlâ oldukça iyi. Biz, bu sene için, yanlış hatırlamıyorsa 540 bin civarında ilave istihdam öngörüydük, muhtemelen bunun üzerinde bir istihdamla kapatacağız. Ama sadece iş gücüne katılım oranında bir yıllık süreçte 2,2 puanlık bir artış var. Bunun yaklaşık karşılığı bir milyona yakın ilave. Bakın, iş gücüne bir katılım var, bir de çalışma çağındaki nüfustaki artış var, bunları dikkate aldığınız zaman Türkiye'de işsizliğin artmaması, işsizlik oranının artmaması böyle şartlar altında mucize olur. Dolayısıyla o anlamda hiç sürpriz değil.

Şimdi, çok açık olarak şunu söyleyeyim: Ben, hani, başkaları da tahminlerinde yanlış falan noktasında değil ama mesela, bugüne en yakın yıl olarak, kendi kendime düşündüm bütün bu tartışmaları dinlerken, yani özellikle jeopolitik gerginlikler bağlamında söylüyorum, 1991 yılını merak ettim. 1990 yılında Irak Kuveyt'i işgal etti ve bir belirsizlik başladı, 1990'ın yazında. 91'i merak ettim, yani onun hemen arkasından ne olmuş Türkiye'de? Mesela, büyüme öngörüsü 5,9'muş, hedef olarak 5,9 konulmuş ki bu, Irak işgalinden sonra konulmuş. 0,3'le kapatılmış o sene. Örnek

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 111

olarak, mesela, bütçe açığı 17 milyon lira –tabii o günkü rakamla- diyelim ki öngörülmüş, 33 katrilyon –artık neyse-rakamla kapanmış, yani 2 katı. Şimdi bütün rakamları verebilirim, enflasyonda falan filan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 90’da tüplü televizyon kullanıyorduk.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değerli arkadaşlar, şöyle, ben sadece...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani karşılaştırma olması bakımından.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Ama müsaade ederseniz, bakın, bir mantığı var. Bütün yıllar, 1990 yılında bana bir tane yıl gösterin, hedeflerin tutturulduğu bir tane yıl gösterin, bir tane yıl, bütün hedeflerin değil...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tutmaz diyorsunuz yani hedefler?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, basit bir şey söylüyorum, 1990’lı yıllarda bana...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hedefler zaten tutmaz diyorsunuz.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, dolayısıyla, böyle.

Şimdi, Türkiye’nin büyüme performansı bu şartlar altında, yani, Avrupa’nın birçok uzmanına göre kalıcı bir durgunluk içinde olduğu, deflasyon riskiyle karşı karşıya olduğu, efendim, Orta Doğu’da büyük çalkantıların yaşandığı bir süreçte Türkiye’de de tabii ciddi birtakım süreçler yaşandı. Böyle bir ortamda, diyoruz ki: “Türkiye’nin bu sene büyümesi 3,3 olur.” Merak ettim, mesela, gelişmekte olan ülkeler –Çin, Hindistan çok ayrı kategoride. Yani hakikaten, bunu ayırmak tabii belki tartışılır ama- Çin, Hindistan hariç 2,7; mesela Avrupa’daki gelişmekte olan ülkeler yüzde 2,5; Latin Amerika yüzde 1,3. Yani ben 3,3’lük rakamı çok anlamlı bulduğum için veya çok şey değil, mesele bu değil. Yani konjonktür, şartlar çok çok önemli diye düşünüyorum.

Şimdi, önemli bir eleştiri şuydu: Orta vadeli program yapısal sorunlara çözüm üretmiyor. Biz 2013 yılında neyi önceliklendirmiştik? “Cari açığı azaltacağız, tasarrufları arttıracacağız.” demiştik. Bakın, tasarruf oranı 2013’te yüzde 13,4’tü, 2014 yılını muhtemelen yüzde 15 civarında bir tasarruf oranıyla kapatacağız. Yeterli mi? Değil ama hedefe yönelik bir süreç var. Aynı şekilde, -cari açık da, az önce rakamları söyledim- yüzde 8 civarında bir cari açık vardı, şimdi yüzde 5,7.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama Sayın Bakan, 13’e düşüren kim? 13’ten 14’e çıktı da düşüren kim ama yani?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, bakın, ben sizi on üç saat boyunca hiç müdahale etmeden dinledim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam da sadece bir tarafını söylüyorsunuz ama.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – İyi de, böyle bir... Şimdi, bakın, siz böyle yaparsanız, her benim söylediğim sözü şey yaparsanız o zaman... Bütün gün ben burada sabırlı bir şekilde hepinizi saygıyla, gerçekten, ilgiyle dinledim. Yani her söylediğim cümleye siz bir parantez açarsanız tabii ki biraz zor olur.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan ama bu bir saygısızlık değil.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değil, ben...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani biraz daha cevabı açmanız için söylenmiş olabilir. Hani, sizde bir tavır var saygıyla ilgili. Şey değil, yani nezaketsiz bir şey demiyoruz ki biz.

BAŞKAN – Yok, interaktif olmaz ama ya.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Ama interaktif oluyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Tamam, insicamınız bozulmasın.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii, sonuçta aklımızda bir şey var, bir anda şey oluyor.

2017 yılına kadar da tasarruf oranını yüzde 17’nin üzerine çekmeyi düşünüyoruz. Tabii, cari açık ciddi bir yapısal sorun. Konuşmamda geniş bir şekilde değindim. Hakikaten bugüne kadar yaptıklarımızı ve şu anda ilave yapacaklarımızı da ifade ettim. Cari açık önemli ölçüde, tabii ki katma değer zincirindeki yerimizle ilişkilidir ama önemli ölçüde de son on yılda, özellikle de emtia fiyatlarında bazılarının göre “süper döngü” dedikleri bir dönem söz konusu. Şimdi, bunu göz ardı edemeyiz. Önümüzdeki on yıl içerisinde emtia fiyatlarının etkisi zayıflayacak ve orada aslında bizim orta vadeli programda öngördüğümüzden daha iyi, daha güçlü bir iyileşme söz konusu olabilir.

Yapısal reform deyince 1.200 reformdan bahsedilmez. Şöyle, açık ve net olarak söyleyeyim, bundan on yıl önce Türkiye’nin temel problemleri şuydu: Yüksek bütçe açıkları, bu bütçe açıklarının finansman tarzı, sürdürülmesi noktasında çok ciddi endişelerin olduğu bir kamu borç stoku, bankacılık sistemine ilişkin birtakım kaygılar gibi, sosyal güvenlik sistemi gibi, yani hakikaten büyük resme baktığınız zaman, işte, enflasyon gibi, yani yüksek enflasyon gibi çok ciddi makro sorunlar vardı ve bu sorunlara ilişkin önemli bir çaba gösterildi, hatta bizden önce de gösterildi, onu da takdir ediyorum. Önemli adımlar atıldı, AK PARTİ hükümetleri döneminde bunlar uygulandı ve bunlar güçlü bir şekilde devam ettirildi.

Şimdi, bu yeni dönemde bizim sorunlarımız esas itibarıyla mikro sorunlar. Nasıl mikro sorunlar? Şöyle: Verimlilik artışı gerekiyor, inovasyon gerekiyor, rekabet gücünün artışı gerekiyor. Şimdi, bunlar dönüyor dolaşıyor

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 112

eğitimde kaliteyle ilişkilidir, alt yapıda sadece kara yolu değil, demir yolunun mesela standartlarının yükseltilmesine geliyor, efendim, inovasyona ilişkin ekosistemin kurulması gerekiyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Ya, sohbet, lütfen... Benim de dikkatim kaçıyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen biraz...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi bir inovasyon için bir ekosistem gerekiyor. Niye? Çünkü eğer diyelim ki sermaye piyasalarına erişim, orada birçok enstrüman noktasında zayıfsak bu yeni kurulan teknoloji şirketlerine, mesela, onun finansmanı noktasında... Şimdi, rekabet gücü enerjiyle ilişkilidir, alt yapıyla ilişkilidir, efendim, işte, yatırımlarla ilişkilidir, eğitimle ilişkilidir, hatta vergi sistemiyle ilişkilidir. Bunların tamamı endüstri düzeyinde, firma düzeyinde, mikro düzeyde çok ciddi tedbir gerektiriyor. O nedenle... Yani siyaseten, tabii ki eleştirilecek çok noktamız var fakat şu 1.200 başlık, tedbir, neyse, "Bunlar, efendim, reform ama..." Aslında esas sorunumuz bu. Yani bizim gerçek sorunumuz mikro düzeydeki sorunlardır ve o denilen bence bu 1.200 veya daha fazla tedbir çok çok önemlidir. Bunlar eylem planı vesaire, onun ötesine geçmemiz lazım. Doğru, katılıyorum. Bizim onların önemli bir kısmını önümüzdeki birkaç ay içerisinde uygulamaya koymamız lazım. Aslında koyuyoruz, peyderpey koyuyoruz.

Çok basit bir şey: Mesela İstanbul'a ilişkin yani sermaye piyasalarının gelişmesine ilişkin 2009'da bir eylem planı ortaya konuldu. Türkiye 75 piyasa arasında 72'nci sıradaydı. Şimdi en son açıklanan endekste 42'nci sıraya veya neyse, o düzeye geldi. Bu çok ciddi bir ilerlemedir. İş yapma kolaylığı endeksinde 2006'da, yanlış hatırlamıyorsam 89'uncu sıradayız 175 ülke arasında. Yeni açıklandı, daha geçen hafta açıklandı, Türkiye 189 ülke arasında bu defa 54'üncü sıraya yükseliyor. Hemen hemen bütün gelişmekte olan BRIC ülkelerinden çok çok daha iyi bir nokta. Ha, yeterli mi? Değil. Dolayısıyla, aslında bu reformlar uygulanıyor. Bu reformları sadece derinleştirmek, programı derinleştirmek, genişletmek gerekiyor. Bu zaten patent sayısından endüstriyel tasarıma kadar, marka tesciline kadar birçok şeye yansımış durumda ama yeterli değil, henüz o büyük ölçeğe ulaşmadık.

Şimdi, 2023 hedeflerine ilişkin değerlendirmeler yapıldı. 2023 hedefleri bugünkü dünyadan yani küresel kriz, Avrupa'daki kriz, Orta Doğu'daki çalkantılardan önce ortaya konulmuş, o günün şartlarına dahi -ki o zaman Türkiye ortalama, diyelim ki 2003-2007 döneminde yüzde 7 civarında bir büyümeyi yakalamış- o dönem için bile nispeten iddialı hedefler. İddialı hedef koymakta da yanlış bir şey yok. Ama bugünün şartlarında takdir edersiniz ki apayrı bir dünyadayız. Şu anda küresel krizin etkileri altı yıl sonra bile tamamen giderilmiş değil. Bazı bölgeler deflasyon riskiyle karşı karşıya. Bazı bölgelerde ciddi, potansiyelin altında bir büyüme söz konusu. Avrupa'da kalıcı bir durgunluktan bahsediliyor. Orta Doğu'daki bu çalkantıların ne zaman sona ereceğine ilişkin bir öngörde bulunmak zordur.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yani tutmaz diyorsunuz artık, öyle mi?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Son on yılda emtia fiyatları, işte önümüzdeki on yıl... Ama şunu görelim, yani eleştirelim ama şunu da görelim: Bakın, ben müsaade ederseniz sabit fiyatlarla -doları falan bir kenara bırakıyorum, tartışmaları bir yana- 2002 yılını 100'e eşitleyelim. Türkiye'yi hem gelişmiş hem gelişmekte olan ülkelerle karşılaştırayım: Mesela Türkiye 2002'de 100'se 2013'te 168,9 yani yaklaşık olarak 170'e çıkmış. Gelişmekte olan Avrupa 100'den 153'e çıkmış, bizden daha düşük. Latin Amerika 100'den 152'ye çıkmış, bizden daha düşük. Yani ABD, avro bölgesini karşılaştırmıyorum. Mesela avro bölgesi 100'den 109'a çıkmış. ABD 100'den 122'ye çıkmış. Ha, gelişmekte olan Asya bizden kat kat daha iyi, 100'den 243'e çıkmış. Çin, Hindistan hariç gelişmekte olan Asya bizden biraz daha iyi 181,6; 182'ye çıkmış. Dolayısıyla, yani Türkiye'nin hani bu dönemki performansı... Ki bütün ülkeler bu süreci yaşadı.

Bizim aleyhimize çok önemli bir iki gelişmeyi benim not almam lazım. Yani bazen şu konuşuluyor: "Arkanıza rüzgârı aldınız." Şöyle bir gerçek var: Yani bizim için global emtia fiyatlarının artmış olması, çok hızlı, özellikle enerji fiyatlarının, çok ciddi karşıdan esen bir rüzgârdır. Yani 9 milyar dolarlık bir faturadan 56-57-60 milyar dolarlık bir faturaya çıkmışsınız yıllık bazda. Hâlbuki Latin Amerika'nın ihracatının yüzde 60'ı emtiadır. Orta Doğu'nun, Rusya'nın Kazakistan'ın vesaire, onların da yani ülkeden ülkeye değişmekle birlikte yüzde 60'la 95 arası emtiadır. Bir tek Orta Avrupa'da tek tük ülkeler bizim gibi aynı kategoride. Asya'da bile... Yani mesela Endonezya'yı hiç öngörmem ama Endonezya'da da ciddi bir emtia ihracatı söz konusu, ara mal ihracatı söz konusu. Dolayısıyla, gerçekten bu dönemdeki bu performans da hani tamamen yadsınacak bir performans değil.

Şimdi, vergi gelirleri ve büyümeye ilişkin bir soru soruldu, onu da müsaade ederseniz açıklayayım. Arkadaşların bana verdiği yani gelir politikalarının bana verdiği bir hesap, eminim Kalkınma Bakanlığıyla herhâlde beraber çalışılıyordur, büyümedeki 1 puanlık değişme... Tabii, büyümenin kompozisyonu çok önemli. Yani net ihracat kanalıyla büyürseniz gelir etkisi çok farklıdır, iç tüketimle büyürseniz farklıdır. Ama genel anlamda bir rakam veriliyor. Burada 1 puanlık değişimin diğer bütün unsurların sabit olduğu yani değişmediği vergi gelirlerinde yaklaşık 850 milyon liralık bir etki olduğu ifade ediliyor. Ama ben şahsen, şöyle, doğru tahmin yapmak için bizim nominal gayri safi yurt içi hasıla artışına bakmamız lazım yani vergi gelirlerinin tahmini esas olarak ona dayandırılması lazım, onunla paralel olması lazım. Bazı gelirler maktudur. Mesela gelirlerin yüzde 16'sı maktudur. Dolayısıyla, hani eğer güncellerseniz millî gelirdeki değişimden bağımsız olarak yine önemli ölçüde bu devam edebiliyor. Bazı vergilerin ekonomideki iniş çıkışları,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 113

hassasiyeti sınırlıdır. Mesela, diyelim ki bütün tüketimi, yani bütün ürünleri tüketimi veya gıda tüketimi, diğer birtakım temel ihtiyaçlar; bunların esneklikleri son derece düşüktür. Yani bu çerçevede değerlendirmekte fayda var.

Şimdi, kırılğan beşli veya Türkiye'nin kırılğanlığı meselesi: Tabii, bir ekonomiye baktığınız zaman birçok husus var. Mesela Türkiye'nin neden kırılğanlığı ön plana çıkarılıyor? Esas itibarıyla cari açık. Cari açık Türkiye'de yüksektir ve bunun beraberinde getirdiği dış finansman ihtiyacı. Şimdi, öncelikle şunu söyleyeyim: Türkiye'nin bu kırılğanlığı var ama Türkiye'nin çok güçlü yönleri de var ve ondan dolayı da aslında baktığınız zaman -yani dönemsel alabilirsiniz şu ay şu ay arası ama- yani son on iki yıla bakın veya küresel krizden bu yana bakın, kurdaki oynaklıktan tutun, yani küresel krizden bu yana, efendim, Türkiye'deki "CDS spread"lerinin artışından tutun, ne bileyim, faizdeki artıştan, inişten, her konuda yani ne isterseniz, hangi ölçüyü kullanırsanız kullanın Türkiye bu kırılğanlık, yani kırılğan olduğu ifade edilen ülkeler arasında veya diğer ülkelere oranla çok farklı bir noktada değil, aslında birçoğuna göre de iyi bir noktada. Neden? Çünkü kamunun aslında durumu birçok ülkeden daha iyi. Az önce söyledim, gelişmekte olan ülkelerin ortalama açığı bu sene için IMF'nin öngördüğü 2,1; Türkiye için yüzde 0,8. Borç gelişmekte olan ülkeler için yüzde 40 -brüt borçtan bahsediyorum- Türkiye için yüzde 33 civarı.

Şimdi, hane halkı... Tabii ki ben o ifadeyi o nedenle koydum oraya. Ben son yıllarda çok büyük, hane halkı borçlarında artış yoktur demiyorum. Harcanabilir gelire oranla artış yoktur demedim. Bu hususlar tartışılır, konuşulur. Benim oradaki kastım şuydu: Hane halkının borçluluk düzeyi nispeten -nispeten söylüyorum- düşük. Ayrıca hane halkının döviz riski yok denecek kadar az. Hane halkı değişken faizle borçlanmıyor. Esas itibarıyla sabit faizle borçlanıyor ve bütün bu makro ihtiyatı anlamdaki yaklaşımlar bizim hükümetlerimiz döneminde.

Şimdi gelelim cari açık ve dış borç kırılğanlığına. Şimdi, bakın, kamunun dış borcu... Bir karşılaştırma için önce söyleyelim, ülkenin de borçlarını söyleyeceğim. Kamu sektörünün, Merkez Bankası hariç, 2002'de millî gelirin yüzde 28'i civarında dış borcu var brüt, 2013 sonundan yüzde 14,1'e inmiş. Şu anda da muhtemelen 14-15 aralığında bir rakamdır.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Net mi?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Yok yok, brüt. Kamunun brüt dış borcunun millî gelire oranı yüzde 28'den yüzde 14'e... Yani yarı yarıya azalmış millî gelire oran olarak. Merkez Bankası ise yüzde 9,5'tan neredeyse 0'a inmiş, 0,6'ya inmiş. Dolayısıyla, Merkez Bankasının...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İşçi döviz.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Yok, yok, işçi dövizleriyle ilgisi... Yani tabii ki şöyle: Merkez Bankası genel anlamda...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İşçi dövizleriyle alakalı.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Tamam, onları azalttı.

Şimdi, dolayısıyla, devletin tamamına bakarsanız şu anda yani o günün şartlarında yaklaşık yüzde 40 civarındaki bir dış borcun millî gelire oranı bugün yüzde 15-16'lar civarına kadar inmiş. Özel sektöre bakalım. Özel sektörün borcuysa millî gelire oran olarak yüzde 18,7'den 2002'de, yüzde 32,6'ya çıkmış. Ciddi bir artış var ama özel sektör yatırımlarında da ciddi bir artış var, oraya geleceğim. Peki, toplam dış borç brüt -hiç netten bahsetmiyorum, rezervden bahsetmiyorum- yüzde 56'yı 2002 yılında, şu anda yüzde 47,4 -yani şu anda derken pardon- 2013'ü kastediyorum.

Şimdi, peki, yüzde 47,4 yüksek mi düşük mü yani neye göre? Tamam, bakalım: Macaristan'da -brüt dış borçtan bahsediyorum, millî gelire oran ve sadece gelişmekte olan ülkeleri söyleyeceğim- yüzde 125, Letonya'da yüzde 123, Hırvatistan'da yüzde 108, Bulgaristan'da yüzde 98, Estonya'da yüzde 86, Sırbistan'da yüzde 82, Ukrayna'da yüzde 75, Polonya'da yüzde 73, Kazakistan'da yüzde 69, Romanya'da yüzde 68,5, Litvanya, gidiyor böyle, Çek Cumhuriyeti'nde yüzde 55. Şimdi, bizden daha düşük olan ülkeler de var ama şunu açık olarak söyleyeyim yani bu kırılğanlık olarak ortaya konulan argümanı biz çok çalıştık. Türk şirketlerinin yüzde 63'ünün hiç döviz borcu yoktur, yüzde 88'inin de -döviz borcu olanların da- döviz geliri var yani yüzde 12'sinin de hane halkının 190 milyar dolar üzerinde net döviz fazlası var yani dış varlığı var. Şimdi, aslında onun bir kısmı da bu borcu olanlarla ilişkilidir mutlaka. Dolayısıyla, aslında iddia edildiği gibi Türkiye'deki kırılğanlık o kadar yüksek değil ama algı şu anda böyledir. Bizim bu algıyı yönetmemiz lazım, bu algıyı yönetmek için bilgilendirmemiz lazım, tedbirimizi almamız lazım ve o nedenle de makro ihtiyatı tedbirler noktasında çok ciddi adımlar attık.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Dış finansman ihtiyacı millî gelirin dörtte 1'i kadar yıllık.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, dış finansman ihtiyacı millî gelirin yüzde 20 ile yüzde 25'i arasında olabilir fakat değerli arkadaşlar, en kötü dönemde dahi, en kötü yani gidin, bakın, en kötü kriz dönemlerinde dahi özel sektörün dış borcunu çevirme oranında çok ciddi sorunlar yaşanmamış. Bana kalırsa önemli ölçüde bu iki şeyle ilişkilidir.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Reel sektörü mü kastediyorsunuz?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Reel sektörü kastediyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 2001'de bankacılıkta yitlik biliyorsunuz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 114

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, o zamanlar bankacılık sektörü krizi vardı değerli arkadaşlar. Haklısın ama 2001’de bir bankacılık sektörü krizi var ama mesela 2009’da öyle bir şey yok.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama o da özel sektör.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bakın, konuşalım onları ama 2009’da bankacılık sektörü sağlıklı hâle geldikten sonra... Şimdi, bakın, bunları konuşalım. Tabii ki zaman sınırimız var yani keşke zaman verseniz bütün detaylarla üzerinden geçelim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Biz dinleyebiliriz.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Türkiye’nin kırılma noktası: Şimdi, değerli arkadaşlar, yine, birçok arkadaşımızın bugün gündeme getirdiği temel hususlardan bir tanesi bu savunma, güvenlik harcamaları. Şimdi, savunma, güvenlik harcamalarının memnuniyetle çok geniş bir tablosunu da paylaşırım. Sadece şunu söyleyeyim: Bakın, bütçe ödeneği bu sene bütün savunma, güvenlik birimlerinde -yani Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Sahil Güvenlik Komutanlığı- 2014’te yaklaşık 45 milyar lira, bu 47,4’e çıkacak. Buradaki artış oranı neredeyse deflasyon altındadır. Şimdi öyle bir hava estiriliyor ki sanki Türkiye hakikaten bir savaşa girecekmiş, savaşa hazırlanıyormuş, yok öyle bir şey.

BAŞKAN – 5 kat artıyormuş!

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Hayır, Allah korusun. Öyle bir şey tabii ki...

Biz tam aksine bölgemizde bir an önce huzur, barış... Bu bölge çok çekti, Orta Doğu’da çok gözyaşı döküldü. Kim olursa olsun yani gerçekten şu bölgede... En çok bu bölge biraz sükûneti, huzuru, barışı, istikrarı, refah artışını hak ediyor ve bunu o çerçevede...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Yukarıya söylemek lazım onu.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, bakın, diyeceksiniz ki: “Milyar lira rakamlar verdiniz.” Şimdi, müsaade ederseniz şöyle: Gayri safi yurt içi hasılaya oranını bir karşılaştırayım: Bakın, 2002 yılında yüzde 3,5’miş bütün bu bahsettiğim kurumların bütçesinin gayri safi yurt içi hasıladaki payı, bu sene 2,6’ya iniyor, gelecek sene 2,44’e iniyor yani ciddi bir iniş var. Bu rakamlar, inanın, NATO rakamlarına bakın, o rakamlarla aynıdır, hatta 90’lı yıllara gidin, yüzde 5’ten inmiş, sadece bizim dönemde değil bakın, bizden önce de yüzde 5’lerden itibaren inmiş inmiş, bugün yüzde 2,4’e kadar 2015 yılında iniyor. Bütçe içindeki payı da yüzde 10’dur, 10,02 ve bütçe içerisindeki payı itibarıyla uzun bir süredir millî eğitim birinci sıradadır, sağlık...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Mesela kalekol ihalesi TOKİ’de mi, burada mı?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değerli arkadaşlar, TOKİ’de olsa dahi şöyle: Yapılan kalekol sayısını çarpın, bölün yani bu rakamlarda çok fazla...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – 2 milyar lira, 2 katrilyon...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Yine de gerek millî gelire oranı gerekse bütçe içindeki payı iddia edildiği gibi çok farklı... O kalekollar 2 milyar lira olabilir ama hemen bir yılda bitecek türden şeyler değildir yani keşke tabii ki onları da -daha nitelikli bir çalışma yapmak gerekiyor- katalım. Ama mesela bu seneye düşen ne kadardır? Taş çatlasa 300-500 milyon lirayı geçeceğine ben inanmıyorum.

Şimdi, özetle, bütün bu savunma güvenlik toplamının payı –bunun içine bu arada Millî İstihbarat Teşkilatı, Millî Güvenlik Kurulu, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığını da koyalım- tamamı bu sene 46,1; gelecek sene 48,5; artış oranı yüzde 5,3. Kurumlar arasında farklılaşıyor mu? Evet, farklılaşıyor. Mesela diyelim ki Sahil Güvenlik Komutanlığı yüzde 12 artıyor öngörülüyor ama Millî İstihbarat Teşkilatı yüzde 4,7.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Emniyet teşkilatı ne kadar?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Emniyet teşkilatına bakıyorum, yüzde 6,4. Rakamı da söylüyorum: 16.557’den 17.600... Bu kurumların hepsi buraya gelecek değerli arkadaşlar, hepsinin teker teker detaylarını, rakamlarını... Özetle şunu anlatmaya çalışıyorum: Yani özel bir artış söz konusu değil. Mesela millî eğitimdeki artış arkadaşlarımız yeterli bulmadı, yüzde 11,3 artıyor yani savunma, güvenliğin 2 katı.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Kamu çalışanlarını neredeyse yüzde 90’ının istihdam alanı.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değerli arkadaşlar yani Kültür ve Turizm Bakanlığı yüzde 16 artıyor örnek olarak, Gençlik ve Spor Bakanlığı yüzde 21 artıyor.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yatırıma ayırdığınız pay önemli Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Özetle şunu söyleyeyim: Bu savunma, güvenlik harcamalarının denetimi hususu da gündeme getirildi. Biliyorsunuz bu konuda Sayıştay Kanunu çıktıktan sonra 2012 yılında da Bakanlar Kurulu bir yönetmelik yayınladı, o yönetmelik çerçevesinde bütün denetim yapılıyor. O denetimin sonuçlarının nasıl paylaşılacağı hususlarında Sayıştay bilgi verebilir ama Meclise bir şekilde bildiriliyor. Bu konularda daha şeffaf olalım, hakikaten daha ileri gidelim, amenna yani benim asla o konuda tereddüdüm olmaz ama yani o noktada da bir iyileşme söz konusu, daha önce neredeyse hiç yokken şimdi yavaş yavaş o kapalı kutu bir miktar açılmış, bir miktar bakılıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 115

Şimdi, gelir dağılımı, servet dağılımı konusunda çok değerlendirme yapıldı. Yani hakikaten küresel kriz sonrası servet dağılımında hemen hemen her yerde ciddi bir bozulma var yani Türkiye de bunun istisnası değil anladığım kadarıyla. Ben o raporu henüz kendim inceleyemedim, onun için yorum yapmayayım ama istisna değil ama gelir dağılımı noktasında elimizde birkaç veri var: Mutlak yoksulluk var, Gini katsayısı var, göreceli yoksulluk var, bütün bunları TÜİK yayınlıyor ve bu rakamlara baktığımız zaman –hatta OECD’nin bundan bir buçuk yıl önce yayınladığı çok detaylı bir rapor var yani önceki on yılları kapsayan bir raporu var- hemen hemen tamamında bir iyileşme söz konusu ama daha arzulanan noktada değiliz. Mesela, arkadaşlar da bahsettiler, mutlak yoksulluk noktasında Birleşmiş Milletlerin kullandığı rakamlar var. Efendim, 1 dolar altı hiç kimse yok, 2 dolar 15 sent neredeyse hiç kimse kalmamış, yüzde 3’ten sıfırlanmış. 4,3 dolar artı yüzde 30’dan yüzde 2,3’e inmiş. Peki, Gini katsayısı iki türlü hesaplanıyor, bir, hane halkı kullanılabilir geliri açısından hesaplanıyor, onu da TÜİK yapıyor. Eş değer hane halkı kullanılabilir geliri üzerinden hesaplanıyor. Şimdi, mesela TÜİK’in yaptığı hane halkı kullanılabilir geliri açısından 2002 yılında 0,44’müş, 2006’da 0,40’a inmiş, 2013’te 0,38 ama eş değer hane halkı kullanılabilir geliri açısından baktığınız zaman Gini katsayısı 2006’da ilk defa şey yapılmış, yüzde 0,43; 2013’te 0,4’e inmiş yani bütün bu göstergelere baktığınız zaman nispeten bir iyileşme olduğunu göreceksiniz. Bir rakam daha söyleyeyim, mesela en zengin yüzde 10’un ortalama geliri, en düşük yüzde 10’un kaç katıydı? 2002’de 18,3 katıymış, işte 2013’te 11,9 kata inmiş. Buna da yüksek denilebilir, tartışılabilir ama sonuçta hakikaten bir iyileşme söz konusu.

Özel sektör yatırımları, evet son bir iki yıldır hakikaten zayıf seyrediyor. Bunun da birçok sebebi var, çünkü iç talep, nispeten 2012’den itibaren kontrol altına alındı, makro ihtiyati tedbirler, işte makro istikrar ön plana çıkartıldı ve onun da tabii ki yatırım noktasında birtakım yansımaları var ama şunu da görelim. Yatırım meselesi gününbirlik olarak bakılamaz. Mesela, ben, şöyle bir çalışmayı uygun görürüm. 1992 yılını 100 alırsanız, 2002 yılında ne olmuş, 95 olmuş. Sabit fiyatlarla özel sektör yatırımları 100’den 95’e inmiş. Aynı şeyi 2002, 2012 için bakarsanız 254’e çıkmış 100’den. Dolayısıyla, özel sektör yatırımları bu dönemde de ciddi bir şekilde artmıştır ve nitekim, dediğim gibi yani Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Endeksi’nde ciddi iyileşmeler... Geçen sene mesela 69’uncu sıradaydık 189 ülke arasında, bu sene 54’üncü sıra, 189 ülkede. Ha 54’üncü sıra yaklaşıyor mu? Hayır, daha çok çaba göstermemiz lazım, daha çok reform. O nedenle bu reform programı önemli.

Şimdi, teknoloji yoğunluğu, değerli bir arkadaşımız tarafından gündeme getirildi. Haklı yani hakikaten ileri teknoloji ürünlerinin hem ihracattaki payı hem üretimdeki payı düşmüştür. Çünkü, o kategori büyük bir transformasyon geçirmiştir yani bundan on yıl önce “I-Pad”, “I-Phone” türü şeyler yani yok denecek kadar sınırlıydı. Bugün, çok farklı bir noktadayız ama şunu söyleyeyim: Düşük teknolojinin üretimdeki, ihracattaki payında ciddi bir azalma var. Yüksek-orta ve düşük-ortada da ciddi bir artış var. Bizim, gerçekten daha çok çaba göstermemiz lazım. Bu nedenledir ki AR-GE harcamalarının millî gelire oranı ikiye katlanmış ama hâlâ çok düşük. Bunun ikiye hatta üçe katlanması lazım ve o nedenle de daha çok katedeceğimiz mesafe var. O nedenle de biz özel sektör AR-GE’sine çok ciddi teşvikler veriyoruz. Sadece AR-GE değil, AR-GE’nin ticarileşmesine... Yeni, sizlerle birlikte, burada bir düzenleme yapıldı. Bir patentiniz, faydalı bir endüstriyel tasarımı varsa gelirin yüzde 50’si kadar siz oradan yani o patentten elde ettiğiniz gelirin yüzde 50’sini matrahtan düşebiliyorsunuz.

Sayıştay konusuna biraz değinmek istiyorum, çünkü hakikaten önemli bir konu. Şimdi, bir kere her şeyden önce şunu söyleyeyim, geçen sene de söyledim ve şeklen değil: Sayıştay Kanunu’nun çıkması, Sayıştay denetiminin yapılıyor olması, Türkiye için çok büyük bir şanstır. Bizim gibi idareciler için inanılmaz bir konu. Çünkü, ben şahsen Maliye Bakanlığıyla ilgili tespitlerin bu boyutlarda olduğunu bilmiyordum. Yani birçok konuda benim için hakikaten çok yol gösterici, çok eğitici ve burayı düzeltme noktasında bana imkân sağlıyor. Onun için ben müteşekkirim yani gerçekten bakın, hani uçlarda dolaşmayalım. Ben sistem mükemmeldir şeklinde bir iddiada değilim ama “Denetim yapılıyor” ile “Denetim mükemmel yapılıyor” arasında bir yerdeyiz. Denetim yapılıyor olsa bu kadar çok anlamlı tespit, eleştiri yani sisteme ilişkin ve mikro düzeye ilişkin olamazdı arkadaşlar. Onun için uçtan uca dolaşmamak lazım, arada bir yerdeyiz. Daha da iyileştirmemiz lazım.

Şimdi, bakın birkaç eleştiriye ben müsaade ederseniz cevap vereceğim. Bazılarına konuşmamda değinmiştim. Mesela, bütçeleştirilmiş borçların devir vermesinin nedeni, bu eleştirilen bir noktadır. Şimdi, siz de biliyorsunuz ki aslında genel bütçe kapsamında idarelerin elektrik, su, doğal gaz gibi giderleri var. Bu giderlerin bir kısmı o yıla ilişkindir fakat o yılın sonuna yetiştirilemiyor ve bir sonraki döneme bu şekilde... Peki biz ne yapmışız? Bakın, bu rakamlar noktasında geçen seneden önceki seneye bir hassasiyet göstermişiz. Niye? Bu raporlar sayesinde. Bu rapor eleştirilince bir baktık, bakın 2011 yılında 518 milyon liralık varmış, bu bütçeleştirilmiş borçların devir vermesi. 2012’de 313’e inmiş, 2013 yılında 47,9 milyona. Bu sene, arkadaşlara söyledim “Aman ne olur bunu sıfırlamaya yakın...” yani hiçbir zaman belki sıfırlamayız ama sıfıra yakın olsun. Çünkü, sürekli uyarıyoruz, sürekli diyoruz ki bu konuda hassasiyet. Belki sıfırlamak bu sene içinde mümkün olmayacak ama yani şundan emin olun, sağ olsun Sayıştay sayesinde şimdi bu konuda bir hassasiyet var ve bu konuda bir performans var. Daha da yapmamız lazım.

Şimdi, ödenek üstü harcamalara bakalım, bu konuyu biraz konuşalım. Şimdi, değerli arkadaşlar, bir kere bu Bütçe Kanunu’nun vermediği hiçbir yetki kullanılamaz. Ha Bütçe Kanunu’nu tartışabiliriz, tartışılması da lazım. Bütçe

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 116

Kanunu, bütçe hakkı noktasında bazı işte yetkileri Maliye Bakanlığına devrederek sınırlamaya gidiyor, amenna, buna ben hayır diyecek değilim yani ve bütçe hakkını ben çok önemsiyorum ama kanuna aykırı hiçbir şekilde ne benim ne de bir bürokrat arkadaşımızın ödenek üstü harcama noktasında bir işlem yapmasının imkânı yok. Şimdi, bakın, size birkaç örnek vereyim yani nereden kaynaklanıyor, niye öngöremiyoruz. Mesela, 2013 yılında, ödeme gücü olmayanların prim giderlerinin ödenmesi hususu yeni bir kanunla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından alınmış, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına... Diyeceksiniz ki: "Ne var yani zaten bütçede vardı bu rakam." Doğru ama bir bakanlıktan alıp başka bir bakanlığa vermek ancak onu yedek ödeneğe alıp başka bir bakanlığa aktarmakla oluyor değerli arkadaşlar, başka türlü yapamıyorum. Ha istiyorsanız 5018'i değiştirelim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama bu aktarma.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bir müsaade edin. Aktarma değil arkadaşlar, yedek ödeneğe alıyorsunuz ve ödenek üstü harcama olarak gözüktüyor. Bakın, müsaade edin anlatacağım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Personel de alıyorsunuz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Anlatayım arkadaşlar.

BAŞKAN – Bir izah etsin Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Müsaade edin bakın, anlatıyorum size. Sistem nasıl işliyor anlayalım, düzeltelim beraber. 5018 sayılı Kanun'u getirelim, bir bakanlıktan başka bir bakanlığa var olan bir bütçe tahsisini, ödeneğini aktardığımızda yedeğe almayalım, istiyorsanız öyle yapalım ve 5018'i hemen getirelim bir maddeyle düzeltelim.

BAŞKAN – Bakanlıklar arası transfer olsun.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bakın, basit bir örnek vereyim ben size, çok basit, olan bir şey, fiilî durum. 2013 yılının Aralık ayında, şimdi, Ulaştırma Bakanlığı diyor ki, örnek olarak söylüyorum "Devlet Demiryollarına siz şu kadar kaynak ayırmıştınız, Devlet Demiryolları şu kadarını harcamadı ama ben Karayollarında muhtemelen şu kadar ilave kaynak gerekiyor, ben gelecek seneye borç bırakmayayım, şunu bana verin." Bakın, var böyle. Şimdi, ben onu nasıl vereceğim? Önce yedeğe alıyorum Devlet Demiryollarından, ondan sonra da bu Bakanlığa aktarıyorum değerli arkadaşlar ve bunun hepsi...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ödenek devri nasıl oluyor?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Ona geleceğim arkadaşlar.

Bunun hepsi Bütçe Kanunu'nda sizin verdiğiniz yetkilerle yapılıyor. Bütçe Kanunu'nda her şey çok açık ve nettir. Şimdi, bakın...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kanuni ama hukuksuz Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, değerli arkadaşlar, kanuni, hukuksuz meselesi... Değiştirelim. Ha burada bunun için yeni bir bütçe, ek bütçe getirin diyorsanız bence bu zaman açısından doğru olmaz. Ha ilave, keyfi harcamalar varsa ona bakalım. Mesela, afet acil durumuna 2013 yılında yani 1,2 milyar lira kaynak aktarılacak zorunda kalınmış. Arkadaşlar yani şimdi bunu öngöremem ben. Şimdi, mesela geçen hafta çok değerli bir muhalefet başkan vekili aradı, ben isim vermeyeceğim, "Şurada bir afet var, çok acil bir durum var. Her ne kadar AFAD'a başvurduysak da işte şunu nasıl yapacağız, bunu nasıl yapacağız?" Çalışacağız, yapacağız, bakacağız. Sakarya'da oluyor, Trabzon'da oluyor, Rize'de oluyor arkadaşlar, her gün oluyor. Şimdi siz "Bütün afetleri öngör." deseniz öngöremeyiz. Ha, yedek bunun için var ama yedek noktasında 1,2 milyar lira olağanüstü bir rakam. Şimdi, bunun gibi teker teker ben size... Zaten bunların bütün detaylarını Sayıştaya veriyoruz, kesin hesapta var, önünüzde var nereden alınmış, nereye aktarılmış. Bütçe Kanunu'na uydurmak için, doğrudur, personelden yedeğe alıyorsunuz, doğrudur. Orada da ödenek üstü çıkıyor ortaya. Hâlbuki bütçe performansı ortada, ödenek üstü çıkmaması lazım ama arkadaşlar, bakın işte onu anlatıyorum yani burada...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Ama mevzuatı uyduralım o zaman buraya.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Mevzuatı... Bakın, ben ne diyorum? Müsaade ederseniz, bu konuları çalışalım, 2015'in başında 5018'de -beraber oturalım- bu problemleri giderecek bazı düzenlemeler yapalım. Ondan sonra...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mesela yurt dışında nasıl yapılıyor bu işler? 5018 bu Avrupa'ya uyumla ilgili bir düzenleme değil mi? Orada nasıl yapılıyor?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Onu çalışmam lazım, ezbere konuşmayayım, çalışmam lazım.

Şimdi, dolayısıyla yani bu anlamda, bakın, ödenek üstü harcama miktarı Sayıştayın belirlediği yaklaşık 9,3 milyar lira. Bunun bu Bütçe Kanunu çerçevesinde yapılan işlemlerin yüzde 99'u personel kaleminden yedeğe alınması ve...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Çünkü, personele ödemek zorundasınız kanun hükümlerinden yararlanarak.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Ona dayanarak yapıyoruz zaten.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biz de onu söylüyoruz.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Ben de onu söylüyorum. Bakın, arkadaşlar, açık ve net konuşuyoruz burada.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 117

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Kanuna karşı hile bu.

BAŞKAN – Var olan bir parayı kullanıyor yine.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, yüzde 1'i ödenek üstü. Şimdi iki şeyi tartışalım: Burada usulsüz bir şey varsa, isterse ödenek üstü olsun isterse dışı olsun isterse kanun olsun isterse olmasın denetlemekle ve hesabını sormakla mükellef bir kuruluş var. Bu konuda tereddüt yok ama şu var: Yani, efendim, bu şekilde yapmayalım, bu Bütçe Kanunu hakikaten bu hususta doğru yani ben şahsen her şeyin öngörülebilir olduğu, hatta biraz ihtiyatlı, ihtiyat akçesinin yüksek olduğu bir çerçevede getirip o şekilde götürmeyi ve bu noktalarda hakikaten bu eleştirilere de son vermeyi canıgönülden ben de isterim.

Şimdi, Sayıştay denetimi, bakın, yine tekrarlıyorum kendimi, benim için ve bütün kamuoyu için olmazsa olmazdır, yol göstericidir. İnanın gözümüzü açtı açık ve net olarak. İç kontrol, iç denetim...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, bizim gözümüz açıldı. Bize rapor gelmedi.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, raporlar gelmezse bu kadar güzel değerlendirmeler yapılmazdı yani yapılıyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bizim niteliğimizi Sayıştaya vermeyin, Sayıştaydan bir şey gelmedi Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değerli arkadaşlar, şunu da bakın yapalım yani sistem şu anda mükemmel çalışıyor mu? Hayır. Çalıştıralım, daha iyi yapalım. Ama, bakın, 5018 sayılı Kanun bütün bu uygulamadaki ufak tefek bazı eleştiri, aksaklıklara rağmen diyorum, Bütçe Kanunu'nun bütçe hakkını, kapsamını genişletmiştir. Çok önemli bir reformdur. Yani, orta vadeli perspektif, stratejik planlama, performans vesaire, bunlar mükemmel uygulanıyor ama bunlar çok önemli unsurlardır ve biz 2017'ye kadar, mesela şu anda çalıştırıyorum arkadaşları, program bazlı bütçe, işte o zaman performans ölçebileceksiniz, şu anda ölçemiyorsunuz. Şimdi, bunlara geleceğiz, gelelim, yapalım. Yani, inşallah hep birlikte çok daha fazla yani kamuda hem saydamlığı hem hesap verilebilirliği artıracak düzenlemeler yapalım. Bu çerçevede inşallah beraber yeni reformlar yapalım.

Şimdi, Bütçe Kanunu'nda yer alan özel hesaplara gelelim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayıştay bitti mi Sayın Bakan, anlatacak mısınız?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, Sayıştaya ilişkin spesifik konular var, onlara geleceğim, onlar soru kısmında.

Şimdi, bakın değerli arkadaşlar, Bütçe Kanunu'nda yer alan özel hesap uygulamaları ile eskiden var olan bütçe dışı fonlar arasında bir paralellik yok. Bütçe dışındaki fonlar, sizler benden daha iyi bilirsiniz...

BAŞKAN – Gelir de dışında zaten.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Yani, geliri ayırırdı, gideri ayırırdı ve bütçede hiçbir şekilde görülüyordu. Harcama usulleri ayırırdı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunun da harcama usulleri ayrı.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi bir müsaade ederseniz açıklayacağım.

Şimdi, bakın, önce bir rakamları vereyim. Şimdi, Bütçe Kanunu'nda yer alan özel hesap uygulamaları: Avrupa Birliği Bakanlığı 2,8 milyon lira. AB iletişim stratejisi çerçevesinde öngörülmeleyen faaliyetler için böyle bir talep olmuş. Bu talep çerçevesinde arkadaşlar koymuşlar. Uygun görmüyorsanız ilgili bakanlık buraya geldiğinde sorun, hâlâ ikna olmadıysanız, ben Bakan olarak böyle bir şeyi bugün gündeme geldi diye vallahi bu detaylara vakıf oldum. Bu kadar detay, açık söyleyeyim yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Meblağ çok önemli değil, prensip olarak yanlıştır.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, belki değildir. Bir müsaade edin, bir dinleyin. Belki hakikaten gereklidir. Değerli arkadaşlar, gerçekten bazen hani ben... Konunun bütün çerçevesine bakalım, tartışalım, gerekli mi değil mi ondan sonra karar verelim.

Dışişleri Bakanlığı 2 milyon 650 bin lira. 2 milyondan bahsediyorsunuz. Yeni temsilcilik açılması öngörülmeleyen toplantılar yurt dışı tanıtım faaliyeti. Bunu anlamsız görüyorsanız çıkarsınlar. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı 5 milyon 250 bin, uluslararası acil yardım çerçevesinde.

Şimdi gelelim büyük rakama, Kalkınma Bakanlığı. Gelecekler, sorun. 8,4 milyon lira İSEDAK üye ülkelere teknik ve mali destek; 94,4 milyon lira Cazibe Merkezleri Destekleme Programı; 231 milyon lira SODES uygulamaları; 11 milyon lira İSEDAK toplantı giderleri. Şimdi, dediğim gibi ikna edici değilse bunu başka bir çerçeveye oturtalım. Bu rakamlar, bakın en büyük, en önemli rakamlardan bir tanesi Kalkınma Bakanlığı.

Şimdi gelelim Millî Eğitim Bakanlığına.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Biz İngiltere'deyken 2002'de bunun bir acısını yaşadık, onun için söylüyorum.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bakın arkadaşlar, ben bu doğrudur, vesairedir anlamında bir şey söylemedim. Sadece, ilgili bakanlıklar gelsinler, açıklasınlar, ikna olmadıysanız tekrar şey yapalım.

Şimdi, bakın, Millî Eğitim Bakanlığı, 2006'dan beri var. Şimdi, değerli arkadaşımız, ben hakikaten saygı gösteriyorum ama sanki bugün, bu sene olmuş gibi ben şok oldum bu sabah ilk... 2006'dan beri ücretsiz ders kitabı, taşınabilir eğitim, öğle yemeği, engelli taşıma gibi konularda Millî Eğitim Bakanlığının böyle bir uygulaması var. Ve bu 2015

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 118

için öngörülen rakam tam 855 milyon lira yani toplamın -toplam 1,2 milyar lira- 855 milyonu Millî Eğitim Bakanlığının. Bunların hiçbirisi bütçe dışında değil, hiçbirisi denetim dışında değil ama arkadaşlar, Kamu İhale Kanunu gibi birtakım esasların dışında. Bunlar tartışılabilir, konuşulabilir. Şahsen benim elimden gelse ben Kamu İhale Kanunu'nun bütün istisnalarını dün kaldırmıştım.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Helal olsun.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, Türk Tarih Kurumu, bin lira koymuşlar, yakın dönem tarih araştırmaları, ilk defa ben de vâkıf oluyorum. Bütün detaylar burada arkadaşlar. Bu kurumların hepsi buraya gelecek. Sayıştay burada, sorun, denetliyor mu denetlemiyor mu bu rakamları. Yani, sizin söylediğiniz gibi bütçe dışında bir fon değil arkadaşlar, bütçenin tam merkezinde bunlar. Sadece harcama esas ve usullerinde bir farklılık var, o kadar. Geliri de gideri de...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Meblağ küçük diye olmaz. Bütçe prensiplerine aykırıdır.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bütçe prensiplerine aykırı değil arkadaşlar. Devletin öngöremediği...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman İçişleri Bakanlığı bütçesini de böyle yapalım. Verelim, Bakanlık kendi usullerine göre harcasın.

BAŞKAN – Çok istisnai bir uygulama bu ama.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, değerli arkadaşlar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne istisnası, 8-9 kalem oldu yani meblağ küçük diye mi oldu?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Müsaade ederseniz devam edeyim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, 5018 sayılı Kanun'un 24'üncü maddesi kapsamında kullanılan gizli hizmet giderleri. Önce, müsaade ederseniz rakamları vereyim. Bir kere, 5018 sayılı Kanun 24'üncü maddeye göre diyor ki: "Bu gizli hizmet giderleri veya örtülü ödenek genel bütçe başlangıç ödenekleri toplamının binde 5'ini geçemez." Dolayısıyla, devlet bir sınır koymuş, "Binde 5'ini geçemezsin." diyor.

Şimdi şöyle söyleyeyim size: Harcama verilerine bakıyorum, 2010 yılında 622 milyon lira harcanmış ve binde 2,2. Binde 5'in oldukça altında, yarısı civarında. 2011 yılında 615 milyon lira civarında -ben yuvarlıyorum arkadaşlar- harcanmış, yine binde 2'si. 2012 yılında 1 milyar 5 milyon lira civarı bir şey. O da binde 2,9. 2013, 990,3, o da binde 2,5. 2014, bugüne kadar harcanan miktar 874,9, o da yaklaşık binde 2'ye tekabül ediyor. Kurumlar itibarıyla da detayları vereyim. Bakın, bütün detayları vereceğim size. Bu konuda tereddüt yok. Bakın, Başbakanlık, 2013 rakamı, 2014 rakamı, bugüne kadar olan rakamları vereyim ben size. Başbakanlık 624,1, geçen senenin tamamında. Bu sene 3 Kasım itibarıyla, yani bugün itibarıyla 618,4. Millî İstihbarat Teşkilatı 190,6, bu sene yine 3 Kasım itibarıyla 145,1. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, sadece 80 bin lira, bu sene de 85 bin lira. Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı geçen sene 1,3 milyon lira, bu sene 3,1 milyon lira. Millî Savunma Bakanlığı 332 bin lira. Bu sene 3 Kasım itibarıyla 475 bin lira. İçişleri Bakanlığı 3,5 milyon lira geçen sene, 3,5 milyon lira günümüze kadar, yani bu sene. Jandarma Genel Komutanlığı 17,4 milyon lira geçen sene, 3 Kasım itibarıyla 10 milyon lira. Emniyet Genel Müdürlüğü 152,5 milyon lira geçen sene, 93,6 milyon lira bu sene. Sahil Güvenlik Komutanlığı geçen sene 332 bin lira, bu sene 332 bin lira. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı 254 bin 711 lira tam rakam, bu sene 339 bin 596. Toplamını söylüyorum tekrar: Geçen sene tamamı 990,3 milyon lira, bu sene de 3 Kasım itibarıyla 874,9 milyon lira.

ADİL ZOZANI (Hakkâri) – Bu kurumlar gizli operasyon mu yapıyorlar?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, o konuda benim yorum yapmam kanunen şey değil. Benim o konuda bir açıklama yapma şeyim yok ama şunu açıkça söyleyeyim: Bütün bunlar Bütçe Kanunu ve kanunlar çerçevesinde yapılıyor.

BAŞKAN – İlgili bakanlıklar geldiği zaman sorarız, rakamları aldık nasıl olsa.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi değerli arkadaşlar, ben gerçi...

AZİL ZOZANI (Hakkâri) – Onun bir fotokopisini alabilir miyiz acaba?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Tabii, memnuniyetle arkadaşlar. Bizdeki her...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet; Sayın Bakanım, tekrar mikrofonunuzu açıyorum. Ne kadar daha...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bizde ne veri varsa elimizden geldiğince biz size yardımcı olacağız. Bizim sorumluluğumuz bu. Onun için hiç sorun yok yani.

Şimdi, devlet mallarına ilişkin, yani savunma, güvenlik ve istihbarat kurumlarının elindeki devlet mallarına ilişkin Sayıştay konusu yine gündeme geldi. Şimdi "Sayıştay raporları Türkiye Büyük Millet Meclisine ve ilgili kamu idaresine gönderilmesinden itibaren on beş gün içerisinde kamuoyuna duyurulur." diyor. Burada "Savunma, güvenlik ve istihbarat kurumlarının elinde bulunan devlet mallarının denetimi sonucu tespit edilen hususlar -Bakanlar Kurulu tarafından yürürlüğe 2012'de konuldu- bir yönetmelik çerçevesinde kamuoyuna duyurulur." diyor. Şimdi çıkan yönetmeliğe göre, güvenlik ve istihbarat kurumlarının denetimleri sonucunda hazırlanan raporlar varsa devlet mallarına

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 119

İlişkin hususlar çıkarılarak esas rapordan ayrı gizli bir rapor ile Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması gerekmektedir. Bu, dünyadan farklı değil arkadaşlar. İngiltere'ye gidin aynı şeydir, Amerika'ya gidin aynı şeydir. Hiçbir ülke ulusal güvenlik veya istihbarat gibi konulara ilişkin bu tür detayları, malları, vesaire envanteri çıkıp uluorta yayınlamıyor. Hepsi gizli yönetmeliklerle sınırlı bir çerçevede denetim yapılmak üzere veriliyor. Türkiye'de de bundan çok farklı değil. Yani ben uzmanı değilim ama bana söylenen bu. Ama eğer farklıysak iyileştirelim. Şimdi ne yapıyor? "Türkiye Büyük Millet Meclisi ilgili komisyonun takdirine göre devlet mallarına ilişkin denetim bulgularını kamuoyuna duyurur ve duyurulma usulü TBMM tarafından tespit edilir." "2013 yılı denetimlerinde ilgili kurumların raporlarından ayrılarak Türkiye Büyük Millet Meclisine ayrıca sunulması gereken devlet mallarına ilişkin bulgumuz bulunmamaktadır." deniliyor. Dolayısıyla yönetmeliğin öngördüğü süreç bu yıl -geçen yılda yoktu- çalıştırılmamıştır ama bunun şeyi ben değilim. Yani varsa bu konuda sorularınız muhatabınız belli.

Şimdi "Devlet erkanı tarafından kullanılmaya başlanan ve son dönemlerde satın alınan Airbus uçağına ilişkin maliyet hangi bütçeden karşılanmıştır. Toplam maliyeti ne kadar?" Makul sorular. Şimdi, söz konusu uçak geniş gövdeli, uzun menzilli Airbus 330-200 tipi, TC-TUR tescilli uçak olup hâlihazırda devlet erkanı tarafından kullanılmaya başlanmıştır. Söz konusu uçak Türk Hava Yolları aracılığıyla satın alınmış olması ve henüz devrinin yapılmamış olması nedeniyle şimdiye kadar bütçeden herhangi bir ödeme yapılmamıştır. Bu yıl içerisinde Başbakanlık bütçesinden ödeme yapılması planlanmaktadır. Yarın gelecekler, bu konunun detaylarını sorabilirsiniz. Uçağın...

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Onların yüzde 50'si sizde değil mi?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bir müsaade edin bitireyim.

ADİL ZOZANİ (Hakkâri) – Yüzde 50'si sizde değil mi?

BAŞKAN – Arkadaşlar, ama yani bunu söylüyor işte.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, onu söyleyeceğim işte, bir müsaade edin ya!

BAŞKAN- Lütfen yani.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, uçağın sözleşmede yer alan satın alma bedeliyle uçak içinde yapılan bazı düzenlemelerle birlikte toplam maliyeti 185 milyon ABD dolarıdır.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bütün maliyeti 185 milyon dolar.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Evet.

"Cumhurbaşkanlığı tarafından kullanılması planlanan yeni hizmet binasının yapım giderleri hangi bütçeden karşılanmıştır? Söz konusu binanın toplam maliyeti ne kadardır?" Yeni hizmet binasının proje bedeli toplam 1 milyar 370 milyon liradır. Şu ana kadar tümü Başbakanlık bütçesinden olmak üzere 963,4 milyon lirası harcanmıştır. 2015 yılında tamamlanacak olması nedeniyle 2015 yılı bütçesinde 300 milyon lira ödenek ayrılmıştır.

Şimdi ben devam edeceğim bu aldığım notlara. Bir kısım sorulara da cevap vereceğim ama cevaplandıramadığım sorular üzerinden de geçeceğim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bir soru soracaktım: Uçak indirim kapsamına alınmış olabilir mi Türk Hava Yollarının diğer uçaklarından? Piyasa fiyatına göre bana çok düşük geldi.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, detaylara vâkıf değilim, yani sormam lazım.

BAŞKAN – Onu yarın sorarsınız arkadaşlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Enflasyon farkını bekliyorlar Sayın Bakan. Enflasyon fark sorusunu cevaplarsanız...

BAŞKAN – O kadar çok soru sordunuz hangisi mesela?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değerli arkadaşlar, şimdi, vergi sistemine ilişkin birçok tabii değerlendirmede bulundu, birçok tespit, birçok eleştiri var. Bir kere her şeyden önce şunu söyleyeyim: Bizi üzen bir eleştiri oldu bir arkadaşımızdan. Yani belki kendimizi iyi açıklamıyoruz. Denildi ki: "Bu gelir vergisi reformunu yaparken belli ki siz hiç kimseyle görüşmemişsiniz, en azından taraflarla görüşmediniz. Taraflar bunu böyle..." Ben şimdi baktım çünkü bu konu hakikaten biraz benim riyasetimde oldu. Ben bu konuyla epey ilgilendim. Bakın, 2013 yılında 12 Haziranda o sevk edildi Meclise. Vergi Konseyi, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, TÜRSAB, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği, Türkiye Sigorta Reasürans Şirketler Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu, TÜRMOB, TÜSİAD, MÜSİAD, Türkiye Bankalar Birliği, Türkiye Katılım Bankaları Birliği, Türk Mühendis ve Mimarlar Odası Birliği, Adana Ticaret Odası Finansal Kurumlar Birliği, Finansal Kiralama Derneği, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı, Uluslararası Yatırımcılar Derneği, Türkiye Müteahhitler Birliği, Türkiye İhracatçılar Birliği, liste devam ediyor. Bunların hepsiyle ayrı ayrı seanslar...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Sizin bürokratlarınız söyledi görüşmeler yapacağız diye. Ben bunu uydurmadım.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bu bürokratlarımız -yeni olabilir bir kısmı- eğer öyle söyledilerse yanlış söylemişler. Bakın, ben size açık...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Bu benim iddiam değil, bürokratlarınız söyledi. Ben de dedim ki: Bunu bir an önce yerine getirmeniz lazım.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Olur mu ya! Olur mu arkadaşlar ya! Bakın, ben size ne diyorum...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 120

VAHAP SEÇER (Mersin) – Herkes duydu burada.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bakın, bütün bu kurumlarla ayrı seanslar yapıldı diyorum. Bir kısmının başkanlığını ben yaptım arkadaşlar ya. Hani bu reform yeterlidir, değildir, daha da iyileştirelim falan deyin...

BAŞKAN – Tekrar görüşülecek anlamında söylemişlerdir.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Ama kimseyle görüşmeden buraya veya yeterince...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Efendim, ben demiyorum. Anlatamıyorum ki size.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Tamam. Ben sadece...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Dilek belirttim, yani bu görüşmeler yapılsın dedim.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Tamam, yaptık.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Arkadaşlarımız dedi. “Alt komisyon oluşturacağız, görüşeceğiz.” demedi mi? Kardeşim, yani biriniz de çıkın deyin burada olanlardan. Üzülmenize degecek bir şey yok yani. Böyle bir suçlama yok.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Yok, yok, hayır şöyle: “Arkadaşlarınız bunu dedi.” deseydiniz ben biraz daha şey yapardım ama yani biz bunları yaptık.

Şimdi değerli arkadaşlar vergi sistemimizde birtakım sorunlar var. Sorunlar olmasa zaten bizim birtakım şu an itibarıyla reform çalışmalarına ilişkin ne Komisyon düzeyinde ne de şu anda Maliye düzeyinde devam eden çalışmaları yapmıyor olmamız lazım. Tabii ki var ki görüyoruz bu aksaklıkları, bu eksiklikleri görüyoruz. Şimdi ama şunu da şey yapalım: Yani sanki bu son on, on iki yıllık dönemde sistemde büyük bir tahribat yaşanmış gibi birtakım bir algı da var. Müsaade ederseniz ona ilişkin de birkaç rakam vereyim. Şimdi bakın, dolaylı vergilerin toplam vergi gelirlerine oranı... Bu OECD tanımı değil, bu sizin genelde kullandığınız, aslında bence uluslararası karşılaştırma için kullanılmaması gerekiyor ama kullanılan...

Şimdi, bakın, 2002 yılında dolaylı vergilerin toplam vergiler içerisindeki payı yüzde 63,85. Sadece merkezî hükûmetten bahsediyorum. Yaklaşık yüzde 64.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – O zaman konsolide bütçe vardı, merkezî yönetim bütçesi yoktu.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, yani üç aşağı beş yukarı aynı şeyden bahsediyoruz, vergi gelirlerinden bahsediyoruz. Biz mahallî idarelerden bahsetmiyoruz.

Şimdi, dolayısıyla, karşılaştırılabilir rakamlar, 2014 yılı şu anda rakamlar üç aşağı beş yukarı bellidir, yüzde 67. Yani tamam, burada 3 puanlık bir kötüleşme var, amenna. Ama sanki büyük bir dönüşüm yaşanmış, bir tahribat yaşanmış... Hatta çok değerli bakanımız dedi ki: “Kenan Evren bile daha insafliydi.” Ben şimdi düşünüyorum 1980’li yıllarda ne KDV var ne ÖTV var. O dönemde zaten dolaylı verginin altyapısı yok. Başka tür vergiler var, biliyorum, farkındayım. Ama yapı tamamen farklı. Dolayısıyla karşılaştırılabilir bir şey değil.

Ha, bu yapı iyi mi, değil mi? Şimdi, bizim OECD tanımına göre baktığımız zaman dolaysız vergide yine durum iyi değil. Zaten iyileştirmek için gelir vergisi tasarısını gönderdik. Orada ne amaçlıyoruz? Diyoruz ki, kardeşim, istisnalara son verelim, imtiyazlara son verelim, şu anda vergilendirilmeyen özellikle gayrimenkul gibi, vesaire gibi hususlarda yeni düzenlemeler yapalım, bir kısmını vergilendirelim. Efendim, beyanname sistemini belli gelir düzeyindekiler için getirelim diyoruz. Toplu hâlde bakalım. Böylece gelir arttıkça, özellikle belli bir gelirin üzerindeki için belki şu anda yüzde 15 olarak vergilendirilen bazı hususlar belki yüzde 35’e girecek. Zaten bu amaçla getirmişiz.

Ama şunun da altını çizeyim: İleriki dönemlerde de yol gösterici belki olur. Şimdi, bizden iyi olan ülkelerin ortak bir özelliği vardır. Özellikle Anglosakson, OECD ülkelerinin önemli bir kısmında. Şimdi -daha önce de söyledim bu Komisyonda, siz de benden daha iyi biliyorsunuz- Maliyenin sıkıntısı şu: Bir mükellefin vergi kaçırdığını, o geliri elde ettiğini ve beyan etmediğini ispat yükümlülüğü bizdedir. Bu zor bir yükümlülüktür. Çok zordur. Hâlbuki Anglosakson ülkelerinde, hatta Kıta Avrupası’nın bazı ülkelerinde bu yükümlülük mükellefe aittir. Yani idare çapraz denetim yapıyor. Örneğin bugün burada konuşuldu işte serbest meslek erbabı, ben hiçbir grubu kastetmiyorum. Herhangi bir serbest meslek erbabı diyelim ki bir yıl içerisinde –servetten bahsetmiyorum “flow”lardan yani gelir-giderden bahsediyorum- 100 bin lira harcama yapmış maliye bunu tespit etmiş. Fakat beyanında 20 bin lira beyan etmiş. Şimdi çok kolay. Davet ediyorsunuz, diyorsunuz ki: “Bakın, bizim tespit ettiğimize göre sizin yaklaşık 100 bin liralık bir harcama durumunuz söz konusu ama siz 20 bin lira beyan ettiniz. Şu aradaki 80’i bir açıklar mısınız lütfen?” Bunu yapıyorlar. Hakikaten yapıyorlar.

Şimdi, biz bunu yapamıyoruz arkadaşlar. Çünkü bizim önce o geliri elde ettiğini ispatlamamız lazım. Nasıl ispatlayacağız? Şimdi doktora gidiyorsunuz –örnek olarak söylüyorum- veya bir yere gidiyorsunuz, restorana gidiyorsunuz, belgenizi alıyorsunuz almıyorsunuz. Ben her serbest meslek erbabına, ofise, mükellefe denetim elemanı yirmi dört saat boyunca koyamam ki, koysam bile tespit edemem ki.

Şimdi, işin bu boyutu var arkadaşlar. Bu boyutunu çözmeden bizim bahsedilen anlamda... Bu işin çok temel, kolay kısmı aslında.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bütün serbest meslek erbabının toplamı iki iş adamı etmez.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Tam öyle değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 121

Bakın, ben size bir rakam vereyim: Kira gelirinde biz birtakım çalışmalar yaptık. Rakamlar inanılmaz düzeyde. Benim sunumumda da var, bakabilirsiniz. Sadece bir kalemde.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, birkaç rakam daha vereyim bu konuda kapatayım bu konuyu.

Dolaylı vergilerin millî gelire oranı –başka ülkelerle başka türlü karşılaştıramam- Türkiye’de yüzde 12,5; Avrupa Birliği 28 ülkesinde yüzde 13,3. Bizden daha yüksek dolaylı vergilerin millî gelire oranı. OECD yüzde 11,1 ama OECD’de de artıyor her sene. Bu bir.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Onların millî gelirleri yüksek.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Hayır, arkadaşlar, millî geliri yüksek, düşük, fark etmez. OECD ülkeleri arasında millî geliri bizden çok daha düşük olan bir sürü ülke var. Konu o değil ki. Standardizasyon yapıyorsunuz.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Kişi başına millî geliri bizden düşük birçok ülke var.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Fark etmez değerli arkadaşlar. Önemli olan bir kalemi alıyorsunuz, karşılaştırılabilir hâle getirmek için, başka bir standarda herkes için bölüyorsunuz.

Şimdi, dolaysız vergilerin gayrisafi millî hasılaya oranına bakalım. Türkiye’de yüzde 15,2; Avrupa için 26,1; OECD ülkeleri için 23,4. Ben hep şunu söyledim, metinlerde de söyledim. Bizim sorunumuz dolaysız vergilerdedir ve o nedenlerdir ki, dediğim gibi, bir miktar da olsa bir atım atmak için... Ve ben dört gözle şu alt komisyon beni çağırırsın veya çalışmayı bitirsin şu üst komisyona gelelim, sizlerle bir torba tasarı vesilesiyle değil, birlikte bir gelir vergisi reformu yapalım, bir vergi usul kanunu yapalım.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Şunu mu söylemek istediniz? Dolaylı vergilerin millî gelire oranı normal seviyelerde, vergi reformuyla onları indirmeden doğrudan vergileri artıralım mı diyorsunuz? Toplam vergi yükünü mü artırmak istiyorsunuz?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, bakın, toplam vergi yükünden bahsedelim.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Onu mu yapmak istiyorsunuz? Öneriniz o mu yani?

BAŞKAN – Evet, onu diyor.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, Türkiye’de yüzde 27,7; bunun içinde sosyal güvenlik primi var, belediyelerin aldığı her türlü harç, her türlü vergi var, emlak vergisi vesaire. Avrupa Birliğinde bu oran yüzde 39,4.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Artıralım diyorsunuz yani?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Hayır, burada çok ciddi bir potansiyel tabii ki var. Kayıt dışılıkla mücadele edilecek ve sistem iyileştirilecek ve Türkiye’nin eğitimine, sağlığına, altyapısına, rekabet gücüne kaynak aktarılacak. Çalışılabilir bunlar. O zaman oturulur bakılır, rekabet gücümüzü etkileyen dolaylı vergilerde de indirime gidilir.

VAHAP SEÇER (Mersin) – Oranı artırmayalım, etkinleştirelim.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Mesela özel iletişim vergileri. Yeni vergi getirmek zorunda da değilsiniz. Bugün eğer siz bir restoran ortalama günlük 20 lira beyan ediyorsa -yani siz de biliyorsunuz ben de biliyorum- orada bir sıkıntı var. Örnek olarak söylüyorum.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, bir cümle söyleyeceğim müsaade ederseniz tam anlaşılması açısından.

O zaman şöyle bir problem olmaz mı? Mesela vergi yükünü hesaplıyorsunuz millî gelire oran olarak. Dolayısıyla millî gelir de büyük olduğu için vergi yükü de büyük oluyor, o çok problem değil. Ama mesela kişi başına 50 bin dolar bir ülkede o vergi miktarı oran olarak yüksek olsa bile onun tazyikiyle 10 bin dolar kişi başına düşen...

BAŞKAN – Tabii ki marjinal fayda açısından dediğiniz doğru ama burada o analize giremeyiz ki.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – O kadar da boşluk yok, onu söylemek istiyorum.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, biz burada farklı konulardan bahsediyoruz. Bizim burada konuştuğumuz şey Türkiye’de toplanan bütçen vergi, sosyal güvenlik primi, bütün her türlü harç, her türlü verginin millî gelire oranını başka ülkelerle karşılaştırmasından bahsediyoruz. Burada dolaylı vergiler dolaysız vergileri...

BAŞKAN – Sayın Bakan, Maliye Bakanlığının bir bütçesi olacak, orada biliyorsunuz esas konular bunlar olacak.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – İstiyorsanız bırakayım burada.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Çok önemli şeyler söylüyor Bakan.

BAŞKAN – Elbette ama arkadaşlar yarın biz devam edeceğiz.

Sayın Bakanım, bir on dakika içinde toparlarsanız.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – On dakika içinde toparlayamam.

BAŞKAN – O zaman diğerlerini yarın...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Sayıştay Başkanı sorularımıza cevap vermeyecek mi?

BAŞKAN – Sayıştayın yarın bütçesi var. Lütfen yani...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 122

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Başkan, biz niye sorularımızı sorduk Sayıştay Başkanına?

BAŞKAN – Yazılı olarak alırsınız.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Niye biz Sayıştay oturumu yapıyoruz burada? Olur mu öyle şey? Bir sürü şey sorduk. Cevap versin.

BAŞKAN – Yarın saat onda ikinci bir toplantımız var.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz, ben hızlı bir şekilde sorulara bakacağım...

Faizler yükseldi, etkisi ne? Bütçede faiz gideri artmadı henüz. Nedeni de şu: Bu tamamen borcun yapısıyla ilişkilidir. 2002'ye göre hemen hızlı bir şekilde faizin yansması sınırlı oluyor çünkü sabit faizli borç stoku artmıştır, değişken faizli azalmıştır; bir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Banka faizleri...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Banka faizleri, o ayrı bir konu ama onları konuşuruz. Şimdi, ben bütçe boyutunu sordunuz sandım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Yani ülkenin merkez bankası belirlemiyor mu bunu?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Merkez Bankası bir referans faiz belirliyor, ondan sonra ona göre...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Piyasada bankaların...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, şöyle değerli arkadaşlar: Şimdi, faiz yükselince net net aslında olumsuz olması lazım, bakın niye? Faiz yükselmesi demek, tüketimin, yatırımların dolayısıyla ekonomik faaliyetin olumsuz etkilenmesi demek. Bu da doğrudan doğruya aslında bütçede net anlamda hem bütçe faiz gideri anlamında hem de gelirlere etkisi anlamında olumsuz olması lazım. Ama bunun hangi süreçte ne kadar süreyle yansması biraz o borcun yapısı, bütçenin yapısı vesair gibi bir sürü konuyla ilişkilidir. Kur, kur etkisi... Şimdi, net olarak yine dış borç faiz ödemeleri itibarıyla bakarsanız Türkiye'de sınırlı etkisi var olumsuz ama borç stokuna yansması borç stokunu artırıyor. Fakat net bilanço etkisi diye sorarsanız devletin net dış borcu olmadığı için –net, netten bahsediyorum- net dış alacağı olduğu için o anlamda bilanço etkisi tabii ki olumlu. Enflasyon yükselince normal şartlarda şunu beklersiniz yani gelirler, vergi gelirleri deflatöre paralel artmasını beklersiniz, o çerçevede tabii ki olumlu kısmen ama tabii ki siz enflasyon artınca sonuçta ilanihaye o net etki devam etmez, mutlaka kurumların bütçeleri de artar, efendim, personel giderleri de eninde sonunda artıyor vesaire yani dolayısıyla bütün bunlara baktığınız zaman aslında enflasyon, yüksek enflasyon iyi bir şey değildir, yüksek faiz iyi bir şey değildir. Çok açık ve net yani bu yeni bir şey değil yani ben bir nükleer fizik...

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Analizi yapıldı mı?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Analiz var bizde yani bütün model çalışmaları var ama net etkileri arkadaşlar, bakın, bu, o kadar çok karmaşık bir etki söz konusu ki. Şimdi, mesela kur, eğer ithalatınız kura rağmen artıyorsa -örnek olarak söylüyorum- büyümenin kompozisyonu iç talep eksenliyse o zaman vergi gelirleriniz geçici olarak ciddi bir şekilde artabilir ama tersi de olabilir. Kur, lira değer kaybettiği için ithalat düşmüşse o zaman ithalattan aldığınız KDV, mesela bu sene olduğu gibi, neredeyse sıfıra yakın, artmadı.

Şimdi, Suriyelilerin maliyetini sordunuz. Şöyle söyleyeyim: Bugüne kadar 2 milyar 315 milyon 629 bin 152 lira bütçeden harcanmış. Şimdi diyeceksiniz ki: "Efendim, bazı rakamlar zikredildi, bunların arasındaki fark ne?" O Birleşmiş Milletlerin bir standardı var çünkü bu konudaki harcamayı sadece merkezî bütçeden yapmıyoruz, mahallî idarelerin çabaları var, başka aynı yardımlar var.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Toplam ne kadar?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – 4,5 milyar dolar en son bizdeki rakam.

Sayın Demiröz'ün üç sorusuna çok hızlı bir şekilde... Tarım arazilerinin çiftçimize, köylülerimize satışına ilişkin genelgeyi siz sordunuz ama ben tekrar sordum, daha önce de söylemiştim, talimat verdim, söz verdiler, şimdi "Bir ay içerisinde çıkacak." diyorlar.

20 bin boş kadro... Bütün kamu kurumlarında boş kadro ama boş kadro tek başına anlamlı değil, Maliye izin verirse atama olur, doğru söylüyorsunuz.

2015 için toplamda biz 74 bin kişilik atama öngördük, brüt. Bunun 34 bini otomatiktir arkadaşlar, şöyle: Doktordur çünkü doktor açığımız var, kim mezun olursa. Hâkimdir, polistir, mezun olunca, askeriyede harp okulları vesaire, engelli vesaire. 34 bini bu şekilde. E geriye net 40 bin kalıyor. Bu 40 bin de -biz Bütçe Kanununda artık emeklilerin yerine yeni eleman alınmasının önünü kapattık- dolayısıyla net değil aslında. Dolayısıyla arkadaşlar bazen eleştirilerinde şunu söylüyorlar: "Efendim, işte bütçedeki personel ödeneği yüzde 8 küsur artıyor, deflatör yüzde 6. Siz hiç mi şey yapmayacaksınız?" Bunların hesapları yapılmış arkadaşlar. Hepsî tabii 3+3'e göre yapılmış ama fark çıkarsa, işte o zaman da tartışma ödenek üstü şeye gelecek personelde...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Bu sene fark verilecek mi?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bu seneye ilişkin bir fark öngörülüyor arkadaşlar.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Neden?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 123

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Neden? Çünkü toplu sözleşme yapıyorsunuz. Toplu sözleşmede... Şimdi, arkadaşlar, tabii sadece 175 liralık brüte bakarsanız o da resmin çok kısmı bir kısmı olur. Burada çok uzun size açıklama... Mesela, ayrıca öğretmenlerimize –bakın, ayrıca ki öğretmenlerimiz memurların önemli bir kısmını oluşturuyor. Şu an itibarıyla yanlış hatırlamıyorsam 860 bin, belki 900 bin civarında bir öğretmenimiz var. Şimdi, 75+75 seyyanen bir artış sağlandı tazminatlarında. Sadece bunun etkisi yanlış hatırlamıyorsam 1 milyarın üzerindeydi. Şimdi, mesela, bu hususu hiç dikkate...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Emekli ne olacak?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Mesela 4/C'ye ilişkin geçici personel ücretlerinde brüt ilave 350 lira artış artı bir de aile yardımı getirildi. Şimdi, bunların hepsini dikkate aldığınız zaman olay sadece yani görüldüğü gibi değil, burada bir sürü detay var ama şöyle söyleyeyim: 2014 yılında en düşük memur maaşı yüzde 8,3 artmış olacak bu hâliyle.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 2014?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Evet, ortalama memur maaşı 8,5, yeni göreve başlayan öğretmen maaşı ise yüzde 14,4. Şimdi, müsaade edin, bitireyim. En düşük memur emekli aylığı yüzde 12,8. 5'inci dereceden emekli olan bir memurun ikramiyesi yüzde 12,4 oranında artmış olacak. Şimdi, 2014 yılı için on aylık TÜFE yüzde 8,45...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – İki ay daha var.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, işte 9,4 olarak görülüyor ama burada bir toplu sözleşme söz konusu. Hem toplu sözleşme yapacaksınız hem de sonra geriye dönüp...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Emekli ne olacak Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değerli arkadaşlar, emekliler ikiye ayrılıyor: Memur emeklisi ayrı bir kategoride, siz de biliyorsunuz Anayasa'yla, kanunlarla belirlenmiş, SSK, BAĞ-KUR emeklisi ayrı. Onlara ilişkin tabii ki farkı vereceğiz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Onlara veriliyor?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Tabii ki vereceğiz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Tamam. Toplu sözleşme yapanlara verilmiyor.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Evet.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Zozani'nin bu servet gelir dağılımı konusuna biraz değinmiştim, onu geçiyorum.

Şimdi, 2023 hedeflerine ilişkin değerlendirmede bulundum, enflasyon farkını az önce konuştuk.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – İş adamlarının vergisi silindi mi? Bu çok önemli.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, geliyor, müsaade edin, lütfen...

2014 sermaye giderlerinde sapma.

Şimdi arkadaşlar, şöyle bir yöntem uygulanıyor, doğru, yanlış. Zor bir konjonktürden geçiliyor. Herkes şu anda Türkiye'de eğer şu anda bir göreceli olarak makro finansal istikrar devam ediyorsa bu yüksek cari açığa rağmen, bütçede önemli bir açığın olmamasına dayanıyor. O nedenle, hesabımızı biz hep kışa göre yapıyoruz ama mesela geçen sene de bu konu tartışıldı. Kullanılmayan bazı ödenekler olursa veya ilave birtakım gelirler olursa Ulaştırma Bakanlığına başta olmak üzere ama kısmen de eğitime ilave kaynak aktarılıyor. Bu, bir politika. 2009'dan bu yana yanlış hatırlamıyorsam Ulaştırma Bakanlığına, sadece Ulaştırma Bakanlığına 45 milyar lira ilave altyapı için... IMF daha yeni bir rapor yayınladı ve tavsiye ediyor ilk defa, ben de şaşırdım. Yani eskiden böyle değillerdi. Biz 45 milyar lira bu küresel krizin zirvesinden bu yana kaynak aktarmışız. 2015'e ilişkin değerlendirme de başlangıç ödeneğine göre bakarsanız sorun görünmüyor ama gerçekleşme rakamlarına göre bakarsanız sorun var. Ama şunu da ekleyeyim: 2002'de yatırım harcamalarının bütçe içindeki payı yüzde 6 civarındayken şimdi yüzde 10, başlangıç ödeneği itibarıyla konuşuyorum ama tabii ki gerçekleşme eğer şartlar elverirse daha yüksek olabilir.

Personel giderleri konusuna değindik. Kurumlar vergisindeki artış, vesaire oran artışı öngörmüyoruz arkadaşlar, hiçbir vergide oran artışı öngörülüyor. Sadece ve sadece yeniden değerlendirme oranı çerçevesinde bazı maktu vergilerin -ki bu standart bir uygulamadır, her sene başında yapılan birtakım uygulamalardır- yapılması öngörülmüştür. Onun dışında, şu an itibarıyla herhangi bir bütçeden...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mesela, dâhilde alınan KDV yüzde 13,3 artıyor.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şöyle değerli arkadaşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – O birtakım varsayımlara dayanıyor arkadaşlar. 1) Kur, 2) İthalat miktarı. Yani bütün bunlarla ilişkili. Mesela bu sene yüzde 0,3 düşmüş, nominal olarak. Bir de bir husus daha var, enerji KİT'leri. Enerji KİT'leri zaman zaman yükümlülüklerini yerine getirmede sıkıntı yaşıyorlar, bu şey olan bir konu

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 124

değil yani. Şimdi, bu sene yapılan bir fiyat artışıyla gelecek sene bu hususta da bir iyileşme öngörülüyor, onun da muhtemelen yansıması vardır bütçeye.

Şimdi, bir şirketimizin yurt dışında firma alması konusunda, firma bazında benim yorum yapmam doğru olmaz ama genel olarak şunu söyleyeyim: Şimdi, zamanla, arkadaşlar, bizim ya marka oluşturmamız lazım -yani kâr marjlarını artırmamız için, katma değer zincirinde bir miktar hızlı yükselmemiz için- ya da marka satın almamız lazım, açık söyleyeyim yani. Bu sadece Türkiye'ye özgü değil. Mesela Tata Hindistan'ın önemli bir firması, gitti İngiltere'nin çok önemli firmalarını satın aldı. Oradan hem teknolojiyi alıyor hem birdenbire dünya radarına kendi ismini koyuyor, global ölçekte bir firma hâline geliyor. Çinliler yapıyor bunu. Yani dolayısıyla, yadırgamamak lazım. Ha, tabii, gönül ister ki bütün firmalarımız içeride... Ama arkadaşlar, marka satın alma noktası, onun da bir maliyeti var. Yani marka satın almayı doğrusu ben çok yanlış görmüyorum. Nasıl ki dışarıdan Türkiye'ye gelip bir miktar yatırımlar yapılıyor, bizimkilerin de dünyaya açılmasını, dünyada yatırım yapmasını makul görmek lazım.

Değerli arkadaşlar, Millî Emlakle ilgili olarak, bu yapılan, Cumhurbaşkanlığının taşınacağı binayla ilgili mevzuata aykırı bizim açımızdan bir sıkıntı yok. Şöyle: Orası Orman ve Su İşleri Bakanlığına bağlı Orman Genel Müdürlüğündü. Orman Genel Müdürlüğüyle Başbakanlık bir protokol imzaladılar, o protokol çerçevesinde karşılıklı olarak şey yapıldı. Yani orası Başbakanlığa devredildi, Ormana da şu anki Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının olduğu, Şap Enstitüsünün olduğu yer onun karşılığında verildi ama henüz tabii taşınamadılar.

Şimdi, bir defaya mahsus gelirler şu anda önümde yok arkadaşlar ama söz, Maliye bütçesinde söyleyeyim. Şimdi, "Yazılı olarak göndereceğim." desem gönderirim ama Maliye bütçesinde bu konuları tekrar konuşalım.

82'nci maddeyi ben açıkladım değerli arkadaşlar. Şimdi, vergi gelirleri yüzde 10,8. Kesinlikle -dediğim gibi- o oranlarda herhangi bir artış öngörmüyoruz.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde devlet imkânları vesaire bunu denetleyecek olan tabii ki bir Yüksek Seçim Kurulu var veya diğer kuruluşlar var, o konuda değerlendirmelerini yaparlar. Harcanmayan kısmının Maliyeye intikal etmesi, yasa açık ve nettir. Dolayısıyla, onun da takibi yine o çerçevede eminim olacaktır.

Şimdi, 2015 yılında gerçekten mesela araç kiralınmasına ilişkin yeni bir Bakanlar Kurulu kararı çıkardık, sınırlar getirdik yani adım attık. Kiralamaya ilişkin yetki Başbakanlıkta. Biz bu hususları Sayın Başbakanımıza arz ettik. Bu konuda hakikaten yeni bir yaklaşım içerisine girilmesi gerektiğini biz de önerdik, Sayın Başbakanımız da bunu uygun gördüler. Ben inanıyorum ki önümüzdeki dönemde hem Taşıt Kanunu -ki şu anda görüşe açılmış durumda, uzun bir süredir biz Başbakanlığa göndermiştik, ben onu da önemli bir reform olarak görüyorum- hem binalar noktasında, dediğim gibi, israfın önlenmesi, lüksten kaçınılması noktasında gereken hassasiyetin gösterilmesi noktasında ne gerekiyorsa...

TÜRGEV'e ilişkin arkadaşlar çıkarsınlar, o rakamları veya bilgileri sizinle paylaşalım.

Vergi muafiyeti tanınan vakıfların listesini verelim.

2/B arazilerine ilişkin son gelişmeler var mı bilmiyorum ama en son...

Şöyle söyleyeyim: Ben sayıyı vereyim, listeyi istiyorsanız listeyi de verelim. Bakanlar Kurulu kararıyla vergi muafiyeti tanınan vakıf sayısı kaçtır veya isimleri nelerdir? Şimdi, bugüne kadar sayı 260'tır. Bunun 115'i 1991'e kadar, 1992-2001 arasında 77'si, 2002-2014 arasında da 68. Yani dolayısıyla bir önceki on yıldan çok farklı bir noktada değiliz yani sayı anlamında olağanüstü bir fark yoktur. Bütün liste buradadır, arkadaşlar fotokopisini çeksinler, İnternet'te de varmış, sizlerle paylaşsınlar.

Şimdi, 2/B'ye ilişkin aklımda kalan en son rakam 2,7 milyar lira gelir, bugüne kadar toplam elde ettiğimiz gelir, yanlış hatırlamıyorsam. Yani çok da öyle hani...

VAHAP SEÇER (Mersin) – Dağ fare doğurmuş yani.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Yani.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Mersin'le ilgili spesifik bir soru var, onu arkadaşlar not almıştır, bilgi getirsinler, sizinle mutlaka paylaşsın; akıbeti noktasında ne planlanıyor? Ne yapılacak?

ADNAN KESKİN (Denizli) – Hazineye borçlu belediyelerle ilgili bir bilgi gelmedi.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Neyse bulurlarsa şey yapacağım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, henüz kadro dağıtımını yapmadık. Kadro dağıtımı muhtemelen yine Sayın Başbakanımızın başkanlığında, Devlet Personel, Maliye ve hatta belki ilgili bakanlıkların katılacağı bir toplantıda değerlendirilecek. Onun için, benim herhangi bir atama, yani gerek gıda mühendisleri veya uzmanı gerekse öğretmen... Benim bu aşamada bir yorum yapmam gerçekten doğru olmaz çünkü ben de bilmiyorum. Sadece toplu hâlde bir kadro var, o kadroya ilişkin bir çalışma yapılacak. Muhtemelen bu çalışma yılın ilk çeyreğinde bitirilmiş olur diye düşünüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yılın ilk çeyreğinde...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Yani ocak ayında, şubat ayında genelde yapılıyor.

Şimdi, şey geldi, SEKA Kâğıt Fabrikası Yat Limanı atıl bekliyor, bunun akıbeti... SEKA Taşucu Yat Limanı olarak planlanmış, ancak hazırlanan imar planı tarım alanı gerekçesiyle mahkeme tarafından iptal edilmiş. Mahkemenin iptal gerekçeleri doğrultusunda yeniden imar planı üzerinde çalışılmaktadır. Dolayısıyla, böyle bir durum söz konusu.

Şimdi, kamu ihale... Var mı bütün...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 125

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Onun da rakamlarını yine paylaşırsınız daha sonra.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Paylaşıyorum, bir açarsanız...

BAŞKAN – Buyurun.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Sayın Erdoğan, KİT’le ilgili konuyu, doğru, bana iletiniz; ben de Kamu İhale Kurumuna ilettim. Özerk bir kuruluş. Kendilerinin kendilerince gerekçeleri var, bu çerçevede bütün geriye doğru bu kadarlık bir çalışmanın zorluğundan bahsettiler. Ama ben yine söyleyeyim: Maliye Bakanı olarak şahsen benim erişebileceğim bir veri varsa bütün milletvekili arkadaşlarımıza...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Yani Kamu İhale Kurumu ihaleleri bana vermiyor değil mi?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Hayır, hayır, vermiyor değil, ben sadece en son noktasını...

BAŞKAN – “Çalışma yapıyorlar geçmişe yönelik olarak.” diyor.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Üç yıl oldu Recai Bey. Bakan “Ver.” diyor, Kamu İhale Kurumu vermiyor.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, bakın, müsaade ederseniz birinci sorunuza cevap vereyim. Bakın, son üç yılı vereyim. 2011 yılında 4734 artı istisna artı kapsam dışı, toplam 74 milyar 858 milyon 448 bin lira, 75 diyelim. Bunun yaklaşık 63’ü 4734 yani Kamu İhale Kanunu kapsamında, istisna kapsamında yaklaşık 11,870 yani 11,9; kapsam dışı sadece 29,4 milyon lira, doğrudan temin 16,9 milyon lira; toplamı, bütün kamu alımları 91 milyar 771 milyon 406 bin. 2012’ye gelelim. Aynı rakamları okuyacağım, dolayısıyla o sırada tekrarlamayayım kendimi. 83,8 ihale çerçevesinde; toplamda 94,4; bunun 4734 kapsamında olan 76,6; istisna 7,1; kapsam dışı 88 milyon, doğrudan temin 10,6 milyon. 2013 yılı: 4734 kapsamında 89,2; istisna 9,2; kapsam dışı 619 milyon lira; doğrudan temin 6,4. Yani dikkat ederseniz, özellikle hem istisna hem kapsam dışı -gerçi kapsam dışı biraz artmış- doğrudan temin, bunlarda ciddi azalmalar var. Toplam 105,5. Bu doğrudan temin de Kamu İhale Kanunu kapsamında.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Bu Kamu İhale Kurumu bizi aptal sanıyor, yanarım ona yanarım.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, Kamu İhale Kurumuna ben şunu söyledim: “İki konuda çalışın.” dedim. Eninde sonunda bu reformun yapılması lazım. Bir: Sektörel alımlar. Diyorlar ki: “Tamamlamak üzereyiz.” Avrupa Birliği mevzuatı neyse aynısının gelmesi lazım bir. İkincisi: “Bu kurumların bütün istisnalarını kaldıran ama bu istisna taleplerine yol açan eşik değerlerin Avrupa Birliği normlarına göre çok düşük tutulduğu bir gerçeği de var, o hususu da çalışın” dedim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, dostane tavsiyem, şu Kamu İhale Kurumu kararlarına bir müfettiş gönderin baktırın, neleri değiştirmişler. Çok net söylüyorum.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Evet, şimdi, 2/B rakamı, benim aklımda kalan 2,7’ydi, o günden bugüne 3,2’ye çıkmış arkadaşlar.

BAŞKAN – Güzel.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Şimdi, vergi tarhiyatı konusu. Şimdi, bu uzlaşma müessesesi 1960’ların başından beri uygulamada olan bir müessese ve şu anki uygulamalarla o günkü uygulamalar arasında ben bir farklılık olduğunu tahmin etmiyorum, yani rakamlar itibarıyla bakarsanız. Burada ben şahsen şuna inanıyorum: Eğer keşke bu konularda hızlandırılmış bir yargı süreci olsa ve hatalı yazılan raporlar noktasında mükellef zora sokulmadan bir sistem kurulsun ben bu uzlaşma sistemine yarın sabah son vermeye dünden razıyım çünkü bu eleştirileri doğrusu ben de... Daha doğrusu bu hususlarda benim hiçbir zaman, bugüne kadar -herkes buradadır, sonrası da vardır bugünün- hiç kimseye bugüne kadar hiçbir konuda bir talimatım olmamıştır, olmaz da çünkü bu milletin hakkıdır, benim bu konuda bir şey kullanmam mümkün değildir. Ama şunu açıkça söyleyeyim: Yani bu yeni bir şey mi? Değil. Daha önceki yıllara bakın, faizdir, cezadır, ne kadar silinmiş vesaire. Ama benim kalkıp özel firma bazında sizlere burada oturup açıklama yapmamı beklemeyin çünkü mahremiyet var. Şimdi, aleniyet diyorsunuz ama kanun çok açık ve nettir. Şimdi, istiyorsanız bu yüce Meclisimiz –ben bunu geçen sene Genel Kurulda da söyledim- bana Meclisle paylaşmak üzere yetkiyi versin, değiştirelim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, bu vergiler silindi mi silinmedi mi, onu söyleyin.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Ben bilmiyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Lütfen müdahale etmeyin. Bakın, Hürriyet gazetesi olunca böyle, Zaman gazetesi olunca böyle, ağzına kadar fatura fatura yazıyor da Mehmet Cengiz’in vergisi silinirken mi böyle oluyor? Sayın Bakan, rica ederim ya, lütfen ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz yarın sabah onda geleceğiz ya.

BAŞKAN – Ya, lütfen ya.

Eğer birisi yazıyorsa vergi suçu da işliyordur.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, bakın, ben size bütün açıklığıyla söyleyebileceklerimi söyledim. Aranızda maliyeciler vardır. Gelin, iki konuda bu yüce Meclis karar versin. “Uzlaşmayı kaldıralım.” Kaldıralım, benim hiç öyle bir sorunum yok. İki...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 126

ADNAN KESKİN (Denizli) – Getir, kaldır. Sanki muhalefet değiştirecek...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Arkadaşlar, muhalefet de... Şimdi, ben size basit bir örnek vereyim.

ADNAN KESKİN (Denizli) – Söylüyorsun, geçen sene söylediyse getirirsin...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Müsaade edin, bakın, arkadaşlar, çok bazen hakikaten...

Müsaade edin, bakın, şimdi etin KDV'si ne kadardır? Yüzde 8 yani perakende, değil mi? Ben size desem ki: "Ben ilk Bakan olduğumda et satan birisine yüzde 18'lik KDV üzerinde tarhiyat yapıldı." Siz inanır mısınız? Ben gördüm. Nasıl olmuş anlatayım ben size: Şimdi, eti gidip mezbahadan alsan yüzde 8, örnek olarak, fakat adam dönerin içine, döner olarak yapmış, yani pişirmemiş. Pişirse de yüzde 8 de...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Bakan, 700 trilyon, 800 trilyon vergisi var, kasaptan konuşuyoruz ya, yazıktır ya!

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Müsaade edin, arkadaşlar, bakın...

BAŞKAN – Lütfen yani arkadaşlar...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Dinlemeyi eğer, size vereceğim örnek eğer...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bençe yeterlidir.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bakın, arkadaşlar, çok açık ve net olan KDV'si yüzde 8 olan bir üründe bizim müfettiş yüzde 18 KDV'yle inanılmaz bir tarhiyat yapıyor ve bu ya uzlaşmada çözülecek ya da yıllarca gidip mahkemelerde sürünecek. Bu işi yapan arkadaşlarımız var burada. Bakın, özgelgeye aykırı, tebliğlere aykırı, Maliyenin çıkarttığı, ortak akılla ürettiği şeylere aykırı bir sürü rapor yazılıyor. Yazılıyor mu? Yazılıyor. Bunları nasıl çözeceğiz? Zamanında düşünülmüş, uzlaşma mekanizması getirilmiş. Ben de diyorum ki size: Başka bir sistem, bu mağduriyetlere yol açmayacak şekilde... Şimdi, o nedenle bu konuda açık ve net olarak bizim tavrımız bellidir.

Şimdi, "Özelleştirme değerlendirme raporları ne zaman yayınlanacak?" Kanunda yayınlanması kaldırılmış, dolayısıyla benim kanunda olmayan bir şeyi yayınlamam mümkün değil.

Şimdi, "Yeni bir af gündeme gelecek mi?" Vallahi, yeni bir affın gündeme gelmemesi için biz ne gerekiyorsa yapıyoruz, yapalım. Bundan önceki –daha yeni çıktı, birkaç ay önce- onun af olmaması için burada hep beraber çalıştık. Şimdi, anaparayı alıyoruz, cezayı alıyoruz, vade farkını alıyoruz, yani enflasyon farkını, taksitlendirirsek vade farkını... Neresi bunun af ya, ben anlamıyorum. Cezayı alıyoruz, anaparayı alıyoruz, enflasyon farkını alıyoruz, faizi alıyoruz...

MUSA ÇAM (İzmir) – Faizi almıyorsunuz, hayır.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Niye o zaman af...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bir saniye, bir müsaade edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Biz "af" demedik, yapılandırma ya.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Af değil arkadaşlar, ben demedim.

Bakın, o yapılandırmada ben geldim, burada oturdum ve önerge verdik, sizler de kabul ettiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – "Bizim mutfakta çalışmadığımız bir konu." dediniz.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Tamam, dedim.

Ama şimdi, şöyle: Yani hâlâ kamuoyunda "af, af" denilip duruyor. Hâlbuki sadece ve sadece bir taksitlendirme şeyidir. Ha, şu var tabii: Faiz daha yüksektir, enflasyon daha düşüktür, kabul, amenna. Ama sonuçta vatandaşın, 77 milyonun gerçek hakkını bu kanunla alıyoruz. Orada bir tek problemlili husus vardı, burada da söyledim ben size, "Çıkartın bunu." Dedim; kasaya ilişkin düzenlemeydi, söyledim burada. Ama en sonunda çıkartılmadı, orada benim yapabileceğim bir şey yok.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, "Af yok." dediniz bitti, tamam Sayın Bakanım.

Teşekkür ederiz yani.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Hayır, dur bir saniye daha şey yapayım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, gerçekten...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Bitireyim, müsaade ederseniz bitireceğim.

BAŞKAN – Çok özet bir şekilde...

Arkadaşlar, lütfen... O kadar detaya giriliyor ki.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Değerli arkadaşlar, hanehalkı, vergi yükü, kamu, dolaylı dolaysızlar hakkında biraz değerlendirmelerde bulunduk.

Şimdi, işçilerin, kamuda çalışan işçilerin maaşlarında reel olarak bir artış olmadı. Doğrusu o çalışmayı ben bilmiyorum, bakılabilir. Bütün bunlar toplu sözleşmeyle yapılan şeylerdir. Ben şaşırıyorum doğrusu ama yani bakmam lazım, onun için yorum yapmayayım.

Tek defalık şeyler. Bedelli askerlik zaten çok sınırlıydı, yanlış hatırlamıyorsam 1,2 milyar lira falandı.

2/B'yi söyledim, yaklaşık bugüne kadar 3,2 milyar lira.

"Bu yapılandırmadan ne çıkar?" doğrusu biz hiç hesaba katmadık. Şu an itibarıyla, 2015 bütçesinde yapılandırmadan 1 kuruş öngörülmedi. Gelirse ilave performans olur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 127

Şimdi, Diyarbakır, Şırnak vesaire, doğrusu ben o türden bir soruyu, o türden bir değerlendirmeyi... Yani varsa rakam paylaşırım ama... Değerli arkadaşlar, bölgesel kalkınmışlık farkları var. Ülkenin huzuru, barışı ve topyekûn kalkınma için bizim oralara ilave kaynak aktarıyor olmamız kadar doğal bir şey yok. Bunu başka türlü değerlendirmemek lazım.

VEDAT DEMİRÖZ (Bitlis) – Tahsilat yüzdesini...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Elimde yok arkadaşlar. Olsa paylaşırım ama onu yarın Kalkınma Bakanı gelecek buraya, sorun. Yani bütün her şeyi de, kişi başına şeyi de ben vermeyeyim.

Şimdi, Kobani, Gezi, 17 Aralık, bunların etkisinin ölçülmesi zordur ama açık ve net olarak söylüyorum, en önemli etkisi algı, itibar noktasında olmuştur. Bunu da ölçmek çok zordur, en zor kısmı odur. Yani hakikaten bu, tabii ki süreçler... Keşke bizde daha barışçıl bir şekilde, bir tarafları yakmadan yıkmadan gösteriyi yapabilelim.

Şimdi, Doğu Anadolu'ya biz zaten vergi indirimleri yapıyoruz arkadaşlar. Orada bazı iller 6'ncı bölge, bazı iller 5'inci bölge. 6'ncı bölge ise zaten on iki yıla kadar, OSB'de ise on iki yıla kadar gelir vergisi yok, efendim, işveren işçi sigorta primi yok, kurumlar vergisi yatırımın yüzde 55'ini alana kadar yüzde 2, 5'inci bölgeyse yüzde 4. Yani dolayısıyla zaten vergi indirimlerini yapabileceğimiz... Sizin istediğiniz eğer tüketim vergilerinde indirimse, onu yapmayız, o anlamda bir uygulamaya gidemeyiz zaten. O zaten şeye de aykırı olur, bir sürü yükümlülükler aykırı olur. Dolayısıyla o anlamda bütün vergi noktasında...

DOKAP noktasında yine Kalkınma Bakanımız eminim size detaylı bir şekilde bilgi verir yani beklentilerini... Benim hatırladığım kadariyle yıllık etkisi, program bittiğinde 1,6 milyar dolarlık ilave bir etkisi olacaktı.

Şimdi, kamu harcamalarının verimliliğine ilişkin, bu çok geniş bir konu. Yani ilave -bir milletvekilimiz sordu- bir çalışma, şöyle bir çalışma var: Bu 25 dönüşüm alanlarından bir tanesi kamu harcamalarının rasyonelleştirilmesi alanıdır yani dolayısıyla o anlamda bir çalışma var ama detaylarına ilişkin, tabii, ne zaman var ne de Başkanın sabrı kaldı. Aslında benim kendi bir sürü notum var ama herhâlde izin vermeyeceksiniz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Maliye Bakanlığımızın bütçesinde onları değerlendireceğinizi umuyoruz zaten. Çok teşekkür ediyoruz. Çok kapsamlı ve detaylı zaten cevaplar verdiniz. Hakikaten hepsine ayrı ayrı cevap verdiniz.

Teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu tasarılarıyla Sayıştay tezkerelerinin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

2015 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2013 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

PROGRAMLAR

Sırasıyla maddelerini okutuyorum:

2015 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Gider, Gelir, Finansman ve Denge

Gider

MADDE 1- (1) Bu Kanuna bağlı (A) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 10/12/2013 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

- (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 464.163.399.000 Türk Lirası,
 - (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 53.069.508.000 Türk Lirası,
 - (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 3.212.692.000 Türk Lirası,
- ödenek verilmiştir.

BAŞKAN – Kesin hesabın 1'inci maddesini okutuyorum:

2013 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI

Gider bütçesi

MADDE 1- (1) 6363 sayılı 2013 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

- (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 396.705.004.350 Türk Lirası,
 - (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 45.002.167.100 Türk Lirası,
 - (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 2.363.741.000 Türk Lirası,
- ödenek verilmiştir.

(2) Kanunların verdiği yetkiye dayanarak yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler sonrası merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 2013 yılı bütçe giderleri toplamı 397.275.131.828,49 Türk Lirası,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Tarih : 03.11.2014

Grup :

Giriş:

Sayfa : 128

-
- b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 2013 yılı bütçe giderleri 57.090.735.703,98 Türk Lirası,
c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların 2013 yılı bütçe giderleri toplamı 2.430.916.918,27 Türk Lirası,
olarak gerçekleşmiştir.
(3) 2013 yılı merkezi yönetim konsolide bütçe gideri toplamı 408.224.559.856,04 Türk Lirasıdır.
BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; teşekkür ediyoruz hepinize. Programımızda bulunan kurum bütçelerini görüşmek için 4 Kasım 2014 Salı günü saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.
Kapanma Saati: 02.15